

ИЗБРАНИ
САГИ
8003

АЛЕКСАНДРА
РИПЛИ

СБОГУВАНЕ С
ЧАРЛАСТЪН
ЧАСТ ПЪРВА

БАРД

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА

АЛЕКСАНДРА РИПЛИ
СБОГУВАНЕ С ЧАРЛСТЪН
ЧАСТ ПЪРВА

Превод: Благой Станчев, Александър Жеков, Борислав Пенчев,
Радостин Попов

chitanka.info

През миналия век Южните американски щати тънат в благоденствие. Под палещите лъчи на слънцето едно население, пренесло аристократичните традиции на Стария континент, живее сплотено във вихъра на светските удоволствия. Но идва Гражданската война, която срива с трясък този застинал като във вечността свят. Именно в изграждащите се измерения на това ново общество младата Лизи Град ще трябва да се включи в борба за съществуването си и за лично щастие. И тя постепенно и мъчително ще започне осъзнава живота в цялата му многостранност, в която съжителстват добро и зло, благородство и безчестие, любов и измама... Това е началото на забележителна сага за американския Юг, писана в най-добрите традиции на жанра.

На най-добрата ми приятелка, Пейшънс, с любов.

ЧАСТ ПЪРВА

Чарлстън беше в кръвта им — един свят на благочестиви традиции и ужасяващи тайни, на фриволни страсти и неумолимо отмъщение...

Маргърит Гардън Трад. Още ненавършила шестнайсет години, прелестно дете, произхождащо от старата аристокрация на Юга, тя се омъжва за човек, който би могъл да отвори пред нея вратите към възшебния свят от нейните мечти или пък да затръшне завинаги пред нея вратите към обществото на Чарлстън.

Стюарт Трад. Потомък на една от най-знатните фамилии на Чарлстън, той се оказва безчестен човек. Заради едно момиче той извършва убийство, оженва се за друго.

Енсън Трад. Докато Стюарт се е отдал на своя разгулен начин на живот, той отдава всичките си сили, за да възстанови състоянието на тяхното семейство, опитвайки се така да превъзмогне любовта си към Маргърит, красивата жена на своя брат.

Гардън Трад. Родена далеч от хорските очи, за да се скрие един позор, израснала в старите робски колиби, тя ще се научи да танцува с изящните ритми на стария Юг, макар и сърцето ѝ да тупти в ритмите на лудия танц, който по-късно ще бъде наречен „Чарлстон“.

Скайлър („Скай“) Харис. Невъобразимо богат, истински неспокоен дух, той е безразсъден във всичко — отначало в увлечението си към Гардън, после в авантюрата, страстта и бягството.

Принцеса Монтекатини. Всички знаят за нея, че е приказно богата, но малцина предполагат каква ужасяваща тайна крие тя в себе си и докъде е способна да стигне, за да постигне отмъщението си.

Елизабет Трад Купър. Изключително властна жена, състоятелна и независима, тя може да бъде страшен враг или могъщ покровител и приятел.

КНИГА ПЪРВА

1900–1902

1

Пръстите на преподобния Уилям Барингтън трепереха, докато си нагласяваше наскоро обърнатата яка, която беше символ на неговата професия. В новия си тъмен костюм, той си оставаше все същият двадесет и две годишен и изплашен при това Били Барингтън.

— Това е само едно бракосъчетание — изрече той на висок глас, чието неуверено звучене го накара да се почувства още по-зле. За хиляден път съжали, че е послушал майка си, накарала го да си обръсне брадата, която беше пуснал в семинарията. За първи път съжали, че епископът му беше отстъпил собствената си енория, вместо да беше започнал кариерата си като помощник на някой по-старши свещенослужител. А това положение му се струваше така чудесно само до преди една седмица, след ръкополагането му. И родителите му бяха толкова горди!

А сега — ето го тук, сам във взетия под наем кабриолет, да приказва на съсипания от умора кон, стъписан и изпълнен с боязън при мисълта как ще влезе в къщата, в която трябваше да извърши церемонията.

Многообичани... — изпробва той гласа си отново. Някаква птица присмехулник му отговори предизвикателно от клоните на дърветата, които ограждаха от двете страни коларския път, и конят надигна главата си. Били се засмя и го плесна с юздите, за да го подкани да продължи пътя си. Страхът му вече беше отминал. Облада го секващата дъха красота на свежата пролетна утрин; храстите наоколо бяха обсипани в цветове, разнасяше се ухание на жасмин. Това беше раждането на новия сезон, първата година от новия век, и на него му предстоеше да благослови един мъж и една жена за началото на техния съвместен живот. От какво можеше да се страхува в този така хубав свят?

Били отби от пътя и премина между две обвити в бръшлян тухлени колони, които представляваха входа в имението Ашли, и сърцето му започна да тупти учестено. Той беше роден и израснал в планинските части на Южна Каролина. През целия си живот само беше слушал за големите плантации от равнините, а сега навлизаше в една от тях. Усещането му беше сякаш навлизаше в историята, в славния стар Юг, за който дядо му, му беше разказвал навремето като за отминалия Златен век.

Коларският път на имението беше силно разровен и покрит отстрани с многогодишна дива трева, която го беше стеснила до една тясна просека, колкото е необходимо да минава кон с кабриолет. Из полето околоръст бяха засадени овощни дървета. След около половин миля пътят направи лек завой и пред очите на Били се показаха няколко порутени стари колиби, с хлътнали и разкривени от времето веранди, с растящи в напукани саксии цветя. Нямахше и следа от човешки живот. Той почувства силно разочарование. Същите негърски колиби можеха да се видят и в родните му планинските райони.

Но после пътят направи нов завой и пред него се разкри имението. Били несъзнателно дръпна юздите и спря, очарован от гледката. Величествени раззеленили се дъбове, с провиснал по вековните им клони испански мъх, обграждаха една обширна морава. По нея пасяха пет овце с лудуващи около тях агънца. Една дузина пауни се перчеха високомерно, с пренебрежение към лудориите на агънцата и към невъзмутимо пасящите овце. Над всичко това се издигаше величествена голяма къща, с извити широки мраморни стъпала пред нея, със смекчен от времето до топло розов оттенък цвят на тухлите, с внушителни, въпреки олющената им боя, издигащи се високо колони. Били затаи дъх, очарован от духа на миналото.

Усещането за това очарование се задълбочи, когато той изкачи стъпалата и влезе в къщата. Вътре цареше абсолютна тишина. Предверието се простираше пред него и водеше до друга врата, през която се виждаше морава, подобна на тази, през която беше преминал. По протежение на сенчестите стени стояха маси, отрупани с подредени в букети бели цветя, които се отразяваха неясно в потъмнели от годините огледала. Тежък, сладък аромат изпълваше неподвижния въздух. Цялата тая обстановка предизвикваше усещането за някаква

нереалност — двойните образи, спокойствието, тишината. Били пое дълбоко въздух и затаи дъх.

— Знам, това е ужасно, нали? — гласът идваше някъде иззад него. Били се сепна и се обърна да види кои говори.

— Извинявайте. Не исках да ви изплаша. Аз съм Енсън Трад — момчето протегна ръка. — Приятно ми е.

Били преглътна.

— Приятно ми е — каза и той. — Аз съм Уилям Барингтън. Свещеникът — те си стиснаха ръце.

Енсън Трад се усмихна — един светъл лъч в сумрачното предверие.

— Дайте да се махнем от тия миризми тук — каза той. — Разрешено ли ви е да пийнете нещо преди церемонията, или ще трябва да чакате, докато свърши? Мисля, че аз няма да чакам чак дотогава: затова влязох така тихо. Не искам татко да ме спипа до гарафата. Елате — той го поведе и двамата влязоха в една огромна трапезария. По средата ѝ имаше дълга маса, покрита с бяла покривка; върху нея беше поставена голяма бяла торта, оградена от бели цветя. Завесите бяха спуснати и единственото нещо, чиито очертания се открояваха в тъмнината, беше прозрачно бялата маса.

Енсън се придвижи безпогрешно в сумрака, спря се пред една по-плътна сянка, което се оказа бюфет, и Били чу звън от стъкло. После Енсън го поведе към другия край на предверието и те излязоха на светло навън.

— По случай сватбата — каза той, като подаде една чаша на Били.

Били примижа от силната слънчева светлина. Момчето, както го видя сега той, беше всъщност млад мъж на около същата възраст като него. Преди това се беше подвел от ниската му, крехка фигура. Сега, като видя развитата му долна челюст, подчертана от златисто рижите му бакенбарди и металния отблясък в тъмносините му очи, се почувства по-скоро самият той като момче пред него. Вдигна чашата си в отговор на тоста. Макар че не си падаше много по пиенето, сега се почувства благодарен за предложеното му уиски.

Беше му благодарен също така и за това, че Енсън, както изглежда, беше решил да му бъде нещо като водач придружител. В следващите минути, без да пита, за каквото и да е, Били научи, от

обясненията на своя придружител, че Енсън е най-младият брат на младоженеца, чието име било Стюарт. Че имало и среден брат, който се казвал Кугер. Че баща им държал да го наричат „господин съдия“, въпреки че бил напуснал съда преди доста години, когато наследил имението Ашли. Разбра също така, че цветята, които толкова дразнеха Енсън, са гардении, и че къщата била украсена с тях в чест на младоженката — Маргърит Гардън.

— Някакъв неин братовчед или дядо, или какъвто и да е там от роднините ѝ, е доктор Гардън, тоя, дето ги донесъл за първи път тук, връщайки се от някакво пътешествие из Южна Африка или кой знае къде, та тия миризливи неща са наречени на неговото име. Толкова сладникаво миришат, че направо ми прилошава от тях.

Били за малко да каже, че харесва гардениите, но реши да си замълчи. Епископът упорито му беше втълпявал в главата, че сред неговите енорияши ще има и представители на едни от най-старите и най-изтъкнати родове на Южна Каролина и че един млад пастор трябва да бъде тактичен.

— Имате прекрасен изглед тук — каза вместо това той.

По моравата от тази страна на къщата нямаше нищо, освен четири дълги маси. Имението Ашли се простираше като зелен килим чак до бреговете на широка река с мътно зелени води. Моравата беше оградена от всички страни с високи храсти азалия, разцъфнали в свежо розово и червено.

— Имали сме късмет — каза Енсън. — Армията на Шърман изгорила всички останали къщи от плантацията в Ашли, но лелята на баща ми, Джулия, ги уплашила и ги прогонила от имението. Татко казва, че тя била способна да уплаши и самия Ейб Линкълн. Аз почти не я помня, но съм склонен да вярвам на това. Както и да е, имението се запазило. Оцеляло и от янките, и от земетресението след това. Гардънови имат плантация в съседство от нас, нагоре по реката, и живеят в тая част на къщата, която е оцеляла след пожара. Това, което е останало навремето след пожара, е вече съвсем порутено. Та затова и сватбата е тук.

Били почувства топъл романтичен полъх.

— Значи брат ви и мис Гардън се обичат отдавна.

Очите на Енсън станаха непроницаеми.

— Не съвсем — каза той. — Ние всички израснахме заедно, но Маргърит е доста по-млада от Стюарт. Той гледаше на нея като на някаква напаст — той отърси рамене. — Господи! Аз си приказвам, а чашите ни са празни. Какво ще кажете за още по един залп?

— Залп?

— Подкрепление. Гориво. Глътка уиски — поясни нервно Енсън.

— О, не, мисля, че не. Благодаря ви и за това.

— Нали ще ме извините за малко, да ида да си наля на мен? Останалите ще слязат тук всеки момент — Енсън влезе бързешком в къщата.

Когато цялото семейство излезе на верандата, не беше трудно да се установи родословната връзка по външния им вид. Съдията и неговите синове си бяха сложили всички блестящата емблема на семейния герб от сплетени медни жички. Стюарт Трад беше най-високият, с цяла глава по-висок от баща си и от Енсън и с няколко инча по-висок от Кугер. Той беше гладко избръснат, с дълбока трапчинка на брадичката си. Кугер имаше гъст, буен мустак, а съдията беше съхранил пищната си брада от прежните времена. Двете дами до тях просто бледнееха пред блясъка на мъжете от фамилията Трад. Енсън представи Били на майка си и на майката на младоженката, а после и на баща си, и на братята си. Последвалите приветствия и прояви на внимание от страна на всички бяха така изобилни, че Били се почувства смутен. После е един момент Хенриета Трад го подхвана под ръка.

— Ако бъдете така любезен да ме придружите, мистър Барингтън, бих искала заедно да проверим дали всички приготовления са извършени както трябва — тя го поведе към официалния салон за приеми на горния етаж.

У Били останаха само едни неясни впечатления от силната светлина, струяща през високите прозорци, от избледнели от времето брокат и дамаска, от високомерните, излъчващи множество прикрити пороци портрети по стените, докато Хенриета Трад го превеждаше бързешком през дългото, високо сводесто помещение към импровизирания олтар в дъното. Той представляваше една маса,

покрита с изящно украсена покривка. Пред него две малки инкрустирани столчета за молитва очакваха булката и жениха.

— Колко е прекрасно — каза Били. За момент изпадна в паника. Всичко беше толкова фино и изящно, че той се изплаши, че може да счупи нещо. Погледна към дребничката жена, която го държеше под ръка, и почувства успокоение при вида на ситните бръчици, които ограждаха устата ѝ, и проблясъка на сивите коси в прическата ѝ. Тя му напомняше за майка му.

— Много харесвам тия цветя — каза той. Както и вестибюлт на долния етаж, салонът беше пълен с гардении.

Хенриета Трад се усмихна.

— Благодаря ви — каза тя. — Украсили сме с тях в чест на семейството на младоженката.

— Да, мем^[1], научих за това. Енсън ми разказа откъде идва името им и за всичко останало. Добре си поприказвахме с него.

Хенриета повдигна вежди в учудване.

— Енсън? Че той обикновено е мълчалив като гроб. Изглежда, много сте му допаднали, мистър Барингтън. Много ми е приятно, че сте сред нас.

Били усети как страните му се изчервяват и отново съжали за обръснатата си брада. Недопустимо беше за голям мъж да се изчервява така. В края на краищата това беше просто проява на учтивост от страна на мисис Трад, нямаше основание да смята, че тя влага нещо лично в този комплимент. Той не се сещаше какво трябва да каже в такъв момент. Спаси го припряното влизане на един от първите гости или по-точно — гостенка.

— Хенриета, извини ме, че закъснях — още преди да ги представят един на друг, Били позна по косата ѝ, че новодошлата принадлежи към рода Трад.

— Елизабет, това е мистър Барингтън, новият пастор на „Св. Ендрю“, сестрата на съпруга ми, мисис Купър — Били се наведе да целуне протегнатата към него ръка.

Елизабет се усмихна топло.

— Чудесно е, че „Св. Ендрю“ е отворен отново — каза тя, — и истинско щастие е за нас да имаме в нашата енория толкова забележителен млад пастор като вас, мистър Барингтън — тя прояви интерес да научи от Били неговите планове за възстановяване и

оживяване на енорияшеските дела, а после искрящият ѝ син Традов поглед се насочи към снаха ѝ. Били се почувства игнориран. Той се отдръпна настрана, докато дамите разговаряха. Елизабет Купър беше висока, слаба и изглеждаше изпълнена с енергия. Както и мъжете от техния род, тя изцяло засенчваше Хенриета Трад и Били усети, че изпитва някакво неосъзнато раздражение и негодувание, подобно на чувство за самосъхранение.

— Наредих на прислужниците да свалят грамофона от кабриолета и да го донесат тук — каза Елизабет. — Единствената плоча, която намерих, беше сватбеният марш на Менделсон. Мисля, че ще свърши работа.

— Изпълнението на орган ли е?

— Орган и оркестър. Предполагам, че ще можем да го сложим зад някоя ваза с цветя, да се приглуши малко звукът му.

Хенриета се усмихна.

— Ще бъде чудесно — каза тя и очите ѝ се навлажниха от възмущение. — Благодаря ти, Елизабет — снаха ѝ сложи за миг ръка на рамото ѝ. Хенриета се обърна към Били. — Ние сме готови, мистър Барингтън. Ако и вие нямате нищо против, можем да започваме след около десетина минути.

Обличайки официалните си одежди за церемонията, Били разсъждаваше върху странностите на това бракосъчетание. Епископът му беше обяснил, че ще бъде в тесен семеен кръг. Но Били беше южняк. Той знаеше, че тук, в Юга, за членове на фамилията се смятат чак роднините до трето четвърто коляно и по права, и по сребрена линия. А и залата за церемонията можеше без проблеми да побере поне двеста човека. И това му изглеждаше много странно. Но всъщност всичко тук му се виждаше някак нереално, още откакто беше свърнал от главния път и беше преминал входа на имението: запустелите колиби, мистериозната тишина на къщата, ефимерното повехнало величие и призрачната красота на имението... Може би тези аристократи от равнината се бяха изродили от вековете наред кръвосмесителни бракове в едно малко затворено общество, както често говореха за тях хората от планинските области. Всъщност те живееха, създаваха и възпитаваха потомството си в един ограничен, затворен в себе си свят. Присъстващите тук се бяха държали много топло и гостоприемно — всеки от тях се беше отнесъл много мило с

него. Но всички те бяха някак си затворени, дистанцирани и около тях витаеше някаква атмосфера на тайнственост относно това, което знаеха, което бяха преживели, и до което, както личеше, не биха допуснали никой външен човек. Той имаше чувството, че когато казваха нещо, те имаха предвид съвсем друго, различно от това, което изричаха; струваше му се, че говореха чрез някакъв код, който всички те разбираха, но не можеха или не искаха да му го обяснят. Той беше засегнат, но и заинтригуван, отвътре го измъчваше същото чувство, което е предизвиквала и неземната музика на Сирените^[2].

Когато церемонията на бракосъчетанието започна, Енсън Трад се беше вече погрижил ръчният грамофон да бъде поставен зад клоните на една голяма саксия с папрат, пространството на салона се изпълни с приглушените звуци на музиката, и празнично облечени чернокожи започнаха да влизат, заемайки мястото до вратата. Те бяха около четирийсетина, от всички възрасти. Един старец на пределна възраст в чер редингот поогледа малко високомерно Били и той разбра, че това беше по всяка вероятност пасторът на негрите в имението. Тия гости бяха далеч по-празнично настроени от присъстващите бели; радваха се на почивния си ден заради сватбата.

Когато успяха да укротят и последното от хилещите се и бърещи хлапета негърчета, влезе булката, водена под ръка от баща си. Били Барингтън остана с широко отворени очи. Маргърит Гардън беше невъобразимо красива, притежаваше неземна красота. Кожата ѝ беше бяла и гладка като гардениите, които тя носеше, а нежните костици на малкото ѝ овално лице изглеждаха изящни като листчетата на цветовете им. Не носеше воал; докато приближаваше олтара, тя премина през големите правоъгълници слънчева светлина, струяща през прозорците, при което около сребристорусата ѝ коса се образуваше блестящ ореол. Беше като излязла от приказка принцеса.

Грамофонната плоча свърши, още преди тя да е стигнала и до средата на дългия салон, и Били погледна несъзнателно към Енсън. Трябваше да има музика, величествена музика за младоженка като тази. Това, което видя, го накара да почувства срам, че е станал свидетел на такова нещо: Енсън гледаше втренчено към годеницата на брат си с очи, изгарящи от мъка и излъчващи пламенна любов.

Тромпетите прозвучаха отново, когато сватбеният марш започна отначало. Били Барингтън усети, че устата му пресъхна. Сега вече

младоженката беше съвсем близо до него и той видя, че тя беше почти дете, още ненавършила шестнайсет, и освен това забеляза, че плаче. Ръцете ѝ трепереха — едва не изпусна букета, който държеше. Били забеляза с ужас също така, че цветята в ръцете ѝ бяха започнали да повяхват по върховете и че те служеха да прикриват издутината на корема ѝ, недвусмисления белег за бременността на младото тяло на Маргърит Гардън.

Когато церемонията завърши, новобрачната двойка беше наобиколена от семействата и на двамата и получаваше целувки, поздравления и прегръдки, сякаш нямаше нищо необикновено за такава ситуация. Били отиде до тях, за да получи и той своя дял от ръкостискания и поздравления, и това го накара да забрави предишното си чувство на изолираност. Той беше станал вече част от съзаклятниците, които знаеха тайната и мълчаха. Сега, когато вече разбираше на какво се дължи напрежението, съпровождащо ги през целия този ден, той изпитваше само възхищение към завидното самообладание и сплотеност на фамилията Трад и Гардън.

— Сега ще отидем да напишем моята нова дъщеря в семейната Библия — оповести съдията, — и после ще произнесе тоста, който съм подготвил. Но ако се забавим, има опасност да го забравя — той предложи ръката си на Маргърит и я поведе надолу по стълбите към библиотеката. Прислугата беше вече излязла отвън на моравата, където нареждаха по масите ястията за пиршеството. Цигуларят засвири весела мелодия и децата започнаха да танцуват.

Нежните страни на Маргърит Гардън Трад започнаха да порозовяват от оживлението. Нямаше и следа от сълзите. Тя докосна развълнувана с пръсти мястото в Библията, където беше изписано името ѝ, и погледна към Стюарт. Едва сега се усмихна за първи път.

Започнаха да гърмят тапи от шампанско. Кугер наливаше виното в пригответените чаши и ги подаваше на гостите.

— Давай да ти чуем тоста, татко — каза той и намигна на Енсън, който беше застанал до него. Били Барингтън пристъпи по-близо до братята в някакъв непохватен порив да окаже подкрепа на Енсън. Момчето, за което беше разбрал, че е всъщност доста мълчаливо, беше

имало нужда преди обяда от някого, на когото да може да говори. Може би и сега имаше нужда от него.

Съдията Трад вдигна чашата си. Всички отправиха погледи към него, но той гледаше някъде над тях.

— Какво има, Джо? — каза той. Когато погледите се обърнаха към входа зад тях, видяха един набит мъж на средна възраст с червено като на апоплектик лице да влиза в салона.

— Искам да говоря с теб, Трад, с теб и с твоето момче Стюарт. Къде можем да останем насаме? Още сега.

Елизабет Купър сложи ръката си на рамото на мъжа.

— Джо...

Той отблъсна ръката ѝ от себе си.

— Това не те засяга, Лизи. Стой си настрана.

Съдията се намръщи.

— Слушай, Симмънс, сега имаме семейно тържество. Не може да нахлуваш така, да се държиш грубо със сестра ми и да поставяш ултиматуми в моята къща. Каквото и да искаш, ще трябва да почакаш.

— Не мога да чакам — в гласа на Джо Симмънс прозвуча едва сдържан гняв.

Съдията му отговори със същата интонация.

— Ще ти се наложи, по дяволите!

Симмънс пристъпи по-близо до съдията и го сграбчи за реверите.

— Предложих ти да поговорим за това насаме, Трад, но щом ти настояваш всички да разберат, добре, нека бъде така. Твоят син е долен мошеник. Навлякъл е неприятности на моята Виктория и аз съм дошъл да го взема с мен, за да уредим нещата.

Кугер подсвирна тихичко.

— Ама и тоя Стюарт — промърмори той, не може да си държи панталоните закопчани. Как мислиш, братко, какво ли е могъл да постигне дето ние да не сме успели?

Енсън го удари през устата, после по носа, по окото, пак по устата. Хенриета изпищя. Стаята се превърна в гъмжило от щураци се насам-натам, викащи, кряскащи хора. Най-силно от всички се чуваше гласът на съдията Трад. С едната си ръка избутваше Джо Симмънс към вратата, а другата, свита в юмрук, размахваше към синовете си и ревеше към тях.

— Ей, момчета, веднага прекратете тия щуротии, дявол да ви вземе! — после пак насочи вниманието си към побеснелия мъж пред себе си. — А ти, Симмънс, се махай от къщата ми! Синът ми току-що се ожени за тази млада дама. Но дори и да не беше женен, никога нямаше да даде името си на такава пачавра, каквато е дъщеря ти.

Джо Симмънс нададе зверски вой, толкова неистов, че вцепени всички присъстващи в салона. После вратът му се изду от нечовешко усилие и той вдигна съдията над главата си и го хвърли на пода.

— Ще те убия — процеди задъхано той. — Стани! — вдигна тялото на съдията, захванал го за предницата на ризата; главата клюмна неестествено настрани. Вратът му беше пречупен. Той беше мъртъв.

Джо Симмънс отстъпи назад и втренчи невярващи очи в жертвата си. Големите му ръце се свиваха и отпускаха, неспособни вече нито да причинят зло, нито да поправят стореното. Въздухът в стаята застина беззвучно, сякаш всички бяха спрели да дишат.

След това се разнесе трясък като от гръм; Симмънс сякаш подскочи във въздуха, преди да се просне напъряно върху трупа на съдията. На гърба му зееше кървав кратер. Маргърит Гардън Трад едва прошепна „Стюарт“ и припадна. Младият ѝ съпруг стоеше до нея с димяща ловна пушка в ръце. Сватбеният му костюм беше целият опръскан в кръв.

— Боже всемогъщи! — изкреця Били Барингтън.

Вцепенението, което беше обхванало присъстващите на сватбата, сякаш ги напусна. Хенриета Трад се отпусна на колене и започна да се мъчи да отмести тялото на Симмънс от това на мъжа си.

Кугер и Енсън я отдръпнаха настрани. Мистър и мисис Гардън коленичиха до дъщеря си и започнаха да я зоват по име. Елизабет Купър пристъпи към Стюарт и издърпа пушката от ръцете му. После го удари през лицето така силно, че той залитна.

— Престъпна свиня — изсъска тя, — безскрупулно, разпасано животно. Ти уби двама мъже и опозори две жени. Само за майка ти ми е жал, иначе щях да обърна тая пушка срещу теб и... Сега ще трябва аз да оправям твоите мръсни каши. Ще отида при Виктория и ще уредя още сега да замине при братовчедите си в Ню Йорк — после се обърна към Били Барингтън.

— Моля ви, приемоте извиненията ми за това, което се случи в моето семейство, мистър Барингтън. Съжалявам, че бяхте замесен в това. Случилото се днес беше нещастен случай, разбирате ли?

Били се опита да каже, че разбира, но Елизабет продължаваше да говори и той не каза нищо.

— Мистър Симмънс е мой стар приятел и изпълняваше задълженията на мой придружител на сватбата на моя племенник — каза тя. — След церемонията мъжете са отишли на лов. Брат ми е паднал от коня си, а мистър Симмънс в бързината, опитвайки се да му помогне, си е изпуснал пушката. Тя е гръмнала и го е убила. Така са станали нещата. Ясно ли ви е?

Били поклати глава.

— Не мога да говоря такива неща, мисис Купър. Ще има разследване по тоя случай, а аз не мога да лъжа властите.

Присвитите устни на Елизабет се отпуснаха.

— Скъпи мистър Барингтън — произнесе тя нежно. — Тоя въпрос засяга преди всичко фамилията Трад, а властите са в Чарлстън. Няма да има никакво разследване. Ние, чарлстънци, си имаме свои собствени правила за нас самите. Просто запомнете това, което ви казах. Нещастен случай. А сега, моля ви, помогнете на Хенриета, ако обичате! Тя беше много силно привързана към брат ми и го обичаше, и ще има нужда от божията подкрепа в мъката си.

— Кугер, Енсън. Елате тук! Мистър Барингтън ще се погрижи за майка ви. Искам да ви кажа какво трябва да говорите и какво да направите.

На следващия ден Били Барингтън отслужваше погребалната церемония в имението Ашли в памет на съдията Стюарт Трад. За погребението бяха дошли над три хиляди човека.

Джоузеф Симмънс беше погребан в малкото градче Симмънсвил, което беше построено от него и носеше неговото име. Да почетат паметта му бяха дошли всички работници от фабриката за памук в градчето. Ангажиментите по погребението му бяха поети от дъщеря му Виктория и Елизабет Трад Купър.

В Чарлстън интересът към клюките и предположенията във връзка с този случай замряха след няколко седмици, но събитията от

онзи слънчев пролетен ден в имението Ашли оставиха като наследство от мъщението, което щеше да витае над идните поколения.

[1] Мем (ma'am) — съкратено произношение на обръщението „мадам“, характерно за Южните щати от периода на робството. — Б.пр. ↑

[2] Сирени (гр. мит.) — митологични морски нимфи, наполовина жени, наполовина птици, които с песните си омайвали моряците и ги привличали към смъртно опасни места. — Б.пр. ↑

Били Барингтън хвърли поглед на часовника си. Не беше изминала и минута, откакто го беше погледнал преди това. Щракна капачето му и го прибра отново в джоба си.

— Няма основания за безпокойство — каза си той на глас. — На хората често им се случва да закъсняват.

Но въпреки това безпокойството му не отмина. Ранната утринна мъгла още не се беше вдигнала, въпреки че вече беше минало времето, по което обикновено се разпръскваше. Тя все още скриваше изцяло върховете на дърветата; стелеше се ниско по земята и от нея не се виждаха познатите очертания на пътя. Можеше да предизвика някои злополуки.

Били извади носна кърпичка и избърса челото си. Въпреки че слънцето беше забулено от мъглата, юнската жега действаше потискащо. Той използва кърпичката си и да поизбърше несъществуващите петна по лъскавата повърхност на котлето за кръщавки. Той искаше всичко да е в идеален ред за кръщаването на малкото момченце на Стюарт и Маргърит.

Стори му се, че дочува нещо и наостри уши. Да, наистина, чуваха се гласове. Традови идваха. Били въздъхна с облекчение. Побърза да запали свещите на олтара, обърна се и огледа малката църква. Маргаритките, с които беше украсено наоколо, улавяха светлината на свещите с жълтите кръгчета в центъра на цветчетата си, а белите им листенца весело примигваха в полумрака. Високи вази с жълти рози стояха изправени до котлето и насищаха въздуха с аромат. Четири дългошиести жерави, изработени от лъскав махагон, бяха изпънали грациозни шии, с които образуваха висящата поставка за купата с водата за кръщавката. Изящните им глави сякаш потрепваха в такта на примигващата светлина от свещите, очакващи с нетърпение началото на церемонията.

Гласовете се чуваха вече съвсем отблизо. Звучите сякаш бяха вече досами него, когато той излезе навън и се гмурна в мъглата, облечен в белите си церемониални одежди.

Традови пристигаха от имението по вода, така както хората от това имение бяха пристигали в малката църква от двеста години насам. Били ги чакаше върху платформата на пристана, водещ от реката към възвишението, където беше построен „Св. Ендрю“.

Мъглата беше дори още по-гъста над реката. Били не виждаше нищо. Само чуваше гласове на негри, които пеят, и шума на вълните, които се блъскаха в затревения бряг. После изведнъж се появи голямата украсена лодка — сякаш магическа пръчка я изрисува на фона на мъглата. Носът ѝ беше обкичен с венци от листа и цветове на магнолия; гирлянди от сплетен бръшлян обточваха двете страни на лодката, а към тях през определено разстояние бяха привързани букети от маргаритки с бели копринени панделки. Всички в лодката бяха облечени в бяло; слънчевата светлина, опитваща се да пробие мъглата, ги правеше да изглеждат като петна от бяло сияние. Били стоеше неподвижно, очарован от гледката.

Ударът на лодката в платформата на пристана го върна към действителността. Той протегна ръка на Хенриета Трад, за да ѝ помогне да слезе от лодката. Буфан ръкавите на колосаната ѝ ленена блуза потрепваха като крила. Бял мрежест шарф се развяваше от периферията на бялата ѝ сламена шапка, прихваната с панделка под брадичката ѝ. Били беше свикнал да я вижда с дългия до земята шарф от черен креп, характерен за положението ѝ на вдовица. Смяната на строгото черно облекло с искрящата чистота на бялото представляваше потвърждение за несломимостта и силата на живота.

— Бихте ли ми позволили да отбележа, мисис Трад — започна да заеква той, — че сте из-из-изключително хубава?

Хенриета се усмихна.

— Благодаря ви, мистър Барингтън, разбира се, че ви позволявам. Често си мисля, всъщност, че негрите разбират същността на живота много по-добре, отколкото ние. Те винаги се обличат в бяло за погребение. Мисля, че би било много неуместно, ако обградим невинното и невръстно бебе с тези мрачни тонове и затова реших днес да се поуча от мъдростта на нашите прислужници — тя с въздишка обърна глава към църквата. — Колко е красиво! Светлинка, пробиваща си път в мъглата. Винаги съм се радвала, че когато я строиха, не ѝ сложиха цветни стъкла.

Когато всички вече бяха слезли, образуваха импровизирана процесия нагоре към църквата. Начело вървеше Били, следван от Традови и Гардънови с бебето по средата. Него го носеше една огромна яка негърка с висока бяла шапка от коприна, украсена с цветя и пера. Тя държеше силните си ръце на нивото на импозантния си бюст и полюшваше увития в дантели вързоп. Там вътре, сред повивките, спеше бебето, а малкото му лице едва се виждаше под избродираната шапчица. Телцето му се губеше в меките гънки на коприната и на дантелените повивки, в които бебетата от рода Трад бяха кръщавани от осем поколения насам.

Кугер и Енсън бяха кръстници на своя племенник. Когато по време на церемонията Били запита за името, гласът на Кугер се разнесе ясно из цялата църква: „Стюарт Ашли Трад“, а Енсън измънка нещо неразбираемо.

Бебето Стюарт се събуди и се разрева, когато водата докосна обраслата му с пухкав мъх глава. Маргърит погледна така жално, сякаш и тя щеше да заплаче. Започна да говори, да се моли и да настоява да бъдат по-внимателни, но Хенриета сложи ръка на рамото ѝ, за да я успокои.

— Не се безпокой, скъпа — каза тя нежно. — Бебетата винаги плачат, когато ги топнат. Това означава, че разбират какво става.

Церемонията продължи само няколко минути, но това време беше достатъчно за слънцето да надмогне дълго застоялата се мъгла. Когато малката групичка излезе навън, ги обля искряща светлина. Капчиците, останали по тревата, по листата на дърветата и храстите, блестяха и присветваха, а обсипаният с роса испански мъх изглеждаше като гроздове от диаманти.

— О, Боже — възкликна Маргърит, — колко прекрасно е всичко! — тя смъкна шапчицата от главата си, измъкна и фибите, с които беше привдигнала косите си, и се завъртя в танц от въодушевление. Слънцето заблестя в светлозлатистите ѝ коси, озари меката и гладка кожа. От нея струеше духът на младостта, на красотата и щастието.

Били беше вперил очи в нея и същевременно усещаше мълчаливото присъствие на Енсън зад себе си. В един момент черната дойка протегна масивната си ръка.

— Спира тия лудории, мис Маргърит. Ще стане много изморена, ще се изпоти и ще легне болна.

Маргърит продължи да танцува, приближавайки се към нея.

— Не ми разваляй деня, Зензи! Навъсена си като дъждовен облак. Виж колко прекрасно е всичко наоколо! И съм толкова щастлива! Облечена съм в истинска рокля, а не в онова ужасно черно, и имам талия отново!

— Съвсем скоро имала тежко раждане. Вие трябва стои в леглото, а не да подскача тук като пони от цирк.

— Я спри с това мърморене, Зензи. Ела да се запознаеш с мистър Барингтън! Нали обичаш свещениците? — тя задърпа жената за месестата ѝ ръка.

— Това е моята дойка, мистър Барингтън. Тя ме е отгледала от бебе и сега мама я пуска да дойде при мен в имението, за да се грижи за малкия Стюарт. Нали е чудесно?

Били кимна и поздрави. Чернокожата жена се поклони леко е тромав реверанс. От нея се излъчваше неподправено достойнство и това накара Били да се чувства прекалено млад.

Голямата лодка с присъстващите на тържественото кръщение, към които сега се присъедини и Били, се отправи обратно към имението, Били беше седнал на пейката при Гардънови. Джейн Гардън го забавляваше с истории за едрата негърка, които му разправяше почти шепнешком.

— Наистина се казва Занзибар — шепнесе му тя. — Майка ѝ беше домашна робиня преди войната. Казваше се Сали. Е, та Сали беше очарована от големия глобус, който старият мистър Гардън държеше в библиотеката. Когато разбра, че е бременна, тя завъртя глобуса и го спря, като забодде пръст в него. Мистър Гардън прочете името, което беше попаднало под пръста ѝ, и край — това име беше избрано за бебето. Голям смях падна, ами я си представете какви ли не други имена можеха да се паднат на Зензи — представете си например, че пръстът на Сали беше улучил Русия.

— Но после пък Маргърит не можеше да произнесе „Занзибар“, когато се учеше да говори; „Зензи“ беше най-доброто, което можеше да каже. Та оттогава така си и остана.

— Много сте великодушна, мисис Гардън, като позволявате на Зензи да се премести в имението.

Джейн Гардън докосна ъгълчето на лявото си око. На ръкавицата и остана мокро петно.

— Не, не е великодушие, мистър Барингтън. По-леко ми е на душата, като знам, че Зензи е там. Както знаете, Бог ме възнагради с Маргърит в доста късна възраст. Бях почти на петдесет, когато тя се роди. Ако и тя самата вече да е майка, за мене все ще си остане моето бебче. Радвам се, че мога да изпратя дойката ѝ там, за да се грижи за нея... Спомням си я, когато беше съвсем мъничка; разболяваше се от круп всяка зима. И всеки път Зензи спасяваше живота ѝ. Стоеше до нея ден и нощ, чайникът с билките изпълваше с пара малката тента от чаршафи, която бяхме направили около леглото ѝ, и Зензи сменяше през час фланелките от гърдичките ѝ. После, когато легна от дребна шарка, от варицела, отново Зензи беше до нея, в тъмната стая със спуснати пердета, за да не блести светлината в очите на Маргърит. Тя навлажняваше челото ѝ и страните ѝ с мокра кърпа, за да отнеме температурата, а после просто сядаше до нея и я държеше за ръцете, за да не започне да се чеше и да ѝ останат белези. Тя дори въобще не ме пускаше в стаята. Имам чувството, че беше в много по-голяма степен нейна майка, отколкото аз, когато Маргърит беше в беда. Просто искам да ви обясня, че ще се чувствам много по-спокойна, ако Зензи е там, до моето момиче. Били се изпусна, без да мисли:

— Смятате, че там ще се случи някаква беда?

Избледнелите очи на Джейн Гардън погледнаха равнодушно към него над торбичките от набръчкана кожа.

— Там винаги е имало предостатъчно неприятности, нали? Не, мистър Барингтън, не че очаквам да се случи някаква беда. Но животът винаги е готов да ни изненада, не мислите ли така? А мистър Гардън е стар човек и аз съм стара жена. А Зензи никога няма да остарее; на нея Маргърит винаги ще може да разчита.

Били запази впечатлението си от този разговор за себе си. Мислеше си, че мисис Гардън като майка изпитва преувеличено и неоснователно безпокойство. Пред тях, на носа на лодката, бяха седнали Стюарт и Маргърит; държаха ръцете си и си шепнеха — представляваха гледка на щастлива млада двойка.

Докато ги гледаше, той се почувства самотен и реши тази вечер да седне и да напише едно дълго писмо на Сюзън Хойт, до тяхното градче — Белтън. Майка му често му споменаваше в писмата си, че Сюзън питала как е той. Били беше в много аспекти наивен по отношение на нещата от живота, но не чак толкова наивен, за да не

разбере какво означаваха тези периодични напомняния в писмата на майка му. Момичета като Сюзън му харесваха, а очевидно и майка му одобряваше Сюзън. Да, няма да отлага, ще седне да ѝ напише писмо още тази вечер. Може и да не е дълго писмо, само няколко реда, но непременно ще ѝ пише.

Още преди да стигнат до пристана на имението, жегата започна да тормози пътниците. Дамите отвориха чадърчетата си и потопиха ръце във водата, за да се поразхладят.

— След закуска ще отида да поплувам — обяви Кугер. — Искате ли някой да дойде с мен?

Били и Стюарт веднага приеха поканата.

— А ти, Енсън?

— Какво? А, не, благодаря, Кугер. Имам си работа.

— И аз ще дойда, Стюарт — каза Маргърит.

— Чакай малко, Маргърит. Помисли добре — каза той. — Като сме само мъже, нямаме проблеми с плувните костюми, но...

Маргърит изписка засрамена и покри лицето си с длани.

— Няма ходи в никаква студена вода, мис Маргърит — разнесе се гласът на Зензи, категоричен и нетърпящ възражения.

— Слава Богу — чу се гласът на Хенриета в настъпилата тишина, — вече почти пристигнахме.

Пристанът на имението беше скътан сред една групичка магнолиевы дървета, чиито едри листа образуваха нещо като свод над главите им. Сянката помилва като хладна ръка загорелите им лица. Всички се освежиха на момента.

— О, тук ухае превъзходно — изгука Маргърит. — Сигурно има милиони цветове по тия големи дървета.

— Красиви са, нали? — каза ѝ Хенриета. — Дебелата сянка дава възможност на по-долните клони да цъфтят до късно лято, това значи, че ще имаме дълъг и хубав сезон.

— Това ме подсеща, че смятах да набера малко рози за масата. Мъглата беше толкова гъста, че просто не ги виждах сутринта. Маргърит, ще дойдеш ли да ми помогнеш?

— Аз ще ти помогна, мамо — каза Енсън, още преди Маргърит да бе могла да отговори.

— Добре. Но първо ти и другите момчета ще ни помогнете да слезем от лодката. Тая стъпенка изглежда ужасно висока днес.

Изглежда, е спаднало нивото на реката и нищо чудно. Не помня вече откога не е валял дъжд.

Тримата братя се покатериха на пристана, последвани от Били. Бяха необходими усилията и на четиримата, за да изтеглят Зензи като чувал. С останалите пътници беше по-лесно. Хенриета скочи на платформата леко и грациозно, макар и да държеше бебето в едната си ръка.

— Дайте да побързаме — каза Стюарт. — Умирам от глад. Клоуи ми е обещала да приготви от всички ястия, които обичам, по случай кръщавката на сина ми. — И той ги поведе напред през обширната морава.

— Ще ти донеса градинарската ножица от бараката, мамо — каза Енсън. — Изчакай ме тук на сянка.

Били продължи напред с мистър и мисис Гардън, като забави леко крачка, за да може да се движи заедно с тях. Старецът заби бастуна си в едно храстче плевели.

— Вече никой не може да ги поддържа тия имения, даже и Шърман да не ги беше изгорил. Спомням си времената, когато тази морава изглеждаше като кадифе.

— Просто вече си изморен, Хенри, това е истината — каза Джейн Гардън. — Като стигнем до къщата, първо ще пийнеш един хубав пунш.

— Преди закуска? Мадам, трябва да отбележа, че ми влияете много негативно — Хенри Гардън премлясна от наслада. — По този въпрос съм на мнение, че няма да ми дойде зле някоя и друга чашка от това време докъм обяд. Тая проклета лодка може и да е по обичая, но адски по-просто и по-бързо си е да вземеш един добър кон и двуколка. Колко часът е сега, мистър Барингтън?

Били бръкна в малкото джобче за часовника си, но там беше празно. Закова се на място.

— Загубил съм си часовника — каза той почти отчаян. — Тая сутрин беше в мен, сигурен съм.

Джейн Гардън го потупа по рамото.

— Няма къде да се загуби. Сигурно сте го оставили някъде в църквата.

— Не, мем. Сигурен съм, че не съм. Трябва да съм го изпуснал в лодката или някъде на пристана. Моля ви да ме извините. Трябва да се

върна да го потърся. Татко ми го подари, когато завърших семинарията — Били тръгна обратно тичешком.

Гъстата трева правеше стъпките му безшумни. Когато наближи до брега на реката, той се спря. Там, скрити в гъстата сянка на дърветата, стояха двама души. Мъж и жена. Виждаха се само подгъвът отдолу на бялата ѝ пола и долната част на панталоните му. Те разговаряха тихо.

„Не трябва да се натрапвам, помисли си Били, трябва да се обърна и да тръгна обратно към къщата. Но след малко ще започне приливът. Какво ще стане, ако часовникът е паднал на стъпенката на платформата? А и лодкарите могат да дойдат да преместят лодката. Може вече и да са го сторили. Или пък може да е останал точно на ръба на платформата, готов всеки момент да падне във водата. Трябва да отида да проверя.“

И той пристъпи напред.

Изведнъж до слуха му достигнаха думите, които си разменяха двамата, и той пак застина на мястото си.

— ... Енсън, как можеш да постъпваш така с мен?

— Не си права, мамо. Това няма нищо общо с теб.

— Тогава защо? Ако не си ми обиден на мене, тогава защо искаш да заминеш? Да не би нещо със Стюарт? Или Кугер? Имаш ли някаква причина?

Енсън въздъхна.

— Казах ти, мамо, не съм сърдит на никого. Просто повече не мога да остана тук, след смъртта на татко, след сватбата, още тогава ти казах, че ще замина.

Хенриета го прекъсна.

— Но нали тогава ми обеща да не заминаваш?

— Обещах ти да отложам, мамо, за известно време. Казах ти, че ще остана още малко време. Оттогава изминаха четири месеца. Сега вече трябва да замина.

— Но, Енсън, не мога да те разбера. Поне ми посочи една причина. Не ме ли обичаш вече? — Хенриета се разплака.

Били си спомни измъченото лице на Енсън при женитбата на брат му за момичето, което той обичаше; той можеше да разбере желанието на момчето да замине и затруднението му да даде обяснение за това на Хенриета.

Но Енсън беше млад, още нямаше двајсет години. От висотата и мъдростта на своята по-солидна възраст, двајсет и две, и със сърце, което никога не е било така дълбоко разтърсвано от любов, Били реши, че чувството на Енсън към Маргърит е само една юношеска любов, която скоро ще бъде преодоляна. И поради това Енсън нямаше право така да наранява майка си.

„Но това, което правя, си е всъщност подслушване“, помисли си той и усети как лицето му се изчервява от срам. Бавно, внимателно започна да се отдръпва назад.

Докато се оттегляше, чу Енсън да казва:

— Мамо, моля те спри, мамо! Не мога да издържа да те гледам толкова нещастна. Не плачи, моля те, мамо! Обещавам ти, няма да тръгвам още сега. Ще остана още малко.

Били се обърна и затича към къщата.

Това не беше Голямата къща, основната сграда на имението, където се беше състояла церемонията по бракосъчетанието. Всяка година през май семейството се преместваше в една значително по-малка и по-обикновена къща, която се издигаше на едно невисоко възвишение сред малка борова горичка в земите на възвишението, през октомври те се преместваха обратно в голямата къща. Това беше традиционният начин на живот в равнинните райони, установен отдавна, в годините на колониалното минало, когато първите заселници констатирани, че „блатната треска“ започва да върлува през най-горещите месеци, но не достига до районите с по-гъсти борова гори.

Горската къща беше свързана с пътя, водещ до Голямата къща, чрез един изровен и много неравен път, който представляваше по-скоро два коловоза, направени от колелата на кабриолети и каруци. Избуялите по него гъсталаци от къпини бяха изсечени още преди преместването им през май, но отново бяха прораснали и острите им бодилчета се забиваха и закачваха крачолите на Били, докато тичаше. Той забави крачка и премина върху издигнатата част по средата между двата коловоза, като продължи да ходи по-внимателно и същевременно избърсваше изпотеното си лице с вече навлажнената кърпа.

Когато пристигна в къщата, беше се вече напълно овладял.

Там намери Стюарт Трад не на себе си от ярост да тъпче напред-назад по дължина на голямата веранда на предната страна на къщата и да вика с всичка сила по една разтреперана от страх стара негърка с лице, почервенияло почти като рижата му коса. В този момент той представляваше нагледен пример за прочутия избухлив нрав на Традови.

Кугер наблюдаваше тази сцена с насмешлив интерес, смучеше лулата си и се люлееше на боядисан в бяло дървен стол. От вътрешността на къщата се дочуваше дълбокият, боботещ глас на Зензи, опитваща се да издава успокоителни звуци, които се смесваха с плача на Маргърит и на бебето.

— Къде, по дяволите, е мама? — извика Стюарт към Били. — Не мога да разбера нищо от приказките на тая шантава жена.

— Ами вдигаш прекалено много шум, за да можеш да я чуеш — каза му Кугер в настъпилата пауза.

Стюарт се завъртя към него.

— Когато ми потрябва мнението ти, изрично ще ти го поискам — изрева той.

Кугер демонстративно почука лулата в тока на обувката си. После стана, пъкна си я в джоба, прекрачи през парапета на верандата и тръгна да се разхожда из гората, демонстративно пренебрегвайки настояването на брат си да спре, за да говори с него.

— Всички тук са оглушали и онемели — продължи да вика Стюарт.

Един спокоен глас прекъсна гневните му изблици. Били напомни за себе си.

— Какво е станало, Стюарт? — попита го той внимателно.

Със задоволство видя, че Стюарт спря да размахва ръце и да марширува напред-назад, а се отпусна на един стол и закри лице с ръцете си.

— Точно това се опитвам и аз да разбера — изпъшка той. — Нищо не е приготвено за закуска, няма никой от прислугата тук, освен Клоуи, а тя ми дрънка някакви глупости, че Пенси била казала да не се пали печката. Мама сигурно ще успее да разбере какво има, обаче аз не мога. Къде е тя? Трябва да дойде и да оправи тази бъркотия.

Били си спомни сцената с отчаяната Хенриета и сълзите в очите ѝ. Щеше да ѝ дойде твърде много, ако сега стовареха и това на главата

й.

— Може би аз ще мога да помогна с нещо — каза той. — Коя е тая Пенси?

Стюарт отпусна безпомощно ръце на коленете си.

— Точно там е проблемът и нищо не разбирам от цялата тази работа. Пенси е просто една дърта вещица, която живее в селцето. Тя няма нищо общо с приготвянето на закуската ни. Няма нищо общо, с каквото и да е тук. Тя не си е помръдвала задника да свърши някаква работа от цяла вечност. Затова нищо не разбирам!

Били го прекъсна.

— Къде е това селце?

— Вие го знаете. Това са ония колиби на средата на пътя от имението за към главния път.

— Ще отида да говоря с нея.

— Но нали ви казах, тя няма нищо общо с нас.

— Все пак ще отида.

Били се влачеше уморено и с пресъхнала уста по пътя за селцето. Слънчевите лъчи сякаш се забиваха през шапката направо в главата му и оставяха там някъде зад очите му тъпа, пареща болка. При всяка негова стъпка се вдигаше прах, който се наслояваше по ботушите и по дрехите му. Като стигна до завоя, той забеляза припряна суматоха отсреща. Хората тичешком се изпокриваха в колибите и затваряха вратите им. Когато приближи съвсем, всичко наоколо беше потънало в тишина и спокойствие, нарушавано единствено от помръдването тук-там на спуснатите зад прозорците перденца.

Колибите бяха подредени на два реда: пет отпред, откъм пътя, и четири — в редица зад тях, с гола земя помежду им, където няколко пилета ровеха из праха и една ръждясала помпа за вода капеше в ламаринено корито.

Били се отправи към помпата и посочи към ръкохватката й.

— Ужасно съм жаден — извика той на висок глас. — Мога ли да пийна малко вода?

Отговор не последва.

Той зачака, усещайки, че го наблюдават.

Изскърца една врата. Били бавно извърна глава по посока на звука.

Две хлапета го зяпаха иззад полите на жената, която беше застанала на прага. Тя избута едното от тях напред.

— Вземи една чаша и налей от помпата малко вода на свещеника — каза тя.

Хлапетото хукна из двора. Били му се усмихна, а то се обърна и погледна назад към майка си.

— Ей, момче, отивай да наточиш вода от помпата — нареди му тя.

Били се усмихна и на нея.

— Доста е горещо тук, отвън — каза той. — Мога ли да вляза вътре на сянка?

Тя се отдръпна назад в сянката.

— Какво искате, мистър Свещеник?

Били протегна ръка към малкото момче. Подбирате думите си внимателно.

— Искам малко вода и имам нужда от малко помощ.

Детето му подаде чашата. Докато пиеше. Били погледна с очакване към жената на прага, а после огледа и прозорците на някои от другите колиби.

Отвори се и една друга врата и от нея излезе негър с достолепен външен вид. Били го помнеше от сватбата. Това беше проповедникът на негърската църква.

— С какво мога да ви помогна Преподобни? — запита той.

Били се насочи към него.

— Бих искал да говоря с Пенси.

Жената на прага бързо махна с ръка и повика момченцето си да влезе вътре. Вратата се затвори след него.

— Пенси? Тя не се чувства съвсем добре, Преподобни. На легло е. Мога ли аз да ви помогна с нещо?

Били поклати отрицателно глава.

— Боя се, че не, Преподобни.

Негърът кимна с глава, удовлетворен от обръщението, признаващо професионалната им равнопоставеност. Били продължи да говори на висок глас, за да могат да го чуват изпокритите в къщите хора. Надяваше се, че беше направил проповедника свой съюзник; знаеше, че свещеникът на черната общност е доста влиятелна фигура, но усещаше, че влиянието на мистериозната Пенси е още по-силно.

— Трябва да говоря лично с Пенси — каза Били. — Няма да ѝ навреда. Само искам да я питам за нещо.

— Можете да попитате и мен, Преподобни.

— Не, Преподобни, трябва да питам Пенси.

Двамата представители на църквата стояха един срещу друг и се гледаха с неприкрита, нехристиянска враждебност.

Чернокожият се обърна и се прибра в своята къщичка. Загубих, помисли си Били, само обърках нещата.

Зад него се чу покашляне. Не беше усетил кога се бе приближила младата жена.

— Последвайте ме — каза тя.

— Ти не държи високомерно с наш проповедник, затова и аз не държи лошо с теб — каза черната старица. — Как е името ти, мистър?

— Мистър Барингтън.

Пенси повдигна вежди. Тя беше дребна и съсухрена. Когато повдигна веждите си, челото и страните ѝ се сгърчиха и бръчките по кожата ѝ станаха още по-дълбоки. Възрастта ѝ не можеше да се определи. Или пък въобще нямаше възраст.

— Много дълго за устата на Пенси. Ще ти викам мистър Бари.

— Добре — каза Били. — Искам да те питам нещо, Пенси.

Тя вдигна повелително ръка.

— Още не — изкомандва го тя. — Аз искам да погледа малко лицето ти. Ей, момиче — повиши глас тя. — Давай малко светлина на лицето на мистър Бари.

Младата жена, която беше довела Били, заприпка бързо из стаята, вдигайки пердетата от прозорците. После отвори и вратата.

Били огледа обстановката около себе си, когато слънчевата светлина влезе вътре. Стаята беше малка, но създаваше впечатление на още по-малка от размерите на нещата, с които беше обзаведена. В единия ъгъл беше поставено огромно махагоново легло. Беше леко приспособено да съответства на размерите на стаята, като му бяха

отрязани наполовина четирите крака, както и половината от издигащите се нагоре четири колони, предназначени за балдахин. До него един масивен махагонов скрин се издигаше от пода до тавана. Месинговите дръжки на чекмеджетата му блестяха като злато. На всяка от тях беше вързана разноцветна панделка от вълнена прежда.

На срещуположната на леглото стена имаше грубо измазана зидана камина. Над нея, окачен на тавана, висеше един препариран паун, чиито избледнели пера все още блестяха с всички цветове на дъгата на слънчева светлина. Пред камината беше поставено креслото на Пенси — огромен, подобен на трон стол с подлакътници, покрит с парцалива черга. Той я правеше да изглежда още по-дребна и по-съсхрена.

Били се почувства потиснат, сякаш бе хванат в капан. Опита се да се дръпне назад, но се блъсна в някакъв друг предмет от тая мебелировка. Пенси закри уста с ръка и се засмя. Звукът, който издаде, беше свеж и мелодичен. Тя се смееше като момиче.

— Седни, мистър Бари — каза му тя снизходително.

Били погледна зад себе си и видя една покрита с мушама маса, която запълваше цялото останало пространство от стаята. Около нея бяха подредени четири стола, с подпъхнати отдолу ѝ седалки. Били издърпа единия от тях, завъртя го и седна с лице към Пенси. Между колената им нямаше и четири инча разстояние.

Влизането му в тая къщичка, изглежда, беше подействало като някакъв вид сигнал. Докато Пенси изучаваше лицето му, останалите жители на селцето заприиха да на групички към колибата на Пенси. Първите от пристигналите влязоха вътре, насядаха по кревата и по пода, наоблягаха се по стената, докато изпълниха цялото свободно пространство вътре. Следващите наредиха глави по прозорците, други се натрупаха около входната врата.

След като се насъбраха достатъчно слушатели, Пенси реши, че е готова да започне.

— Знам за какво си дошъл, мистър Бари — каза тя. — Онази глупава Клоуи е казала моето име на теб, което никак не е трябвало да прави. Но ето го теб тука. Пълен с въпрос — Пенси се засмя отново. — Добре, сър, аз е пълен с отговор.

Колибата се разтресе от смеха на хората, натъпкани вътре и наобиколили я отвън.

Пенси се намръщи и нова вълна от бръчки премина по тъмното ѝ, напрегнато лице.

— Никой не е викал да се смее — каза тя на висок глас. Изведнъж мигновено настана тишина.

Тя се наведе към Били.

— Ти слуша стара Пенси, мистър Бари. Няма нищо хубаво дойде, само нещастие. Ти не роднина, ти можеш да се махнеш. На тях, Трад, те имат проклятие на тях. Тук нещастие има, и още по-лошо нещастие идва. Таз сутрин аз видяла Прободено око.

Силен стон се разнесе от гърлата на възбудените слушатели. Пенси изстена заедно с тях.

Тя се изпъна в креслото си и вдигна трепереща ръка.

— Това тук е имение Ашли — каза тя с изпълнен с гняв глас. — Всички времена било земя на Ашли. Тази река — река на Ашли. Земя на Ашли и вода на Ашли. Няма място тук за никой Трад.

— Аз е хора на Ашли; всички ние, чер народ тука е хора на Ашли. Мис Джулия Ашли, тя беше мой господар. Не стоях ли аз до нея, когато тя каза на войници янки да се махат от нейна земя? Не избягали ли те надалеч също като зайци? Мис Джулия, тя била мой господар и на бащи ѝ на дядовци на всички тия хора. Ние всички е на Ашли, а не на Трад. Тая земя никога не видяла добро от тях. Когато мис Джулия си отишла, не останал никой да е свой на таз земя, освен нас, чер народ. Съдията не могъл да се грижи за таз земя. Той само продавал — парче тук, парче там. Негово момче, сега, той прави по-лошо от съдията. Семена не покарват. Дъжд не идва. Земя не значи нищо за това момче. О, той иска да излъже земя. Нарича това бебе Ашли. Но не може излъже земя. Не знае ли тя, че това бебе — бебе от грях? Не знае ли тя, че това бебе води чужд човек за него дойка? Води пръв черен жена, стъпвал някога крак на Ашли, който не е на Ашли. Земя знае коя е тя. И Пенси също знае. Не е ли тя дете на тази съща Сали, коя избягала с войници янки? Лоша измет, а нейно дете идва да живее на земя на Ашли — Пенси се изправи на крака, разтреперана от негодувание. — Виждам Прободено око и то не изненадва мене. Много обиди на земя, тя зове Прободено око, и Прободено око идва. То ще преследва всички тия Трад. То ще донася разрушение и скръб.

Гласът на Пенси беше станал трескав от възбуда, ритъмът на речта ѝ — хипнотизиращ. Скупчените хора се полюшваха като в транс

и стенеха тихо. Били почувства нещо като буца на гърлото си и усети, че тялото му се поклаща напред-назад. Мраз скова гърба му. *Трябва да я спра*, помисли си той, но Пенси започна да крещи отново и той остана безпомощен.

— Аз говоря на тия хора, аз ги предупреждавам. Прободено око, той тръгва дойде. Слушайте, той идва и носи смъртта с него — стенанията се усилиха. Хората притиснаха глави с ръце и започнаха да се отдръпват от Пенси и от нейните предсказания. Входят се задръсти от тълпата, от мъже, жени и деца, мъчещи се да избягат, да се спасят от тия думи.

— Спрете! — крещеше Пенси. — Прободено око не идва за вас. Той не идва за тия, кой е Ашли. Той идва за кой е Град.

— Ето, идва някой, който ще го посрещне — след тоя спокоен глас в стаята се появи Хенриета, преминаваща необезпокоявано покрай отдръпващите се пред нея негри.

— Пенси — каза меко тя, — как не те е срам? Наплашила си до смърт хората с тия твои глупости. А какво, за Бога, си казала на Клоуи? Че Прободеното око ще накара печката да избухне?

Тя огледа стаята вътре, очите ѝ се спираха на всяко лице поотделно. Заговори на някои от тях.

— Хърклис, имаме нужда от теб горе в къщата. Клоуи подготвя богата трапеза и, нали знаеш, освен теб няма друг, който да може да обрязва бут... Здравей, Мънго, надявам се, че се чувстваш по-добре... Джуно, леглата още не са оправени, а освен това във всички стаи има увехнали цветя... Сузи, май си пораснала с цяла миля, откакто те видях за последен път, и си започнала да ставаш хубавица като майка си... Къфи, бях в градината с розите, покарали са някои нови пръчки, които имат нужда от връзване... Минерва, я се погледни. Сигурно ще имаш близнаци. Искам доктор Дрейтън да те прегледа, когато дойде следващия път... Как си, Юпитер... Здравей, Ромул, от това, което виждам, май нов зъб ти е покарал... Сиси, има простряно пране, което трябва да се прибере в къщата.

Тя говореше спокойно, без да бърза, но с глас недопускащ пренебрегване и възражения. Не поглеждаше към Били.

Пенси се правеше, че не обръща внимание на присъствието на Хенриета.

Хората в стаята бяха неспокойни; пристъпваха от крак на крак, поглеждаха смутено към Хенриета, към Пенси, споглеждаха се едни други. Но прислужниците не помръдваха да изпълнят нарежданията на Хенриета.

Тогава тя изигра последния си коз.

— Пастор Ашли, защо не влезете вътре?

Били се връщаше обратно към къщата с двуколката на Хенриета.

— Вие бяхте чудесна — каза той смирено. — А аз просто не можах да измисля какво да направя.

— Нищо не е било възможно да промените, мистър Барингтън, макар че много мило от ваша страна е, че сте се опитали да направите нещо. Това е борба за надмощие между Пенси и мен. Виждате ли, тя искаше нейната праправнучка да стане дойка на бебето. След като не я взех, Пенси реши да ми даде урок: щом младата Пенси не може да работи като дойка и бавачка, тогава никой черен няма да работи при нас.

— Значи цялата тази история с проклятието е само театър?

Хенриета се замисли за момент.

— Всъщност не знам — каза тя. — Старите, мрачни суеверия все още не са излезли от нашия начин на мислене. Възможно е Пенси да е видяла нещо, може би клон на дърво, може и изгубена крава или овца. Нали си спомняте каква гъста мъгла имаше тази сутрин. Всеки един движещ се предмет из тази мъгла би могъл да изглежда съвсем като призрак. Тя може наистина да си вярва, че е видяла Прободеното око. Но се съмнявам. Това беше просто една скалпена история — Хенриета дръпна юздите и спря двуколката под сянката на едно дърво. — Нека да си поемем малко дъх, преди да се върнем в къщата. Искам да дам на прислугата малко време да сложат нещата в ред — тя очевидно беше вече изхвърлила от съзнанието си сцената от селцето.

Но Били все още проявяваше любопитство.

— Но какво все пак е това „Прободено око“? — запита той.

Хенриета го потупа по ръката.

— Това е негърският зъл дух, дяволът, всичко лошо, за което можете да си помислите. Никога не съм чувала някой да казва как изглежда той, но цял живот са ни плашили с него. Всички черни дойки и черни майки казват на децата, че ако не слушат, ще дойде Прободено око и ще ги вземе. Когато си малък и чуеш нещо в къщата да скърца

през нощта, със сигурност си знаеш, че Прободеното око идва. Прекарала съм толкова часове с дръпнати над главата завивки, за да се крия от него!

— Напълно понятно, защо пасторът не одобрява историите на Пенси.

Хенриета се усмихна мълчаливо.

— Още един случай на борба за надмощие — каза тя. — Пенси разбираше, че е загубена в момента, в който той влезе вътре. Това щеше да ни направи двама срещу един, по какъвто и начин да го погледнете: пасторът и аз срещу Пенси, или пасторът и Библията срещу Прободеното око. Той и Пенси се борят открай време за влияние над хората от селцето. Засега в най-общи линии тя печели, защото той е влюбен в младата Пенси, а тя пък е предана на прапрабаба си.

— Ех! Ама че е сложно и объркано! Никога няма да се ориентирам в тия взаимоотношения във вашия край.

— Ами! Разбира се, че ще се оправите. Вие и сега се справяте доста добре. Положителната страна на това, да бъдеш външен човек тук — каза тя с изненадваща стеснителност в гласа, — е, че хората се чувстват по-освободени пред теб и са по-склонни да ти се доверят. Съзнанието на такъв човек не е обременено от нашите предразсъдьци и традиции. Имаш възможност за по-трезва оценка от позициите на външен наблюдател на събитията в нашето ежедневие. Човек би могъл да ти довери проблемите си и да поиска мнението ти по какъв начин да постъпи в дадена ситуация.

— Бих се чувствал поласкан, ако някой сподели проблемите си с мен — каза Били откровено. — И никога не бих допуснал, който и да е друг да разбере за тях.

— Сигурна съм в това, мистър Барингтън. Надявам се, че бих могла да ви наричам Били, ако станем такива откровени приятели. Аз съм разтревожена за най-малкия ми син, Енсън...

Същата вечер Били написа писмо на Сюзън Хойт.

„Това е един много красив край, с богата история и със стари традиции, много различен от нашия край. Бих се

радвал, ако имаш желание да дойдеш и да го опознаеш.
Твой приятел, Уилям Барингтън“

Сюзън отговори на писмото на Били толкова скоро, колкото, както си мислеше тя, да не изглежда, че е прекалено скоро. Изразеният в писмото от нейна страна интерес към живота в равнинния край беше точно толкова непреднамерен и изказан между другото, колкото и направеното от Били предложение да го опознае. И двамата се справяха добре с догмите на общественения морал и налаганите от тях условности на поведението. Ухажването беше започнато.

През всичките тези тягостно горещи и задушни месеци на лятото писма пътуваха в едната и в другата посока и с всеки следващ път те ставаха по-дълги и по-откровени. Били отделяше все по-малко и по-малко време за подготовката на съботните си проповеди; писмата отнемаха по-голямата част от времето му почти всяка вечер.

Поради това се чувствал в известна степен виновен, изрази притеснението си той пред Хенриета Трад. За съвсем кратко време те бяха стигнали до една забележителна взаимна духовна обвързаност и зависимост. Понякога Хенриета се отнасяше към Били като към един от своите синове; в други случаи пък изливаше душата си пред него като пред свой изповедник и го молеше за съвет, сякаш тя беше детето, а той — нейният баща. От своя страна, Били споделяше с Хенриета всички свои проблеми или пък се чувстваше неин покровител, когато тя преживяваше периоди на трудности и нещастия.

— Защо си толкова глупав? — каза му Хенриета, когато Били сподели притеснението си, че не отделя достатъчно време за изпълнение на своите задължения. — Докато трае лятото, едва ли ще има пред кого друго да произнесаш проповедите си, освен пред нас и родителите на Маргърит.

Така си и беше. Малката църквица „Св. Ендрю“ имаше малко странна енория. Преди Гражданската война тя събираше на богослуженията си християните от всички големи плантации по река Ашли. Всяка събота надолу по реката се спускаха баржи, с които пристигаха големите семейства на плантаторите и техните гости, които понякога достигаха до трийсетина човека, когато имаше организиран някой по-голям бал или градинско увеселение.

Но по време на войната всички плантации бяха разрушени. Плантаторските фамилии сега живееха в по-голямата си част в Чарлстън. Някои от тях се бяха пръснали и по-надалече. Повторното отваряне на „Св. Ендрю“ беше по-скоро жест на уважение към миналото, спомен за ерата на отминало величие. През пролетта простичките пейки в църквата се изпълваха от наследниците на предишните й енориаши. Едно такова излизане сред природата в празничните дни беше приятно приключение, когато въздухът беше свеж и прохладен и ухаеше нежно от аромата на жасмина. Но през лятото това беше немислимо. Хората напускаха високите си сенчести къщи, само за да отидат до близките острови в морския залив и да се изложат на прохладния океански бриз по техните обширни плажове.

— Да — продължи Хенриета, — по-оживено посещение на службите ще имаш чак през есента — една приятна усмивка озари измореното й лице. — Имам идея да организирам едно малко парти.

Били беше удивен. Знаеше, че Хенриета има много строги възгледи по въпроса за почитта към паметта на покойния си съпруг. Дори от време на време по различни поводи да обличаше бяло, то това беше все пак бяло траурно облекло, и този й траур щеше да продължи цяла година след смъртта на съдията. Но преди да се е навършила тази година, вдовиците не посещават партита и забави; беше направо невероятно, че тя смяташе дори да организира парти.

— Е, не точно парти — каза Хенриета. — Просто да си поканим гости. Всяка година на двайсет и пети октомври се преместваме обратно в Голямата къща. Защо да не взема да напиша писмо на мисис Хойт и да покана Сюзън да ни посети първата неделя на ноември?

Влакът, с който пристигаше Сюзън, стигаше до Съмървил — приятно малко градче, откъдето Били, както и Традови се снабдяваха с хранителни продукти. Той беше доволен, че тя не беше взела влака, който отиваше до Чарлстън. Съмървил повече приличаше на Белтън — малко задрямало градче, с една главна улица и железопътна гара с един коловоз. Големият железопътен терминал на Чарлстън беше прекалено шумен, прекалено голям за едно мило посрещане.

В първия момент Били просто не можа да познае Сюзън. Тя изглеждаше толкова пораснала! После той осъзна, че и той сигурно за

нея изглежда съвсем странно в тъмните си пасторски одежди. Тя изглеждаше нервна, също както се чувстваше и Били. Изведнъж той разбра, че всичко между тях ще се уреди.

Сюзън реагира със същото страхопочитание, както и той преди време, към внушителния вход на имението.

— Не се безпокой — каза ѝ Били — много ще ти бъде приятно тука. Традови са страшно мили хора.

— Сигурно са много заможни.

— Е, не чак толкова — Били знаеше от Хенриета, че всъщност беше точно обратното. Сестрата на съдията ги беше субсидирала изцяло години наред. След като тя скъса отношенията си със Стюарт в онзи ужасен ден на сватбата, той, от своя страна, в отговор на това забрани на майка си и на братята си да поддържат каквито и да било отношения с нея. Хенриета трябваше да връща всички чекове, които ѝ изпращаше Елизабет, и дълговете по поддръжката на имението започнаха да се натрупват все повече и повече. Сушата това лято беше цяло бедствие за зеленчуковата реколта, която беше единственият източник на приходи. Тази седмица Стюарт тъкмо беше продал триста акра земя, за да могат да посрещнат задълженията си.

Сюзън ахна, когато стигнаха до завоя и пред тях се появи Голямата къща.

— Толкова е красива, Били! Никога не съм виждала такава къща.

— Казах ти, че тук в равнината всичко е по-различно. Погледни, ето там, Маргърит Трад излиза да ни посрещне.

Сюзън погледна към него отчаяно.

— Не трябваше да идвам, Били. Тя е толкова красива, че чак не вярвам на очите си. Чувствам се ужасно.

Били спря двуколката, обърна се към Сюзън и се взря в нея, опитвайки се да изучи обикновените черти на това както познато, така и ново сега за него лице. Тя имаше кръгло лице, с малък прав нос и кафяви очи. Устата ѝ беше широка и добре оформена, долната устна малко по-месеста, а горната — малко по-дълга. Имаха цвета на роза. Докато Били я гледаше, страните ѝ потъмняха и добиха същия топъл и нежен цвят.

— Изглеждаш съвсем добре, Сюзън Хойт — каза ѝ той решително. — Ти изглеждаш като истинска жена. Маргърит изглежда по-скоро като някоя кукла. Всички са много търпеливи и внимателни с

нея, защото тя е съвсем млада, но теб всички ще те харесат именно защото си такава, каквато си — и той плесна с юздите. — Хайде да отиваме и да свършим по-бързо с посещението. После ще можеш да си починеш и да се разтовариш.

— Тя е много хубаво момиче — прошепна Хенриета на Били, докато отиваха към трапезарията след шерито, което пиеха обикновено преди вечеря в библиотеката. — Ще се ожениш ли за нея?

— Не съм решил още — измънка Били. Още беше много рано да се мисли за женитба.

Но още преди да свърши вечерята, той беше взел вече решение.

За съжаление Хенриета беше решила да направи почетно посрещане на приятелката на Били. Масата за вечеря беше отрупана в разкош, по нея блестяха истински съкровища от порцелан, сребро и кристал, които навремето са били гордостта на Джулия Ашли.

В центъра на масата беше поставено изящно произведение на изкуството от стъкло, което бащата на Джулия беше донесъл след едно пътуване до Венеция. То представляваше розов храст, на който всяко листче на цветовете, всяко стебло и зелено листо бяха перфектно изрисувани с преливащи се цветове и до най-дребните детайли, нещо, което би могло да бъде постигнато само от велик художник. Прясно набрани от градината рози ограждаха основата на изящното творение, като бяха подредени на отделни букети откъм всяка страна на масата. Те се отразяваха като блещукащи светлинки върху полирания махагон, тъй като върху масата нямаше покривка, а само малки карета от дантела пред всеки един във формата на венчета от рози, оградени от листата на фантастични увиващи се растения. Салфетките бяха от лен, но достатъчно фини дори за бебешко шалче, обшити по краищата с дантели от същия вид. До тях бяха подредени чинии, тънки като черупка на яйце, украсени единствено със златна ивица по края на герба на рода Ашли в средата. Чашите за вино имаха също златна ивица по ръба и бяха толкова тънки и изящни, че изглеждаха като сапунени балончета, готови всеки момент да се пръснат. Единствената тежест върху масата като че ли бяха сребърните прибори, всеки един от тях — масивен, със строги, но изящни форми и с дълбок, притъпен блясък, създаван с десетилетия от докосването на знатни ръце.

Били, който беше почти ежедневен гост на вечеря в Горската къща, изведнъж се почувства неудобно и притеснен. Сюзън седеше на ръба на своя стол, сякаш се страхуваше, че може да го счупи и криеше треперещите си ръце в скута си.

Влезе Хърклис с димящ супник в ръце и го постави пред Хенриета. Последва го Джуно, който донесе цяла купчина от купи, поставени върху специални дебели ленени салфетки. Хенриета взе в ръка тежък сребърен черпак и започна да разсипва по купите.

— Това е супа от морски раци, мис Хойт — каза тя. — Надявам се, че обичате морска храна. Ако ли пък не, не се притеснявайте. Имаме приготвен и телешки бульон.

Сюзън, която никога не беше вкусвала раци, каза, че това е любимото ѝ ястие.

Вечерята, всяко ястие, от която беше един от специалитетите на Клоуи, беше истинско изпитание за момичето. Стюарт и Кугер се надпреварваха един друг да ѝ отправят комплименти и да флиртуват с нея. Сюзън все не можеше да измисли какво да отговори и усети, че започва да се изчервява. Беше объркана от особения вкус и формите на различните блюда — фазан в легло от ориз, ситни зелени бобчета, залети със сос и със скълцани орехи, сладки картофи, приготвени като суфле.

Били наблюдаваше мъките ѝ и усещаше, че нейната угнетеност се предава и върху него. По едно време Маргърит, раздразнена от това, че Стюарт не ѝ обръща достатъчно внимание, започна да се държи по същия начин като него, флиртувайки без всякакви задръжки с Енсън, който се беше съсредоточил мълчаливо над вечерята си. Тя се наклони към него, сложи ръката си в неговата и му зашепна. Енсън се отдръпна от нея като опарен. Били видя мъката, изписана по лицето на Енсън; погледна веднага към Хенриета, но както винаги тя не забелязваше душевната агония на Енсън.

— Никак не си забавен, Енсън — каза закачливо Маргърит. — От толкова време най-последно сме на парти, а ти си намусен и сърдит като мечок. Значи въобще няма да го поканим на следващото парти, нали, Мис Хен?

Хенриета се усмихна неопределено.

— Ще видим, като му дойде времето — отвърна тя.

— А кога ще бъде то, мис Хен? И кого ще поканим? Лятото най-после свърши и хората няма да имат нищо против да напуснат града за известно време. Значи, ще направим ли такова парти? О, обаче да има и малък бал! Да не е голямо, но непременно да има танци. Какво ще кажете, мис Хен? Колко време ще е необходимо, за да се подготви всичко? Три седмици? Ще бъдат ли достатъчни? Или четири? Така ще е по-добре, тъкмо ще се падне на Деня на благодарността, нали винаги на Деня на благодарността тук се организира лов на елени, а после и барбекю. Просто ще кажем на всички да останат след барбекюто, да се разходят в градината, да поотпочинат, и така тъкмо ще стане време да се преоблекат за вечерята и за бала. Колко чудесно се получава! Ще кажа на Зензи да ми ушие рокля, по-хубава от всичко видяно досега. Какъв цвят да си избира, Стюарт? Какво ще кажеш за синьо? Ти много харесваш синьото, нали?

Хенриета заговори, още преди Стюарт да може да отговори на въпроса.

— Маргърит, много добре знаеш, че тук, не може да има нито танци, нито партита още месеци напред. Ние сме в траур. Сега, когато времето захладня, се връщаме отново към дрехите в черно.

— Не! — извика Маргърит. — Не е честно. Аз мразя черното, то ме прави да изглеждам ужасно. Не може да сте толкова жестока, мис Хен.

— Не става въпрос за жестокост, Маргърит. Става въпрос за почит към паметта на моя съпруг — тя се облегна назад и погледът ѝ стана твърд.

Маргърит се стресна от промяната у Хенриета, За момент замълча. В същото време Били и Кугер започнаха да говорят на Сюзън, опитвайки се да преодолеят напрегнатото мълчание.

Маргърит ги прекъсна.

— Не виждам никаква причина защо трябва да нося черно и да стоя затворена сама тук, далеч от хората, заради съдията. Той не е мой съпруг.

— Той е мой баща — каза Стюарт. — А сега замълчи и внимавай как се държиш. Измъчваш мама.

Прекрасните очи на Маргърит се изпълниха със сълзи.

— Не се обръщай и ти срещу мен, Стюарт. Целия ден се държиш ужасно с мен.

— Стюарт — каза Хенриета, — надявам се ти и Маргърит да обсъдите този въпрос по-късно, когато сте насаме — тя погледна към Сюзън отново с обичайното меко изражение на лицето си. — Голямо ли е вашето семейство, мис Хойт?

— Да, мем — отвърна Сюзън. — Имам двама братя и четири сестри — гласът ѝ звучеше по-силен и по-ясен от преди. По лицето ѝ беше изписано уважение към Хенриета.

Хърклис влезе с тежко натоварен поднос в ръце.

— Тази година получихме много хубави ябълки от вашата част на щата, мис Хойт — каза Хенриета. — Ние ги намираме превъзходни. Клоуи прави изключително хубав сладкиш от тях; надявам се и на вас да ви хареса. Още е топъл засега и преди него можем да опитаме малко сладолед.

— Хърклис, дай на мис Маргърит най-пълната чиния. Тя най-много обича ябълков сладкиш.

Маргърит започна да хълца и да плаче.

— Не мога да ям насила — ридаше тя. — Не издържам, когато се държат така злобно с мен — риданията ѝ така се усилиха, че цялото ѝ тяло започна да се тресе. После започна да се задъхва, да хълца мъчително, докато главата и раменете ѝ се разтресоха в дълбоки спазми.

Стюарт и Хенриета застанаха бързо до нея, дадоха ѝ да пие вода, сложиха влажна кърпа около шията ѝ и зашепнаха успокоително.

Вратата на трапезарията се разтвори широко и Зензи с големи крачки се втурна към нея. Тя избута Стюарт настрани и прегърна Маргърит.

— Не казвала ли аз вие не трябва да тревожи себе си? — замърмори ѝ тихо тя. — Бедно, болно, малко нещо, идвай при твоя Зензи.

Тя притисна трезящото се тяло на Маргърит до гърдите си и погледна над главата ѝ свирепо към останалите.

— Аз знае какво да прави за нея — каза тя. — Всички остави нас сами — тя вдигна Маргърит, подхвана я около кръста със силната си ръка и я поведе към изхода. Стюарт се затътри след тях.

Хенриета се отпусна на стола си и облегна назад глава на високата му облегалка.

— Страшно съжалявам, Били, мис Хойт. Страхувам се, че това беше една ужасна вечеря.

Сюзън бързо гребна с лъжичката си малко от десерта.

— Досега не съм опитвала в живота си по-вкусно нещо от този сладкиш, мисис Град — каза тя. — И не съм виждала до сега такава хубава къща като вашата. Сега, след като успях да свърша, без да съм счупила нищо, мога да ви кажа, че това е най-изисканата вечеря, на която някога съм присъствала. Бихте ли помолили вашата готвачка да ми даде рецептата за този сладкиш? И мога ли да ви помоля да разгледам градината с розите?

Същата вечер Били попита Сюзън дали би се съгласила да стане негова жена. Тя веднага каза „да“. Сюзън нямаше склонност към емоционални сцени.

В края на краищата, Енсън успя да убеди Хенриета да отстъпи.

— Той ми припомни — обясняваше тя на Били, — че Маргърит едва е навършила шестнайсет години. За едно дете на тази възраст не е задължително да се облича изцяло в траур след шестия месец, така че Маргърит всъщност наистина може да се облече в бяло и да носи само черна лента. Мисля, че тъй като и самият той е толкова млад, по-добре разбира какво изпитва тя. Разбира се, и дума не може да става за балове и за официални забави. Сезонът в града ще трябва да мине без Традови тази година. Но, както спомена Енсън, ловът в имението на Деня на благодарността беше най-любимото нещо на баща му. Организирахме го всяка година, откакто се преместихме тук през '87 година. Ако го организираме пак, това ще бъде отдаване на почит към паметта на съдията. На мен не ми се ще да стоя много сред хора. Затова Маргърит ще трябва да бъде домакиня на барбекюто. И няма да каним толкова много хора като преди. Само по-младите. Сега Стюарт е господар на имението. Гостите трябва да бъдат измежду неговите приятели... — гласът ѝ заглъхна. Тя изглеждаше притеснена. — Смяташ ли, че греша, Били?

— Не, мем, не смятам така.

Хенриета въздъхна.

— Досега не се беше налагало аз да взимам решение какво да се прави. Съдията винаги знаеше как да постъпи. Толкова много ми липсва — тя пое дълбоко дъх.

— Така, значи този въпрос е решен — каза тя. — Ще организираме лова по случай Деня на благодарността. Има ли някаква възможност и Сюзън да дойде? Ще ми бъде приятно, ако и тя бъде тук.

— И на мен ми се иска тя да дойде, но знам, че няма да може. Има да свърши толкова много неща, за да се подготви за сватбата. Януари не е толкова далече.

— Толкова се радвам за теб, Били. Тя е чудесно момиче. Като ѝ пишеш, кажи ѝ, че ще ни липсва на Деня на благодарността.

Сюзън ги зарадва и двамата като им писа, че има желание да дойде. Пригответоленията за сватбата можели да продължат няколко дни

и без нея. Тя пристигна във вторник и прекара срядата, помагайки на Хенриета да ръководи работата по изкопаването на ямата за барбекюто, да подреди дългите маси по моравата, да изброи и да подготви дузините чинии и салфетки, да проверява дали са купени всички необходими подправки и да помирисва от време на време соса за барбекюто, който Клоуи вареше на печката. Маргърит танцуваше около тях; пречкаше се на всички, но радостта и възбудата ѝ бяха толкова заразителни, че никой не обръщаше внимание на затрудненията, които им създаваше.

Вечерта заваля студен дъжд.

— Никой няма да дойде утре, ако продължава така — каза Сюзън на Били. — Маргърит пак ще вземе да направи някоя сцена и се боя, че може и да я плесна.

Хенриета мина бързо покрай тях, като водеше след себе си четири малки негърчета, които носеха едно платнище и тежък сноп дълги прътове.

— Ей, вие двамата, не стойте отвън на дъжда — извика им тя, — и не се отчайвайте! И преди се е случвало да вали дъжд на този ден. Просто ще сложим навес над ямата, за да не изгасва огънят и ще сложим допълнителни маси във вестибюла, в случай, че се наложи да се храним вътре. Хайде, влизайте, преди да сте се разболели.

Дъждът спря малко преди зазоряване, тъкмо когато започнаха да пристигат ловците. Дамите щяха да дойдат по-късно предобедна, когато наближи време мъжете да се връщат от лова, за да ги приветстват с ловните успехи. Първата част от празненството беше само за мъжете — да поскитат из гората, да пият уиски, да попсуват, да чакат тръпнещи с надежда, че ще мярнат рогата на елен, да зареждат и да стрелят; да бъдат ловци, да бъдат мъже.

Били пристигна с една групичка от четирима млади мъже, които беше срещнал на пътя. Поздрави Стюарт и се присъедини към развеселената компания, която се беше заформила на моравата; взе една чаша от подноса, който Хърклис разносяше. Уискито му припари надолу по пътя си към стомаха му. Той нямаше намерение да ловува, не искаше да убива. Но се чувстваше приятно тук, на студения и

влажен свеж въздух, в мъглата, чувайки само силни, плътни гласове, потопен в тази атмосфера на грубовати шеги и другарски отношения.

— Още един залп, Преподобни?

— Не, благодаря, Кугер.

— Аз съм Енсън, Били.

— О, извинявай. Нищо не виждам. Още не се е развиделило, ами вие как ще виждате, момчета, като тръгнете из гората?

Кугер се мярна наблизко. Потупа дружелюбно Били по гърба.

— По дяволите, Преподобни, всички ние ловуваме из тези гори, още откакто за първи път сме можели да вдигнем пушка. Можем да се движим из тях даже и с вързани очи. Или с подути от пиене очи. И това ми се е случвало на няколко пъти.

Един негов приятел се приближи към тях с чаша в ръка.

— Май са повече от няколко пъти — каза той. — Май това ти се случва почти всеки път, доколкото си спомням.

Кугер представи Били.

— Вие, предполагам, няма да дойдете с нас? Добре. Ще донесем за вас специално малко хубаво еленско месо. Хайде, момчета. Време е да тръгваме.

Били гледаше подир неясните им очертания, докато те се отдалечаваха. Ниско стелещата се мъгла се завихряше и влачеше около движещите се крака и концовете на ботушите им. Изглеждаше, сякаш стъпваха из водите на някаква призрачна река.

Били потръпна от щипещия студ. „На печката сигурно има топло кафе“, помисли си той и се запъти към кухнята. Сюзън му беше обещала да стане по-рано и да закуси с него. Не беше лесно да намерят време да останат само двамата насаме през времето на сегашното ѝ гостуване.

Хенриета проверяваше дали е подготвено всичко необходимо за барбекюто, после се качи горе в своята всекидневна, за да изчака пристигането на гостенките. Тя изглеждаше съвсем бледа на още неясната утринна светлина.

По-късно Маргърит, лъчезарно усмихната, започна да посреща дамите пред входа на къщата. Въпреки че беше прекарала целия си живот далеч от града, в плантацията, тя познаваше всички млади жени, които бяха поканени; родителите ѝ я бяха водили със себе си още от малка, когато ходеха на посещения в града и тя се беше виждала с

малките момиченца от града по визитите на следобеден чай и по рождени дни.

Били се почувства неудобно и не на мястото си сред оживеното бърбрене на жените, съпроводено от множество възклицания и празни приказки. Той се извини и тръгна към къщата, за да потърси по-спокойно убежище в стаите на горния етаж. Почука на вратата на Хенриета.

— Били е. Може ли да вляза при вас?

Хенриета стоеше до прозореца. В ръце държеше бебето Стюарт.

— Просто му показвам да види всички тези хубави цветове — каза тя. — Нали момичетата изглеждат очарователно? Като голям букет цветя са в тия бляскави тоалети. Слава Богу, слънцето се показва. Ще имаме един прекрасен ден.

Били застана до нея пред прозореца. Стъклото преграждаше пътя на шума и глъчката, които го бяха прогонили; оттук той можеше наистина да се наслади на жизнерадостното излъчване на момичетата, на техните усмихнати, красиви, млади лица. Потърси с поглед Сюзън и я откри; изпита блаженство при мисълта за своето щастие. Щом мъжете се върнат от лова, ще слезе долу и ще ѝ каже какво е чувствал, докато я е гледал.

— Пак се е подмокрило — каза Хенриета. — Ама че е оправно това бебе. Сега ще се върна, Били — тя излезе и го остави сам в тишината и спокойствието на стаята.

Били стоеше пред прозореца, съзерцаваше красивата гледка на ширналата се чак до реката морава и се беше отдал на мечтания. Като се върна, Хенриета застана до него и започна също да съзерцава гледката отвън, без да нарушава спокойствието на тишината.

В един момент от гората изскочи един от младите ловци и тичешком се отправи към къщата. Устата му се отваряше широко, явно викаше нещо. Те не можеха да чуят думите.

— Вижте — каза Били, — изглежда вече се прибират. — По-добре и аз да сляза долу.

Младежът стигна до гостенките, събрали се на моравата. Момичетата се скупчиха около него, после се засуетиха и започнаха да говорят нещо една на друга, заразмахваха ръце; движенията им бяха резки, нервни, неспокойни.

— О, Боже! — каза Хенриета. — Сигурно се е случило някакво нещастие. Бързо! — тя се втурна към вратата, движенията ѝ бяха резки и подплашени като тези на момичетата долу. Били затича подир нея.

Всички бяха вече достигнали до гората, когато Хенриета и Били изтичаха от къщата. Гостенките сега бяха толкова тихи и смълчани, че приличаха на пищно оцветени статуи. Тичащите Хенриета и Били внасяха единственото раздвижване в тази сцена. Техните облечени в черно фигури изглеждаха като злокобни сенки върху обляната в слънце зелена морава.

Когато почти бяха достигнали първите дървесни стволове, групичката жени пред тях се раздели, за да направи път на процесията от ловци, излизачи от гората. Хенриета погледна през този освободен коридор и видя сина си Енсън с изкривено от мъка и мокро от сълзи лице да води един кон за поводите.

Хенриета изпищя. Върху коня седеше Стюарт и гледаше право пред себе си с невиждащи очи. С ръцете и беше подхванал през раменете и през коленете тялото на Кугер и двамата бяха потънали в кръв.

— Прибирай се, мамо — извика Енсън. — Били, заведи я в къщата.

Били обхвана Хенриета през раменете, но тя го отблъсна с неистова сила. Запристъпва вдървено към синовете си. Енсън спря коня и застана между майка си и ужасния товар, носен от коня.

— Прибирай се, мамо — изстена той. — С нищо не можеш да помогнеш. Кугер е мъртъв.

— Не! — гласът на Хенриета прозвуча като шепот. После изпищя — пронизващ, първичен вик на мъка. — Кугер! — изпищя тя. — Кугер!

Изблъска Енсън встрани и залитна напред. Стюарт стоеше като вкаменен, невиждащ, нечуващ. Хенриета вдигна ръце и сграбчи отпуснатата студена ръка на Кугер. Притисна я до бузата си; по лицето ѝ се размаза кръвта му, която се смеси с нейните сълзи.

— Детето ми — ридаеше сподавено тя. — Ох, детето ми. Толкова си студен. Стюарт, дай си ми детето. Дай да си го прегърна. Кугер! Кугер, мама е тук. Дай мама да те стопли.

Стюарт не помръдваше.

— Докторът ѝ даде малко лауданум — каза Сюзън. Тя затвори внимателно след себе си вратата на стаята на Хенриета. — Дватама с теб трябва да поемем нещата в наши ръце, Били. Стюарт още не е излязъл от шока, Маргърит припадна и е в безсъзнание, а Енсън не чува нищо, като му се говори... Били, това, което стана, е ужасно.

— Да.

— Искам да кажа, много по-лошо, отколкото си представяш. Нека да излезем навън, имам нужда от свеж въздух.

Те излязоха от къщата и се отправиха към реката, минавайки покрай празнично украсените маси, подготвени за барбекюто. Сложените да се печат прасенца бяха забравени и остра, неприятна миризма на изгоряло свинско се носеше из въздуха.

— Всички гости си говореха за това, Били. Чух ги какво си говорят един на друг, докато ги изпращах. Съмняват се дали наистина е нещастен случай. Говореха за съдията и за някакъв друг човек. За друг такъв „нещастен случай“. Били, смяташ ли, че е възможно? Възможно ли е Стюарт наистина да е убил брат си? Да го е убил умишлено?

— Не. Сигурен съм. Беше нещастен случай. Кугер е напуснал мястото, където са чакали животните в засада, и са го сбъркали с елен. И са стреляли няколко човека, а Стюарт е бил един от тях. Кугер е улучен на две места — веднъж в крака и втори път в сърцето. Така че дори Стюарт няма как да разбере дали той е убил брат си или не.

Хенриета изглеждаше като призрак на погребението на сина си. От лицето ѝ се виждаше само едно неясно бледо петно под дългия черен воал. Стоеше между другите си двама сина, сковани и неподвижни в черните си костюми. Огненочервените им коси изглеждаха като шокиращо предизвикателство спрямо това, което ставаше; от тях струеше живот и сила.

На погребението бяха дошли малко хора. Повечето от тях бяха от поколението на Хенриета. Бяха дошли по-скоро да почетат скръбта на майката, а не толкова смъртта на младежа.

Когато първата буца пръст тупна върху ковчегата, Маргърит изпищя.

— Не мога повече да гледам — нададе дълъг, ужасен стон и се свлече върху Стюарт. Той я обхвана с ръце, но не можа да я удържи. Тялото ѝ се свлече безчувствено на земята. Стюарт не отдели поглед от гроба на брат си, за да погледне към безчувственото тяло в краката му. Енсън беше този, който я вдигна на ръце и я отнесе в къщата.

Били продължи с отслужването на погребалния ритуал.

От задната страна на фамилното гробище в имението Ашли, отделно от присъстващите бели, стояха негрите от имението и се поклащаха опечалени. Там беше и старата Пенси, а хлътналите ѝ очи блестяха.

— Нещастия — мърмореше тихо тя. — Не каза ли аз на тях?

Били Барингтън разтвори широко обятия.

— Ела седни на коленете ми, мисис Барингтън — подкани я той. Сюзън се подчини. — Оо-оох — извика Били. Тя го гъделичкаше под мишниците и не спря, докато той не почна да я моли за милост. После се сгуши на гърдите му.

— Ужасно съм щастлив, Сюзън — шепнеше той на ухото ѝ.

— Аз също.

— Мислиш ли, че някога ще ни омръзне да бъдем заедно?

Сюзън се надигна.

— Не мисля, че е възможно — каза тя сериозно. — В края на краищата, женени сме от пет месеца и още не ни е омръзнало — въглчетата на устата ѝ потрепнаха.

— Добре де, подигравай ми се.

Сюзън го прегърна.

— Толкова си досаден понякога, Били. Тревожиш се, без да има за какво. Глупаво е.

— Но и това се случва с някои. Да си омръзнат, имам предвид. Виж например Стюарт и Маргърит. Не си ли ги забелязала? Вече не си говорят дори. Говорят, с който и да е друг в стаята, но не и един с другия.

— Това няма нищо общо с нас, Били. Ние по нищо не си приличаме със Стюарт и Маргърит. Абсолютно по нищо.

— Знам, знам. Имаш право. Но това ме тревожи всеки път, когато ги видя. Бяха толкова щастливи. Няма и година, откакто всички ги виждахме така силно влюбени един в друг. А сега са нещастни. И въобще цялата атмосфера в имението е потискаща. Просто тръпки ме побиват, когато трябва да ходя там.

— Тогава защо ходиш? Не мисля, че е необходимо да ходиш там толкова често, казвала съм ти го.

— Просто се чувствам задължен. В края на краищата, аз съм техният пастор, а те преживяха две толкова ужасни трагедии.

Сюзън прехапа устни и се замисли. В един момент стигна до някакво решение.

— Били, ще ти кажа нещо, което сигурно няма да ти е приятно да чуеш. Мисля, че си нещо като омагьосан от тия Традови; не си честен пред себе си, като ми говориш тия неща, че те било страх. Ти през цялото време мислиш за тях, през цялото време говориш за тях, през цялото време ходиш да ги виждаш. Това е направо мания.

Били се изправи и избута Сюзън от себе си.

— Досега никога през живота си не съм слушал такава помия — каза той. Отиде в жалката кухничка и започна да чупи на блокчета леда от поцинкованата ваничка.

Сюзън го последва.

— Давам си сметка на какво се дължи това. Били, наистина. Те просто не са като нас и те не са като другите хора. Традови са... изключителни. Всичко при тях е прекалено. Косите им са прекалено червени, те са прекалено хубави, къщата им е прекалено красива, сребърните им прибори са прекалено масивни, порцеланът им е прекалено изящен, животът им е прекалено драматичен. Те са като гиганти, имат прекалено много от всичко. И това привлича непреодолимо. И запленива. Всичко, което се случва на Традови, е в по-широк мащаб, отколкото при другите хора. То привлича обикновените хора към тях като торнадо, което засмуква дървета, къщи, животни и всичко останало, което се окаже на пътя му.

Били продължаваше да стои с гръб към нея. Сюзън въздъхна.

— Знаех, че много ще се ядосаш, Били, но трябваше да ти кажа всичко това. Аз те обичам и не мога да понеса да гледам, че ставаш една от поредните жертви на Традови. Освен това, да си призная, и те ревнувам.

Били се обърна.

— Ревнуваш? От какво? О, Сюзън, ти си всичко за мен на този свят. Мислех, че знаеш това.

— Е, не го знаех.

Били я обгърна с ръце.

— Ще ти го покажа, искаш ли?

Но след като се любиха, докато лежаха притиснати в обятията си, той, без да съзнава, разруши очарованието на момента.

— Толкова ми е жал за Енсън — каза той. — Сега вече никога няма да замине. Стюарт не върши нищо по управлението на имението и Енсън трябва да се грижи за снабдяването с продукти, да разпределя

работата, да надзирава работниците на полето. Той е най-младият, а върши всичката работа в имението на брат си.

На Сюзън ѝ се прииска да изкрещи. „Не е разбрал и дума от това, което му говорих, помисли си тя. Нищо повече не мога да направя. Просто трябва да запазвам спокойствие и да се моля, дано да успее да се освободи от тях.“ Когато беше вече сигурна, че може да владее гласа си, тя проговори.

— Това поне е успокоило мис Хен. Тя не би понесла, ако загуби още един от синовете си.

— Предполагам, че е така. Трудно е да се каже какво всъщност мисли тя. Държи се както винаги досега, спокойно и уравновесено. Преди беше свикнала да говори с мен за всичко, но сега казва само, че всичко вървяло толкова добре, колкото можело да се очаква. Мисля, че бебето е най-добрата разтуха за нея. Прекарва с него по-голямата част от времето си.

— Сигурно ще прекарва още повече от времето си с него, като дойде и следващото бебе. Били, не ми казвай, че не си разбрал. Маргърит тича от стаята навън на всеки две минути... да повръща, струва ми се.

— Нямам представа. Аз съм мъж, скъпа. Какво разбирам от тези неща? Наистина съм изненадан. Струваше ми се, че тя и Стюарт са толкова отчуждени един от друг. Той не и обръща никакво внимание.

Сюзън го целуна.

— Не си наясно за толкова много неща, скъпи Били. Аз научавам повече, като отида в колониалния магазин. Стюарт Трад не е изтрезнявал и за един час, откакто Кугер беше убит. Не може и да различи кой стои пред него. Но въпреки това успява да се мъкне до Съмървил. Разправят, че задирял всяка фуста в града. Може да е объркал Маргърит с някоя от неговите засукани дамички или пък с нечия чужда жена.

Били беше шокиран. От това, което чу, и още повече от свободния и шеговит начин, по който Сюзън му го разказа.

— Не трябва да слушаш, като говорят такива работи, Сюзън. Не е подходящо за твоите уши.

— Добричкият ми Били. Имаш да научиш още толкова неща за жените.

Малката Маргърит Трад се роди през октомври, на рождения ден на баба си. Хенриета сияеше от щастие.

— Винаги съм си мечтаела за едно момиченце — каза тя, — макар че обичах толкова много момчетата. Какъв чудесен подарък за рождения ми ден. Ще ѝ викаме Пеги. Толкова е мъничка за това дълго име. Толкова мъничка и толкова хубава. Тя е най-красивото бебе на света.

Пеги наистина беше красиво бебе. Тя беше наследила излъчващия сила цвят на косите и очите на Традови и изящните черти на майка си. Косата ѝ растеше и оформяше меки, меденочервени къдрици, а бляскавите ѝ сини очички изглеждаха огромни за изящното и малко лице. Ръчичките и крачетата ѝ бяха миниатюрни съвършенства, пръстчетата ѝ — дълги и със заострени нокти, ходилата ѝ — мънички и с елегантни извивки под меката розова плът.

Тя беше, освен това и винаги засмяно бебе. Можеше спокойно да си гука и да си играе с пръстчетата на ръцете и на краката си, докато някой дойде и я види, че се е събудила, а след това доставяше удоволствие да я гледаш с какъв апетит приема предложената ѝ храна. Тя никога не повръщаше, затова и никога не миришеше на вкиснало. И отвръщаше на проявеното към нея внимание с такъв очарователен възторг, че дори и малкият Стюарт обичаше да се навърта около люлката ѝ и да я учи как да пляска с ръчички.

Тя като че ли доведе радостта в изолирания свят на имението и сложи край на потискащата и напрегната атмосфера там.

— Всичко е вече съвсем различно сега — сподели Били със Сюзън. — Всичко е така, както би трябвало да бъде.

Сюзън беше принудена да се съгласи. Въпреки своята ревност, тя също изпадаше под влияние на магията на Традови и на начина на живот, който те водеха. Пеги беше кръстена на първи декември — кръщавката се състоя в имението. Организираното по този повод празненство отбеляза края на периода на уединение и на траур и завръщането на семейството към живота на тяхното общество. Младото семейство Барингтън беше увлечено от Традови в ослепителен водовъртеж от покани на чай, вечери, балове, закуски, с които беше изпълнен сезонът. От средата на декември до средата на януари старият град Чарлстън живееше под знака на непрекъснати и

нескончаеми празници. Веселията и топлият прием бяха нещо, на което не можеше да устои дори Съюзът.

За Маргърит нескончаемата поредица от празненства беше една сбъдната мечта. Тя се чувстваше на върха на щастието си.

Ако не се беше омъжила, тя щеше да трябва да посети няколко избрани вечеринки през миналата година, за да можеше да бъде представена пред обществото през този сезон. Но поради трагичната смърт на двамата членове от семейството, тя не се беше появила на нито едно парти през миналата година. Нейната спираща дъха красота, съзряла през периода на майчинството ѝ, и въобще появата ѝ в обществото, бяха една от сензациите на сезона. Омъжена или не, тя беше обградена от обожатели, претендиращи за място в картичката ѝ за танци и настояващи за благоволение да им разреши да ѝ донесат чаша пунш или сладкиш. Маргърит се държеше така, сякаш беше дебютантка. Флиртуваше, настройваше обожателите си един срещу друг, удостоверяваше ги с усмивките си и с правото да танцуват с нея като императрица, удостоверяваща поданиците си с благороднически титли. Танцуваше непрестанно и неуморно, а резултатът от успеха ѝ в обществото беше, че тя ставаше още по-красива от преди, сияеща с вътрешния блясък на триумфа.

— Толкова съм щастлива — шепнеше тя на Стюарт и полагаше глава на рамото му, докато пътуваха към къщи всяка сутрин, когато пукваше зората. Той я притискаше още по-силно към себе си, очарован от красотата ѝ, както всички останали мъже в града.

Хенриета също беше щастлива. Неодобрителните подмятания за поведението на Маргърит не бяха от значение за нея. Подновената близост между Стюарт и съпругата му беше това, което я радваше. Тя не забелязваше отсъствието на Енсън от къщата и от забавите в града. Той беше зает с работата в имението и не се интересуваше особено от танците.

Кулминацията на сезона беше както винаги балът в деня на Света Сесилия — най-почитаната традиция в Чарлстън.

— Толкова много се вълнувам, че вече не издържам повече, Сюзън — каза Маргърит. — Балът е най-хубавото събитие на целия сезон. Запазила съм за него най-хубавия си тоалет. Искаш ли да го видиш?

Сюзън ахна, когато Маргърит отметна муселиненото покривало, с което беше наметната роклята ѝ. Това беше разкошна рокля, покрита със златни и сребърни мъниста, съшити в сложни фигури на фона на блестящо синьо кадифе. Те образуваха букети от сребърни лилии със златни листа и златни кръгчета в центъра на цветовете, разположени по полите на роклята. Подгъвът на полата и лентата на шлейфа бяха общити със сребърни лозови листа и златни гроздове. Дълбоко изрязаният корсаж беше целият избродиран със златни филизи и листа на лилии. Златни и сребърни лентички образуваха сложни панделки върху късите буфан ръкави и проблясващи, свободно спускащи се от рамото пискюлчета.

— Какво мислиш за това, Сюзън?

Това, което си мислеше Сюзън, беше, че тая рокля сигурно струваше повече от тригодишната заплаता на Били, но нямаше как да ѝ го каже.

— Мисля си, че ще е по-добре да не идвам на тоя бал — каза тя. — Никой няма да погледне друга жена в салона, освен теб.

Маргърит изтича до нея и я прегърна.

— Искам да бъда най-хубавата там — прошепна тя. — Искам другите да позеленеят от завист. Това ще бъде моят истински дебют, една истинска премиера на представянето ми в обществото.

Сюзън отвърна на прегръдката на Маргърит. Колко нелепо беше всичко! Маргърит искаше да бъде точно това, което никога повече нямаше да бъде — момиче, непорочно и ухажвано, обект на сериозните стремления на мъжете, без ангажимент в живота, свободна да избира бъдещето си. Красивите ѝ дечица, съпругът ѝ, отговорностите ѝ сякаш не съществуваха за нея. В нейния свят имаше

място само за бални рокли, картички за танците и официални гравирани покани, молещи за честта да удостои някого с присъствието си в десет часа. Без тях тя беше апатична и вечно недоволна, едно нещастно дете.

Сюзън насочи мислите си към бебето, което растеше в утробата ѝ. „Моля ти се, Господи, молеше се тя мълчаливо, дай ми сили и мъдрост да възпитам правилно моето момиче, да не го разглезя, колкото и силно да го обичам. Дай ми мъдрост да го науча кои са истинските стойности в живота“.

Същата нощ, непосредствено преди да се отдаде на съня си, Сюзън прошепна наум малка молитва за Маргърит.

— Тя ще бъде окаяна и нещастна, когато времето на баловете отmine за нея. Моля те, Господи, помогни ѝ.

Сюзън имаше нужда от спокойствие. За Маргърит и Стюарт увеселенията не свършваха с края на сезона. Те ходеха в града почти всеки ден да разглеждат голямата изложба с павилиони на Южна Каролина, общо щатски павилиони и павилиони на източните и средните щати. Изложбата беше построена върху терена на стария хиподром „Уошингтън“, който някога беше един от центровете на обществения живот в Чарлстън.

Конните надбягвания, на които плантаторите навремето изпробваха късмета си, като залагаха на собствените си коне и срещу фаворитите, докарани от Ирландия, Англия и Франция, не можеха да възвърнат своята стара слава отпреди Гражданската война. Дори стана така, че великолепните колони от дялан мрамор, които представляваха входа на хиподрума, бяха продадени на нюйоркския милионер Гъст Белмонт и бяха откарани на север и използвани за хиподрума, който той строеше. Това беше тъжен ден за всички чарлстънци, които помнеха времената отпреди войната.

Но сега мястото, където се намиреше преди хиподрума, беше възродено за нов живот. Там бяха създадени паркове, изкуствени езера и поредица от павилиони с изложби на производствената продукция и изобретенията, които ознаменуваха новата епоха, епохата на прогреса, двайсетия век. Щом се зазрачеше, сякаш магическа пръчка преобразяваше всичко тук наоколо, и тълпите от посетители ахваха — всяка постройка, всяка алея, всяко мостче блясваха и се открояваха в

мрака с най-великото изобретение на епохата, електрическото осветление.

Били и Сюзън посетиха изложението на няколко пъти, но след като разгледаха по веднъж всеки от изложбените павилиони, интересът им се изчерпа. Тълпите от хора ги угнетяваха и потискаха. „Струва ми се, че сме си обикновени провинциалисти“, призна си всеки един от тях, развеселено и с облекчение.

— А на мен ми се струва, че съм си жена от деветнайсетия век — направи подобно признание и Хенриета. Едно посещение ѝ беше достатъчно. На нея ѝ беше приятно да си стои в имението, да се грижи за нескончаемите дреболии и ангажменти по поддържането на къщата и да прекарва щастливо времето си със своите внуци. Малко се безпокояла заради Стюарт, довери тя на Били, защото той продължавал да продава земя, за да поддържа гардероба с изискани тоалети, от който той и Маргърит имали нужда, и заради апартамента, който наемали в хотела на Чарлстън, за да не се налагало всяка вечер да пътуват по осем мили до вкъщи и обратно.

Но всъщност имали толкова много земя. А и Маргърит трябвало да си пази силите. Тя пак чакала бебе, въпреки че стегнатите корсети засега пазели състоянието ѝ в тайна.

А едва ли можело да се очаква Енсън да припечели нещо повече от фермерството, отколкото досега. Той наистина работел от зори до мрак, а вечерите прекарвал в канцеларията си в плантацията да преглежда счетоводните книги.

В края на краищата, въздъхна Хенриета животът бил хубав и изпълнен с щастливи мигове.

Били и Сюзън се съгласиха с това. Те също обичаха да си стоят вкъщи, да се наслаждават на спокойните дни и на градината, която си бяха посадили и отгледали зад малката си къщичка, да кроят планове за бъдещето, да обсъждат различни имена за бебето, което очакваха през август.

— Знаеш ли, водим доста тих и еднообразен живот — каза ѝ Били една вечер през април.

Сюзън вдигна поглед от плетката си.

— Знам — отвърна тя. — Не е ли чудесно това?

Само седмица по-късно техният малък свят беше преобърнат с главата надолу.

— Джорджия? Как може епископът на Южна Каролина да те изпраща в Джорджия, Били? Че това е съвсем друг щат!

— Знам, че е друг щат, Сюзън. Не съм неграмотен. Може да съм неудачник, но не съм неграмотен.

Сюзън започна да го утешава и да го успокоява. Не бил виновен той, че щели да затворят „Св. Ендрю“. Виновни за това били техническият прогрес, дваият век, изложението. В неделните дни жителите на Чарлстън не излизали вече сред природата, извън града, те ходели с колите си до изложението.

Хенриета каза почти същото, само дето обвини за всичко електричеството.

— Ще ни липсват и двамата — каза тя. — Искам да обещаете, че ще ми пишете — те обещаха.

— И освен това искам да организирам едно малко парти във ваша чест, преди да заминете. Имате повече приятели тук, отколкото сигурно предполагате — тя издърпа смилата си от ръцете на малкия Стюарт, който се опитваше да ги надене на петнистия дог, заспал до камината. — Чакайте малко да взема календара от писалището си! Кога трябва да бъдете в Милиджеил?

— На първи юни.

— Значи имаме повече от месец време. Добре. Ще отворим Горската къща малко по-рано от друг път и ще направим партито там. Ще бъде много по-приятно. Да го назначим за дваият май? Неделя е. Ще имаш препълнена църква за последната си проповед, Били. Ще им кажа на всички, че няма да получат нищо за пиене, нито за ядене, ако не ги видя в църквата, преди да дойдат тук.

— Дайте да поканим и епископа — пошегува се Сюзън.

Хенриета плесна с ръце.

— Чудесно. Още днес следобед ще пиша на жена му. Ще си прекараме много приятно.

Но не беше писано това да стане. Още докато Хенриета пишеше писмото до жената на епископа, в стаята нахълта Зензи и я прекъсна.

— Бебето много зле, мис Трад.

Хенриета остави перодръжката. И двете деца бяха ваксинирани преди три дена, и Пеги, толкова кротка обикновено, оттогава беше все неспокойна и кисела. Малкият Стюарт се оплакваше, задето не му разрешаваха да си чеше ръката, но Пеги беше прекалено малка, за да им каже какво я мъчи.

— Донеси ми малко подсладено топло мляко, Зензи. Тя не беше яла. Може да е гладна. Аз ще я полюшкам малко — Хенриета забърза по широките стълби нагоре към детската стая на третия етаж. Не чу Пеги да плаче и затова запристъпя на пръсти по коридора на път за стаята. Можеше пък да е заспала.

Като отвори вратата и надникна вътре, Хенриета изпищя. Мъничкото телце на Пеги се беше свило на топка и се гърчеше в конвулсии. Хенриета изтича до нея, сграбчи я и я вдигна от легълцето ѝ. Малката ѝ нощничка беше цялата мокра от пот, а напрегнатото ѝ вдървено телце направо пареше. Хенриета притисна силно бебето до гърдите си, сякаш се надяваше, че с тялото си ще може да поеме огъня, с който гореше Пеги и ще спре конвулсиите на вцепенените ѝ крачета и ръчички.

„Мили Боже — ридаеше безгласно Хенриета, — не позволявай това да се случи! Моля ти се, мили Боже!“

— Тихичко, ангелчето на баба, всичко ще ти мине. Шшшт, съкровището ми. Баба те е гушнала. Баба ще си те оправи. — Тя обсипа малката главичка с целувки, а сълзите ѝ капеха върху медночервените къдрички, навлажнени от потта, предизвикана от треската.

С трескава бързина тя изля от каната на нощната масичка студена вода в един леген и натопа една кърпа в него.

— Баба ще те забърше с малко хладна кърпичка, Пеги. Ще ти стане по-добре, миличкото ми.

Хенриета сложи бебето на леглото и без да се бави, разкъса нощничката му отпред. Започна да забърсва с влажната, хладна кърпа главичката на Пеги, гушката ѝ, пламналото ѝ личице. Конвулсиите спряха. Хенриета вдигна едната от малките ръчички, избърса я и я целуна. После вдигна и другата ѝ увиснала безпомощно ръчичка,

поизми я с влажната кърпа малко по-бавно, съсредоточавайки вниманието си изцяло върху нея, без да поглежда към малкото телце на Пеги.

После пое дълбоко дъх, натопи кърпата отново във водата, изстиска я и започна да оглежда бебето и надолу. По корема му се беше появил слаб, червен обрив. Хенриета разтвори настрани пълничките крачета. Червени петна имаше и там, от вътрешната страна на крачетата.

Пеги беше прихванала едра шарка. Ваксината, вместо да я предпази от болестта, я беше заразила с нея.

Сълзите на Хенриета спряха изведнъж. Сега тя трябваше да съсредоточи цялата си енергия, за да се пребори за живота на Пеги. През следващия един час тя вдигна на крака цялата прислуга и ги разсипа от търчане, викайки на висок глас от последния етаж надолу по стълбите. Изпрати едно момче да вика доктор, издаде разпореждания за незабавно преместване в Горската къща, накара Зензи да съблече всички дрехи от себе си, да се измие с карболов сапун и да изгори дрехите си.

— Аз ще остана тук да се грижа за бебето. Ти отговаряш да следиш мистър Енсън, мистър Стюарт и мис Маргърит да не прекрачват прага на тая къща. Сложи някой да пази на пътя за имението и на входната врата и да не пуска никого да идва тук. Моли се на Господа да не се разпространи заразата.

Две седмици Хенриета продължаваше да ръководи така домакинството на имението от разстояние. По четири пъти на ден Зензи идваше на моравата пред къщата и викаше нагоре към отворения прозорец на детската стая. Питаше за различни неща, свързани с нуждите на домакинството и даваше отчет за състоянието на останалите. Хенриета даваше инструкции и ѝ съобщаваше последни новини за развитието на болестта на Пеги. Всички в Горската къща били добре, постоянно и казваше Зензи, Пеги се справяла добре с болестта, викаше на свой ред Хенриета. И двете лъжеха.

В Горската къща Зензи вършеше цялата къщна работа сама, освен това се грижеше за Маргърит, която беше припаднала, като научи какво е станало с Пеги. Два часа по-късно Маргърит прати да повикат Зензи при нея. Тя беше започнала да помята. Докторът, който беше извикан за Пеги, досега не беше изразждал родилки. Той не успя

да спре помятането, нито инфекцията, която настъпи впоследствие. Дни наред Зензи стоя край леглото на Маргърит и налагаше обхванато ѝ от треска тяло с компреси, както Хенриета слагаше компреси на Пеги. Всички останали прислужници избягаха, защото помислиха, че треската на Маргърит е начало на шарката.

Стюарт отведе сина си в града, за да го отдалечи от опасността от зараза и да го предпази да не слуша мъчителното стенание на майка си.

Само Енсън остана, за да сменя Зензи край леглото на Маргърит, да ѝ поднася бульона в уста, да изтрива потта от челото ѝ, да ѝ държи ръката.

Когато най-после опасността за живота на Маргърит отмина, Зензи се отправи забързано към Голямата къща. Този ден отчетът ѝ щеше да отговаря на действителността.

Тя чу плача на Пеги, още докато прекосяваше моравата.

— Мис Трад — викна тя със силен, изпълнен с облекчение глас.
— Аз съм, Зензи, мис Трад.

Не последва никакъв отговор — само жалният, мяукащ плач на изтощеното бебе. Зензи изтича до къщата и заблъска по високата заключена врата. Отговор пак не дойде.

Накрая тя вдигна една от тежките саксии с насадени в тях розови храстчета, които ограждаха стъпалата към верандата. Запокити я във високия прозорец, старото вълнообразно стъкло се разби на парчета и тя прескочи в трапезарията.

Горе намери Пеги да удря по оградата на дървеното си креватче. Малката ѝ устичка трепереше, а големите ѝ очи бяха зачервени от плач. Ръчичките ѝ бяха вързани за оградата на креватчето, за да не чеше обсипаното си с пъпчици лице и тяло. Но въпреки това личицето ѝ, до съвсем скоро така изящно красиво, беше обезобразено от отоци и от възпалителни червено-кафяви петна, които предвещаваха дълбоки белези.

Хенриета Трад лежеше на пода близо до креватчето, лицето ѝ беше обсипано с пъпки, а ръцете и краката ѝ — вцепенени и изкривени в неестествената поза на смъртта.

Били Барингтън спря двуколката.

— Страхувам се — каза той тихо.

Сюзън смъкна ръкавицата от лявата си ръка, стисна неговата ръка и вплете пръсти в неговите. Тя не каза нищо, изразявайки мълчаливо съчувствие.

Постояха така няколко минути, после Били вдигна ръката ѝ и я допря до устните си, след това я постави нежно върху коляното ѝ. Плесна с юздите по гърба на коня и зави по пътя за имението. Скърцането на колелетата подплаши една птица присмехулник някъде из клоните над тях и тя подхвана писклива песен с пресипнал остър глас.

— Сякаш беше вчера, когато минавах оттук за първи път — спомняше си Били на глас. — Мислех си, че този, който живее в място като това, трябва да е най-щастливият човек на света. А сега към Стюарт Трад изпитвам само състрадание, повече отколкото, към когото и да е друг. Нищо друго, освен мъка не видях в тая прекрасна плантация.

Били и Сюзън се поклониха в отговор на мълчаливо вдигнатите за поздрав ръце на облечените в бяло негри, като минаваха покрай селцето.

— Чудя се дали старата Пенси ще дойде на погребението — каза Били. — Чудя се дали не беше права тя — дали наистина Традови не са прокълнати.

Едва сега Сюзън проговори.

— Не говори така — каза тя рязко. — Отиваме на погребението на мис Хен. Но не трябва да се поддаваш на отчаяние или на глупави фантазмагории. Ти си свещеник, Били Барингтън, и трябва да изпълняваш дълга си. Трябва да намериш сили, за да дадеш утеха на това нещастно семейство в мъката му. А ти можеш да го направиш. Сигурна съм, че можеш. Можеш да бъдеш силен и да вдъхнеш кураж и на тях. Няма от какво да се страхуваш. Сигурна съм, че ще се справиш.

Били се обърна към нея. Под черния воал лицето ѝ беше преbledняло, с израз на печал и тревога, който никак не съответстваше на думите ѝ. Той взе ръката ѝ отново.

— Ще се справя, скъпа. Не се безпокой!

На погребението на Хенриета Трад, която беше уважавана и обичана от толкова много хора, присъстваха само нейното семейство и негрите от имението. Хората толкова много се страхуваха от шарката, че не смееха дори да се доближат до имението Ашли. Маргърит стоеше между Стюарт и Енсън, и двамата я държаха под ръка, за да я придържат. Тя изглеждаше като безплътна сянка, отслабнала и обезсилена от болестта, покрита с воал от черен креп от върха на черното боне до върховете на черните си ботушки. Отляво на Стюарт стоеше Зензи, също в черно, с черна престилка върху черната си рокля. Тя държеше двете деца в силните си ръце.

Сюзън се приближи към мястото откъм дясната страна на Енсън. Докато тя отиваше към тях, сутрешното слънце се показва иззад облаците. От неговите лъчи лъскавите коси на Традови запламтяха с огнен блясък. Сюзън почувства тръпки по гърба си. Сякаш светкавица ги поразява, помисли си тя, двамата братя и двете невинни дечица. Те я предизвикваха от небесата. Какво ли има да става с тях?

Твърдият и ясен глас на Били започна да произнася благоговейните, тържествени слова за панихидата. Очите на Сюзън се изпълниха със сълзи. Добър човек беше нейният съпруг и тя го обичаше с цялото си сърце. Скоро щяха да заминат. Църквата „Св. Ендрю“ беше вече затворена, кепенците на прозорците бяха спуснати, Били имаше да изпълни само още едно последно задължение тук: след погребението на Хенриета те всички щяха да отидат в църковния двор за надгробната панихида на Хенри и Джейн Гардън, починали от шарка в същия ден, в който почина и Хенриета Трад.

Дано Били никога да няма в живота си отново, молеше се Сюзън, такъв ужасен ден. Но ако все пак това се случеше, той щеше смело да го посрещне и да изпълни своите задължения. Малко време прекара той тук, в равнината, но то изцяло го промени. Променили го бяха имението и Традови. Той беше само момче в дрехите на мъж, когато напусна Белтън. Сега той беше вече мъж.

Тя вдигна поглед над силните рамене на съпруга си към раззеленилия се вековен дъб, чиито клони бяха надвиснали над покритите с мъх надгробни камъни на рода Ашли. Испанският мъх, провиснал от дебелите, могъщи клони хвърляше подвижни сенки от проблясващите иззад облаците слънчеви лъчи. Назад, зад тях, в далечината тя съзря издигнатия, тревист бряг, който обхващаше реката.

Докато тя се взираше в неговата мека, спокойна красота, облак от мъгла покри реката и пропълзя над моравата. Сюзън потрепери.

КНИГА ВТОРА

1902–1913

10

— Боже Господи, Маргърит, тука е страхотен студ — Стюарт започна да ръчка ожесточено огъня в камината — между дърветата се издигнаха плахи пламъчета, после угаснаха. — Дявол да го вземе — изкрещя Стюарт, — тия дърва не стават за нищо! Сигурно са сурови. Или са мокри. Или и двете.

Маргърит се беше свила страхливо в ъгъла на дивана. Гневните изблици на Стюарт ставаха все по-чести и по-чести, с все по-нарастваща ярост. Сега той продължи да ръга бясно в огнището, после захвърли ръжена някъде из стаята, Маргърит избухна в сълзи.

— За Бога, спри с тоя вой! — изрева Стюарт. Закрачи през стаята и се насочи към вратата. — Излизам — каза той. — Недей да сервираш вечеря за мен. Няма да има кой да я яде — и той затръшна вратата, като излезе.

Трясъкът поразбуди тлеещите пънове в огнището. Те се разместиха и от тях се издигна дъжд от искри и високи весели пламъци.

Маргърит впери отчаян поглед в палавата им игра.

Беше вече ноември. От три дни валеше непрестанен студен дъжд. Усойното, тягостно настроение на времето отвън сякаш се просмукваше и вътре в къщата през процепите около вратите и прозорците. Течение ставаше навсякъде из стаите и се завихряше по пода.

Не пускаха малките Стюарт и Пеги да излизат навън и от техните шумни игри къщата изглеждаше малка и тясна. Което стана още един повод за оплакванията на Стюарт. Защото те все още живееха в Горската къща. Не бяха извършили обичайното преместване в Голямата къща в началото на октомври.

Маргърит изпадна в истерия, когато Стюарт ѝ каза, че тя трябва да организира преместването. Стана ѝ толкова зле, че Зензи изпрати да повикат доктор Дрейтън от Съмървил и Маргърит изкара два дена на успокоителни. Когато стана от леглото и отиде на вечеря със семейството, очите и бяха хлътнали и изцъклени, с мъртвешка бледност по лицето.

Енсън за първи път се намеси в скандал между Стюарт и жена му.

— Държиш се като звяр, Стю. Маргърит не е опърничава, както ти твърдиш. Тя изпитва ужас от Голямата къща. В представите ѝ за нея това е къща на смъртта. Кугер беше убит, когато бяхме там, татко беше убит там, непосредствено пред очите ѝ и мама умря там. Маргърит се страхува, че там още може да има зараза от шарка или дори духове. Както и да е, мисля, че е жестоко да я насилваш да се връщаме там; поне не искай това от нея толкова скоро. Може би догодина.

Стюарт отказа да приеме обясненията на Енсън.

— Единственото нещо, което безпокои Маргърит, е, че ще трябва да се размърда и да се хване на работа. Мързи я да се грижи за къщата. Има шестима черни под свое разпореждане, а аз никога не получавам сваятна храна навреме или чиста риза за обличане. Не я знам какво прави по цял ден.

И двамата — и Енсън, и Стюарт бяха прави. Маргърит не можеше да приеме идеята за преместването в Голямата къща поради две причини. Тя изпитваше суеверен ужас от спомените, свързани с нея, от една страна, и от друга, се чувстваше неспособна да се справи с трудностите по поддържането на такава голяма къща. Тя не можеше да се справя дори с далеч по-леките проблеми, които имаше в Горската къща.

Отначало майка ѝ, а по-късно Хенриета, се бяха грижили за всичко вместо нея. Маргърит дори не знаеше какво е необходимо да се върши за поддържането на домакинството; тя си нямаше и представа как трябва да се върши нещо, дори и да си даваше сметка, че е крайно необходимо. След като майка ѝ и свекърва ѝ умряха по едно и също време, тя остана сама, без да има кой да я научи. Чувстваше се като изоставено дете.

Тя потърси подкрепа от Стюарт, но той беше прекалено потресен от смъртта на Хенриета, за да отговори на очакванията ѝ. На свой ред,

той също търсеше успокоение и подкрепа за надеждата, че животът ще продължи по начина, по който той беше свикнал, подкрепа от топла и любяща женска ръка, която да се погрижи за нуждите и желанията му. Неговите изказани и неизказани изисквания увеличиха страховете на Маргърит.

Тя се обърна към Зензи за подкрепата, която той не можа да ѝ даде, за майчинската закрила, от която така отчаяно се нуждаеше. Зензи обгръщаше Маргърит със силните си ръце, наричаше я „моето детенце“, насърчаваше я да си поплаче, издигна стена между нея и всички останали.

Зензи също стана тиранин. Откакто беше дошла в имението, тя все се чувстваше външен човек тук. Прислужниците на Традови я държаха на разстояние от себе си. Сега Зензи получи възможността за реванш. Тя присвои ролята на Маргърит, издаваше заповеди, оплакваше се, критикуваше, заплашваше.

А прислужниците ѝ отвръщаха със саботаж. Храната закъсняваше, ястията бяха прегорели, прането се свиваше и се изпокъсваше. Прах се събираше под леглата, паяжини обхващаха ъглите, сребърните и месинговите предмети потъмняваха, моравата обрастваше с плевели. Това беше война. Необявена, непризната, тотално опустошителна. Отровна, пропита с враждебност атмосфера.

Дори и Енсън беше повлиян от тази атмосфера. Винаги тих и пожертвователен, той открай време гледаше на брат си с респект — възхищаваше се от смелостта на Стюарт и от неотразимия му чар. Дори изпитваше удоволствие, че се грижи за фермата вместо Стюарт, че полага всички усилия, за да запази наследството на Стюарт непокътнато. Това му се струваше съвсем естествено. Стюарт му изглеждаше твърде необикновен и изключителен, за да се занимава с еднообразната ежедневна полска работа. Ако някой трябваше да я върши, то това беше Енсън. Той се беше опитал да замине, да избяга от мъката да гледа постоянно момичето, което обичаше, като жена на брат си, но не беше успял. И така той изгради своя личен свят. През тия две и половина години, откакто Стюарт и Маргърит бяха женени, той се беше научил да живее с мъката; времето беше притъпило острието ѝ, въпреки че беше обикнал Маргърит дори повече, отколкото навремето. Той изразходваше цялата си енергия и страст в работата си. Беше

намерил покоя за душата си в бавната смяна на сезоните, в циклите на сеитбите и жътвите.

Дори когато Стюарт насочи целия си гняв към Маргърит, когато нейното страдание разкъсваше сърцето му, Енсън смогваше да се съдържи спокоен и настрана, да се потапя в грижите по фермата.

Но сега Стюарт беше пристъпил границите на неговия свят и Енсън не издържа и избухна.

Енсън беше застанал на колене в нивата с марулите, когато Стюарт пристигна, яхнал кон. Марулите се бяха покрили с петна от светлорозова плесен. Никой от полските работници не беше виждал такава болест досега. Нито пък Енсън. Той беше коленичил, за да огледа растенията отдолу и беше вдигнал шепа пръст към лицето си, за да изследва миризмата на заразата. Конят на Стюарт затъна във влажната пръст, препъна се и стъпка няколко растения, докато възстанови хода си.

— Ядове ли, братко? — каза Стюарт.

Енсън наистина беше доста обезпокоен. Обаче вдигна очи и погледна брат си студено.

— Може би — каза той.

— Не си струва ядовете тая маруля — каза Стюарт. — На пазара върви едва по едно пени парчето или там някъде. Мисля да взема да насадя артишок или нещо подобно вместо нея. То има по-добра цена.

Енсън скочи на крака.

— Ти, да насадиш? Кога си садил каквото и да е?

— Мисля, че е време да се захвана. Трябва да почнем да изкарваме повече пари, отколкото досега.

През съзнанието на Енсън преминаха цели колони от числа — с мъка постигнатото от него увеличение на добивите и на приходите, прахосаните от Стюарт суми, за да плаща за своите развлечения, продажбите на парцели земя, които са били част от имението повече от двеста години. Той сграбчи Стюарт за обутите в официални обувки крака и го смъкна от коня долу в калта.

— Не ти ли стигат поразииите, които направи досега? Мъча се тук като грешен дявол да те спасявам от разорение, без никой да ми помогне, без ни едно „благодаря“ дори! Ако почнеш да ми се бъркаш в работата, ще те убия!

Той започна да се бори със Стюарт, притисна го на земята, възседна го върху гърдите и започна да маже дрехите му и главата му с кал.

— Харесва ли ти, собственико на плантация? Ето, това е фермерството. Не може да си седиш върху коня и да си обработваш фермата. Ще трябва да си поизцапаш ръцете.

Докато те се бореха из калта, работниците на полето се бяха подпрели на мотиките си и ги зяпаха.

— Каин и Авел — каза един от тях.

— Мислиш той може убие него?

— Може и така стане.

Борбата между двамата братя беше жестока, настървена, почти убийствена. Без самите да си дават сметка за това, те всъщност се биеха заради нещо повече от това кой да командва фермата. Стюарт беше излязъл из полето, за да потърси подкрепа за своето самочувствие, за мъжкото си достойнство. Той не беше почувствал истински отговорността за имението, докато Хенриета беше жива. Енсън беше поел върху себе си ролята на баща си като управител на фермата; Хенриета все намираще извинение за неговите екстравагантности и увлеченията му по лекия живот. За Стюарт животът се беше променил съвсем незначително, докато майка му беше жива. Сега вече всичко беше различно. Той беше възприемал като нещо гарантирано и непреходно това, че винаги е добре нахранен, добре облечен и обичан. Но сега вече не беше така. Жена му се беше отдръпнала от него и семейният му живот беше напълно съсипан. Стюарт изпитваше страх.

Той беше вече, както самият констатира шокиран, на двайсет и две години. Мъж, не момче. Един мъж не би трябвало да изпитва страх. Мъжът трябваше да бъде силен, способен да направлява живота си. Той се надяваше, че ще намери подкрепа за своето мъжко самочувствие в представата на Енсън за него. Енсън винаги беше гледал на него с уважение, беше му се възхищавал. Да, беше го обичал. Стюарт си създаде някакви неясни представи, розови картини за бъдещето: Енсън го приветства с радост; Енсън, работещ заедно с него за превръщането на имението в нещо много по-голямо, отколкото е било; Енсън, признаващ способността му да се нагърби с отговорностите на мъжа, способен да направлява своя живот.

Когато Енсън се нахвърли върху него, когато го унижи, опозори, надеждите на Стюарт бяха разбити. Отново остана сам със страховете си. Енсън беше извършил предателство спрямо него и Стюарт го мразеше. Той искаше да удря, да бие, да наранява физически Енсън така силно, както силно Енсън беше наранил душата му.

И Енсън искаше в същия тоя момент да убие Стюарт. Да получи възмездие заради болката, която беше изпитал, когато Стюарт беше отнел Маргърит, заради завистта, която беше изпитвал към Стюарт, за незаслужения му естествен чар, заради стотиците пъти, когато напразно беше очаквал от Стюарт да забележи колко напрегнато и колко добре работеше той, заради грубото му нахълтване в работата, в която той беше намерил успокоение за душата си. И най-вече, той искаше да накаже Стюарт заради това, че се беше оказал не такъв, какъвто си го беше представял винаги: силен, смел, роден за водач. Енсън усещаше мириса на страха у своя по-голям брат и го мразеше заради това.

Те продължиха да се бият така до пълно изтощение. После се отпуснаха по гръб в разкаляните бразди на нивата, а гърдите им се повдигаха и отпусаха тежко от усилието да поемат дъх.

Малко по-късно те крачеха заедно към къщата, прегърнати през рамо, приказваха си за случаите, когато се бяха били като момчета, и се преструваха, че всичко си е наред, както преди. Но нищо вече нямаше да бъде както преди. Вече нямаше любов, нямаше доверие между тях. Те бяха врагове, всеки един от тях изолиран от стена от гняв, самосъжаление и самооправдание. Станаха много предпазливи в отношенията си един към друг.

Така живееха тримата — Стюарт, Маргърит и Енсън в Горската къща; през това време войната между прислужниците непрекъснато рушеше материалните основи на техния живот, а самоизолацията, която всеки от тях си беше наложил, ставаше все по-мъчителна и непоносима.

Те всички имаха едно и също наследство от детството си: и тримата бяха възпитавани на добри маниери. И се придържаха строго и неизменно към тях. Отнасяха се много учтиво един към друг. Стюарт се премести в отделна спалня, но проявяваше много по-голямо

внимание към Маргърит, отколкото преди; държеше ѝ стола, когато сядаше, взимаше я със себе си на разходки с двуколката. Енсън се съветваше със Стюарт относно това, какво да се засее следващата пролет, а Стюарт му казваше да постъпи както смята, че ще е най-добре. Маргърит се усмихваше на всички и беше признателна за всяка проява на внимание към нея.

Към Коледа те насочиха вниманието си изцяло към децата. Стюарт взе със себе си Маргърит в Чарлстън за купуването на подаръците. Тя купи за Пеги, която едва беше навършила една годинка, една френска кукла с набор от тоалети по последна парижка мода. Стюарт купи за сина си червено седло, а после и едно пони, на което да сложат седлото.

Енсън пък пазаруваше с не по-малък успех в Съмървил. За своя племенник купи най-последната новост при играчките — плюшен мечок, наречен Теди Беър, на името на президента Рузвелт. А за Пеги намери друга, също така модерна и интересна играчка — сладки курабийки с формата на различни животни. Те бяха в кутия, изрисувана като цирков фургон, и кутията имаше бяло шнурче за дръжка, за да може да бъде закачена на коледната елха.

Пеги и малкият Стюарт захванаха да ядат сладкишите, опитваха се да натъпчат част от тях и в устата на Теди и не обърнаха внимание на другите си подаръци. Възрастните съпроводиша размяната на подаръци помежду си с изкуствени възклицания и вежливи усмивки, смяха се неподправено на опитите на децата да убедят Теди да яде и се върнаха отново всеки към своята самота.

Невъзможно беше повече да се живее по този начин. Трябваше да се случи нещо, което да разчупи напрежението, сковало всички.

Стюарт пръв намери изход. За да погаси направените през сезона на 1901 г. разходи, той натовари своя адвокат да продаде част от земята на имението, която се намираще от другата страна на пътя от Чарлстън за Съмървил. Името на купувача беше Семюъл Рагс.

Сем Рагс беше сърдечен, находчив, здрав и червендалест мъж на около трийсет. Син на сезонен работник по фермите, още като момче той се беше заклел, че никога няма да работи за друг. На единайсет години подхвана собствен бизнес с производство на контрабандно уиски. Въпреки честите арести, глоби и престои в затвора, Сем постепенно натрупа една закръгленичка сума в зелено. После каза едно „много здраве“ на семейството си, на приятелите си и на представителите на закона, с които се беше опознал доста отблизо. Заряза родната си Джорджия и постави основите на нов, порядъчен живот в Южна Каролина.

Той построи малък колониален магазин върху земята, която купи от Стюарт Трад. Мястото беше точно това, от което се нуждаеше той: достатъчно закътано и уединено, с гъста гора, където да може да скрие казаните за дестилация. Достатъчно беше близко и до Чарлстън, и до Съмървил, за да могат да му идват клиенти и от двете места, а негърското селце в имението му осигуряваше клиенти за евтините стоки в магазинчето, което можеше да му послужи за алиби пред закона. Никой шериф нямаше да го разпитва защо точно тук си е построил магазина.

Магазинчето заемаше само едно широко помещение от постройката. Сем се беше настанил в три още по-големи помещения зад него. Те бяха обзаведени с най-доброто, което „Сиърс“ и „Ройбък“^[1] можеха да предложат, и бяха тъпкани с луксозни вещи. Сем нае една жена от селцето да му готви и да му чисти. Тя разглези Сем безобразно. Когато Стюарт стана приятел на Сем, тя разглези и него.

Контрастът с лошо поддържаното, управлявано с постоянни кавги и раздори домакинство в имението беше поразителен. На Стюарт вече не му се прибираще вкъщи. Не само комфортът беше това, което го привличаше при Сем. Рагс искаше съвети от Стюарт, консултираше

се с него при съставянето на планове за разрастването на дейността си, питаше го с какви нови стоки да зареди магазина си. Той караше Стюарт да се чувства ценен и значим. Скоро Стюарт започна да прекарва почти изцяло времето си при Сем.

Маргърит довери на Енсън, че се чувства по-добре и по-спокойна, когато Стюарт го няма къщи. Енсън не каза нищо. Щеше да е непочтено да изрази съгласие с това. Но дълбоко в сърцето си той се чувстваше адски доволен, когато Стюарт го нямаше. Това му даваше възможност да прави нещо за Маргърит, което да я ощастливи. Той я извеждаше на малки разходки навън, на кратки пътешествия с двуколката до къщата на родителите ѝ, до Съмървил, до църквата „Св. Ендрю“, вече заключена и самотна. Маргърит изпитваше много голямо удоволствие от това и тия излизания ставаха все по-чести и по-продължителни. Когато дойде пролетта, те започнаха да ходят и до Чарлстън, от което Маргърит беше във възторг.

Енсън се притесняваше за Стюарт. Би трябвало, мислеше си той, да го канят и него, когато излизат. В края на краищата, Маргърит беше негова жена. А имаше и друга причина. Енсън беше подочул един разговор между работниците. Стюарт много се бил сблизил, разправяха си те, с познатите на Рагс и с екстравагантно облечените жени, които често посещавали стаите зад магазинчето. Негрите говореха с пренебрежение за Рагс, наричаха го „бял боклук“ и смятаха, че не е подходящ човек, с когото Стюарт да дружи.

Докато Енсън се чудеше над тоя проблем, Сем Рагс го изпревари с решението. Той откупи дистрибуторските права за Южна Каролина за една марка от ония нови екипажи без коне и направи Стюарт свой съдружник.

— Братко — извика Стюарт на Енсън, — виждаш началото на една революция. Това е най-хубавият модел на „Олдсмобил“. Нали е красавец? — той беше кацнал върху високата, тапицирана с черна кожа седалка на автомобила. Автомобилът беше черен, с боядисани в червено и златисто калници над големите колелета и подобна на сандък каросерия. Лъскави, месингови фенери бяха прикачени отпред и отзад, огледалната им повърхност проблясваше на слънце, докато се тресеше от шумните вибрации на мотора. Стюарт беше надянал специални очила и шапка, а по лицето му се беше изписала широка

щастлива усмивка. Енсън от години не го беше виждал да се усмихва така.

Споразумението за съдружието със Сем беше просто. Стюарт щеше да пътува с „Олдсмобила“ из щата, да го демонстрира и да набира поръчки. Щеше да дава комисионните си от продажбите за погасяване на полицата, която беше дал на Сем, за да влязат в съдружието по равно.

Той взе Енсън и Маргърит да ги повози едно кръгче, поиска малко пари от Енсън, опакова си един малък куфар с багаж и веднага замина на обиколка из щата.

— Ще си дойда, щом се върна — извика им той. После махна с ръка, натисна клаксона и потегли сред кълба от дим.

Пътуванията му понякога траеха със седмици, а когато се прибереше вкъщи, беше в превъзходно настроение и през цялата вечер разказваше за пътешествията си. После заминаваше отново. Животът на Енсън и Маргърит не беше толкова напрегнат. Веднъж или два пъти седмично си правеха малки екскурзии, обикновено до Чарлстън. Ходеха на концерт на някой състав в Уайт Пойнт Гардън, посещаваха театъра на открито в Хемптън Парк. Разглеждаха изумителния нов магазин на „Кинг Стрийт“, където лъскавите стоки бяха наредени в редица по щандове из целия магазин и всичко струваше само дребни центове. Взимаха екскурзионния влак до Бофор и обратно, с пълна със сандвичи кошница за излет. Взимаха екскурзионното корабче до Острова на палмите, където Първи артилерийски оркестър свиреше всеки следобед и професор Валдо Е. Лайън, шампион по виртуозни номера с велосипед, даваше безплатни представления на всеки кръгъл час.

— Никога през живота си не съм била така щастлива — казваше му всеки път Маргърит. Енсън попиваше със сърцето си нейното щастие и го съхраняваше като тайно съкровище.

Когато дойде есента, Маргърит молеше Енсън да не обръща внимание на скъсяващите се дни. Все още е достатъчно топло, казваше тя, за още един пикник, за още едно пътуване с корабчето! Той не можеше да ѝ откаже. През ноември тя хвана една настилка, която се разви ужасяващо бързо в остра пневмония.

Стюарт го нямаше. Стюарт винаги го нямаше. Нямаше го на рождените дни на децата, на рождения ден на Маргърит, дори и на

неговия рожден ден. Енсън и Зензи споделиха страховете и напрежението при бдението край леглото на Маргърит, както и радостното облекчение, когато кризата отмина.

Болестта на Маргърит трая кратко, но периодът на възстановяването ѝ продължи повече от шест месеца. Енсън пое грижите за нея. Той я обграждаше с такава любяща нежност, че дори и Маргърит я възприе като нещо изключително, нещо невиджано. Тя беше глезена и пазена през по-голямата част от живота си, но никога досега тя не беше виждала нещо подобно на грижите за нея на любящия Енсън. Неговата любов, скривана и потискана години наред, сега получи простор за изява при грижите за отслабналата, безпомощна Маргърит. Той предугаждаше желанията ѝ, още преди тя да ги формулира, измисляше малки изненади за нея, носеше ѝ лакомства, говореше ѝ нежни думи, успокояваше я, обграждаше я с топлотата на своето внимание.

— Не ме изоставяй, Енсън — молеше го Маргърит, когато задълженията му налагаха да излезе.

— Веднага се връщам — винаги обещаваше той.

— Винаги? Винаги ли ще се връщаш веднага? Ще останеш ли с мен винаги?

Енсън обещаваше.

Когато Маргърит възвърна силите си, те започнаха да правят малки разходки из плантацията, пеша или с двуколката. Наслаждаваха се на идването на пролетта, на възвръщането на живота в градините, в гората. Светът около тях се променяше, оживяваше и цъфтеше. Променяха се и те заедно с него. Без да съзнават какво става с тях, те се пренасяха в един измислен свят. Живееха заедно в някакъв особен, невинен, просторен брак, споделяха къщата, но не и леглото, разменяха си погледи, но не и милувки. Бяха участници в една пиеса в театъра на щастието. Те си бяха създали един собствен крехък свят, който можеше да съществува само докато оставаше затворен вътре в себе си, в идиличната сфера на самозаблудата на надеждите, продиктувани от възторжената любов.

Когато Стюарт се прибираше вкъщи, те се завръщаха в реалния свят на недоверието и отчуждението. Но пребиваванията на Стюарт в къщата траеха кратко и след тях те оставаха отново заедно само двамата, откъснати от всичко външно, щастливи.

Вече не полагаха усилия да се преструват. Бяха открили любовта си един пред друг. Но това чувство беше толкова деликатно и Енсън го съхраняваше така себеотдайно, че на повърхността се забелязваше само невинната симпатия. Прислужниците дори и не подозираха, че нещо се беше променило. Енсън си беше спокоен и уравновесен, каквото го познаваха, и просто беше полагал грижи за Маргърит, докато тя се възстанови. Зензи знаеше, че Маргърит обича Енсън. Маргърит ѝ се беше доверила. Зензи не се задълбочаваше да разсъждава върху моралната страна на любовта на Маргърит. Нейното дете беше щастливо и само това беше важно за нея.

Всичко сякаш се уреждаше така, че да направи живота им щастлив. От небесата идваше толкова дъжд, колкото беше необходимо, реколтата растеше по-добра от всякога. Прислужниците се бяха изморили от непрестанната война със Зензи и започнаха отново съвестно да изпълняват всекидневните си задължения. Обедите и вечерите бяха превъзходни, къщата — чиста, а прането — свежо и бяло. Малкият Стюарт беше на четири години, а Пеги — на три. Те си имаха свой собствен детски свят и рядко обезпокояваха Енсън и Маргърит. Но те, двамата влюбени, трябваше да си дадат сметка за опасностите, които криеше тяхното положение. Трябваше да си дадат сметка, че всичко е прекалено хубаво, прекалено крехко, прекалено неестествено, за да продължи дълго.

Маргърит Гардън Трад беше дълбоко в себе си едно лекомислено разглежено дете, въпреки възрастта си. Въпреки че беше позабравила увлечението си към тоалетите и увеселенията — тя беше твърдо отказала всички покани за участие в събитията на Сезона, защото не можеше да посещава партита с Енсън — тя все още прекарваше часове наред в разглеждане на нещата, които беше събрала в една кутия като спомен от Сезона на 1901 г. Беше взела и парижката кукла на Пеги в стаята си и сменяше красивите ѝ тоалети най-малко веднъж седмично. Прекарваше часове наред във ваната с ароматизирана вода, в избиране на тоалета си за деня, изпробвайки различни видове прически. Тя не се интересуваше за децата си, нито за когото и да е, освен за себе си. Дори и за Енсън в началото.

Едва когато стана въображаемата съпруга на Енсън, тя започна да научава какво означава любовта. Отначало тя започна да имитира поведението му, следвайки го, водена от него в играта, която и двамата

играеха. Когато Енсън ѝ правеше някакъв малък подарък, незабавно и тя намираще нещо, което да му подари. Когато той придържаше стола ѝ, докато сяда, тя нагласяваше пердето така, че да направи сянка за него.

После тя откри колко добре се чувства от вниманието, проявявано от Енсън, и започна да се опитва и да намира начини да му достави удоволствие, без да го чака той да ѝ даде повод. Не беше лесно, установи тя, да бъдеш толкова проникателен като Енсън. Той имаше дарбата да предусеща нейните желания, а тя трудно си даваше сметка за неговите. Постепенно, с времето, когато го опозна по-добре, най-после, след една година прекарана заедно, тя започна да усеща това, което би му доставило удоволствие. Осъзна, че нейното щастие беше за него центърът на света. Енсън в действителност живееше само за нея, постигаше собственото си щастие чрез това да прави нея щастлива. Маргърит беше удивена, изпълнена с благоговение. Никога не беше предполагала, че това е любовта. Тя започна да се чувства недостойна за тази безпределна преданост на Енсън и от тоя момент нататък, мислейки само за него и никак за себе си, Маргърит за първи път разбра какво е да обичаш. Тя обичаше Енсън.

Това беше първото зряло чувство в живота на Маргърит. Това беше първата стъпка към съзряването ѝ. Тя беше двайсетгодишна.

Маргърит изпита неописуемо вълнение. Имаше усещането, че е разкрила най-великата тайна на света. „Трябва да кажа това на Енсън“, помисли си веднага тя, изпълнена с желание да излее сърцето си пред него. След това тихо се засмя: „Глупаво е, прошепна си тя на глас. Енсън вече знае всичко.“ Освен това, беше много късно. Той сигурно щеше да е заспал. Тя започна да си мисли за Енсън, за това, колко прекрасен е Енсън, и за щастията да обичаш човек като Енсън. Тя копнееше да направи нещо за него, да даде израз на любовта си към него. Дълбоко вътре в нея нещо се пробуди, нещо ново и непознато за нея, нещо старо като света.

Маргърит взе свещ и тихо тръгна по коридора към стаята на Енсън. Отвори вратата и я затвори зад себе си без ни най-малък шум. Вдигнала високо свещта, тя се насочи към леглото му.

Енсън изглеждаше съвсем млад и беззащитен в съня си. Маргърит застина на едно място и отпрати към него поглед изпълнен с любов. После духна свещта и я пусна да падне на пода. Остави и

нощницата си да се изхлузи от нея на пода до свещта, вмъкна се под завивките и се сгуши в топлото тяло на Енсън.

— Енсън — прошепна тя. — Енсън, събуди се!

— Какво? — Енсън се размърда, усети я до себе си, подскочи от изненада и се изправи седнал до нея. — Маргърит? Какво има? Какво се е случило?

Маргърит обгърна шията му с ръце и повдигна нагоре устните си, за да се срещнат с неговите в първата им целувка.

— Обичам те — каза тя, тъкмо когато устните им се докосваха.

Енсъновият самоконтрол, усъвършенстван с годините, прекарани близо до нея, се изпари при допира на нейните умоляващи ръце. Остана само нежността му и вътрешният му усет за желанията на Маргърит. Той прави любов с нея търпеливо, нежно, а когато настъпи моментът — с цялата си мъжка сила. Той беше девствен, а Маргърит имаше опита на омъжена жена. Той я доведе до усещане на щастие и лекота, за които тя не беше предполагала, че съществуват. Въображаемият брак беше станал истински завинаги, консумиран с тяло, сърце и душа.

Стаята тънеше в полуздрач, когато Маргърит се събуди, но по струящите иззад крайчетата на спуснатите завеси слънчеви лъчи тя разбра, че слънцето отдавна грееше навън.

— Успали сме се — прошепна тя и се засмя. Протегна ръка да разбуди и Енсън.

Ръката ѝ докосна студената пухена възглавница.

Надигна се и седна в леглото. Тя беше в нейната си стая, сама, и дрехите ѝ бяха грижливо подредени върху креслото. Засмя се. Енсън сигурно я беше пренесъл тук, след като беше заспала. Без тя дори да усети. Беше горда, че го обича; не се страхуваше, дори всички да научеха за това. Но тя знаеше, че той бди над нея. Енсън винаги беше бдял над нея. Маргърит почувства, че нищо на света не може да я накара да спре да го обича.

Тя стана и припряно започна да се облича — искаше ѝ се веднага да изтича и да го намери, където и да е. Когато се присегна да вземе гребена си, видя един плик. Любовно писмо, помисли си тя. О, прекрасни Енсън. Разкъса го нетърпеливо.

„Това, което извърших, е непостимо. Аз предадох всички ни. Не мога да живея така обезчестен. Моля те да ми простиш. Сбогом.“

Маргърит не можа да си поеме дъх. Почувства се студена като смъртта. Очите ѝ потънаха в орбитите си и тя се смъкна безчувствена върху килима.

[1] „Сийрс“, „Ройбък“ вериги от луксозни магазини в Съединените щати. — Б.пр. ↑

Мъката на Маргърит беше толкова силна, че ѝ се искаше да умре. „Той ми обеща, стенеше тя, останала сама, обеща ми да остане с мен завинаги. А си отиде.“ Тя отказа да яде, не можеше да спи. Копнееше за забвение.

Стюарт се върна вкъщи след три седмици, в деня, в който негрите от имението най-накрая прекратиха търсенето на тялото на Енсън. Сигурно се е хвърлил в реката, казваха те, и тя е отнесла тялото му към пристана на Чарлстън, а после и надолу към морето. Стюарт не искаше да повярва на това. Той настоя отново да претърсят гората и ден подир ден излизаше и той да търси, подканяше другите да продължават, крещеше името на Енсън в гората.

— Не е възможно — викаше той с всичка сила. — Не може да е отишъл далеч — когато вече не остана непретърсено място, той се дотътри с последни сили до къщата и припадна на пода, изтощен и отчаян. След това изпадна в безпамятен сън.

Събуди го Маргърит. Лицето ѝ беше смъртно бледо, с трескав поглед. Тя се тресеше в унищожителен гняв. Цялата любов, която беше изпитвала към Енсън, се беше превърнала в омраза, когато разбра, че е бременна.

— Имам да ти разказвам това-онова за скъпоценното ти братче, Стюарт — прошепна тя на ухото на мъжа си. — Той те направи рогоносец. После се оказа прекалено голям страхливец, за да се осмели да погледне и мен, и теб в лицето. Затова се самоуби, защото беше страхливец.

Маргърит сама си вярваше на това, което разказа на мъжа си. Споменът се беше замъглил, преиначил и се беше превърнал в твърдо убеждение, че Енсън съзнателно я беше прелъстил, а след това изоставил. Сега тя изливаше цялата си омраза пред неискащия да я слуша Стюарт и му разказваше това, в което самата тя беше повярвала. Когато думите ѝ проникнаха до съзнанието му, той започна да стене, да вика по нея, да я моли да спре. Маргърит се олюляваше напред-назад като замаяна и се смееше с неистов глас.

Стюарт се изправи с мъка на крака и олюлявайки се, изтича до своя автомобил, запали го и замина надалече от нея. Не се върна цели три месеца.

Беше мръсен и брадясал и миришеше на евтино уиски, но беше трезвен и смразяващо спокоен, когато влезе отново въщи и започна да говори на Маргърит.

— Ще призная твоето копеле за мое дете — каза той, — защото не искам децата ми да носят позора на майка си. Но не искам никога да го видя, Маргърит, нито пък искам повече да те виждам и теб. Ще наредя да пренесат нещата ми в Голямата къща. Да не си посмяла някога да пристъпиш прага ѝ. Ако имаш да ми казваш нещо, напиши бележка и я прати по някой от прислужниците.

Стюарт излезе, без да погледне жена си. Качи се изтощен на автомобила си и потегли към Голямата къща. Когато мина покрай две запустели, незасадени ниви, спря колата. Главата му клюмна върху ръката, която държеше кормилото.

— Енсън — пророни тихо той и заплака.

По-късно същия ден, след като се беше изкъпал, избръснал и си беше облякъл чисти дрехи, отиде да види Сем Рагс.

Рагс го приветства шумно за добре дошъл. Бил очаквал Стюарт да му се обади; имал да му казва големи новини. Двамата щели да стават много богати.

На топлия и радушен прием на Сем Стюарт отговори със същото. За момент той забрави всичко, което се беше случило, и се почувства с олекнало сърце, когато вдигна чаша, за да пие за тоста на Сем за бъдещите им успехи.

Но новините на Сем не бяха добри за Стюарт — Сем беше станал официален дилър на „Форд“ за Чарлстън и искаше Стюарт пак да му стане съдружник.

— „Форд“ ще бие по продажби „Олдс“ десет към едно, сигурен съм в това — каза Сем. — А може и сто към едно...

Стюарт остави чашата си на масата.

— Не мога, Сем. Ще трябва да се откажа от автомобилите и да се занимавам с плантацията. Сега вече няма кой друг. Всъщност доход насам, за да си уредим с теб отношенията за моята половина от дилърството за „Олдсмобил“. Трябва да продам дяла си.

Сем наля по още една чаша и на двамата. По тоя въпрос, започна да му обяснява Сем, нещата стояли по следния начин: той вече се бил отървал от бизнеса с „Олдсмобил“. Бил продал правата на някакъв тип от Съмървил. Но на Стюарт от тая работа му се падали не повече от петдесет долара. А от комисионните той беше събрал едва колкото да плати мострения автомобил, с който бяха извършвани демонстрационните обиколки.

— Съжалявам, Стюарт, но бизнесът си е бизнес — Сем протегна ръка. — Оставаме си приятели, нали?

— Разбира се, Сем, приятели — Стюарт пое ръката на Сем. — А що се отнася до дестилатора, мога да използвам и малкото казанче за домашна бира. Ще намина насам някой ден на път за вкъщи да си го взема.

„Олдсмобилът“ на Стюарт го чакаше отвън. Следобедното слънце осветяваше с безпощадна яснота всички детайли по него. Бляскавата преди червена и златна боя се беше напукала и на места почти не личеше под хваналия кора прах. На единия от месинговите фенери, вече потъмнели и без блясък, му се беше загубил единия болт. Той беше увиснал на една страна, готов всеки момент да падне.

Стюарт се усмихна и нададе весело поздрав с клаксона като тръгваше. Когато магазинът се изгуби от погледа му, раменете му се отпусната отчаяно.

В книжата на Енсън бяха останали и планове за това, какво да се засади през следващата година. Стюарт се опитваше съвсем старателно да следва тия предписания, но фермерството беше напълно непознат за него занаят и като че ли усилията му не даваха никакъв резултат — нищо не ставаше както трябва. Той се връщаше всяка вечер в Голямата къща изтощен, обезкуражен и ядосан. Намираще спасение в уискито, най-често това беше евтината, парлива скоросмъртница от казана на Сем Рагс. Вечерите му минаваха все по един и същи начин: язвителни тостове, насочени към портретите на прародителите му от стената, последвани от изблици на гняв към съдбата, моменти на изпадане в отчайващо самосъжаление, последвани от съзлививи сантименталности и викове „О, бедничките ми дечица!“. „Малкият Стюарт и Пеги са единствените, които не ме предадоха“, мислеше си той.

От време на време той отиваше до Горската къща, повикваше някой от прислужниците и му нареждаше да доведе децата при него да ги види, после ги наплашваше от несръчни прегръдки и потупване по раменцата, докато те се разплачеха. Тогава ги връщаше отново в Горската къща и бързо поемаше обратно, плачейки и роптаейки, че Маргърит се опитва да настрои децата срещу него.

Като дойде Коледа, Стюарт нареди да доведат децата в Голямата къща за ежегодната церемония по раздаването на подаръците. „Малкият Стюарт е вече на шест години, достатъчно голям, за да разбира кога как трябва да се държи“, мислеше си Стюарт. „В края на краищата, говореше той на портретите, нали се трепя всеки ден, за да запазя неговото наследство, неговия имот! Един ден тая плантация ще бъде негова.“

Коледната утрин беше слънчева и свежа, слаб ветрец подухваше откъм реката, като поклащаше листата на испанския мъх, спускащ се от клоните на дърветата, и изсушаваше капките роса по високите, прораснали храсти от яркочервени камелии. Стюарт осмисли отговорността, но и подкрепата, която имаше от традицията в тоя момент, докато стоеше на стълбите, които се изкачваха към централния вход с внушителните колони. Точно по същия начин беше стоял той със своя баща, а сега неговият син стоеше до него.

Негрите от имението пристъпваха напред един по един, за да получават подаръците си: бутилка вино и нови панталон и риза за мъжете, басмен плат за рокля за жените, бонбони за децата. „Коледен подарък“, казваше всеки от тях, а Стюарт отговаряше „Весела Коледа“. Пеги и малкият Стюарт издекламираха отговора заедно с него. Те подаваха бонбоните и се кикотеха с малките негърчета, обхванати от общата възбуда на церемонията.

След като подаръците бяха раздадени, негрите започнаха да пеят. И тримата Трад се присъединиха към тях, пляскайки с ръце и потропвайки с крака във веселия ритъм на песните. Те изпяха „На Мери ѝ се роди бебе“ и „Ей там иде овчарят към яслите“.

— Елате вътре — каза Стюарт на децата — да видите какво е приготвил татко за вас — той им беше накупил дузина неподходящи, скъпи играчки.

— Дядо Коледа ни донесе едно бебе за сестричка предишната нощ — каза Пеги. — Хм, ама да знаеш колко смешно изглежда.

Стюарт замръзна на мястото си. От известно време беше забравил за това. Пеги не забелязваше настъпилата у баща ѝ промяна и продължаваше да бърбори.

— Зензи казва, че всички бели бебета отначало изглеждали смешни и че тя щяла да се разхубави. Но ще трябва доста да се поразхубави, преди да ми се прииска да си играя с нея. Аз си харесвам моите кукли. Те не плачат.

— Зензи казва, че таткото и майката на мама се усмихват на бебето от небето, защото тя я кръсти Гардън. Но на мен ми се струва, че мама не знае за това. Чух я като казваше на Зензи, че е кръстила бебето Гардън, защото иска бебето да носи нейното име. Какво значи това, татко?

Бебето беше невъобразимо грозно. Кожата му имаше синкав оттенък, по-забележим по устните и по ноктите. Дългата му глава, притисната при раждането с форцепс при изваждането ѝ през малкия като фъстък отвор, изглеждаше направо уродлива. Голямо, тъмночервено родилно петно покриваше почти цялата задна част. То издаваше слаби, жални звуци, подобни на мяукането на гладно коте.

Зензи го вдигна и опипа дупето му.

— Тя суха. Може би тя гладна. Аз пратила търсят някоя родилка с много кърма.

— Кажи ѝ да го взима оттук с нея — изхълца Маргърит. — Не го искам вкъщи. Реве, откакто се е родило, и е грозно като смъртта. Ако продължавам да я гледам и да я слушам, ще полудея.

Зензи остави бебето в креватчето и бързо отиде при Маргърит.

— Ето, сега — зауспокоява я тя — не трябва тревожи никак. Зензи ще грижи за вас — тя подпъхна завивките ѝ около нея и я гали по гърба, докато Маргърит заспа.

После взе бебето и се измъкна на пръсти от стаята. Срещна повиканата кърмачка по пътеката за селцето.

— Ето, момиче — каза тя, като ѝ подаде кошницата за пране. — Това тук е бебето и всичките му неща. То кръстено Гардън. Ти гледаш него, докато аз ти каже друго. Може бъде дълго време.

Кърмачката на Гардън се казваше Реба. Тя беше висока като мъж и изключително кльоцава. Имаше съвсем тънки бедра и много малки гърди, дори и сега, когато бяха пълни с мляко. На пръв поглед изглеждаше като облечен в рокля мъж, впечатление, създавано от фигурата ѝ и от едрите черти на лицето ѝ. Тя имаше широка, квадратна челюст; големият ѝ плосък нос заемаше по-голямата част от лицето ѝ; челото ѝ беше високо и преждевременно набръчкано; ушите ѝ бяха големи, с високо издаден едър хрущял. Беше сплела косата си в стегнати плитки, навити на кръг в плоска прическа на върха на главата ѝ, което засилваше впечатлението от мъжката ѝ фигура. Реба си беше чиста негърка, в кръвта и нямаше никакви жилки на примес, било от кавказки, било от индийски произход. Беше черна, черна като най-

рядък абанос, а венците ѝ бяха сини. Реба беше жена на Метю Ашли, най-хубавия мъж в селцето, отговорник за всичкия добитък в плантацията, любимия внук на Пенси. Ако беше пожелал, той би могъл да има, което и да е момиче от негърките в енорията, и немалко от тях се бяха опитали да се омъжат за него. Но той беше видял Реба в църквата, в дрехите на хористка, пееща като един от небесните ангели, и повече не погледна друга жена.

Реба и Метю имаха двама сина: Джон — на пет години и Люк — на една. Между ражданията на двамата, те бяха загубили две деца — момче и момиче, и двете мъртвородени. А третото, момченце, се беше родило преди три седмици и умря една седмица след раждането си. Реба си беше мислила да държи и двете, нейното бебе и бебето на Маргърит Трад. Малките ѝ гърди даваха мляко, достатъчно и за четири. Когато нейният Айзък умря, тя си пристегна гърдите, за да не изтича млякото ѝ и зачака да я повикат от Горската къща. Тялото ѝ жадуваше да усети едно малко телце в ръцете си и гладна уста, впитва гърдите ѝ.

Още щом Зензи си замина, Ребека седна встрани на пътеката и взе повитото бебе от кошницата. Тя притисна малкото телце до гърдите си и започна да го люлее.

— Благословен да си Исусе! Благодаря ти! Благодаря ти!

После разкопча жилетката и роклята си. Млякото се процеждаше от изпъкналите зърна на гърдите ѝ.

— Сега — каза Реба, — ей сегичка, хвала на Господа — и тя отгърна пеленките, за да погледне бебето.

— Не! — изкрещя тя. — Не синьо! Това бебе не трябва да умира! — сложи Гардън на земята и коленичи до нея. — Няма да позволя това да се случи, не и с това бебе — тя подложи едната си ръка под главичката на Гардън и допря уста до нейната. След това вдъхна въздух в малките устенца, поставила другата си ръка на гърдичките ѝ. Те помръдваха едва-едва. Реба вдишваше и издишваше в устата на бебето и се молеше. Така се бори тя цели безкрайни две минути, докато ушите ѝ запищяха от огромното усилие.

После се изправи и изплю на тревата слюз, примесена с кръвни съсиреци, която беше изсмукала от гърлото на бебето. Тя вдигна ръце и глава към небето.

— Благодаря ти, Господи.

Гардън проплака. Реба гледаше как крехките малки гърдички потрепват, докато бебето плачеше, и как кожата постепенно порозовява.

— Сега можеш да ядеш — каза тя. Вдигна бебето и сложи малката главичка на гърдата си.

Хората от селцето наизлязоха от колибите си и изтичаха на пътя, когато видяха Реба да идва.

— Какво ти прави тук вкъщи, Реба? Господарка не иска тебе?

Реба смъкна голямата кошница от главата си, където я беше сложила да я носи.

— Не мен — каза тя. — Господарката не иска бебето. Тя го прати да живее при мене. Никой не го иска, освен мен. Това тука е мое бебе, изпратено на мене от Господ на Коледен ден.

Хората я последваха и вътре в къщата й.

— Метю — каза Реба, — ние си имаме бебе за нас — тя вдигна спящото бебе от кошницата и го поднесе към Метю. Той разгърна пелените и започна да се смее.

— Реба, това тук е най-грозното бебе, което аз някога съм виждал, включително и от опосуми.

Всички започнаха да се тълпят напред да го погледнат, после се отдръпваха с възклицания назад. Реба прие това с усмивка.

— Всички бяло бебе е грозно — каза един добросърдечен съсед.

— Не толкова грозно като това — шепот на съгласие се разнесе из тълпата.

— Как изглежда не най-важно — подхвърли някой.

Реба се усмихна.

След като всички огледаха бебето, Метю ги отпрати. Седна до Реба и я прегърна.

— Ще те направи ли това бебе щастлива жена?

— Ще ме направи.

— Само това има значение — Метю се засмя отново. — Тя наистина е най-грозното нещо, което някога съм виждал.

Реба се засмя заедно с него.

— Трябваше да я видиш, когато ми я дадоха. Ще ти разкажа всичко.

Гардън, която беше спала по време на представянето ѝ на обществото в селцето, размаха юмручета и захленчи.

Реба отиде при нея.

— Някой май е гладен тук. Чакай да ѝ сменя гащичките на тая лейди и да започна да я храня, после ще ти разправам, докато тя яде — тя взе и притисна страстно към себе си грозното, нежелано бебе.

Гардън остана при Реба почти десет месеца. Отначало имаха неприятности: Пенси не беше съгласна кръв на Традови да остане в селцето. Това щяло да докара при тях Прободено око. Но Метю успя да я убеди, че Реба има нужда от това бебе. — Освен това — каза ѝ той — Традови не го искат, значи и Прободено око няма да го иска.

Старата Пенси отстъпи; тя не можа да откаже на молбите на Метю. Но го накара да боядиса и нейната, и неговата врата със синя боя, за да ги предпазвала от духовете.

Гардън беше постоянен обект на интерес за хората от селцето. При Реба никога не липсваха посетители, любопитни да узнаят дали главата на бебето е започнала да се оправя. Някои се интересуваха от формата ѝ, други — за косата. Ден след ден белезите и вдлъбнатината, предизвикани от форцепса, се заличаваха малко по малко. Когато Гардън стана на три месеца, главата ѝ вече имаше нормалната за всички бебета форма с по-развита горна част. Но все още нямаше коса.

Дори и Реба започна да си мисли, че може никога да не ѝ покара. Тя все слагаше малки шапчици на главата на Гардън. Гардън пък правеше неуспешни опити да ги смъкне с пълните си ръчички.

След това, на първи април, деня на лъжата, Реба напипа едва набол мъх по главичката на Гардън. Тя продължи да я държи с шапка, с намерението да изненада всички критици, когато яркият родилен белег бъде покрит изцяло с коса.

Но Реба не можа да изчака толкова дълго. Растежът на косата беше така интензивен, че тя започна да разпитва дали някой е виждал такова нещо досега. Какво можеше да значи това? Не беше ли опасно?

Косата на Гардън растеше на кичури. По цялата ѝ глава бяха покарали туфички копирена светлозлатиста коса. Но между кичурите главичката ѝ все още оставаше гола.

— Може да е хванала краста — каза Метю.

— Хм! Че не съм ли виждала аз краста? Тя няма нито рани, нито е зачервена, нито нищо, само чиста, гладка кожа.

— По-добре да идем при доктора, при доктора на белите. Никое черно бебе няма такава глава.

Но доктор Дрейтън не можа да помогне.

— Не може да е болест това, Реба. Досега не съм виждал толкова здраво бебе. Ти си направила чудеса. Да ти призная, не очаквах това бебе да оживее.

Реба се усмихна.

— Няма за какво да се тревожим — каза тя на Метю. — Като ѝ порасне достатъчно дълга косата, ще ѝ я сресвам да закрива голите места. Дотогава може да си носи шапчицата.

Тя целуна малката главичка с прораснала на кичури коса и пак ѝ сложи шапчицата.

— Не се привързвай толкова много към нея, Реба, чуваш ли ме? Тя скоро ще спре да суче и тогава ще си иде у тях. Не искам после да тъжиш за нея.

— Не вярвам скоро да спре да суче.

— По-добре почни да вярваш.

Реба се сепна. Метю почти никога не ѝ беше заповядвал. В редките случаи, когато това беше ставало, то бе свързано с неща, отнасящи се до неговата работа и прехраната на семейството. На следващия ден тя помоли Клоуи да ѝ донесе една купичка за хранене за бебето от кухнята на Традови.

Но вместо това дойде Зензи. През цепнатините на спуснатите кепенци очите на всички, останали през деня в селцето, я проследиха как отиде до вратата на Реба, с тежка кошница в ръка. Джон се скри зад полите на Реба, а тя стисна Люк здраво в ръце, докато отговаряше на чукането на Зензи.

— Нося купичка за бебе и някакви други неща — каза Зензи.

Реба я пусна да влезе.

— Това твои, тия две хубав момчета, Реба?

Реба кимна с глава.

— Нося някои от дрешки на мистър малък Стюарт кои умалели — Зензи посочи към кошницата. — И хубава шунка от бут за теб и бутилка вино за твой мъж.

— Какво искаш от мен, Зензи?

Зензи погледна към строгото лице на Реба.

— Аз вижда, аз по-добре говори направо — каза тя. — Аз ще те помоля, каквото ти каже, остане между тебе и мене.

— Не мога да обещавам.

— Добре, все пак те моля. Просто така. Клоуи ми казала ти искаш отбиваш бебе. Казвам ти, ако това бебе се върне в къщата толкова скоро, то ще направи нещо ужасно с мис Трад. Тя не прилича на нея откак дошло това бебе. Не знам какво става, но това бедно малко същество нещо като отрова за негова майка. Аз отгледала мис Маргърит, откакто тя била по-малка, отколкото малка Гардън сега. Аз винаги познавала нейно сърце. Но аз не може едва познае нея вече. Тя пълна с отрова. Към децата, към мистър Стюарт, дори към мен. И всичко започнало от това бебе. Аз не смее даже спомене име на Гардън. Клоуи или Джуно, или Хърклис споменава нещо за колко добре пораства тя и аз споменава на мис Маргърит, а тя започва да проклина нейно лице и да ругае както аз не чувала друга лейди да ругае. Е, все едно аз не казала нищо сега — Зензи сложи ръка на устата си и прехапа пръста си. Устните ѝ трепереха, очите ѝ бяха стиснати затворени.

Реба докосна коляното на Зензи.

— Ще направя кафе — каза тя. — Джон, изведи Люк навън и го наглеждай да не излиза на пътя.

Когато Реба донесе кафето от печката, Зензи вече се беше овладяла.

— Благодаря — каза тя и отпи. — Това много хубав кафе — отбеляза тя.

Реба стоеше и чакаше.

Зензи изпи чашата си и я постави внимателно на масата.

— Това, което искам да те моли — каза тя — е да можеш да задържиш Гардън до края на лято. Може дотогава мис Маргърит стане добре отново. Ако не стане, е, деца започнат да ходят на училище. Те няма да имат нужда да се грижа за тях. Ще мога да гледам Гардън, без мис Маргърит съвсем да разбере. Не очаквам да работиш без пари, Реба. Аз имам спестени малко пари за мое погребение. Ще мога да ти платя.

— Защо не плати мис Трад?

— Тя няма никакви пари.

— Ами мистър Град?

— Мене ме страх да му искам... Неща не добре между него и нея.

— Всички го знаят. Чуй ме, Зензи. Не мога да ти кажа нито да, нито не. Трябва да питам мъжа си.

— Разбирам.

— Но мога да ти кажа едно нещо. Който и да е от нашите тук в селцето по-скоро би взел бебето да го гледа при себе си, отколкото да го върнем там, където не го искат. Всички тук обичат Гардън. Ако не мога да я задържа при себе си, ще намеря някой, който да може. Освен това не ти искаме парите за погребението ти. Все ще можем да намерим храна за още едно гърло.

Зензи плесна с ръце от благодарност. Тя се наведе в нещо като дълбок поклон, засвидетелстващ почит.

— Бог да те благослови, Реба — каза тя.

След като Зензи си отиде, Реба седна спокойно да изпие кафето си с тъжно лице. В един момент скочи на крака и отиде до ъгъла, където Гардън спеше в кошчето си.

— Тя дори не поиска да те види — каза тя на бебето. — Даже не се и огледа да види къде те държим — Реба погали бебето по меките бузки, после и по устата. Тогавя спящото бебе започна да премлясква и да суче с уста. — Готово, мем — каза Реба, — мисля, че ще можеш да получиш вечерята си и малко по-раничко днес. Харесваш ми.

Метю се съгласи, че Гардън трябва да остане и не каза нищо за привързаността на Реба. Но тя знаеше, че той е прав и предприемчивия, които сметна за необходими. Тя говори с всички жени от селцето и няма и след седмица Гардън започнаха да я взимат от къща на къща, за да прекара там било сутринта, било следобед, било вечерта. От бебе на Реба, тя стана бебе на цялото селце. Скоро тя се научи да познава и други физиономии и се усмихваше и на тях, също както се усмихваше и на Реба. Реба почувства, че ѝ се стегна сърцето, като видя това. И така, докато не разбра, че е бременна. Сега вече можеше да остави Гардън да си отиде.

На четвърти юли малкият Моуз, едно от хлапетата в селцето, забеляза, че на Гардън е започнала да ѝ покарва нова коса.

— Вижте — развика се той, — на Гардън ѝ покарва нов кичур коса. Прилича на фишек.

Сара, по-голямата му сестра, дръпна Гардън от ръцете му и започна да я разнася по хората, връщащи се от неделната служба, и да им показва какво са открили. Под горния слой от златисторуси косички, скриващи голите петна, се виждаше гъсто наболата меденочервена коса, характерна за Традови.

Метю започна да подхвърля Гардън във въздуха, а тя запищя от възторг.

— Голяма работа си, бебче. Удари ги всички в земята. Дойде при нас с гола глава, а сега си вече с два цвята коса — целуна я по пухкавото вратле и я върна на Сара.

— Моуз — извика тя. — Ела да вземеш Гардън. Още не е минал твоят ред да я гледаш.

Мouz се отзова покорно. Даже даде на Гардън да си дъвче това, което беше останало от пилешката кълка в ръката му.

— Ден на независимостта — каза Маргърит Трад. Тя докосна с пръст яркочервената четворка на календара и се изсмя — рязък, дрезгав и безрадостен звук. Къде беше онази независимост в собствения ѝ живот? Тя се чувстваше повече затворничка, отколкото ако бе хвърлена в подземията на някой зандан.

Тя можеше да излезе, да се махне оттук. Можеше да нареди да ѝ оседлаят един кон или да ѝ впрегнат двуколката. А после какво? Къде можеше да отиде после?

Имаше приятелки. Или поне така се наричаха. Всички момичета, които беше познавала в детството си, вече бяха станали жени. Имаше и роднини — ония трети и четвърти братовчедки, които бяха идвали на гости при майка ѝ, докато Маргърит беше още малка, и я бяха поздравявали с нежни целувки на партитата през Сезона. Би ли я приела някоя от тях?

На гости — да. Всяка от тях, без значение колко беше далечна роднинската им връзка. Да получиш гостоприемство за известно време беше нещо съвсем естествено в Юга.

Но не и ако си прелюбодейка. Възможно беше Стюарт да продължи да си мълчи — той трябваше да пази името и гордостта си. Но той я мразеше толкова много! И при това беше постоянно пиян. От злоба или от лекомислие беше способен да разпространи мълвата за позора ѝ.

И тогава всички врати щяха да се затворят пред нея. Обществото би могло да ѝ прости за прегрешението ѝ със Стюарт. В обществото на Чарлстън се бяха случвали от време на време такива истории с „преждевременни“ бебета, родени доста скоро след женитбата. Всеки знаеше кои бяха те и оставаха набелязани чак до смъртта си, че и след това, но все пак им прощаваха и на тях, и на техните родители.

Но изневярата, все пак, беше нещо съвсем друго. Пред изневярата се затваряха всички врати. Маргърит нямаше никакъв шанс.

Но също така не можеше и да продължи да живее както сега. Тя се беше опитала да се пребори с обстоятелствата, отказваше да приеме

истината за положението си, изпадаше в истерии, съсипваше се. Трябваше да мисли, да изработи план, да намери изход. Сълзите и истерията нямаше да ѝ помогнат.

Нито пък щяха да ѝ помогнат усмивките и сърцераздирателните молби. Стюарт вече нямаше намерение да я заведе, където и да е, да се покаже в обществото с нея, дори и само за благоприличие. И нямаше да ѝ даде повече нито пени. Уведоми я с писмо, че бил предупредил търговците в Съмървил и Чарлстън, че само той ще може да купува по неговата сметка.

Тя беше хваната в капан, изолирана, сама. Стюарт беше надзирателят на нейния затвор. Той би могъл да я измъчва така цял живот. Пръстите на Маргърит пребягаха по календара; 1906 година. Скоро тя щеше да навърши двайсет и две. А ѝ оставаха да изживее още много повече години в нейната килия. Докато умре. Или докато Стюарт умре. За миг сърцето на Маргърит спря. После с болезнен подскок започна отново да бие, по-силно и по-бързо от преди. Стюарт непрекъснато пиеше. Зензи ѝ го беше казала. Това щеше да го убие. Той можеше да падне от коня си или да се блъсне някъде с тоя негов идиотски автомобил, или да умре от някоя от ония болести, които убиваха пияниците.

Пръстите на Маргърит се докоснаха отново до датата на рождения ѝ ден. Двайсет и две години не бяха чак толкова много. Тя взе в ръце огледалото си и започна да разглежда внимателно лицето си. Кожата ѝ беше изсъхнала. Тънки бръчки се спускаха от носа ѝ до ъгълчетата на устните ѝ. Косите ѝ бяха изгубили блясъка си, отслабнали и изтънели. „Съвсем съм се изоставила, не приличам на нищо, помисли си тя. Овесено брашно. Трябва да го накарам да разреши да се купи овесено брашно. И Клоуи да ми направи малко розова вода. Ще започна още от днес да си правя маски на кожата. И мляко. И лимони. Трябва кожата ми отново да стане мека и гладка, и косата ми отново да придобие блясък. Мога да чакам. Това няма да продължи дълго. После ще отида в града, ще се виждам с хора, ще танцувам, ще бъда красива и ще ми се възхищават, и повече никога няма да стъпя тук.“

Тя изтича до бюрото си и взе кутията със сувенирите. Седна наред леглото, разпръсна ги около себе си върху покривката и се отдаде на спомени за своя Сезон.

През октомври Пеги и малкият Стюарт тръгнаха на училище. Въпреки че Пеги още не беше навършила и пет години — оставаха ѝ няколко дена до това — никой не възрази. Пригодената за училище къща имаше само една учебна стая, която се ползваше от учениците от първи до седми клас. Имаше петокласници, които бяха на петнайсет години, защо тогава да нямаше и първокласничка на пет?

Училището се намиреше до моста на Бейкън, където пътят за Съмървил пресичаше река Ашли! Беше на почти пет мили от имението — твърде далеч, за да ходят децата пеш до там. Те язدهа един кон от имението — стара кобила, наречена Джуди, която някога е била част от екипажа, теглил великолепната карета на съдията. Тя невъзмутимо се подчиняваше на малките ръчички, държащи юздите. Стюарт и Пеги се ширеха свободно върху кокалестия ѝ стар гръб с изпопадала козина. За тях беше голяма радост и гордост да си имат свой собствен кон.

С времето тая радост премина. Джуди беше само една бавноподвижна, стара кобила, а училището — място с изпълнен с тебеширен прах въздух и с отегчително хорово рецитиране на читанката на Мак Гъфи и на аритметичните таблици. Дори и другите деца в училището, отначало непознати и интересни, станаха скучни и безинтересни за двамата малки Трад.

Но по това време вече режимът на ежедневните им занимания се беше затвърдил у тях и се поддържаше от само себе си. Те го следваха автоматично, без да си задават въпроси дали няма и някой друг начин да се вършат тия неща.

И в имението продължаваше същият неизменен начин на живот. Зензи някак си забрави за обещанието си да вземе Гардън обратно в Горската къща, когато децата тръгнат на училище. Малкото момиченце остана да живее в селцето, където всяка къща беше негов дом. Изглежда тя беше забравена от семейството си. Маргърит прекарваше времето си в грижи за кожата си и за косата си. И чакаше. Стюарт прекарваше своето в безпътен живот.

Той беше намерил нови приятели сред дребните, набедени фермери, които живееха по протежението на Съмървилския път —

мъже, които се трепеха да обработват своите зеленчукови насаждения от по четирийсет-петдесет акра без наемни работници. Новите му приятели гледаха на него по начина, по който и самият той гледаше на себе си — като на собственик на плантация, а не като на фермер. Човек със знатен произход. Той си създаде навика да гостува на приятелите си, да пие с тях, да си говори с тях за времето, за реколтата и за лов. Това изпълваше времето му. Това и срещите му от време на време с неговия управител на фермата, когато като господар наминаваше на кон към нивите, оборите и плевните. И жените в Съмървил. И самотните обеда и вечери в Голямата къща, последвани от часове съсредоточено наливане с уиски, докато успее да заспи. След всичките драматични години някакъв вид спокойствие беше обхванало имението Ашли.

Така преминаваха месеци и години, неразличими една от друга като водите на широката кафявозеленикава река, течаща наблизо. Пеги и Стюарт минаваха от клас в клас, преминаха и от Джуди към свои собствени, на всеки поотделно, коне със седла и с по-изразен вкус към галопа.

Всяка година реколтата ставаше по-малка и по-бедна от миналогодишната. Посредникът в Чарлстън, който договаряше изкупуването на продукцията и извозването ѝ с кораб на север, се оплакваше на Стюарт от пазара, но продължаваше да сключва договора с него... разбира се, на постоянно спадащи цени. След двайсетгодишна съвместна работа той държеше на старите си клиенти. Той, освен това представляваше Стюарт и на ежегодните разпродажби на земя, предназначени за покриване на дълговете.

Стюарт беше далечна, обаятелна фигура в очите на своите деца. Те обичаха да ходят в Голямата къща. За тях тя изглеждаше като мистериозен, вълнуващ дворец. Стюарт обитаваше само две от стаите — всекидневната и господарската спалня. И двете бяха на втория етаж. Приземният етаж беше вълнуващ, опасен свят от мрачни, притъмнени от кепенците стаи, изпълнени с плашещи, покрити с прашни чаршафи форми, които можеха да бъдат призраци, дракони или чудовища.

Още по-интересен беше третият етаж с потъналата в прах подобна на пещера бална зала, с наредени надлъж по стените ѝ

огледала, които отразяваха детските образи напред и назад до безкрайност. Балната зала беше много подходяща да потичаш из нея, да се попързалияш по широкия гладък под, да си правиш пещери и фортове от позлатените бамбукови столове, които те намериха там. Високо над главите им кристалните полилеи звънтяха тайнствено в муселинените си калъфи, когато детските лудории раздвижваха застоялия, неподвижен въздух. Стюарт и Пеги бяха убедени, че този звук е вълшебният език на някоя невидима фея.

Най-интересен от всичко беше пълният със съкровища таван с неговите наклонени сводове. Там имаше цели дузини заключени, претъпкани куфари, които тормозеха любопитството им, както и високи гардероби, пълни със странни дрехи, някои от които се разпадаха на прах при докосване. Там имаше и тежки метални сандъци, натъпкани с книжа, и албуми със смешни фотографии и имена, изписани под тях с избеляло мастило, което се олющваше, като обръщаш страниците. Стюарт постоянно срещаше името си под снимките на бебета, момчета и мъже. Там имаше книги с цветни рисунки, стереоскопи с плъзгачи се фигурки в тях, ръчен грамофон и плочи, прогнили камшици, чадъри и разпадащи се ботуши и обувки от всякаква големина и цвят. Толкова много неща, а те едва бяха започнали изследванията си!

Пеги и малкият Стюарт винаги си играеха на тавана в дъждовните дни, ако баща им позволише. Понякога той им позволяваше, понякога не.

Те никога не знаеха какво да очакват. Приближаваха се към къщата предпазливо. Ако беше заключено, или ако баща им им крещеше да се махат оттам, те си намираха някакво друго занимание. Ако им кажеше да влязат, те все още продължаваха да бъдат предпазливи. Понякога той миришеше особено, притискаше ги до себе си и ги наричаше „моите дечица“. Друг път пък ги размиваше, като им разказваше историйки за себе си и за братята си, когато са били деца. Или пък ги караше да стоят кротко седнали на дивана, докато той крачеше напред-назад из стаята и им разказваше за техния род — хората, чиито портрети висяха закачени на стената, и за техния дядо, който бил съдия. Винаги завършваше разказите си, говорейки за някаква жена, наречена „леля Елизабет“, и тогава Пеги и Стюарт се плашеха, защото баща им ставаше много ядосан.

— Проклета — крещеше той, — алчна, зла и проклета. Тя открадна бизнеса на Традови и къщата на Традови. Тя трябваше да бъде наша. Тя няма право да бъде толкова богата, когато ние сме толкова бедни — после винаги отиваше към масата с гарафата и отпъждаше децата.

Това беше сигнал, че те могат да отиват горе на тавана или в балната зала и да си играят. Без значение в какво настроение беше баща им, те винаги отиваха да продължат изследванията си, след като той свършеше с тях. Приемаха настроенятия му като един вид цена на разрешението.

Колкото повече растяха, те забелязваха, че случаите, когато баща им беше във весело настроение, ставаха все по-редки. Обаче все така не задаваха никакви въпроси. Бяха свикнали да мислят за него като за краля на Голямата къща. А кралете не подлежат на критика.

Мнението на Стюарт за децата му обаче не беше така великодушно. Той очакваше нещо, искаше нещо от тях, без да знае какво е то. И никога не го получи.

Пеги не беше това, което той искаше неговото малко момиченце да бъде. Тя не беше изтънчена и деликатна като кукла, каквато трябваше да бъде едно момиченце на нейните години. Не беше само израненото ѝ от белези лице това, което му беше неприятно у нея, въпреки че не обичаше да гледа лицето ѝ. Неприятна му беше нейната агресивност и самоувереност. Тя се държеше като момче.

А Стюарт, синът му, който трябваше да бъде негова опора за бъдещето, негов съратник... Стюарт беше мамино детенце. Той трепереше, като видеше нанизаните на връв убити птици или убития елен, донесени след лов. Не можеше да язди като хората. Не можеше дори и да плува свястно — държеше си постоянно главата над водата като някой женчо, какъвто всъщност си беше.

Единственото нещо, което можеше да му се признае, беше, че той знаеше за автомобила повече, отколкото който и да е възрастен мъж, когото Стюарт познаваше. Момчето се научи да кара, още преди да навърши осем години, и можеше да прави такива неща с двигателя, че да го накара да пее.

Защо не беше толкова добър и с пушката и язденето? Той беше едно болезнено разочарование за баща си.

Но не и за Маргърит. Един ден, докато ровеше из кутията със сувенирите си, тя ненадейно се сети, че дамите, дори и дамите вдовици, не могат да се разхождат без придружител. От този момент тя започна да проявява интерес към сина си.

Той беше момче с добър външен вид. И тя си представяше идилични картини: хубавичкото малко момче, подаващо ръка на майка си при слизането ѝ от каретата, носещо пакетите на излизане от магазина, подаващо ветрилото ѝ, идващо да я вземе след визита на чай при приятели.

Но маниерите на сина ѝ бяха отчайващи. Той не се беше научил на нищо тук, заобиколен само от селяци.

Още същата вечер Маргърит започна да учи малкия Стюарт на изискани маниери, за да направи от него свършения джентълмен, както тя си го представяше.

Тя не му обясни нищо. Той знаеше само, че поради някаква причина майка му иска да бъде с него и че това има нещо общо с прекрасния живот, който един ден ще имат.

За него Маргърит беше далечната непозната, която не трябвало да бъде тревожена и която била много чувствителна, както му беше обяснила Зензи. Тя била негова майка с всичките благоговейни последствия, които тая дума трябвало да има за едно дете.

А сега тя беше с него по цял ден, целуваше го, обгръщаше го със сладкия аромат, който се носеше около нея, обещаваше му тайнствени чудеса с мекия си, нежен глас.

Малкият Стюарт насочи усилията си изцяло към това, да ѝ достави удоволствие, да се опитва да спечели усмивката ѝ. Поддържаше ръцете си чисти, упражняваше се на поклони седмици наред, докато не ги научи както трябва, държеше стола ѝ и донасяше шала ѝ, научи се да говори с тих глас и да ходи с тихи стъпки.

Пеги, която не разбираше нищо от всичко това, също започна да се опитва с всички сили да привлече вниманието на майка си. Единственият път, когато успя, беше, като донесе от училище един вестник за някаква задача за домашна работа. Маргърит помоли Пеги да ѝ го даде, целуна я набързо да ѝ благодари, после изтича в нейната стая и затвори вратата, за да не я последва Пеги.

В имението доста рядко се появяваха вестници. Стюарт не проявяваше никакъв интерес към тях, а пък не би дал на Маргърит пари да си ги купува. Когато по някакъв начин ѝ попаднеше вестник в ръцете, Маргърит поглъщаше с наслада всяка страница. Четеше бавно, оглеждаше продължително всяка дума, всяка илюстрация, възпираше се да не премине направо към страниците, които най-много я интересуваха.

Това бяха страниците за жени, запълнени с обявления и новини от обществото. Те бяха единствената връзка на Маргърит с живота, по който копнееше.

Сега тя видя, че шапките са станали по-големи, с по-широка периферия и дъно. Новото и по-съществено беше, че перата от бяла чапла бяха заменени с китка щраусови пера. Тя си представи себе си с модела от рекламата на универсалния магазин на Керисън. Моделът се казваше „Грейнсбърсу“. Беше сигурна, че ще изглежда прекрасно в него.

Керисън показваха още един тоалет наречен „Ла Мервейъоз“. Маргърит го намери шокиращ. Беше толкова тесен, че, както изглеждаше, едва ли можеше да си сложиш повече от една фуста под него. И корсажът беше особен — стигаше до средата на бюста, откъдето нагоре всъщност нямаше истински корсаж. Тя с облекчение видя, че другите рокли си бяха както трябва, с хубавата S-образна извивка, която подчертаваше женските атрибути. Ех, само ако имаше свестен корсет. Нейните всички бяха износени. Зензи все трябваше да ги кърпи.

Имаше и половин страница, посветена на приема, който мистър и мисис Дженкинс Раг бяха дали в чест на родителите на мисис Раг, по случай златната им сватба. „Хм, това е Керълайн Уентуърт, помисли си Маргърит. Въобще не мислех, че ще може да си намери мъж, та камо ли такъв хубавец като Дженкинс Раг... Това беше той, който за малко не изпадна в истерия, задето му отказах да танцувам с него два валса поред. Само какъв бал беше той! Струва ми се, че тогава бях със синята си рокля с кадифените панделки на рамото, защото той каза нещо от рода на това, че му се искало да бъде панделка, а не кавалер за танца. Той го произнесе буква по буква, за да поясни какво иска да каже, а аз се смях до пръсване на това. Това беше на бала на Тенийсови. Или май на Маршълови...“ Маргърит изтича до кутията си

със сувенири. Тя нареди на Зензи да ѝ донесе вечерята на поднос в спалнята. Изминал беше цял час след обичайното ѝ време за лягане, докато четеше имената на всички гости на приема, споменати във вестника, и се опитваше да възстанови спомените си за тях.

Тя сгъна вестника съвсем внимателно и го сложи и него в кутията си със сувенирите. После си легна. „Няма да трае още дълго, мислеше си тя. След това и аз ще бъда там, с всички останали.“ Тя се унесе в полудрямка, мислейки си за сини панделки и за китки щраусови пера. Красивите ѝ устни бяха извити в усмивка. „Няма да е дълго, чу се тя да промърморва на глас. Мога да чакам.“ И после заспа.

През 1912 г. Гардън се прибра вкъщи, за да живее със семейството. Тя беше на шест години и вече беше време да тръгва на училище. Нямаше как повече да се правят, че са забравили за нея.

Реба говори със Зензи, Зензи говори с Маргърит, а Маргърит говори с Пеги и малкия Стюарт.

— Ще трябва да водите по-малката си сестра на училище, а после и да я довеждате вкъщи — каза им Маргърит.

Малкият Стюарт и Пеги се възпротивиха. Няма да я водят, казаха те. Всички щели да им се смеят. Те не бяха забравяли за съществуването на Гардън, както Маргърит беше успяла да направи това. Когато яздеха към къщи на връщане от училище, тя беше винаги сред групичката негърчета от селцето, които махаха с ръце и танцуваха радостно при вида на минаващите покрай тях коне.

Те се бяха чудили защо сестра им е там сред малките негърчета и бяха подразбрали от реакцията на Зензи на техните въпроси, че при Гардън има нещо по-различно. Зензи дори беше стигнала в обясненията си дотам, че им каза, че майка им е разстроена заради Гардън и да не я безпокоят с въпроси за нея. Пеги и Стюарт бяха решили, че Гардън сигурно е малоумна.

— Затова косата ѝ е толкова смешна — обяви Пеги. — Има нещо не наред с главата ѝ.

— Сигурно — съгласи се Стюарт. — Тя е глупачка.

— Няма да водим някаква си глупачка в училището — каза той на Маргърит. А тя се обърна към Зензи за помощ. Зензи би Стюарт с кожен каиш, докато той обеща да се подчини. Пеги се предаде само при гледката на следите от каиша по Стюарт и при заканата, че и тя ще получи от същото.

На следващия ден Клоуи въведе Гардън във всекидневната след закуска. Гардън беше много развълнувана. Реба ѝ беше разказвала за училището, като същевременно бе започнала да я учи на числата и буквите — научила я беше на нейната буквичка и на числото на годините ѝ; Метю я беше учил цялото лято да язди на старата Джуди и

тя се чувстваше удобно върху коня. Беше готова и нямаше търпение да стане „голяма ученичка“.

Гардън не беше познала друго, освен щастие през по-голямата част от краткия си живот. Всички в селцето я обичаха и от своя страна тя също обичаше всички. От време на време ѝ бяха напомняли, че трябва да слуша, като ѝ понапляскваха закръгленото дупенце и я понажулваха по крачетата с жилави клонки. Но тя не знаеше какво е да те уязвяват или да бъдат жестоки с теб.

Тя веднага изтича при Стюарт и Пеги и започна да бърбори за техните кончета и за Джуди и за уроците ѝ по яздене, които ѝ бе давал Матю.

— Вие няма нужда да слага мене да язди зад вас — каза тя. — Аз мога язди съвсем сама, също както вие, само малко по-бавно.

Стюарт и Пеги бяха ужасени.

— Мамо — каза Стюарт, — тя приказва като негърка. И изглежда като негърка.

След като беше играла цяло лято на открито, Гардън беше добила тъмнокафяв тен и слънчеви лунички по лицето, а кожата по босите ѝ крака беше загрубяла. Странната ѝ нашарена коса беше станала толкова гъста, че Клоуи ѝ я беше сплела на четири плитки, вързани с връвчици, защото нямаше панделки.

Гардън беше смутена. Разбираше, че говорят за нея, че нещо у нея не им харесва, но не разбираше какво. Тя погледна към Клоуи за помощ, но Клоуи само поклати леко глава и сложи пръст на уста. Гардън погледна мълчаливо към трите лица, към трите чифта очи от нейното семейство. Всички те бяха студени.

— Стюарт — каза Маргърит със стоманени нотки в иначе мекия си глас, — казвала съм ти стотици пъти, че един джентълмен никога не казва „негър“. И освен това сестра ти не изглежда като цветнокожа особа. По-скоро като хлапе от улицата може би. Това може да се оправи... А ще се научи да говори правилно в училище.

— Клоуи, кажи на Зензи да изкъпе Гардън, да ѝ подстриже косата и да види какво може да намери из старите дрехи на мис Пеги, което да ѝ става.

Клоуи изведе Гардън от стаята. Чак като стигнаха в кухнята, Гардън проговори отново.

— Защо каза тя да ме къпят, Клоуи? Нали снощи след вечеря се къпах? Какво лошо съм направила?

Клоуи я притисна към топлите си меки гърди.

— Нищо, детето ми — каза тя. — Ти никога не си правила лошо през целия си миличък живот. Само дете на тебе са правили лошо.

— Какво искаш да кажеш, Клоуи?

— Нищо, детенцето ми. Клоуи само си говори да си чеше езика. Ти само прави каквото ти кажат и пази това, което мислиш за себе си.

— Искаш да кажеш да си мълча?

— Така най-добре. Сега ние трябва да намеря тая Зензи. Аз ще ѝ дам купешки сапун, дете прави балончета като се къпеш.

— Направих, колкото малко можах — докладва Клоуи на Реба и на останалите същата вечер, но това бедно детенце, тя има много мъки да преживява.

Мъките бяха много, но Гардън ги преживяваше. Тя си държеше устата затворена, освен ако някой директно не я питаше нещо, а и тогава отговаряше колкото се може по-накратко. Тя вършеше каквото ѝ кажеха, и го вършеше — незабавно. Слушаше, гледаше и се учеше. Беше наблюдателна и схващаше бързо; скоро тя вече говореше съвсем като другите деца в училището, с изключение на оная музикална напевност на речта, присъща на диалекта Гъла, който беше усвоила от негрите в имението, оставил неизличим отпечатък върху произношението ѝ, и който правеше речта ѝ изключително приятна за слушане.

Тя страдаше стоически, когато я дразнеха по повод на косата ѝ. Зензи ѝ я беше подстригала с помощта на една паница сложена на главата ѝ, по чиито краища да подравни косата ѝ, при което я окастри жестоко и отпред, и отзад. Резултатът беше отчайващ. А и самата коса на Гардън беше много особена. Все едно, че имаше двойна коса — един път цялата ѝ глава си беше покрита с нормална по количество руса коса, и втори път — със същото количество червена. Отделните кичури бяха ужасно твърди, без следа от накъдряне по тях, но друга част от косата ѝ, от другия цвят, образуваше гъста, неподвластна на нищо маса над тях.

Незадържана от плитки, тя се разлетяваше около главата на Гардън и при най-лекия полъх на най-слабия ветрец. Това я правеше да изглежда необуздана и неестествена.

Освен това тя изглеждаше абсурдна и от дрехите на Пеги. Носеше роклите, които Пеги беше носила на нейната възраст, но те висяха свободно около нея. Не само поради това, че Пеги имаше по-едро телосложение, с по-широк кокал и по-широки рамене, но и поради това, че Гардън беше започнала да губи от теглото си, откакто свършиха дните ѝ в селцето. Тя не можеше да си преглъща храната, докато ядеше на масата с брат си и сестра си. Опитваше се, понякога успяваше, а после повръщаше. Клоуи започна да ѝ приготвя отделни манджи, които ѝ даваше в кухнята, но Гардън и от тях не можеше да изяде повече от няколко залька. Единствено Метю намери начин тя да може да поема храна. Преди и след училище тя минаваше през обора, там, където дояха кравите, и пиеше измисления от Метю коктейл, наречен „силъбаб-изпод-кравата“^[1]. Клекнала до краката на голямото топло животно, Гардън държеше отдолу му синята порцеланова кана, с предварително сипана в нея пудра захар и ванилия. Опитните ръце на Метю насочваха струйките топло мляко вътре в каната, чак докато пенливата течност прелееше отгоре. Вълшебните свойства на тоя коктейл се дължаха на специалния начин на приготвянето му — топлината на осветения от фенера обор, плътната, остра миризма на животните, умението на Метювите пръсти и омайната сладост да пиеш пенливата течност от ръба на каната. Силъбабът подхранваше тялото и душата на Гардън.

Но тя продължаваше да отслабва. Когато през юни училището свърши, тя беше станала, по думите на Реба, само кожа и кокали.

— Пак ще си те поохраним, Миси — обеща ѝ Реба. — Ще прекараш цялото лято тук с приятелите си. Ще си върнеш своя апетит. Че ти си по-кльоцава и от Реба! Не може така!

Гардън се хвърли на врата ѝ, луда от радост. Тя почувства, че е отново у дома си, въпреки че беше разбрала, че това не е точно така. Неин дом беше Горската къща, независимо че се чувстваше нежелана там. И нейното семейство бяха Стюарт, Пеги и мама, а не Реба, и Метю, и Джон, и Люк, и Тайрън, и новото бебе — Флора. Все пак, докато продължаваше лятото, тя можеше да остане при своите приятели. Нямаше да им липсва на тях, на своето семейство.

Дори когато училището започнеше отново, а дотогава имаше много, много време, нещата нямаше вече да бъдат толкова лоши. Тя си имаше вече някои приятелки от училище и следващата година

момичетата щяха да се учат да плетат и тя щеше да бъде ангелчето в коледната пиеска и щеше да пее коледната песничка. И най-хубавото от всичко — щеше да има нов яздитен кон вместо изморената, стара Джуди. Пеги и Стюарт бяха завършили училището. Те нямаше никога повече да ходят на училище.

[1] Силъбаб (Syllabub) — англ. сладко питие, характерно за селските райони в Щатите, приготвяно от млечен каймак, вино и захар. — Б.пр. ↑

— Стюарт, свали си училищния костюм и внимателно го постави на закачалката! За Бога, имаш си достатъчно други дрехи, а ще можеш да носиш костюми през цялото време в колежа.

Стюарт зяпна от изненада.

— Колеж? Но мамо, мислех, че съм свършил вече с училището.

— Свършил си с детските отделения. От следващата година тръгваш в колежа в Съмървил.

— Защо, мамо? Не ме бива чак толкова в ученето. Нека Пеги да иде да учи там. Тя обича книгите.

— Пеги е момиче. Тя няма нужда от колеж. А ти имаш.

— За какво ми е?

— За да прогресиращ в обществото. Да стане нещо от тебе. Един мъж има нужда от образование.

— Татко никога не е ходил в колеж.

Маргърит повдигна вежди.

— Щом той не е ходил, значи и ти не трябва да ходиш, така ли? Искаш като пораснеш, да станеш толкова безотговорен като него, да разочароваш всички като него? Той дори не дойде на тържеството по случай завършването ти, а Пеги каза, че бил обещал.

— Не беше точно обещание, мамо. Бях там, когато Пеги го попита. Той каза, че ще види какво може да направи.

Маргърит сви рамене.

— Типично за него — каза тя. — Не знам защо въобще си правя труда да говоря за него. Отивай да си съблечеш костюма! Подреди го внимателно!

Стюарт зашляпа шумно нагоре по стълбите.

— Понякога на човек му писва постоянно да му казват какво да прави — мърмореше той. — Следващия месец ще навърша тринайсет години, не съм бебе. Татко ми каза, че ще ми подари и няколко чифта дълги панталони за рождения ден. След това няма да погледна вече тия детски костюмчета с къси панталони, кой каквото ще да говори.

Докато си закачваше сакото на закачалката, чу майка му да го вика. Гласът ѝ звучеше особено. Сложи си отново сакото, роптаейки и

затропа шумно надолу по стълбите. Маргърит се беше отпуснала назад в креслото с изцедено, безцветно лице. Зензи ѝ вееше с ветрило и гледаше свирепо към чернокожия, застанал притеснено на входа.

— Какво има? — извика Стюарт. Негърът повдигна товара в ръцете си и погледна към момчето.

— Аз не искам безпокои твой мама, но иска разбере. Твой татко. Той само сложил негов ръка на негов сърце и се катурнал. Аз искам само разбере къде ние трябва отнесе тяло.

КНИГА ТРЕТА

1913–1917

18

Маргърит винаги бе мислила, че Стюарт е богат. Не можеше да повярва на това, което ѝ казваше адвокатът.

— Двеста и осем долара? Това ли са всичките пари, които ще получа?

Логан Хенри, адвокатът на семейство Трад, не бе шокиран от неприкритата алчност на вдовицата на Стюарт Трад. Фирмата му обслужваше много клиенти. Опитът доказваше, че вдовиците винаги проявяваха нетърпение да сложат ръка върху парите на покойните си съпрузи. И най-често решаваха, че тези пари са недостатъчно. Логан Хенри бе твърдо решен да остане ерген.

— Има, разбира се, и солидни активи под формата на недвижимо имущество. Синът ви е техен наследник. Нашата фирма е попечител до навършване на пълнолетието му. Понастоящем аз съм отговорен за това имущество и мога да ви уверя, че да защитавам интересите на младежа ще бъде моя първостепенна грижа.

— Искате да кажете, че той е оставил всичко на малкия Стюарт? Само двеста долара за мен? Как ще преживявам с тях?

— Умолявам ви, мисис Трад, не се разстройвайте. Имотите носят приходи, които би трябвало да задоволяват нуждите на децата ви и на вас самата. Аз съм сигурен, че когато синът ви достигне определената възраст, ще се отнесе отговорно към своите сестри и майка си.

— Не ми говорете глупости, мистър Хенри. Какви приходи може да донесе такъв имот, без някой да го ръководи? Стюарт е едва дванадесетгодишен. Не би могъл да управлява плантация. Никакви приходи няма да получаваме.

— Аз вече търся опитен управител за имението. А градската къща покрива разходите с малка печалба.

Маргърит беше като ударена от гръм. Утешаващият глас на мистър Хенри, който продължаваше да сипе уверения за нейното бъдеще, звучеше като жужене в ушите ѝ.

„Никога не съм знаела, че имаме градска къща, мислеше си тя. Ако Стюарт не беше умрял, сигурно аз бих го убила. През всичките тези години, през цялата тази мизерна вечност съм можела да живея в града. Но той никога не ми каза това.“

— Къде е къщата, мистър Хенри? — попита тя в прилив на внезапен страх. — В Чарлстън ли е?

— Да, разбира се.

Самият мистър Хенри беше от Чарлстън и не допускаше, че някой би могъл да реши да си купи къща, в който и да е друг град.

За негов ужас Маргърит скочи от стола си, спусна се към него и го целуна по набръчканата буза. Страните ѝ бяха зачервени, очите ѝ светеха, а лицето ѝ беше разцъфнало от щастие.

— Кога можем да я разгледаме, мистър Хенри? Бих искала да отида там веднага!

Хенри направи всичко възможно, за да я разубеди. Къщата е малко по-сносна от общежитие, каза ѝ той. Големите стаи са преградени като апартаменти и вътре живеят семейства. Кварталът е запуснат, дори — небезопасен.

Маргърит не го слушаше.

— Кога мога да я видя? — непрекъснато повтаряше тя.

Най-сетне Хенри се съгласи да уреди посещение в следобедна на идущия понеделник. Беше убеден, че щом види къщата, тя ще се откаже от абсурдната си идея.

Оказа се почти прав. Маргърит му написа писмо на следващия ден след неговата визита в имението. Тя не желаше да живее в къщата. Искаше от него да купи или наеме за нея друга къща в аристократичния квартал на Чарлстън, някъде около „Броуд Стрийт“.

Когато се обади на Маргърит, Логан Хенри държеше в ръката си вестник. В него бе отпечатан внимателно оформен некролог на Стюарт Трад и Хенри предположи, че тя ще иска да го покаже на децата.

Във вестника също така бе публикувана статия и за старата приятелка на Маргърит Керълайн Уентуърт, сега — мисис Дженкинс Раг. Описана като „една от най-уважаваните домакини в града“, мисис Раг бе интервюирана относно задълженията и отговорностите на

активния ѝ живот. Една от репликите ѝ беше следната: „Никога не ходя в центъра на града, освен, за да пазарувам на «Кинг Стрийт». Всички живеят около «Броуд Стрийт» и не виждам смисъл да ходя другаде.“

Градската къща на семейство Трад беше на „Шарлот Стрийт“. Маргърит я видя на картата в библиотеката. Беше на четиринадесет преки от „Броуд Стрийт“.

Логан Хенри незабавно отговори на писмото ѝ: „Напълно невъзможно.“

Маргърит реши, че ще има по-големи шансове да го убеди, ако го види лично. Написа му, че желае да го види в понеделник, както и бе планирано.

От самото начало Хенри знаеше какво си е наумила. Той остана до късно в своята кантора и оформи документ, който трябваше да предотврати упорството от нейна страна. Изпрати един свой служител лично да занесе документа на Маргърит.

Пращаше ѝ опростена балансова схема за приходите и разходите на имението. Дори Маргърит, която никога не бе имала какъвто и да е опит с пари, можеше да схване какво е положението.

Имението беше ипотекано за повече от пазарната си цена. Ако беше управлявано добре, приходите от реколтата можеха само да платят лихвите по заемите, надниците на работниците, стойността на посевите и изкуствената тор, и данъците за земята. Мистър Хенри се надяваше да успее да намери управител, който да се съгласи да работи единствено срещу печалби, които сам съумееше да докара с управлението си.

Къщата на „Шарлот Стрийт“ беше изцяло дадена под наем. Приходът от наемите възлизаше на тридесет и осем долара месечно, след като се платяха данъците. Сметките за водата и газта закръгляха сума от четири долара месечно.

Ако Маргърит останеше в имението, щеше да има малко разходи. Плантацията сама си отглеждаше храна, имаше си собствен водоизточник и достатъчно дърва за отопление.

Ако обаче се преместеше в града, на „Шарлот Стрийт“, тя щеше да загуби и малкия наем, който получаваше от къщата. А също така щеше да се налага да си купува храна и горива. Накрая завършваше:

„Именно по тези причини, аз се надявам, че вие ще изберете да останете в хубавия си дом в имението Ашли, като продължите да отглеждате децата си в здравословната му атмосфера и дадете шанс на сина си да се изучи и след време да приложи знанията си в управлението на тези богати земи.

Искам да ви напомня, мадам, че оставам ваш най-покорен слуга.“

— Покорен — как ли не! — избухна Маргърит.

Тя не можеше и нямаше да остане повече в имението. През всичките тези години я поддържаше единствено мисълта, че един ден ще се премести в града. Сигурно има начин, помисли си тя. Просто трябваше да има. Може би трябваше да помоли за помощ богатата Стюартова леля Елизабет. Маргърит дори съчини няколко изречения в ума си. После ѝ стана ясно, че това няма да свърши работа. Елизабет вероятно беше видяла некролога. Тя дори не беше пратила цветя на погребението.

В писмото си мистър Хенри казваше още, че ще бъде в кантората си в понеделник, ако тя иска да спази уговорката им. Може би тя би искала да види къщата на „Шарлот Стрийт“ просто за информация относно състоянието на имота? Но в никакъв случай не би трябвало да се чувства задължена, а пък и той не би ѝ препоръчал да предприема изтощителното пътуване от плантацията до града.

Маргърит реши, че не иска да види своя адвокат нито в понеделник, нито в който и да е друг ден до края на живота си.

Остана в стаята си цели три дни със спуснати завеси на прозорците си и заключена врата. Трескаво обмисляше смели възможности, но всички те се разбиваха в стената на собственото ѝ безпаричие. Тя все още се намираше в затвор.

„Когато Стюарт завърши училище, мислеше си тя, може да се хване на някаква работа и да изкара малко пари. Тогава ще се преместим в града и ще наемем малка къщичка. Но аз не мога да чакам още четири години. Не мога. Това би ме убило. Мислех, че чакането вече е свършило. Бях толкова щастлива. Не мога отново да почна да

чакам. Тази година навършвам двадесет и девет. Остарявам. Не мога да чакам повече.“

Мисълта за градската къща почти я подлудяваше. Наемите надали бяха били от голямо значение за Стюарт. Сигурно ги беше харчил за уиски, както и много повече пари. Той можеше да намира пари, за каквото му се искаше. Спокойно можеше и да ги заведе да живеят в Чарлстън. Това все пак си беше град, дори и ако къщата беше в лошата му част.

Къщата се превърна в нейна фикс идея. Хем беше нейна, хем не беше. Намираще се в града, но не можеше да бъде дори докосвана. Маргърит никога не беше изпадала в по-ужасно положение.

Най-сетне тя реши, че трябва да отиде и да разгледа тази къща. Мистър Хенри беше казал, че тя е полуразрушена и че не е ремонтирана и пребоядисвана от близо четиридесет години. Маргърит може би щеше да престане да иска да живее в нея, ако я видеше.

На следващия ден Стюарт я откара до града с двуместния си файтон. Искаше му се да вземе колата на баща си, която вече всъщност бе негова. Това го възбуждаше и едновременно го караше да се чувства виновен от възбудата си.

Маргърит обаче отказа категорично. Стюарт не спори с нея. Тя изглеждаше много зле — с черни кръгове под очите, много бледо лице и хлътнали бузи. През последната седмица беше спала съвсем малко.

Стюарт мислеше, че състоянието на майка му е породено от скръб по баща му. Той не го заслужава, помисли си момчето. Беше се държал с нея винаги отвратително и я беше наричал с груби имена. Ако претендираще да е джентълмен, трябваше да се държи добре с нея. „Аз ще съм джентълмен, каза си момчето. Ще се държа добре с нея. Ще я направя щастлива. Тя отново ще е хубава.“ Беше й подал ръка, за да се качи в колата — жест, на който самата тя го бе научила — и й бе донесъл чадърчето от къщата.

Докато прекосяваха дългите мили към града, Маргърит не беше казала нито дума. Лицето й беше бледо под черния воал. Облечените в черни ръкавици ръце се кършеха в скута върху черната й рокля. Не беше разтворила чадърчето си. Стюарт я поглеждаше внимателно от време на време и също мълчеше.

Минаха по дървения мост, който пресичаше река Ашли и спряха пред къща с викториански вид, в която живееше пазачът на моста. Маргърит чак тогава проговори:

— Питай го къде е „Шарлот Стрийт“.

— Все направо — отговори човекът, — докато не стигнете до павирана улица с трамвайни релси. Това е „Мийтинг Стрийт“. Завийте вдясно и продължете по нея някъде около осем преки. Вляво ще видите тревни площи и презвитерианска църква. Там е „Шарлот Стрийт“.

От моста нататък пътят ги поведе покрай порутени бедняшки къщурки. Маргърит се почувства потисната.

Когато преди беше идвала в града с родителите си или по-късно със Стюарт и Енсън, никога не беше обръщала внимание на къщурките. Просто беше преминавала покрай тях, предвкушвайки удоволствията, които тепърва я бяха чакали. Сега обаче нямаше какво да предвкусва. До края на живота си.

Когато свиха по „Мийтинг Стрийт“, настроението и се пооправи. Паметата и блестящите трамвайни релси си бяха градски, определено градски.

Стюарт беше толкова възбуден, че едва не подскочаше на седалката си. Докато се спускаха по „Мийтинг Стрийт“, в обратна посока ги задминаха автомобили. Един, два, три, четири, и нито един от тях не беше „Форд Моудъл Ти“. Разпозна „Кадилак“, защото беше виждал един такъв при магазина на Рагс, но останалите три му бяха непознати. Градът бе чудно място и улиците му бяха пълни с автомобили.

Отмина ги една дълга, блестяща черна кола. Стюарт можеше да се обзаложи, че тя се движи с над четиридесет мили в час. Изправи се, за да я види по-добре.

— Стюарт! — дръпна го за ръкава Маргърит. — Искаш да ни убиеш ли? Седни долу. Ще пропуснем пряката. Ето там е зелената площ.

— „Хиспейно Суиза“, мамо! Мисля, че беше „Хиспейно Суиза“. Виждал съм я на снимки, но никога не съм си и помислял, че ще я видя наистина.

— Пряката, Стюарт. Внимавай.

Моравата пред църквата беше удивително зелена. По цялата ѝ дължина личаха подобни на панделки следи от косачка. Църквата беше голяма каменна сграда с колони отпред.

Маргърит повдигна воала си, за да погледне по-добре.

— Красиво е. Виж колко е приятно, Стюарт. Значи това е „Шарлот Стрийт“. Какъв измамник се оказа онзи стар адвокат!

Улицата не беше много населена. Щом отминаха църквата, видяха, че отзад има две редици къщи, които бяха доста запуснати. Последната къща от втората редица бе назад под сянката на големите дървета в единия от дворовете. Маргърит можеше да види единствено крайчец от високите ѝ колони и покрива. Всички останали къщи бяха близо до улицата. Виждаха се изцяло. На някои от тях липсваха кепенците. А въобще на всички липсваше по нещо. Мазилката по стените на две от съборетините бе изронена. Отделни петна по сивотата на прояденото старо дърво бяха единствените цветове, които ги красяха. Много от къщите бяха тухлени, стените им бяха запазени, но орнаментите по тях — изпочупени. Приличаха на застаряващи красавици, облечени в мръсни и полуразкъсани дрехи. Това бе улица на привидения.

Докато се движеха напред-назад по късата уличка, видяха, че иззад прозорците и вратите се показват глави, а любопитни очи се втренчваха в необичайната за тези места поява на кон и двуколка. Чуха и детски глас, който казваше „Виж червената коса на това момче!“, а сетне се чу изплющяване и възрастен глас изсъска „Тихо!“.

— Мамо, може би трябва да попитаме тези хора коя е къщата.

— В никакъв случай. Ние не разговаряме с подобни хора. Бързо изтичай в онзи магазин на ъгъла и попитай. И се връщай веднага!... Помни, че се казва Ашли Хаус. Джули, лелята на дядо ти, е живяла там. Побързай да се върнеш.

На Стюарт му се искаше да се помотае из магазина. Рафтовете му като че ли бяха по-претрупани дори от този на Рагс, а приятелски настроеният собственик беше италианец — първият чужденец, който Стюарт беше виждал някога.

Но той побърза обратно към майка си.

Дълго време седяха във файтона и гледаха Ашли Хаус. Беше тухлена къща, с бели мраморни стълби, които бяха начупени и замърсени, но все още величествени. Стълбите образуваха нещо като

полукръг и краищата им се събираха на верандата, която бе на височина около десетина стъпки. Преди време парапетите явно бяха имали подобни на дантели черни украшения от ковано желязо. Сега желязото бе разядено от ръжда, а украшенията бяха изпочупени и заменени от небоядисани дървени летви.

Висока желязна ограда разделяше къщата от тротоара. Нейните назъбени ръждявали пръчки бяха запазени, но тук-там бяха избити големи отвори. Явно те служеха за проникване в двора. Портата, шедьовър на човешките умения, бе затворена. Големите ѝ панти не можеха да помръднат, победени от ръждата.

От стените на къщата до оградата се простираше двор, покрит с черни и бели мраморни плочки. Не бяха еднакви по големина, а много от тях бяха и начупени. В пукнатините непокорно цъфтяха глухарчета.

В центъра, там, където се събираха двете стълби, имаше засводен вход, с врата също от ковано желязо, покрита с орнаменти и разядена от ръждата. Беше увиснала на пантите си, наполовина отворена.

Из целия двор бяха разхвърляни боклуци — хартии, счупени стъкла и консервени кутии, които покриваха с ръждиви петна мраморните плочки. В горната част на стълбите имаше огромна врата, която стоеше полуоткрехната. Прозорецът над нея беше счупен и дупките бяха запълнени с парцали.

— Няма спор, че е голяма — каза Стюарт.

Тя наистина беше голяма. Голяма триетажна къща, с покрив, покрит с плочи и с капандури. Беше строго симетрична. От двете страни на входа имаше по четири големи прозореца, които се повтаряха на всеки етаж, а над входната врата имаше ветрилообразни прозорци.

— По-голяма е от къщата в имението — прошепна Маргърит. Тя бе сигурна, че ако можеше да поживее тук, щеше да е най-щастливата жена в света.

— Ела да надзърнем през прозорците — тихо каза тя.

Това бе детински импулс. Тя дори не знаеше какво се надява да види. Вероятно такава мръсотия, която да я отврати. Или може би красота, която да смекчи впечатлението ѝ от екстериора. Стюарт беше очарован. За него беше досадно да седи тихо в двуколката. Той скочи долу, завърза поводите и помогна на Маргърит да слезе точно пред неизползваемата външна порта.

После се втурна напред, чевръсто се промъкна през една от дупките в оградата и накъса няколко глухарчета. Сетне ги подаде на Маргърит през дупката и галантно се поклони.

— Благодаря ти, Стюарт. Ела, това беше глупава идея. Не мога да се промъквам през дупка в ограда. Не е изискано.

— О, мамо, ела! Не е трудно. Ще ти помогна. Нека да разгледаме отвътре. Няма никой.

— Никой ли? Не е възможно. Мистър Хенри не би ме излъгал.

— Можеш да видиш, докато късах цветята. Пусто е.

Маргърит му подаде ръката си. С помощта на Стюарт несръчно се промъкна през оградата. Не можеше да е вярно, но като че ли беше. Пусто. Можеше да се нанесат веднага.

Стюарт я поведе към вратата над стълбите.

— Ето, мамо, всичко се вижда чак до задната стена. От срещнатата врата идва светлина. Значи е празна.

Маргърит се разплака.

— О, Стюарт, но това е сутеренът. Разбира се, че никой няма да живее в сутерена.

За момент си беше помислила, че може би Стюарт е прав и че къщата може веднага да стане нейна. Сега надеждите ѝ се разбиха.

Точно над главата ѝ се чу шум и Маргърит се скри в сутерена.

Повдигна ѝ се от миризма на застояла урина и разлагащо се животинско месо.

— Стюарт, Стюарт, къде си? — тя бръкна в чантата си, за да намери ароматизираните си кърпички.

Стюарт бързо изплува от сенките вляво от нея.

— Мирише, нали? — ведро каза той. — Почти толкова, колкото когато един пор умря близо до училището. Мамо, това място е огромно. Тук горе има стая, която е адски голяма.

Маргърит покри ноздрите си с носната си кърпичка. Чудеше се дали този, когото бе чула по стълбите, си беше отишъл. После отбеляза, че Стюарт е прав. Мястото беше огромно. Коридорът беше по-широк от стая. Водеше до още една подобна на арка врата в далечния заден край на къщата. Маргърит видя, че подът беше като мраморна шахматна дъска и приличаше на плочките в двора, но беше запазен.

Тя отпусна ръка и стисна носната кърпичка в юмрук.

— Покажи ми тази стая — каза тя.

Дебелите тухлени стени на сутерена бяха добра основа за горните етажи. Широкият коридор пресичаше къщата и образуваше голямо празно пространство под стълбата, която водеше към горния, първи етаж. На него имаше четири стаи, в които се влизаше през двукрили врати. Всяка от стаите беше квадрат с ширина двадесет и четири фута.

Всяка стая имаше четири високи прозореца. Стаите на горните етажи имаха подобни на арки прозорци, които гледаха от височина към джунглата от плевели, която някога беше била градина. Прозорците бяха заковани с дъски, но през тях се процеждаше светлина и осветяваше боклуците и купчините парцали по подовете на стаите.

— Някой е живял тук, без да си плаща наема — раздразнено каза Маргърит. Сетне се завъртя в кръг с широко разперени ръце.

— Ако някой е могъл, и ние ще можем. Стюарт, местим се в града.

— Мамо! Сигурно не говориш сериозно.

— О, напротив.

— Но тук е толкова мръсно и толкова ниско. Страхувам се да не си ударя главата.

Помещенията бяха не по-високи от седем фута, което бе наполовина на височината на стаите в имението. Тези тук дори изглеждаха по-ниски заради големината си и тази на коридора.

Голямата къща сякаш ги притискаше отгоре.

Маргърит нетърпеливо махна с ръка.

— Всичко е наред. Остават ти още години, докато стигнеш пълнолетие. Дотогава все нещо ще се промени. Няма да останем тук дълго време. Но че ще се преместим в града, съм решила със сигурност.

— Спри пак при онова магазинче — каза Маргърит, докато Стюарт ѝ помагаше да се качи обратно във фойтона, — и попитай как да стигнем до „Кинг Стрийт“. Искам да разгледам витрините на магазините.

Бяха само на няколко преки оттам. Върнаха се до „Мийтинг Стрийт“ и завиха наляво. Тогава чуха музика. Някакъв оркестър свиреше.

— Побързай, Стюарт. Да отидем да видим. Само след една пряка видяха. Вдясно от тях се издигаше огромна сграда с остър покрив. Приличаше на замък, който Стюарт бе виждал в една от книжките си с картинки, когато бе малък. Тълпи хора бяха заобиколили сградата и наблюдаваха униформени млади хора, които маршируваха под звуците на униформения оркестър в центъра.

От файтона можеха да виждат над тълпата. Маргърит хвана Стюарт подръка и се засмя. Беше вълнуващо. Музиката, маршът, блестящите златни покрития на инструментите, ширитите на униформите и редовете копчета върху изпъчените гърди на маршируващите.

— Това е крепостта — опита се тя да надвика тълпата. — Военното училище, сега си го спомних. Те маршируват така през цялото време.

Стюарт беше поразен. Никога не беше виждал нещо по-вълнуващо.

— Мамо — извика той, — дай наистина да се преместим в града!

Гледаха парада, докато най-сетне кадетите не последваха оркестъра през портите към своите бараки. После двамата се спуснаха по „Кинг Стрийт“. Маргърит разглеждаше магазините. Стюарт разглеждаше паркираните пред тях автомобили. И двамата бяха безкрайно щастливи.

Магазините свършиха внезапно. Надолу улицата продължаваше с редица от къщи. Маргърит погледна табелката на ъгъла. Пресичаха „Броуд Стрийт“.

„Южно от «Броуд», помисли си тя. Чудя се къде ли живее Керълайн Уентуърт.“ Въртеше се наляво и надясно и оглеждаше къщите. На края на „Кинг Стрийт“ тя накара Стюарт да обърне обратно, после отново и отново, напред-назад в тази част от града, където „живееха всички“.

И тук боята падаше, и тук по улиците имаше боклуци. Маргърит изпита задоволство от това.

Спряха на самия ъгъл на полуострова, в Уайт Пойнт Гардънс. Стюарт напои коня, а сетне го закара до коневръза. Двамата с Маргърит пиха от една чешма и бавно се разходиха по покритата с

мидени черупки пътечка до отсрещния край на парка. Минаха покрай боядисана в бяло и зелено естрада.

— Тук в неделните следобеди също свири оркестър — каза Маргърит. Това бяха първите й думи от час насам. Главата и сърцето й бяха твърде изпълнени с впечатления, за да говори.

Със Стюарт беше същото. Той беше превъзбуден. Твърде много му се беше случило за твърде кратко време. Той дори не обърна внимание на палмите и цъфтящите храсти, които бяха гордостта на градината.

Спуснаха се по крайбрежната пътека над Чарлстънския залив. Разминаваха се с тълпи от хора, които се разхождаха като тях, без да бързат, и се наслаждаваха на морския бриз. Много хора. Това беше градът.

— Става късно, мамо — обади се Стюарт, щом стигнаха до края на крайбрежната алея. — По-добре да се връщаме.

Маргърит кимна.

— Нека не бързаме. Не искам този ден да завърши толкова бързо. Чаках го толкова дълго.

А той завършваше прекрасно. Те се върнаха на „Кинг Стрийт“ по пътя, по който бяха дошли. Докато отминаваха първите редици магазини, електрическите лампи светнаха. Светещи дъги покриваха тъмнеещите улици и се отразяваха във витрините на магазините. Беше вълшебно.

Скоро това щеше да бъде и тяхно. Те се местеха в града.

Това лято никой не се занимаваше с полята край имението и те се покриха с плевели. Но на „Шарлот Стрийт“ се извършваха промени.

Както всички големи плантации, преди Гражданската война имението Ашли беше затворена империя, която задоволяваше нуждите си сама. Имаше дърводелски работилници, правещи мебели, имаше ковачница, грънчарница, тъкачница, работилничка за свещи и кожарница, която между другото правеше и лепила. Майсторите бяха добре платени и уважавани, защото го заслужаваха. Мнозина от тях бяха таланти.

За изминалите оттогава петдесет години имението се бе променило от империя на обикновена ферма, а талантите бяха измрели. Традициите им обаче продължаваха да съществуват. Все още имаше ковач, който подковаваше конете и мулетата и поправяше счупените инструменти. Имаше дърводелец, който можеше да закърпи покрива или да оправи някоя врата, или пък да смени счупен крак на маса. Освен това имаше и много здрави и силни мъже и жени, които се грижеха за чистенето, боядисването и пренасянето на тежките товари.

Пеги, която обичаше да чете книги, нарече къщата на „Шарлот Стрийт“ „авгиеви обори“.

— За какво говориш, за Бога? — попита я Маргърит. — Оборът е в градината зад къщата и едната му стена е почти паднала.

— Не ми обръщай внимание, мамо. Мисля, че е чудесна. Знаеш ли какво бих направила, ако бях на твое място?

— Не знам. Кажи ми.

Пеги само това и чакаше. Размахала ръце и бързо говореща, тя разведе майка си из всичките стаи и навсякъде предложи по нещо за обзавеждането, мебелите, промените.

И идеите ѝ бяха доста добри. Пеги беше значително поизобретателна от майка си и брат си, а любовта ѝ към четенето я беше научила на някои неща за цветовете, пропорциите и обемите. Освен това тя имаше фантастична памет. Можеше да си спомни всяка завеса, килим, стол, маса и легло от Голямата къща в имението и от горската им хижа.

Маргърит също имаше идеи. Отхвърли предложенията на Пеги. Но по-късно, когато видя, че е объркала доста неща, се обърна отново към Пеги, за да я пита за нейното мнение.

— Направи ли неразбория, мамо? Сигурна бях, че ще стане така.

Пеги не допусна компромис с идеите си. Отказа просто да съдейства на майка си и пое командването в свои ръце.

— Сестра ти е много агресивна, Стюарт — въздъхна Маргарет — Въобще не прилича на момиче. Иска ми се да не беше толкова напориста и дръзка.

Но не след дълго остана доволна от това, че се беше доверила на Пеги.

Дори работата, която свършиха сами, пак доведе до разходи. За материали, за отделни покупки от ъгловото магазинче на Канциониери, за неща, които Маргърит не си спомняше кога е купила, но явно са били жизнено необходими по това време. Парите на Маргърит се стопяваха.

„Знам какво ще направя, помисли си тя със задоволство от решението си. Ще продам онзи стар китайски порцелан, среброто и боклуците, които мис Джулия е натрупвала с години. Така или иначе никога не ги ползваме.“

Но откри, че съпругът ѝ е достигнал до същата идея преди нея. Заключениеят килер беше празен.

Тогава мебелите, реши Маргърит. Имаме десет пъти повече мебели, отколкото бихме могли да използваме. Но след като намери решение на проблема си, тя не знаеше какво точно да направи.

Очевидният отговор дойде от Пеги.

— Мебелировката е стара, нали? Ами тогава ще я продадем в онзи антикварен магазин, който видяхме на „Кинг Стрийт“.

Маргърит се стресна от мисълта самата тя да отиде и да попита собственика на магазина дали желае да купи мебелите.

— Стюарт, отиди ти. Това е бизнес, а бизнесът е мъжко дело. Ти си мъжът в семейството.

— Аз ще отида с него — настоя Пеги. — Аз единствена помня всичко.

Джордж Бенджамин четеше Спиноза, когато вратата на магазина му се отвори. В удобната задна стаичка, където си почиваше, издрънча звънче. Мистър Бенджамин изруга през зъби. Мислеше, че е заключил външната врата. Беше лято, а през лятото нямаше кой знае какъв бизнес. Богатите северняци минаваха през Чарлстон през ноември, на път за Флорида, а се връщаха обратно през март. Никой не пътуваше през лятото. Той можеше изобщо да затвори магазина и сигурно щеше да го е направил, ако не намираше в него убежище от хаоса на дома си, четирите деца и партитата на жена си.

Мистър Бенджамин нахлузи обувките си и закуцука към предната част на магазина. Имаше възпаление на крака и то бе раздразнено от горещото време. Не бе настроен приятелски към неизвестния посетител, който нарушаваше спокойствието му. Така че бе намръщен, когато отмести завесата, която служеше за преходна врата към магазина.

Видя две деца.

— Стига с вашите лудории — извика той. — Махайте се!

Малкото момиче се изпъна, доколкото можеше. Беше облечено изцяло в черно — от обувките до корделата на широката черна сламена шапка. Черна панделка бе вързана и на дългите ѝ рижи плитки.

— Добър ден, сър — високо каза тя. — Аз съм мис Трад, а този джентълмен е моят брат — мистър Трад. Имаме предложение, което е добре да изслушате. Както виждате, в траур сме, а опечалените хора не се занимават с лудории.

— Нямах представа какво да направя, Доръти — каза същата вечер на жена си Бенджамин. — Разбира се, името Трад привлече вниманието ми. А когато малкото момиче каза „имението Ашли“, бях победен от собствената си алчност. Но те бяха просто деца с червени коси и лунички, къси панталонки и плитки. Помислих си, че не би било добре да се възползвам от това. Сетне се засмя.

— Трябваше да задържа предразсъдъците си за себе си. Малкото момиче ми продаде мебели за по-високи цени, отколкото самият аз вземам и от най-неопитния турист. След това каза, че ще ми направи услуга и ще ме освободи от голямата кръгла маса. Изпрати товарна кола за нея, преди още да бях сварил да си събуя обувките... Никога не съм се забавлявал толкова за един следобед.

Масата бе поставена в центъра на апартамента, пред който се кръстосваха широките коридори. Тя беше огромна, кръгла мраморна маса с диаметър поне осем фута и крака от орехово дърво. Черното дърво се отразяваше в мраморната ѝ горна част. Когато Маргърит видя масата върху черно-белия мраморен под, напълно капитулира. Оттук нататък Пеги щеше да се грижи за обзавеждането на стаите.

Работниците мислеха, че с Маргърит е трудно да се работи. Но когато Пеги пое нещата в свои ръце, те разбраха, че преди това са били направо щастливци.

На четиринадесети септември къщата беше готова и те можеха да се пренесат в нея.

Гардън беше облякла новите си дрехи, когато се сбогуваше с хората от селището. Беше в сива памучна рокля, с бяла якичка и бели маншети на дългите ръкави. Плисета се спускаха от квадратната платка на роклята ѝ, а черен колан надипляше плата. Тя носеше черни чорапи и обувки с катарамии. Това беше най-подходящото траурно облекло за дете на нейната възраст. А беше „подходящо“ и за градското училище. Гардън внимаваше с рокличката си. Зензи я беше предупредила, че ще трябва да я носи дълго време.

Малкото ѝ личице беше подпухнало. Беше плакала цяла нощ. Но вече се беше наплакала и сега не се поддаде на чувствата си. Всички възрастни и по-големите деца оцениха достойното и поведение. Случаят бе тържествен и едновременно тъжен. След като тя бе стиснала ръцете на едни или прегърнала други, Реба ѝ каза, че има още един човек, когото трябва да види.

— Мадам Пенси иска да ти каже довиждане — гласът на Реба беше тих. През всичките седем години, които Гардън бе живяла в селището старата Пенси не я бе допускала до къщата. Пенси, която сега бе прикована на легло, все още беше лидер и водач на чернокожите в имението. Желанието ѝ да види Гардън всъщност бе заповед.

Тя знаеше, че това е важен случай. Мадам Пенси беше легендарна и голяма загадка за нея, а сега тази загадка щеше да бъде разбулена. Гардън се почувства много пораснала. Сама отиде до колибата на Пенси и отвори синята врата.

Светлината отвън осветяваше едва половината от стаята. Прозорците бяха затулени. Гардън здраво стисна очи, за да свикне с внезапната тъмнина, а после ги отвори.

Една газена лампа гореше на масичката до голямото легло. Тя осветяваше белите чаршафи, големите бели възглавници и бялата коса на сбръчканата старица, която беше седнала в леглото. Беше облечена в бяла памучна нощница и около врата си носеше тънка мънистена огърлица.

Гардън направи реверанс.

— Ела тук, дете — гласът на старата Пенси беше дрезгав, но все още силен. Тя протегна подобната си на клещи ръка. От възрастта кожата ѝ бе станала бледа.

Гардън отиде при нея. Взе старата ръка на Пенси в своята.

— Моето сърце доволно, че ти тръгваш оттук, дете. Това не е място за никой Трад. Знам, че твое сърце боли, но повярвай на стара Пенси.

Пенси направи знак против уроки с другата си ръка.

— Ти избягна проклетие. Вдигни светлината да те видя. Чувала съм те през цялото време. Пееш и се смееш. Винаги искала да те видя.

Гардън се подчини. Пенси се изкикоти.

— Твоята глава наполовина ангел, наполовина дявол. Ти изглежда интересно наистина. Остави светлина обратно.

Гардън внимателно я остави на масата.

— Пей песен — изкомандва я старата жена — Пей за потопа и стария Ной.

Гардън си пое дъх. Беше изплашена от старата Пенси, от сухите ѝ треперещи ръце, от странните и думи. Страхуваше се, че думите ще излязат от устата ѝ дрезгави като гласа на Пенси. Но трябваше да опита.

Кой построи ковчега?

Ной.

Кой построи ковчега?

Ной построи ковчега

и животните дойдоха

две по две...

Гардън спря. Стори ѝ се, че Пенси е заспала. Хлътналите очи се отвориха.

— Добре — измърмори дрезгавият глас. — Достатъчно.

Пенси пусна ръката на Гардън.

— Бръкни под възглавница. Има подарък за теб. После мои очи ще почиват.

Гардън притеснено се протегна към възглавницата, а после пъкна ръката си под нея.

Почувства, че старицата не тежеше почти никак. Това бе плашещо. Пръстите ѝ докоснаха някакви пера. Събрала целия кураж, който притежаваше, Гардън обви пръсти около предмета и издърпа ръката си навън.

Беше бял памучен конец, дълъг около два фута, на който беше закачено синьо мънисто като тези на врата на Пенси, а също и малка кост и сноп малки черно-бели пера от дива патица.

— Това пази те — измърмори Пенси. — Довиждане.

Беззъбата ѝ уста се разтвори и тя захърка.

Гардън се втурна към светлия ден навън.

Реба нямаше нужда да пита какво се е случило. Беше подслушвала до прозореца. Хвана Гардън за ръцете и я притисна, докато убедително ѝ говореше.

— Това силен подарък, дето ти го дала Мадам Пенси, Гардън. Взела едно от собствените си мъниста, за да го направи. Сигурно доста харесва тебе. Никога не отнасяй се лошо към този подарък и внимавай да го не загубиш. На теб ти оказана такава чест, че дори не може да си представиш.

Притисна малкото момиче до себе си, а после го пусна.

— Трябва тръгваш, скъпа.

— Ще идваш ли да ме виждаш, Реба?

— Не, мила моя. Няма мога.

— Но ти ще ми липсваш толкова много!

— Винаги бъдеш в сърцето на Реба, Гардън. Помни това. Има хора, които те обичат през целия живот... Сега тръгвай. Закъснееш.

Гардън безнадеждно се разплака, докато отново се сбогуваше с всички. Спомни си за къщата и очите ѝ плувнаха в сълзи.

В къщата бе имало още церемонии за сбогуване, но Гардън не бе трябвало да присъства на тях. Тя седна във фургона заедно със Зензи, сред пакетите и кошниците с храна, които отнасяха в града.

Маргърит и Стюарт минаха покрай редиците от слуги и казаха по няколко думи на всекиго. Сетне поговориха и с Джек Тремейн, управителя, когото мистър Хенри беше наел за плантацията.

Стюарт помогна на Маргърит и Пеги да се качат във фойтона, после сам се качи и потеглиха. Слугите и работниците от полето махаха с ръце за довиждане. Пеги и Стюарт им помахаха в ответ, а Маргърит весело махна с чадърчето си, преди да го отвори.

Моментът беше радостен за всички. Слугите от къщата бяха щастливи да видят, че Зензи си отива. Нямаше вече да има натрапници в голямата къща на Сем Рагс, докато те отиваха на работа. А освен това щяха да имат нови униформи и двойни надници.

Работниците от полето обмисляха как да накарат Тремейн да им играе по свирката.

Самият Тремейн броеше часовете до идването на жена си и децата си, с които вече щяха да живеят в Горската къща.

Още един човек неочаквано изскочи да се сбогува със заминаващите. Сем Рагс изскочи от дюкяна си, за да ги спре.

Свали шапката от главата си и се поклони на Маргърит.

— Желая ви всичко най-добро, мем — каза той. — Нося ви една дреболия за пътуването ви до града.

И ѝ подаде красиво опакована кутия шоколадови бонбони.

Маргърит леко кимна, но не каза нищо. Пеги се протегна и пое кутията.

— Благодаря ви, мистър Рагс.

Рагс заобиколи файтона от страната на Стюарт.

— Сбогом, момче. Не забравяй какво ти бях казал. Баща ти беше мой приятел и ако аз мога някога да направя нещо за неговото семейство, това ще е удоволствие за мен.

И протегна ръката си към Стюарт.

Стюарт я стисна. Сам намигна. Стюарт се ухили. Беше успял да сложи златната монета от пет долара в джоба си, без да го видят майка му и Пеги.

— Какво нахалство — промърмори Маргърит, когато отминаха. — Нямах намерение да разговарям с този ужасен човек... И вижте тази отвратителна къща. Толкова е простовата!

Новата къща на Сем беше с колони отпред, бяла и тухлена, и приличаше по-скоро на обществена сграда, отколкото на дом.

Маргърит се отърси от лошото си настроение, още щом къщата зад тях престана да се вижда. Преди още да бяха преполовили пътя до града, тя вече си хапваше от бонбоните заедно със Стюарт и Пеги.

Спряха пред новия си дом и Маргърит внезапно почувства прилив на ужас. Досега беше твърде заета с подготовката около пренасянето. Сега обаче вече беше тук. Започваше нов живот и тя

нямаше представа какво може да очаква от него. Бъдещето беше неясно и плашещо.

— Хайде, мамо, нека влезем. Всички ни гледат.

Стюарт чакаше да ѝ помогне да слезе. Пеги скочи на тротоара и отвори прясно боядисаната и свободно отваряща се външна порта. Фургонът се клатушкаше зад тях на улицата и носеше последния багаж.

Маргърит стъпи на стъпалцето на файтона, за да слезе. Не ѝ оставаше нищо друго.

Маргърит винаги наричаше апартамента си на първия етаж „Къщата ми на Шарлот Стрийт“. Апартаментите на наемателите на горните етажи не съществуваха за нея. Сутеренът беше чист и удобен. Работниците и Пеги бяха свършили добра работа.

Бяха издигнали стени, за да преградят стаите отдясно на вестибюла. Сега там имаше четири правоъгълни спални. Тази на Стюарт беше от предната страна на къщата, а тази на Маргърит — точно до неговата, с врата към вестибюла. Пеги спеше в спалнята срещу тази на майка ѝ, а там имаше и малко легло за Гардън. Зензи беше в най-задната спалня, най-близо до огромната кухня. Кухнята беше в задния ляв ъгъл на апартамента, а всекидневната беше в предната част.

Огромните комини на къщата имаха камини в долната си част. В кухнята и всекидневната тези камини се намираха в средата на външните стени. Тъй като спалните бяха преграждани, в тях камините бяха по-малки и разположени в ъглите.

Тухлените стени бяха варосани, а подовете във всекидневната и спалните бяха покрити с избелели персийски килими, взети от имението и безсърдечно нарязани по новите мерки. Подът на кухнята беше покрит с боядисани в зелено плочки.

Пеги беше избрала мебели, които бяха най-малко използвани. Резултатът беше смесица от столове, маси и канапета както от Голямата къща в имението, така и от Горската къща. Фотьойли в стил „Луи XVI“ и от периода на регентството се допълваха от плетени люлеещи се столове и покрити с бродерии кресла. Прозорците във всяка стая бяха закрити от белите муселинови пердета от Горската къща. Бяха твърде къси за драперии.

Маргърит настоя да донесат портрета, на който бяха тя и майка ѝ. Той беше нарисуван, когато Маргърит беше на пет години. Виждаше се, че портретът не е кой знае какво, дори майка ѝ изглеждаше на него леко кривогледа. Но все пак това беше единственият семеен портрет, който притежаваше. Всички картини на семейство Гардън бяха изгорели по време на пожара на къщата в плантацията. Пеги пък

донесе портретите от имението. Членовете на фамилията Ашли бяха добре изглеждащи, а и нейни предци. По тази причина вестибюлт се превърна в своеобразна галерия. Портретите не насърчаваха разтакаването из вестибюла. От всяка стена порицаващо гледаха строги лица. Единственото изключение беше един от първите Ашли, облечен в сатен и дантели кавалер, който бе повдигнал единия ъгъл на устата си в предизвикателна усмивка. Пеги го постави на почетното място. Когато се отвореше входната врата, идващата отвън светлина проблясваше в очите му.

Входната врата сега бе поправена и съоръжена със здрава ключалка. Вратата от ковано желязо, която водеше към сутерена, беше също поправена и боядисана. На нея също имаше ключалка.

Всеки посетител можеше да бъде проверен, преди да влезе. Стаите също имаха врати, а към задния двор вратата беше двойна.

Градинарят от имението беше почистил боклуците и беше изкоренил плевелите. Сега лехите бяха оградени с камъчета, а тухлите, които очертаваха старите пътечки, вече си личаха. Също и двата нужника отзад. Маргърит каза на градинаря да спре да работи по тях. Никой от семейство Трад не би отишъл по такъв повод в задния двор.

За хигиенните си нужди те щяха да използват нощни гърнета, за миене — кани и легени, а за къпане — малките корита. Бяха им вършили добра работа в имението и нямаше нужда сега да ги сменят. Имаха достатъчно вода от помпата отвън до задния вход.

На горните етажи за отопление и осветление се използваше газ, но сутеренът не беше включен в мрежата. Семейството обаче не чувстваше липса. Те така или иначе бяха свикнали да използват бензинови или газени лампи, а когато имаше партита, се палеха свещи. Един фургон ежедневно докарваше лед, а дългоочакваната мечта на Маргърит всяка сутрин преди закуска едно момче да ѝ носи вестник, се изпълни. Така те живееха в лукс, който никога не бяха изпитвали в имението.

Не се чувстваха притеснени в единствените шест стаи с ниски тавани, защото прекарваха малко време в къщата. Цялото семейство закусваше в осем, а после се отправяше на оглед на чудесата на града. Връщаха се за обяда в три, но още преди четири пак бяха излезли. Дните все още бяха дълги. Най-често семейството не се прибираще у

дома преди осем вечерта и всички биваха изморени, гладни и щастливи.

Файтонът бе върнат обратно в имението. На „Шарлот Стрийт“ нямаше как да отглеждат кон. Затова те ходеха пеша или се возеха на електрическите трамваи.

Бяха като четири деца, изживяващи приключение. Стюарт беше в ролята на ревностен пазител и се чувстваше много пораснал, обут в дългите панталони, които бе купил с петте долара от Сем Рагс. Маргърит беше в най-добро настроение, смееше се и не се плашеше нито от дъжд, нито от тълпи, нито от умора. Градът беше възбуждащ за нея и тя се радваше на всичко в него. Дори на децата си.

Гардън не беше идвала в града до деня, в който се преместиха. Тя беше развълнувана от динамичността, от тълпите, от светлините, от цветовете и от богатия избор на места, звуци и изживявания. Най-заслепена обаче беше от майка си. Маргърит никога не ѝ се беше усмихвала, а сега се усмихваше през цялото време, смееше се, говореше с нея, питаше я дали добре си прекарва времето. Гардън беше омаяна. Тя се влюби в своята сияеща, красива майка.

Стюарт и Пеги също бяха като омагьосани. Тази Маргърит беше нова за тях, приятел в игрите. Искаше им се игрите да продължат вечно.

Имението не липсваше на никого, дори на Гардън.

Началото на училището сложи край на пълните им с развлечения дни. Маргърит беше поразочарована и от децата.

— Но все още имаме уикендите — плачеше тя. — Можем през седмицата да планираме какво да правим, а накрая да го правим.

Опитаха, но безгрижните развлечения вече ги нямаше. Всеки бе зает със собствените си грижи.

Стюарт и Пеги разбраха, че училището в Бейкънс Бридж не ги беше подготвило както трябва за гимназията. Взимаха странични уроци и пишеха домашни, които да им помогнат за опресняването и допълването на основните знания. Но нищо не можеше да замести тези седем години, които останалите ученици бяха прекарвали заедно. Стюарт и Пеги бяха аутсайдери, селски дървенияци, повод за насмешки.

Те дори не бяха заедно. Стюарт съпровождаше сестра си до девическата гимназия „Меминджър“, на „Сейнт Филип Стрийт“, а после се връщаше по „Мийтинг Стрийт“ до мъжката Чарлстънска

гимназия. В края на часовете той отиваше да я вземе и двамата заедно се прибираха у дома.

Не можеха дори да споделят проблемите си с уроците, защото момчетата изучаваха латински и гръцки, а момичетата не.

Гардън беше във втори клас. Тя нямаше проблеми с училището, тъй като азбуката и числата си бяха едни и същи, а тя ги бе научила добре. Всички нейни проблеми бяха в контактите с околните.

Зензи я водеше до кварталното начално училище и отиваше да я вземе в два часа, когато свършваха часовете. Тя беше единственото дете в своя клас, което имаше черна гувернантка. Останалите идваха и си отиваха сами или със своите по-големи братя и сестри.

Освен това майка ѝ й беше дала стриктни инструкции.

— Не се оглеждай наляво или надясно — беше ѝ казала Маргърит. — Гледай напред и не говори с никого по улиците. Хората, които живеят в този квартал, са измет и ние трябва да им покажем, че нямаме нищо общо с тях.

Зензи вече беше отблъснала приятелски посещенията на няколко жени, които искаха да приветстват новите си съседи.

— И, Гардън — беше добавила майка ѝ, — ти трябва да пазиш дистанция между себе си и своите съученици. Не искам да имаш нищо общо с тях. Те не са от твоето тесто.

Гардън не разбра какво имаше предвид майка ѝ, но от предупредителния ѝ тон разбра, че това е важно.

— Не мога ли да говоря с никого? — попита тя.

— Не бъди глупава, Гардън. Разбира се, че ще трябва да бъдеш учтива. Просто не им позволявай да се държат твърде приятелски.

Това не представляваше проблем. Никой не искаше да се държи приятелски с нея. Траурните дрехи на Гардън, постоянната начумереност на Зензи и стеснителността на момичето в новото ѝ училище, я поставиха в изолация, която трая седмици. Най-сетне едно малко момиче на име Марджъри я попита дали иска да поиграе с нея. Гардън беше на върха на щастието си. Скоро вече имаше няколко приятелки и тайни от Зензи и майка си. Това я караше да се чувства много виновна пред майка си, защото не беше изпълнила желанията ѝ, но пък училищните ѝ дни бяха щастливи.

Тя се нуждаеше от това щастие. Вкъщи него почти го нямаше. През ноември дори принудената веселост на уикендите вече беше

изчезнала. Маргърит се тревожеше за парите си и нямаше настроение за игри.

Навремето ѝ се беше струвало, че мебелите бяха докарали много пари. А и не беше пазарувала почти нищо. В края на краищата, тя беше в траур и трябваше да е в черно цели три години. Бе имала нужда от чорапогащници, нов корсет, а и обувките ѝ се бяха износили. Но тя не наричаше това покупки. Покупките биваха рокли, шапки и малки хубави нещица, като маншони и дантелени кърпички например. Разбира се, и децата бяха имали нужда от разни неща. Те растяха толкова бързо и с тях беше толкова трудно. Чорапогащниците на Пеги вече бяха кърпени, а на тези на Гардън Зензи беше зашила кърпки на коленете.

Маргърит почувства отчаяние. Канцониери, собственикът на ъгловото магазинче, вече беше вдигнал шумен скандал, като бе викнал на Зензи през затворената врата, че иска да види Маргърит и че ще повика полиция, ако не му бъде платено.

Зензи винаги беше считала, че Маргърит трябва да получава всичко, което иска. Но сега дори и Зензи мърмореше против решението за преместване в града. Мистър Тремейн пращаше храна от имението всяка седмица, а насечени дърва — всеки месец. Ако се слушаше Зензи билетата никога не бяха достатъчно големи, шунката никога не беше достатъчно тънка, а дървата винаги бяха зелени.

— Ти трябва върнеш обратно в имението — казваше тя ежедневно.

Това беше единственото нещо, което Маргърит се заричаше никога да не направи. Трябва да сме по-внимателни, реши тя. „Никакви трамвайни билети повече. Стюарт и Пеги могат да вървят пеша на училище... Зензи може да подстригва Стюарт. Бръснарят е мошеник, взима по петдесет цента за едно подстригване на малко момче... Също така, няма нужда да употребяваме толкова захар. И брашно. И мляко. Можем да се оправяме с хранителните припаси, които идват от имението. Единственото, което трябва да купуваме, е сол... и гориво за лампите... и сапун... и... и...“ Маргърит покри лицето си с шепи. Имаше толкова много неща, а те струваха толкова скъпо...

„Не ме интересува, каза си тя. Не ме интересува, дори ако трябва да горим насмолени борчета, за да се осветяваме. Няма да се върна на

село. Никога повече.“

Стюарт и Пеги шумно запротестираха против ограничения в харченето. Гардън се опитваше да си върне щастливата, нежна майка, каквато Маргърит бе през първите седмици от пристигането им в града. Рисуваше картинки в училище и ги носеше на Маргърит. Предлагаше ѝ да пее за нея. Ставаше преди всички и донасяше вестника, като се промъкваше тихичко в спалнята на Маргърит и го оставяше на пода до леглото ѝ.

Маргърит оставаше студена, намръщена, непреклонна. Нямахше нито пари, нито нежност в излишък. С всяка изминала седмица тя все повече се връщаше към старите си привычки да се отдава на бляновете си. Вестникът беше единствената ѝ връзка с живота. Тя местеше погледа си над обявите и статиите за обществения живот и си се представяше ефектно облечена на партита. Когато Стюарт свършеше училище и си намереше работа... Когато се преместеха южно от „Броуд“...

Дори Зензи трябваше да признае, че през зимата в града беше по-добре. В стаите с ниски тавани на сутерена беше по-топло, отколкото в къщата в имението. Но когато в средата на май дойдоха задушните, влажни дни, в апартамента стана непоносимо. През юни тухлените стени се навлажниха, килимите се пропиха с влага. Най-лошо от всичко беше, че миризмите се усещаха отново. Носеха се изпарения от старо вино, гниене и готвене. Въздухът беше тежък, отвратителен, смрадлив. Извън познатите миризми имаше и нещо по-лошо. То нападаше ноздрите и белите дробове натрапчиво и непреодолимо. Сладникава миризма, която причиняваше гадене.

Това беше мирисът на беднотата.

Маргърит отстъпи.

— Отиваме в имението — обяви тя.

И се разтреसे от истеричен плач.

Животът в имението не беше същият, разбира се. Те живееха в Голямата къща, която беше останала почти без мебели, и единствената им помощ беше Зензи. В огромните ехтящи стаи лъхаше десетилетна запуснатост. Покритите с коприна стени бяха обезцветени и олющени, а копринените пердета бяха започнали да се разнищват. Изглеждаше толкова занемарено, колкото и горната част на къщата на „Шарлот Стрийт“. Но нощем хладният свеж въздух, който идваше откъм полето, изпълваше високите стаи. През деня този хладен въздух оставаше вътре, задържан от вътрешните щори на прозорците.

Имаше и други утешения.

Маргърит намери истинско съкровище на тавана — гардероб с дрехи на мис Джулия Ашли. Мис Джулия винаги бе купувала най-доброто, а за последните тридесет години от живота си бе носила само черно. Някои от дрехите бяха отпреди четиридесет години, но все още непокътнати. Всички рокли бяха дълги — мис Джулия не се беше поддавала на промените в модата. Винаги беше носила широки и дълги рокли.

— Ще запазим тези старини, Зензи — извика Маргърит надолу по стълбите. — Ще прекараш лятото в шиене.

Пеги прекара лятото в четене. Библиотеката на имението беше добре снабдена. Членовете на фамилията Ашли бяха образовани и възпитани мъже и жени, а мис Джулия също бе една от тях. Освен класиката и събраните съчинения на всички велики романисти, есеисти, драматурзи и поети, в библиотеката имаше и шкаф, в който бяха сложени подвързани в зелена кожа книги с монограма на Джулия Ашли. Това бяха съчинения на жени, някои от които бяха провокиращи със своята независимост. Мис Джулия беше добавяла бележки в полето със заострения си почерк, а тяхното съдържание бе дори още по-провокативно. Пеги започна сама да изучава френски език. Бележките на Джулия бяха най-много именно във френските книги.

Докато Пеги се опитваше да научи френски, Стюарт се учеше да дъвче тютюн. Сем Рагс му беше дал работа в своето магазинче и Стюарт попадна в обществото на дребните земевладелци от областта, които се събираха в преддверието на магазина и го превръщаха в свой клуб. Стюарт трябваше да дава спечелените пари на Маргърит и нямаше нищо против това. Беше готов да работи и безплатно, само и само да можеше да остава в дългите вечери и да слуша безкрайни истории и вулгарни шегички. Това го караше да се чувства мъж.

А Гардън беше в истинския си дом с хората, които я обичаха. Тя прекарваше времето си в селището.

През септември те се върнаха към градския си живот на „Шарлот Стрийт“. През следващите три години прекарваха летата в имението, а зимите — на „Шарлот Стрийт“.

Животът беше по-лек. След училище Стюарт отиваше да поработи в дюкянчето на Сем Рагс, в което се продаваха и автомобили „Форд“. Стюарт правеше демонстрационното кръгче с колата пред евентуалните купувачи.

— Е, мистър — смееше се Сем, — тази кола е толкова елементарна, че дори дете може да я подкара.

Стюарт беше много нещастен, защото не порастваше бързо, но Сем го успокои, като му каза, че видът му го прави най-добрият продавач в бизнеса.

— А също и най-добрият механик — винаги добавяше Сем. — Кълна се, момчето ми, няма нещо, което да не можеш да направиш с автомобил.

Най-щастливите часове на Стюарт бяха, когато в работнически комбинезон, с гаечен ключ в ръка и дъвчейки тютюн, той обясняваше на по-старите механици за водните резервоари, разглобяемите глави на цилиндрите и трансмисиите.

Неговата надница даваше шанс на семейството да прави своите разходки в неделните следобеди и да посещава сладкарници. Спечелените пари се използваха и за малки подаръчета като тоалетна вода и панделки. Имаха възможност и за по-специални харчения. При по-важни случаи Стюарт завеждаше дамите до Музикалната академия, за да видят на живо звезди като Мини Мадърн Фиски и Евелин Нисбит, или ги водеше в Принсес Тиътър да гледат филми.

Той също така отделяше една четвърт от заплатата си, преди да я даде на Маргърит и всяка сряда вечер отиваше с главния механик Джими Фишър на водевил във Виктория Тиътър.

Маргърит мислеше, че по това време той е на някакъв училищен кръжок. Оценка му бяха много ниски. Ставаха ужасни скандали. Маргърит изпадаше в ярост, след като излезеше от състоянието си на бленуване. Всичко зависеше от Стюарт. Той трябваше да завърши училище. Трябваше да си намери добра работа. Тя го ругаеше, унижаваше и му крещеше, че прилича на баща си — лош, мързелив и нерешителен. Сетне стоварваше цялата вина на компанията му, „онзи бял боклук Рагс“, и го заплашваше, че ще му забрани да ходи на работа и ще го накара да се отдаде единствено на учението си.

Стюарт беше достатъчно умен, за да разбере, че заплахите на майка му не бяха реални. Те се нуждаеха от парите, които изкарваше той, и когато той донасяше своите девет долара и двадесет и пет цента на всеки две седмици, майка му винаги беше много щастлива. Но обвиненията, че прилича на баща си, го разстроиха дълбоко. Спомни си как се чувстваше Маргърит — тъжна, нещастна, пренебрегната. Той се беше надявал, че ще успее да промени това нейно състояние и все още го чувстваше като свое задължение.

Но наистина мразеше училището и не можеше да научи нищо, независимо колко се стараше. Обещаваше да се захване сериозно и силно се надяваше да стане чудо, но прекарваше по-голямата част от времето си с Джими Фишър и лъжеше, за да оправдае отсъствията си от къщи.

— Не се чувствай толкова зле — каза му Джими Фишър. — Проблемът ти, приятелю, е, че си жертва на тормоз. Майка, две сестри и огромна черна вещица. Нямах шанс да се покажеш мъж.

Ако се налага да скриеш малко от истината, това не е престъпление. Жените докарват мъжа до много по-лоши работи.

Когато Маргърит се караше със Стюарт, Пеги винаги се опитваше да се намеси. Пеги се аргументираше със силен и висок глас. По време на учението си в гимназията тя беше станала високо, малко тромаво момиче, по-едро от брат си и от повечето от съученичките си. Ръцете и краката ѝ бяха единственото красиво у нея. Сипаничавото ѝ лице често биваше покривано от червени младежки пъпки, а косата ѝ изглежда бе демонстрация на чувствената борбеност в сърцето ѝ. Тя беше огнено червена, отличителен знак на семейство Трад, а освен това бе остра, с малки къдрици. Пеги я сресваше по модата на деня — изпъната назад и завързана с голяма панделка при основата на врата. Беше трудна за поддържане и непривлекателна маса.

Пеги се възпламеняваше от различни каузи. Опита се да гладува, за да подражава на Ганди, за когото пишеха вестниците. И беше заведена до кабинета на директора, защото беше марширвала по коридорите на училището с табелка с надпис, подкрепящ правото на гласуване на жените. Емелин Панкхърст и дъщеря ѝ бяха нейните героини. Подписваше контролните работи и домашните си със „Суфражетката Пеги Трад“.

Всеки авторитет я вбесяваше, но трябваше да му се подчинява в училище. Искаше ѝ се да се изучи дори повече, отколкото ѝ се искаше да се бори.

У дома авторитет беше Маргърит и Пеги считаше, че майка ѝ е най-вбесяваща от всички. Беше почти невъзможно да я накара да ѝ обърне внимание; Стюарт единствен можеше да го направи. А когато Маргърит все пак я забелязваше, това винаги беше не на място. Тя помисли, че гладуването на Пеги е диета и я похвали, че е започнала да прави нещо за фигурата си. Презираше суфражетките като жени, които не могат да си намерят съпруг, и казваше, че „не са дами“. Единствен слушател на Пеги беше Гардън. След като вечер легнеха в стаята си, Пеги изливаше пред нея цялата си ярост и разочарование.

— Знаеш ли, че в Индия има хора, които просят за коричка хляб, а англичаните просто минават покрай тях и ги оставят да гладуват? И насила са нахранили мисис Панкхърст, като просто са прокарали един отвратителен гумен маркуч в гърлото ѝ и са вкарвали по него каша. Отвращавам се само като помисля за това. Ти казваш, че това все пак са англичаните. Мислиш си, че това е отговорът, нали? Да, но грешиш!

Гардън, която не беше казала нищо и нямаше представа за какво говори Пеги, бързо поклати глава, като се съгласи, че това, което не беше казала, е грешно.

— Грешиш — повтори Пеги. — Защото и тук, в тази държава, положението е също толкова лошо. Когато суфражетките манифестираха във Вашингтон, беше изпратена кавалерия да ги разпръсне. Мачкаха ги с конски копита. И знаеш ли кой прати кавалерията? Политиците. Ето кой. Тях не ги интересува кое е правилно и кое — не. Знаеш ли, Гардън, че хора се избиват в цяла Европа?

Войниците намушкват с байонети малки дечица, но кой го е грижа? О, не. Това не е наша работа, казват политиците. Добре, но ако убийството на невинни хора не е наша работа, кое е? Някой би трябвало да се интересува от това, кое е правилно. А никой не го прави. Дори учителите в училище. Нека Европа сама се погрижи за Европа — това е всичко, което казват. А онези тъпачки от моя клас дори не знаят какво точно е Европа. Те си мислят, че важните новини са за това какво прави Ирен Кесъл, какви обувки носи Ирен Кесъл. Всички те са шокирани, защото Ирен Кесъл подкъси косата си. Няма време да бъдат шокирани от ежедневното убийство на милиони и милиони хора. Казвам ти, Гардън, толкова съм бясна, че ми се иска да плюя на всичко.

Гардън се впечатли от все сърце от желанието на Пеги.

— И на мен ми се иска — каза тя, отвори прозореца до леглото си и въодушевено се изплю.

Пеги прекъсна речта си.

— Господи, Гардън, не съм знаела, че можеш да плюеш така. Нищо чудно да си уцелила съседната къща.

Гардън се ухили.

— Мога да плюя по-добре от всеки. Джон, най-големият син на Реба, беше най-добрият плювач в селището и ме научи, но сега аз съм

по-добра и от него. Искаш ли да те науча?

Маргърит вероятно щеше да припадне, ако беше видяла как дъщерите ѝ практикуват изкуството на плюенето. Новините, които толкова разяряваха Пеги, бяха сигнал за опасност за Маргърит. По улиците на Вашингтон маршируваха жени, а приятна личност като мисис Кесъл беше подкъсила косата си. Всичко това беше част от голямата промяна в света. Най-голямата филмова звезда беше Теда Бара, а тя определено беше неморална. Маргърит енергично бе поклатила глава, когато беше прочела възмутената редакторска статия в „Нюз Енд Къриър“. Името на статията беше „Проблемът с тангото“ и тя изразяваше всички тревоги на Маргърит. Светът се разделяше със своите принципи. Модата беше станала синоним на разврат.

Майката на Маргърит ѝ беше дала своята проста и горда философия за живота. „Ти си лейди, Маргърит, и никой никога не може да ти отнеме това. Може би вече не притежаваме всичко, но все още имаме своите традиции и добрите си обноски. Докато се ръководиш от тях и се държиш като дама, каквато си, всеки ще те уважава и цени.“

Мисис Гардън бе вложила в думите „традиции“, „обноски“ и „лейди“ особен смисъл. Те означаваха смелост, липса на самодоволство, решителност, искреност и задължения на благородния произход. Маргърит, която беше твърде млада, за да осъзнае собственото си невежество, мислеше, че е разбрала какво ѝ казва майка ѝ. Тя изтълкува тези думи като доказателство за по-висшия си произход от останалите хора и беше сигурна, че ако е женствена в поведението си, ще бъде почитана като кралица.

За доста дълго време начинът на живот на Маргърит беше успешен за самата нея. Романтичните кавалерски традиции бяха все още действащи и силни в Юга. Никой, освен съпруга ѝ, не се беше държал или говорил грубо в нейно присъствие. Мъжете, дори и да не бяха джентълмени, автоматически отстъпваха настрана, за да я пуснат да премине, а превозните средства спираха, за да я пуснат да пресече улицата. Тя беше обслужвана в магазините, докато жени, които не бяха лейди, трябваше да изчакат. Да бъде лейди беше кариерата на Маргърит. А разрушителните промени в културата на двадесетия век бяха заплашили устоите на нейния живот.

Когато обаче виждаше как децата ѝ тръгват на училище всяка сутрин, тя се успокояваше. Стюарт отваряше вратата на сестрите си,

както беше възпитан. А в момичетата, облечени със сиви роклички, с добре измити лица, личеше доброто възпитание и произходът. Нямаше нищо твърде модерно или нередно в тях.

Маргърит се поздрави. Независимо от тежкия им живот напоследък, независимо от срамното пребиваване на „Шарлот Стрийт“ и от izolацията от хората от техния тип, тя беше възпитала децата си правилно. Когато се преместеха до „Броуд Стрийт“, всеки щеше да забележи това и щеше да я поздравява. Стюарт щеше да е нейната гордост. И Пеги, и Гардън. Трябваше да признае, че те не бяха особено привлекателни. Дори, ако трябваше да е съвсем честна, бяха грозновати. Пеги беше едра и с набраздено лице, а Гардън беше кльощава, с огромни очи и дълга коса. Но те щяха да бъдат лейди и това бе единственото, което наистина имаше значение.

Маргърит нямаше никаква представа за събитията, които щяха да последват.

— Просто дай на мама това от мен — Стюарт подаде на Пеги един намачкан плик и се опита да изчезне, но Пеги го хвана за ръкава.

— Не бързай, братче. Щом ще поема риска мама да ме убие, ти поне би трябвало да ми изкажеш благодарността си — Пеги се засмя, но очите ѝ бяха насълзени.

— Разбира се, разбира се. Благодаря, Пеги. Ти си добър приятел — каза Стюарт.

Той тръгна.

— Стюарт! — Пеги протегна ръце и го прегърна. Шапката ѝ падна и тя го пусна, за да я догони. — Бъди внимателен, чу ли?

— Разбира се. Довиждане. Пеги видя, че Стюарт не мигна, докато се отдалечаваше. Гърбът му беше изправен, крачеше уверено. Беше 7 април 1917 година. Предишния ден Съединените щати бяха обявили война на Германия. Стюарт отиваше да се запише в армията.

След като прочете бележката му, Маргърит внимателно я сгъна. След това отиде в стаята си. След малко излезе облечена, с шапка и ръкавици. Не каза нито дума на Пеги, преди да излезе.

Отиде до магазина на ъгъла, влезе вътре и се отправи към щанда. Мистър Канциониери я зяпна. Той със сигурност знаеше, че тя никога преди не е напускала дома си сама, а освен това никога не беше престъпвала прага на магазина му.

Маргърит проговори, преди той да успее да промълви нещо.

— Надявам се, че имате телефон — каза тя. — Бих искала да го използвам.

На следващия ден двама армейски офицери доведоха Стюарт при майка му. Губернаторът на Южна Каролина веднага се беше отзовал на повика на една изоставена майка, при това — носеща прославеното име Трад. Стюарт беше унижен и ядосан. Маргърит го остави да изтърпи мълчаливото ѝ неодобрение, докато Пеги не се върна от

училище. След това накара двамата да седнат на дивана и им заговори, като крачеше напред-назад.

— Сега разбирам, че съм се отнасяла към вас не както трябва. Вярвах ви, а вие се съюзихте и ме измамихте. Отсега нататък ще бъда по-внимателна. Стюарт, утре сутринта ще дойда с теб да заведем Пеги на училище. След това ще отидем в твоята гимназия и ще поговоря с директора. Предполагам, че вече си казал на онзи Рагс, че заминаваш. Предполагам, че си по-решителен в отношенията си с него, отколкото със собствената си майка. Следователно няма да има нужда да го предупреждаваш, че вече няма да продаваш коли в неговия магазин. Защото наистина няма да отидеш повече там.

Стюарт бурно запротестира. Маргърит избухна в сълзи.

— Виж как се отнася с мен! — проплака тя.

Пеги не знаеше какво да каже.

— Стюарт — плачеше Маргърит, — ще разбиеш сърцето ми също като баща си.

— Мамо, недей! Съжалявам — Стюарт скочи и я прегърна.

— Значи те плачат и се прегръщат, а мен ме изпратиха в стаята — оплака се Пеги на Гардън. — За Бога, единственото, което направих, беше да отнеса бележката. Не е честно.

— Искаш ли да се надплюваме? — предложи Гардън.

— Не. Твърде съм ядосана.

Джулиън Картрайт погледна одобрително към дамата, която седеше в стола срещу бюрото му. Тя изглеждаше деликатна, сериозна и много красива в бледолилавата си, копринена рокля и с малката си триъгълна шапка. Ръцете ѝ, облечени в бели ръкавици, лежах в скута ѝ, а малките ѝ черни ботушки имаха красиви бели токи. Мистър Картрайт със задоволство отбеляза, че те почти не се виждаха. Той не можеше да възприеме новата мода на поли по няколко инча над глезена. Да, мисис Трад беше очарователна дребна дама. Беше трудно за вярване, че тя имаше толкова голям, а и толкова дебелоглав син като Стюарт.

— Това наистина е чест за мен, мадам — каза директорът. — Ще бъда щастлив да направя за вас каквото мога.

Това беше обичайното встъпление на мистър Картрайт към майките на неговите ученици. Обикновено те искаха от него да ги изслуша и да се съгласи с оценките им за гениалността на техните синове, независимо че самите синове не показваха много от нея в училището.

Маргърит Трад имаше нещо друго предвид.

— Бих искала да намерите някаква работа за Стюарт — каза тя. — Нещо подходящо за джентълмен, разбира се. Може да започне веднага и да работи след училище. Когато завърши училище ще може, естествено, да работи на пълен работен ден.

Мистър Картрайт загуби дар слово. Беше напълно вероятно Стюарт Трад въобще да не достигне до диплома. Чарлстънската гимназия беше с много високи стандарти. Стюарт сигурно щеше да бъде помолен да напусне още отдавна, ако нямаше особеното покровителство на своя попечител Логан Хенри. Мистър Хенри и мистър Картрайт бяха стари приятели.

„Това е, помисли си директорът. Аз направих услуга на Логан, а сега е негов ред.“

— Ще започна да търся веднага, мисис Трад — мазно рече той. — Може би дори няма смисъл да чакаме церемониите за завършването. Те, както сигурно знаете, са донякъде формалност.

Маргърит топло му благодари.

— Мога ли да ви помоля за още една услуга? — попита тя.

— Разбира се, мадам.

— Ще трябва да взема сина си за още малко, за да ме отведе вкъщи. Ще ви помоля да го извикате от час. Разбирате, че трудно бих могла да ходя сама по улиците.

Мистър Картрайт не разбираше. Неговата жена излизаше винаги сама. Но той все пак изпрати да повикат Стюарт.

Същата вечер разказа на жена си за срещата си с Маргърит.

— Семейство Трад? — попита Мери Картрайт. — Не съм чувала това име цяла вечност. Мислех, че всички те са измрели. Нямаше ли нещо нередно около тях? Те бяха прогонени или нещо такова.

Нейният съпруг опресни паметта ѝ, както малко преди това Логан Хенри бе опреснил неговата.

— Е, добре, това тогава обяснява всичко — каза Мери. — Бедната жена всъщност е прекарала целия си живот в траур. Значи

носеше бледолилаво? Значи от дълго е в траур. Догодина, ако поиска, би могла да се облече и в розово. Но би могла и да не го направи — явно наистина е отчаяна, след като е стояла в уединение през всичките тези години. Това е толкова старомодно. Днес всички разбират, че животът трябва да продължава. Лично аз не смятам, че е здравословно да се тъгува така. Може би трябва да ѝ напиша нещо като писъмце и да я поканя на гости. Тя трябва отново да бъде върната към светския живот.

Мери Картрайт не беше единственият човек, който се готвеше да подаде ръка на семейство Трад в бъдещия им живот. Няколко преки по-надолу Логан Хенри пиеше уиски с Ендрю Енсън, президент на банка „Доверие“ в Каролина.

— Трад? Разбира се, че името ми говори нещо, Логан. Майка ми за малко е щяла да се омъжи за Пинкни Трад, но той загинал при земетресението. За Бога, разбира се, че си спомням семейство Трад. С червените им коси и присъщото им непостоянство. Кое е момчето?... Стюарт? Да, това трябва да е внукът на онзи Стюарт, когото аз познавах. Той беше едно от момчетата на Уейд Хемптън, когато се противопоставиха на онези разбойници аболиционистите. Хемптън го направи съдия... Господи, колко отдавна беше това! Тогава още се закачах с Лизи. Тя беше три или четири години по-голяма от мен. Това означава, че сега е почти на шестдесет. Човек никога не знае, нали? Сигурно ти е известно, че Елизабет Купър се захвана с онази фабрика за производство на торове.

— Знам, Ендрю. Можем да се ровим в спомените си цяла нощ, но сега пред нас стои проблемът с това момче, чиято единствена препоръка е май връзката на дядо му с Уейд Хемптън. Можеш ли да му намериш работа в банката?

— Разбира се, че мога. Ти каза, че се е опитал да се запише в армията, нали? Това е типично за всички Трад. На колко е той, на шестнайсет?

— Ще навърши седемнайсет през юли.

— Значи е вече твърде стар, да учи и твърде млад, да си мисли, че знае всичко на света. Ще го уредя.

— Ти си истински приятел, Ендрю. Има и още нещо. Той е единствена опора на семейството. Искам да му плащаш повече, отколкото заслужава. Плантацията започва вече да носи прилични доходи. Ще преработя договора с управителя и ще ти давам по десет долара седмично, които да прибавяш към заплатата на момчето.

— Защо просто не му ги даваш?

— Защото е все още непълнолетен. Ще трябва да ги давам на майка му, а тя е непоносима жена.

Ендрю се изсмя.

— Логан, ти наистина обичаш своите клиентки вдовици, нали? Добре. Ще ти помогна в това начинание, но се надявам, че то не е незаконно.

Следващата седмица Стюарт придружи майка си до „Кинг Стрийт“, където тя му купи нов костюм, и до „Трад Стрийт“, където тя огледа една малка къща и подписа договор за наемането ѝ.

— Ще поръчаме фургоните и мъжете от имението и ще се пренесем през уикенда. Не е ли чудесно, Стюарт? Ще си на една крачка от новата си работа, когато започнеш в понеделник.

Банката, както повечето банки в Чарлстън, се намиреше на „Броуд Стрийт“. А „Трад Стрийт“ беше само на една пряка южно от „Броуд“.

КНИГА ЧЕТВЪРТА

1918–1923

24

Стюарт мина покрай плаката на стената във фойето. Вече дори и притеснението му беше изчезнало. Чувстваше се твърде нещастен. Мразеше работата в банката, мразеше да води майка си на всичките онези забави, мразеше да танцува с всичките онези момичета, които бяха по-високи от него; мразеше всички, които му казваха колко много прилича на баща си. Или на дядо си. В Чарлстън наистина имаше твърде много стари хора.

— Добро утро, Стюарт.

— Добро утро, мистър Енсън.

— Един от клиентите ни ще направи специален депозит тази сутрин, Стюарт. Мистър Уокър ще има нужда от помощта ти.

Стюарт кимна мрачно. В началото бе мислил, че специалните депозити са смешна работа. Но сега те означаваха, че ще си изцапа дрехите и че майка му пак ще му чете конско. Касетките винаги бяха пълни с дъски, а някои от тях бяха с паяжини.

Специалните депозити бяха вино или концентрати. Привържениците на сухия режим вече бяха победили Кълъмбия, столицата на Южна Каролина, и очевидно печелеха във Вашингтон. Осемнадесетата поправка се приемаше из цялата страна. През септември излезе закон за забрана на производството на уиски. Скоро щеше да излезе и закон, забраняващ неговия внос. Кой можеше да твърди, че законодателите нямаше да прокарат и закон, забраняващ притежаването му?

Ендрю Енсън направи пристройка към банката — една голяма стая с полици от пода до тавана. Слухът, че е възможно депозирането на сандъци на безопасно място, се разпространи бързо и много от клиентите на банката побързаха да си запазят място за провизиите,

които имаха у дома, или за касетките, които бяха поръчали на своите търговци на алкохол.

Стюарт с тъга си спомни за спиртоварната в горите зад магазина на Рагс. Понякога Сем Рагс го пускаше да излезе навън и да поддържа огъня. Спомняше си за сладникавата миризма на малца и звука от цопването на мухите. Те се спускаха твърде ниско над отворените пълни делви, опиваха се от парите и падаха вътре. Някои от работещите там мъже сключваха залози за това колко мухи ще се удавят през следващите десет минути.

Надяваше се, че търговията на Сем ще се развие с приближаването на сухия режим. Може би дори щеше да има повече приходи, отколкото от фордовете. Стюарт копнееше да изцапа ръцете си с машинно масло и да усети мотора с чувствителните си пръсти.

— Мистър Трад? Нуждая се от вашата помощ отзад.

— Да, сър, мистър Уокър. Идвам — завлачи крака.

„Мразя това място, помисли си той. Повече дори от училището. Там поне има ваканции. А миналото лято не можах дори да изляза от града. Пеги и Гардън прекараха цялото лято в имението, а аз какво? Цял ден в банката и цяла нощ в слушане на приказките на мама. Защо поне не ме остави сам в града? Така бих могъл да виждам някои от приятелите си. Но не, тя също остана. За да ходи на чайни партита с приятелките си и за да ме кара да местя мебелите в тази гореща, отвратителна малка къща.“

— Мистър Трад!

— Да, сър, мистър Уокър. Бързам!

В другия край на помещението Ендрю Енсън въздъхна. Стюарт трябваше да остане. Ендрю бе дал дума. Просто му се искаше да намери някаква работа, която момчето би могло да върши, без да оплесква всичко. И да не изглежда толкова нещастно.

Маргърит мислеше за почти същото. Какво беше сгрещила с децата си? Наистина не можеше да проумее защо не са щастливи. Надарена с простодушие и липса на въображение, Маргърит дълбоко вярваше, че нейната цел в живота е цел и на останалите. И сега тя беше постигната. Те бяха в града, бяха част от обществото. Защо, за Бога, Пеги и Стюарт са против ходенето по забави? Защо Гардън е

станала толкова тъжна? Тя най-после беше в училище, в което можеше да си намери приятели, където бяха и другите момичета от нейната среда. Но беше ли тя поканила дори и едно дете вкъщи да си поиграят? Не. Тя дори не искаше да играе и сама. Постоянно бе унила. Зензи всеки ден се оплакваше, че само я командва...

Зензи. Даже и Зензи се бе променила. Децата я нервираха много повече. Остаряваше, разбира се. Маргърит се зачуди на колко ли години беше Зензи. При цветнокожите човек никога не можеше да знае със сигурност. Изведнъж почувства как по гърба и пролазва хлад.

„Все още съм далеч от гроба“, каза си тя. Това я накара да спре да мисли за възрастта. В момента Маргърит беше на тридесет и три. На рождения си ден се беше замислила колко много са тези години. Бе време на сълзи, на внимателно вглеждане в огледалото, на откриване на неприятни изненади. Вече от няколко месеца живееха в къщата на „Трад Стрийт“ и Маргърит вече бе свикнала с ходенето на гости и приемането на такива, което изпълваше дните на всяка домакиня в Чарлстън. През първите седмици, докато новината, че семейство Трад е в града, се разпространяваше, масичката във фойето беше отрупана с картички. Маргърит беше принудена да връща визитите. Беше изпила галони чай и беше говорила безспир. Научи много за единствената тема, която я интересуваше — чарлстънското общество.

Вече знаеше, че няма нужда да бъде придружавана навсякъде и че дамите пазаруват, ходят си на гости и дори се разхождат сами. Научи много пикантни клюки. Вече знаеше, че не трябва да се срамува и от „Шарлот Стрийт“; следващата къща надолу по улицата след Ашли Хаус беше домът на семейство Уилсън, които имаха високо обществено положение. Знаеше, че всички са бедни, или дори ако не бяха, живееха така. Влиятелните хора бяха загубили всичко във войната. Знаеше, че и тя, и децата ѝ са добре дошли обратно в своя дом, където им бе мястото. И знаеше, че е домакиня, а не младо момиче. Дните на балното тефтерче бяха изтекли безвъзвратно. Бяха изминали петнадесет сезона, откакто не бе купувала нещо ново за кутийката си с бижута, а и не съществуваха красавици над тридесет години. Нямахше смисъл да мисли за това или в противен случай дама като нея би се разплакала.

А това би развалило очите ѝ, би ѝ направило бръчки и тогава никой вече никога не би поискал да танцува с нея. Винаги я спасяваше

непоследователността ѝ: Маргърит можеше да бъде едновременно трезва реалистка и сляпа за неприятните истини.

Изправи се в леглото и позвъни на Зензи.

— Запали огъня тук, Зензи, и ми донеси един шал. Ще остана в леглото, докато се стопли достатъчно, за да се облека. Донеси ми също и вестника. Пеги го грабна тази сутрин, преди да го бях прегледала изцяло. Тя смята, че е единственият човек в тази къща, който може да чете.

В този момент Пеги четеше една брошура за живота на Сюзън Б. Антъни. Едновременно с това търкаше големия супен казан в столовата на Червения кръст. Всички млади дами в Чарлстън работеха в столовата на Червения кръст. Това беше техният принос за победата във войната. Пеги с по-голямо удоволствие би станала доброволна медицинска сестра, но тази работа бе запазена за по-възрастни дами. Момичетата работеха в столовата. По-хубавичките обслужваха военнослужещите. По-непривлекателните работеха в кухнята. Пеги се беше показала като лоша готвачка и миеше чиниите.

Тя избърса насапунисаните си ръце в престилката си и обърна страницата. Обви огромния казан с ръце и го повдигна, преди да започне да чете.

— Нека ви помогна, мис — каза мъжки глас зад нея.

Пеги завъртя казана, за да излее мръсната вода.

— Не се нуждая от помощ. Жените могат да се справят не по-зле от мъжете.

Наведе казана под течащата струя, като разплиска вода наоколо.

— Ето — каза гордо тя.

— Добре. Но ми се струва, че ако някой ще върши нещо, то трябва да бъде извършено както трябва, независимо дали от мъж или от жена.

Пеги се обърна с лице към непознатия.

— Кой казва, че не съм го направила както трябва?

— Аз — отвърна един кадет от военното училище в пълна униформа, с бели ръкавици, златни ширити по ръкавите и шапката, колан с винен цвят и блестящ, украсен с пискюли кортик. — Казанът не е чист.

— Какво? — Пеги потопаи ръце във водата. Пръстите ѝ почувстваха коричка засъхнал сапун под ръба на казана. — Благодаря

ви много, господин ревизор. Сега вече мога да се справя и сама.

Тя върна казана в сапунената вода, като се измокри отпред и грабна четката. Кадетът взе брошурата ѝ.

— Веднага оставете това! — Пеги вдигна четката заплашително. Кадетът пусна книжката.

— Съжалявам. Просто се чудех дали не е Гогол.

Пеги наведе четката и попита:

— Какво искате да кажете?

— Вие ме нарекохте ревизор. Това е името на пиеса от един руски писател на име Гогол. Когато влязох, видях, че четете нещо. Просто си помислих, че може би...

— Зная кой е Гогол — рязко каза Пеги. Беше учудена. Никога не беше срещала някой друг, който знаеше кой е Гогол.

— Казвам се Боб Търстън.

— Аз съм Пеги Трад.

— О, разбирам, като „Трад Стрийт“.

— Предполагам.

Пеги почувства, че както винаги езикът ѝ се оплете. Не можеше да разговаря с момчета. Затова мразеше да бъде влачена по забавите, които майка ѝ толкова обичаше. Караха я да се чувства неловко; обикновено настъпваше партньорите си в танците по краката. Знаеше, че лицето ѝ е пъпчиво, че не е хубава. Не можеше да прави това, което се очакваше от нея — да се усмихва, да писука и да говори закачливо и ласкателно. Това беше най-дългият разговор, който някога бе водила с момче... с изключение на Стюарт и момчетата от училището в Бейкънс Бридж, които винаги я приемаха като една от тях.

Пеги усети, че престилката ѝ е мокра и сапунена, че беше опръскала и Боб Търстън. По униформата му имаше тъмни мокри петна. Тя погледна към помраченото му великолепие, а после към лицето му. И изведнъж осъзна, че той е красив като филмова звезда. Като Франсис К. Бушмън — не, той беше твърде стар. Като Дъглас Феърбенкс. Прииска ѝ се земята да се разтвори и да я погълне. Започна да търка с настървение, като разпръскваше вода във всички посоки. Боб Търстън отскочи назад.

— Извинете ме, мис Трад. Търся мис Емили Прингъл. Знаете ли къде мога да я намеря?

Пеги продължи да гледа към казана.

— Отпред — измърмори. — Раздава понички.

Тя чу стъпките му, после усети дъха му.

— Е, довиждане — каза той.

Пеги вдигна поглед.

— Довиждане — отвърна тя.

Боб Търстън козирува изискано и излезе през вратата.

— Съжалявам, че бях груба — прошепна Пеги.

После хвърли четката на пода.

— Не, не бях — обърна се към нея. — Той е точно типът на Емили Прингъл. Конте, което се държи като конте. Нямахте защо да се прави на такъв специалист по казаните. Като толкова му пука, че е мръсен, защо той не го измие? — тя изплакна казана и го тресна на полицата. — И да не беше пипал книгата ми.

После се задълбочи изцяло върху живота на Сюзън Б. Антъни, докато не дойде следващата количка с мръсни съдове. Караше я Емили Прингъл.

— Оу, Пеги — изписка тя, — този Боб Търстън не е ли най-красивото нещо, което си виждала през живота си? Толкова съм развълнувана, че ще се пръсна. Неговият съквартирант трябваше да ме придружи на чая с танци днес следобед, но се провалил в някакъв изпит и не му дали отпуск. Сега Боб Търстън ще ме заведе. Едва издържам. Той каза, че ти си му казала къде съм. Той какво каза, Пеги? Говори ли за мен? Изглеждаше ли заинтригуван?

Пеги започна да разтоварва чиниите.

— Просто ме попита къде си, това е всичко. Не каза нищо друго.

— Божичко, Пеги, ти съвсем не си забавна. Как изглеждаше? Когато произнесе името ми, не изглеждаше ли развълнуван?

— Изглеждаше като някой, който не знае накъде да тръгне.

Емил и въздъхна.

— А аз толкова се надявах. Той ми каза: „Вашата интересна приятелка мис Трад ми каза къде да ви открия“. Можеше да ти е казал нещо за мен.

Пеги се усмихна.

— Съжалявам, Емили — топло каза тя, — наистина не каза нищо. Иначе щях да ти кажа.

Когато се прибра след края на смяната си, Пеги се втурна в къщата.

— Мих чинии, докато кожата на ръцете ми почти щеше да се смъкне — съобщи тя. — Обедът готов ли е? Умирам от глад.

А докато внимателно мажеше филията хляб с масло, каза:

— Предполагам, че ще е добре да си измия косата. Ти сигурно ще ме накараш да отида на онзи ужасен чай с танци, нали, мамо?

— Какво ѝ е станало на момичето на Трад? — попита началничката на столовата на Червения кръст. — Вече е толкова любезна.

— Сигурно си има любовник — отвърна нейната помощничка. — Нищо не прави момичетата толкова любезни, колкото един любовник.

Пеги беше разговаряла с Боб Търстън всеки ден през трите дни от първата им среща. Не за дълго. Срещаха се на последните танцови забави, преди сезонът да замре. Боб учтиво танцуваше с домакинята и с почетната гостенка, преди да покани Пеги на танц. След това танцуваше с всяко от новите момичета в обществото.

— Затова съм тук — обясни той на Пеги. — Трудно е да се намерят партньори за танц, след като повечето от мъжете от Чарлстън са на война. Домакините се обаждат на коменданта и поръчват необходимия брой кадети. Ясно е, че нашият дълг е да танцуваме.

По едно време Пеги си мислеше, че той танцува с нея по задължение. Но после забеляза, че той не танцува с нито една друга девойка от тези, които още не бяха нови в обществото. А тя самата щеше да бъде представена официално едва през следващата година, когато ставаше на седемнадесет. Това беше възрастта, на която вече беше прилично да се излиза.

Цялата традиция на представянето, която тя бе презряла като вид модно бяло робство, сега се струваше на Пеги една много добра идея. Иначе как биха се срещали и запознавали хората?

Беше доста по-неприятно, когато затвориха крепостта за коледната ваканция и Боб си отиде вкъщи. Тя се оплакваше, че среща все едни и същи отегчителни хора на всяка забава.

— И те смятат, че аз също съм отегчителна — честно си признаваше тя.

Но в деня преди Коледа получи писмо на закуска. Боб Търстън пишеше:

„Връщам се в Чарлстън на втори януари. Може ли да ти се обадя?“

Пеги изненада всички, когато внезапно прегърна сестра си, която седеше до нея.

— Честито Рождество, Гардън. Честито, честито, честито Рождество!

Пробяга цялото разстояние до сградата на „Уестърн Юниън“ на „Броуд Стрийт“ и изпрати телеграма: „Писмото получено стоп. Обади се стоп. Ще съм въкъщи цял ден стоп.“

Половин квартал по-надолу се обърна и изтича обратно, за да добави: „Весела Коледа!“

С това надхвърли десет думи (което вече се заплащаше двойно), но за нея това нямаше значение.

Боб Търстън беше сериозен млад човек. Когато каза на Пеги, че не е измила добре казана за супа, той не се опитваше да заговори една млада дама, а просто обърна внимание на пренебрегването на дълга. Дългът и отговорността бяха основните принципи в живота му.

Той произхождаше от интересно семейство. Бащата на Боб, Уолтър, бил роден в Уискънсин.

Посетил Южна Каролина през 1886 година, за да проучи Съюза на фермерите — популистка политическа организация, ръководена от Бенджамин Тилмън. Уолтър Търстън бил верен приятел и поддръжник на Робърт Ла Фолет, прогресивния републиканец от Уискънсин, който по това време бил член на Долната камара.

Уолтър прилежно и в положителен дух докладвал на своя приятел за целите на движението на земеделците. Също докладвал и че няма да се върне в Уискънсин. Бил срещнал някоя си Бети Ийстър в малкото тютюнево градче Мълинс, Южна Каролина.

Мис Ийстър се съгласила да се оженят, но само ако останели в Мълинс. Тя била най-голямото от пет деца и била като майка за своите братя и сестри. Майка ѝ била починала при раждането на най-малкото си дете. Бети не можела да се премести в Уискънсин. Тя приемала задълженията си сериозно.

Уолтър Търстън станал съдружник в тютюневия магазин на Ийстър, а две години по-късно, когато мистър Ийстър починал, станал и негов собственик. Заедно с жена си отгледали и изучили нейния брат, трите ѝ сестри и собствените си трима сина. Боб бил най-младият, като пълното му име било Робърт Ла Фолет Търстън. Уолтър никога не загубил връзката със своя приятел и неговите идеи.

— И така, виждаш — каза Боб на Пеги, — че аз съм половин янки и половин социалист в представите на повечето хора.

— Социалист! — повтори Пеги. — Аз също! Очевидно Керенски е човекът, който работи в полза на всички онези селяни, а не тази ужасна личност Ленин.

Все по-развълнувано и все по-обстойно тя продължи да говори от нивото на слабата си информираност за революцията в Русия.

Боб я слушаше внимателно. Когато Пеги остана без дъх и спря, той внимателно ѝ обясни истинското значение на думите „социализъм“, „комунизъм“ и „революция“.

— О, добре тогава — каза Пеги, — аз не съм социалист, ако това е значението на думата. Но някой трябва да се погрижи за селяните. Знаеш ли, зимите там са толкова ужасни, че те ядат корите на дърветата?

Боб се усмихна.

— Това те вълнува, така ли?

— Да. Не мога да търпя, когато нещата са изцяло погрешни, когато някои хора използват други.

Тя не се усмихваше.

Но лицето ѝ засия малко по-късно, когато научи, че Боб споделяше нейното въодушевление от стиховете на Емили Дикинсън.

Боб канеше Пеги всяка съботна вечер. В неделя следобед излизаха на разходка. Разговаряха. Разговаряха за книги, за политика и все повече и повече за самите себе си.

— Пеги си има любовник — казваше Маргърит на своите приятелки. — Трудно ми е да го повярвам. Тя си е нагла и шумна, както винаги, а този добре изглеждащ и доста по-възрастен младеж явно харесва това. Хорските вкусове наистина са неразбираеми.

Причините бяха твърде прости. И двамата изпитваха любов към знанията и загриженост към човечеството, а и бяха водили сходен живот, живот на изгнаници в собствената си възрастова среда.

Жаждата за знания бе отделяла Пеги от останалите момичета, прекалено заети с нещо по-подходящо за млади дами южнячки. Популистките настроения на Боб го бяха направили подозрителен в закостенелия мъжки свят, свят на бели, на господари, езическо-демократичен свят. Боб и Пеги бяха самотници и бяха самотни. Дватама си пасваха като две половини на мозаечен пъзъл. След няколкото седмици, през които споделяха мислите си, Пеги забрави, че Боб изглежда като филмова звезда. Боб не беше забелязал, че Пеги не е хубава.

В тези първи месеци на 1918 г. Маргърит почти колкото Пеги смяташе, че животът е хубав. Тя също извършваше доброволни задачи за Червения кръст. Навиваше бинтове. Срещаше се два пъти седмично следобед с други жени в мазето на сградата на масонската ложа и весело бърбореше глупости, докато работеше. Осигурените от Червения кръст облекла и забрадки ги предпазваха от влакната, които се нищеха от превръзките, и ги правеха да приличат, както някой беше казал, на ангели на милосърдието.

Тя бе заета също и с дейност в църквата „Св. Майкъл“. Откак „Св. Ендрю“ бе затворена, Маргърит не беше отдавала голямо значение на ходенето на църква, а и не караше децата си да посещават неделно училище или уроци по вероучение. Беше запазила на „Шарлот Стрийт“ същите навици, с които бе израснала в имението. Молеха се преди ядене и децата знаеха вечерната молитва. В неделя спяха до късно, а после излизаха да се забавляват. Но когато се преместиха в центъра, на Маргърит ѝ бе припомнено, че е действащ член на епископалната църква. Всички ходеха на църква. Тя научи, че родът Трад има семейна пейка в „Св. Майкъл“. И сега тя и децата ѝ сядаха на нея всяка седмица.

Всеки четвъртък тя се присъединяваше към група дами, които опаковаха колетите с дрехи и одеяла за войниците в Белгия.

Така ѝ оставаха само два свободни следобеда в седмицата — един за ходене на гости и един за приемане на гости. Маргърит щастливо се оплакваше, че е толкова заета, та чак не може да нарече живота си свой собствен.

Единственият ѝ проблем беше, че цените растяха твърде бързо, особено за стоки, чиято доставка бе ограничена поради войната.

— Стюарт — каза тя, — тази пролет ще се навърши една година, откакто си в банката. Кажете на мистър Енсън, че трябва да те повишат.

— Мамо, не мога да направя това.

— Добре, тогава аз ще му кажа.

Стюарт я убеди, че той ще се погрижи. Било мъжка работа. Седмица по-късно парите в плика със заплатата му бяха удвоени. Маргърит го целуна и разказа на всички дами колко добре се справя синът ѝ.

— Разбира се, той искаше да се запише в армията — добави тя бързо. — Но нямаше да го вземат. Беше твърде млад. И още е.

Някои от приятелките ѝ имаха синове, които сега бяха на път за Франция.

Къщата, която Маргърит беше наела, беше почти идентична със стотици други в града. Тя бе построена по уникален архитектурен план, произлязъл в отговор на географията и климата на стария град. Това не можеше да се види на друго място и бе станало известно сред архитектите като „чарлстънска единична къща“.

Тя гледаше странично към улицата, с вход от едната страна, до който се стигаше по павирана пътека. Поради почти тропическите лета, тя имаше високи тавани и беше с широчината на една стая. На всеки етаж имаше по две стаи, по една от всяка страна на централния коридор. Построена по този начин, всяка стая имаше прозорци на три от стените си, за да се проветрява по-добре. Къщите бяха високи и побираха необходимия брой стаи.

Повечето от чарлстънските единични къщи имаха аркади — дълги портали на южните или западните си стени, които пазеха прозорците в сянка и улавяха следобедния бриз, идващ от водите на залива.

Домът на Маргърит обаче нямаше такива. Той беше твърде малък, за да бъдат добавени аркади и беше притиснат между други две също толкова малки стари къщи, които датираха от времето, когато Чарлстън е бил ограден със стени. В онази колониална ера жителите на града са били по-загрижени за защитата от нападенията на индианци и на испански отряди, отколкото за защита от лятната жега. Скупчвали къщите си една до друга за защита и удобство, като ги строели по четирите първоначални улици в ограденото от стени пространство.

Една от тези улици беше „Трад Стрийт“, наречена в чест на първия син на един от смелите авантюристи, дошли да изградят един нов живот в един нов свят. Маргърит Трад не знаеше откъде идва името на „Трад Стрийт“, знаеше само, че ѝ е приятно да се представя като госпожа Трад от „Трад Стрийт“.

Ако знаеше, че къщата, в която живее, е една от най-старите в града, щеше да ѝ бъде приятно да казва и това. Но ѝ, без да го знае, къщата ѝ доставяше удоволствие. Приземният етаж се състоеше от библиотеката — според Маргърит тя бе привлекателна със скъпите

шарени подвързии на книгите, които Пеги бе донесла от имението — и трапезарията, твърде тясна заради огромната мраморна маса. Кухнята се намираше в един зарешетен анекс зад трапезарията.

На втория етаж, като във всяка стара чарлстънска къща, имаше салон и спалня. Салонът бе гордостта на Маргърит. Тук тя пишеше покани и отговаряше на писма, преглеждаше вестника с ненамаляващ интерес и приемаше гости пред развеселения поглед на отдавна починалия кавалер Ашли. Спалнята беше на Стюарт. Въпреки повечето стълби, Маргърит предпочиташе нейната стая да е на третия етаж.

Там имаше баня, като водата към нея се спускаше по тръби от огромната цистерна на покрива, която събираше дъждовна вода. Банята бе сместена между стаята на Маргърит и тази на Пеги и Гардън. За всички от семейството тя беше голям лукс. За Зензи беше животоспасяваща. Вече бе твърде стара, за да носи вода и да изпразва нощните гърнета. За нея газовото осветление не беше толкова чудесна придобивка, както смятаха в семейството, а голямата газова печка в кухнята направо я плашеше. Но с цялото си сърце беше убедена в практичността на канализацията.

Стюарт също се радваше на канализацията. Отточната тръба бе неговият път от спалнята към улицата, след като всички останали мислеха, че вече си е легнал. Не му трябваше много време, за да открие тази хитрост. Седмица след като започна работа в банката, той изненада Джими Фишър, като го срещна пред театър „Виктория“ точно преди началото на водевила.

Стюарт използваше изхода все по-често, а успоредно с това растеше и отвращението му към банката. Не мина много време и Джими Фишър го запозна със своя кръг приятели и удоволствия, доста по-специални от водевила. Стюарт започна да пие и да пуши и изгуби девствеността си. Скоро той вече водеше двойствен живот.

Стюарт знаеше, че не върши добра работа в банката. Срамуваше се от съзнанието, че отдавна трябваше да бъде уволнен, ако не беше доброто сърце на Ендрю Енсън. „Не мога да направя нищо както трябва“, помисли си Стюарт. Точно така му казваше и баща му. А Джими Фишър му казваше друго. Само че Джими искаше от него да наруши закона. Стюарт казваше не. Отново и отново.

Докато един ден Маргърит не му каза да поиска повишение.

Същата вечер Стюарт каза да. А на следващата неделя се срещна с Джими в шатрата на Палмовия остров.

— Ето я, приятелче — каза Джими. — Какво мислиш за нея?

Стюарт онемя. Върху натрупания от малкия прилив пясък стоеше легендата, която той никога не се беше надявал, че ще види. Дълга, ниска, елегантна, мощна, блестяща ослепително на слънцето. Ролс-ройс, модел „Сребърен призрак“.

Джими го потупа по гърба.

— Хайде. Пробвай я. Няма да повярваш. Има няколко чифта шофьорски очила на предната седалка.

Стюарт прекоси пясъка като в транс. Беше чел за „Призрака“, беше го виждал на снимки, но не беше подготвен за величествената реалност. Обиколи колата, като държеше широко разтворените си ръце близо до блестящия корпус, но почтително не го докосваше. После влезе вътре и внимателно се отпусна на кожената седалка. След което докосна колата и почувства смяната на скоростите, навеждайки глава над скоростната кутия, докато превключваше. Чувствителните му пръсти поемаха плавното тихо сцепление. Когато завъртя стартера, моторът включи веднага. Стюарт вдигна лице към слънцето. Проверяваше действието на двигателя. Той стана част от туптенето на сърцето му.

— Вече е омагьосан — каза Джими на висок глас. — А още не я е подкарал. Почакай, докато вдигне сто.

— С добър шофьор тази кола за две минути ще остави всичко, което се движи на колела, на десет мили зад себе си. А ако я кара това момче, тя може и да полети. Никога не съм виждал някой, който да се оправя по-добре с автомобилите от него. Той накара един „Моудъл Ти“ да бръмчи като „Беъркет“. Само господ знае какво може да направи с „Призрака“.

В Южна Каролина сухият режим вече действаше, една година преди Осемнадесетата поправка да стане закон. Сем Рагс се насочваше към вноса. Както винаги, беше извлякъл облагите от производството в собствената си спиртоварна. Сега щеше да се захване с транспорта и търговията. Ролс-ройсът беше подходящо устроен. Под седалките му можеха да се скрият четири каси от най-доброто, което можеше да предложи Европа. И последният представител на най-именития

чарлстънски род щеше да ги доставя. В мрака на нощта. С един „Призрак“. Сем силно се изсмя на комичната ситуация.

„Аз винаги ще пускам сапунени мехури“, пееше тенорът. Грамофонът, който Стюарт беше купил, бе поставен на масата в библиотеката. Маргърит не пожела той да бъде в салона или дори близо до него, в стаята на Стюарт. А Пеги обичаше да се грижи за него. Всяка седмица тя вадеше плочите от техните обвивки и ги бършеше от прахта. И когато го навиваше, въртеше ръчката внимателно, не с обичайната си прекомерна енергичност.

Имаха записи на всички хубави песни, от най-новите като „Аз винаги ще пускам сапунени мехури“ и „Вечно ще гоня дъгата“, до по-стари като „Ей там“, „О, Джони“, „За мен и моето момиче“, „Докато облаците минават над нас“, „Розите на Пикардия“, „Опаковай всичките ми неприятности“ и „Когато си окичена с лале“. Стюарт дори беше уредил сметка в музикалната къща на Зиглинг. Пеги имаше намерение да купи всичките плочи на Енрико Карузо и да ги пуска на Боб, когато идваше да я взема в събота.

— Влез — викна тя в отговор на почукването на вратата. Предполагаше, че е Гардън. Гардън винаги идваше да послуша грамофон, ако си беше вкъщи, когато Пеги го пускаше.

Вратата се отвори и влезе Боб Търстън.

— Комендантът определи днешния следобед за празник — каза той. — От Франция дойдоха добри новини. Фош е избран за генерал на всички съюзнически армии.

— Това хубаво ли е?

— Много хубаво. Той победи германците при Марна през 1914 година с армия от доброволци. Само си помисли какво ще постигне с армия от истински американски войници.

Плочата свърши. Пеги я свали.

— Какво би искал да слушаш? Искаш ли нещо за пиене? А за ядене?

— Не, нищо, благодаря. Нито да слушам, нито да пия, нито да ям. Искам да говоря с теб за нещо. Какво ще кажеш да се поразходим? Навън е чудесен ден.

— Само да си взема шапката.

Спуснаха се по „Мийтинг Стрийт“ към парка Уайт Пойнт и към улицата покрай брега на залива. Когато прекосиха парка и излязоха на оградената с парапет алея, Боб хвана Пеги за ръката.

— Странно е да видя асфалтов път тук — каза той. — Когато дойдох във военното училище за пръв път, насам имаше само калдъръм. Автомобилите променят света.

— И брат ми казва същото. Той е луд по моторите.

— Зная — Стюарт не беше говорил за нищо друго, когато се срещнаха с Боб.

Вървяха бавно. Над блестящата вода се рееха чайки. Зад тях крясъците на играещите в парка малки деца се сливаха в нещо почти наподобяващо музика. Лек бриз шумолеше в твърдите листа на палмите, които бяха оградили улицата, а малки вълнички се плискаха във вълнолома. Пеги осъзна, че звуците бяха нови за нея. Беше се разхождала тук с Боб поне дузина пъти, но никога не бяха вървели в пълно мълчание. Тя спря.

— За какво искаше да говориш с мен, Боб? Трябва да е нещо важно. Иначе не би ти отнело толкова време, за да започнеш.

Боб сведе поглед към нея. Шапката ѝ беше настрана, косата под нея свободно изскачаше изпод панделката и се виеше в немирни червени къдрици. Роклята ѝ беше изпомачкана, с петно от мастило на единия маншет.

— Обичам те, Пеги — каза той.

— Боб!

Пеги го прегърна, като удари шапката си отстриани в главата му. Боб бутна ръцете ѝ обратно.

— Хората ни гледат, Пеги.

— Не ми пука. Не ме интересува, дори ако излезем на първа страница във вестника.

Тя отново намести шапката на главата си и се усмихна лъчезарно под наведената ѝ периферия.

— И аз те обичам.

— Искам да се запознаеш със семейството ми. Те също искат да се запознаят с теб. Толкова много съм им писал за теб.

— Нямам търпение. Надявам се, че ще е скоро.

— Скоро ще е. Родителите и братята ми ще дойдат за завършването. Искам и ти да дойдеш на церемонията с тях и после да

обядваш с нас в хотела. А после, мила, мила Пеги, трябва да замина веднага за Кеми Джаксън. Получавам назначение, веднага щом завърша.

— Не! Боб, ти сам казваше, че си дошъл във военното училище, за да учиш инженерство, да строиш разни неща. Ти не си войник. Ти дори не вярваш във войната.

— Не вярвам в никоя война. Но ние сме във война, а аз имам дълг към страната си.

— Дълг! Това е мъжка дума. Глупаво е. Глупаво е да бъдеш убит.

— Пеги, престани. Знаеш, че вярваш в отговорността и в дълга. Също както и аз. Има толкова много грешни неща по света и всички ние носим отговорността да се опитаме да ги направим по-добри.

— Не по този начин. Не със смърт.

— Но аз няма да умра.

Пеги поклати глава.

— Ще умреш. Знам, че ще умреш. А ако умреш, аз ще се самоубия.

Боб се засмя.

— Ето това е моята Пеги. Знаеш ли, обичам твоите преувеличения. Обичам начина, по който приемаш нещата — хиляди пъти по-навътре, отколкото всеки друг в света. Ти си толкова млада, Пеги. Ти ме спасяваш от преждевременна старост. Обичам всичко, което е свързано с теб, Пеги Град. Това е. Чуваш ли ме? Успокои ли се вече?

— Чух те, Боб. Ти ми казваш довиждане, нали? Решил си вече.

— Да, решил съм.

— Тогава защо? Защо ми казваш, че ме обичаш, точно когато ще заминаваш?

Пеги се извърна от него. Сви рамене и отпусна брадичка към гърдите си, като с гърба си издигна стена между двамата.

Боб сложи ръка на рамото ѝ.

— Ти си в сърцето ми, Пеги. Ти си част от моя живот, най-добрата част. Тежко ми е, че те напускам. Недей. Помогни ми. Трябва да ми помогнеш.

Пеги вдигна главата си и я изви, за да целуне ръката му.

— Ще направя всичко, което ми кажеш, Боб. Каж ми как да ти помогна.

— Обърни се и се опитай да се усмихнеш... Добро момиче. Имаш най-хубавата усмивка, която някога е съществувала, дори и когато е малко неуверена. А сега ми подай ръката си. И двете си ръце. Сега ми кажи отново, че ме обичаш. Както и аз те обичам.

— Обичам те, Робърт Търстън.

— И ще се омъжиш за мен, когато се върна, и ще ме последваш до края на земята, живеейки в колиби, пълни с паяци, докато аз строя язовири?

— Ще се омъжа за теб и ще избия всички паяци в джунглата, за да не ти пречат, докато строиш своя язовир.

Боб стисна ръцете й.

— Знаеш ли — каза той. — Вярвах, че ще се справиш. Пеги, мисля, че ще те целуна тук, на булеварда, за да ни видят всички.

— Тогава престани да говориш и го направи. Откакто се запознах с теб, целувам възглавницата си, като си представям, че си ти. Искам да разбера как е в действителност.

Керълайн Раг за малко не удари кадилака си в една палма.

— Видя ли това? — зина тя. — Беше момичето на Маргърит Трад, сигурна съм.

Майка й изви глава.

— Не е ли тъжно, Керълайн? Този нов век променя всички правила. Бих искала да се бях родила петдесет години по-късно.

Онова лято Гардън замина сама за имението. Маргърит уреди тя да живее при семейство Тремейн в Горската къща.

— Аз почти не ги познавам, мамо — оплакваше се Гардън. — Не може ли Пеги да дойде с мен като миналата година? Прекарвахме си чудесно със Сиси, която се грижеше за нас.

— Пеги не желае да се занимава с теб. Нито пък аз. Имаме работа в Червения кръст.

— Тогава нека сама да остана при Сиси!

— Глупости. Ти си само на дванадесет години. Всичко е уредено. Стюарт ще те откара в неделя.

— С новата кола ли?

Всички жени в семейство Трад бяха впечатлени от ролс-ройса на Стюарт. Бяха твърде наивни, за да се запитат как е могъл да си го позволи. Колите винаги са били от особен интерес за Стюарт, а не за тях.

— Разбира се, с новата кола — отвърна Маргърит нетърпеливо. — Хайде, върви и ме остави на мира.

Маргърит затвори капачите на прозорците в стаята си и се изтегна в леглото с влажна кърпа върху очите си. Какъв проблем бяха децата! Тя се завъртя, тялото ѝ търсеше хладината на леглото.

Беше вече доста горещо, а още не беше минала, половината от юни. Може би трябваше и тя да отиде в провинцията. Не, не можеше. Трябваше да навива бинтове и да опакова колети за Белгия. Да бъдеш част от обществото носеше и някои отговорности.

Горещи сълзи се затъркаляха от покритите ѝ очи. Маргърит се затресе в задавени, кратки хлипания. Тя не беше част от обществото. Не наистина. Не така, както искаше. Беше излъгана от купищата картички на подноса във фойето през онези първи дни след пристигането им на „Трад Стрийт“; от възторженото посрещане в църквата „Св. Майкъл“; от поканите за работа в комитетите на Червения кръст и църквата. Тя беше повярвала, че е в центъра на

единствения имащ значение свят, в здравия кръг на чарлстънското общество.

Беше допуснала голяма грешка. Кръгът всъщност се състоеше от много други малки кръгове, влизащи един в друг. Тя участваше в комитети, но не беше в комитета, който изпращаше покани за присъединяване към по-малките комитети. Беше канена на големи приеми, но не и на малки вечери. Тя беше едва на ръба. Защо, когато енорийският съвет реши да смени тапицерията на възглавничките за молитва, нейното мнение дори не бе потърсено? Избраха сестрата на съдията, Елизабет Купър, да препокрие пейката на Трад с гоблени вместо с кадифе. А тя дори никога не беше стъпвала в църква.

Добре, тя ще им покаже на тях. Още не знаеше как. Дори не знаеше кого има предвид под „тях“. Но щеше да направи нещо. И когато се унесе в сън, ръцете ѝ все още бяха свити в юмруци.

— Това е била твоята стара стая, нали, Гардън? — гласът на Хариет Тремейн изгаряше от желание да угоди.

— Да, госпожо.

Изглеждаше много по-малка от това, което Гардън си спомняше.

— Боя се, че има едно петно на чергата — каза нервно мисис Тремейн. — Моят малък Били ползваше стаята и разсипа едно шише мастило. Аз мисля, че е ужасен начинът, по който карат децата да пишат с мастило в училище. Те не са достатъчно големи да разберат каква страшна цапаница може да причини то.

Тя продължаваше да бърбори, извинявайки и оневинявайки всяка нередност, за която се боеше, че може да бъде забелязана от Гардън.

Гардън беше смутена. Защо мисис Тремейн ѝ говореше всичко това? „Това не е моята къща“, помисли си тя. После разбра. Тази къща беше още по-малко на мисис Тремейн. Тя принадлежеше на имението, а то принадлежеше на семейството ѝ. Мистър Тремейн работеше за тях. Можеха да му наредят да напусне завинаги, ако направеше нещо не както трябва. Или ако жена му го направеше. Това се стори на Гардън доста тъжно.

Тя разбра още, че това ще бъде една доста дълга ваканция — да прекарва времето си с някой толкова нервен като мисис Тремейн. Гардън реши да рискува.

— Чуйте, мисис Тремейн, искам да ви помоля за една ужасно голяма услуга.

— Ще направя всичко за теб, Гардън, всичко, което мога.
Не беше трудно да я убедя.

— В такъв случай ще се преместя в селището, мисис Тремейн.
Ще уредя Сиси да се грижи за мен и ще изпратя някое момче да занесе нещата ми в Голямата къща.

— Боже милостиви, кой дошла тази голяма пораснала бяла лейди да търси? — Реба притисна Гардън в здрава прегръдка, като викаше на всички да дойдат да я видят.

— Сяда долу, миличка, и оставя Реба да донесе нещо освежително. Какво иска? Кафе с мляко или хубава лимонада?

— Кафе с мляко, ако обичаш. И препечен хляб. И малко бекон.

— Дете, теб не храни ли те в Чарлстън?

— Не е като тук, Реба.

Гардън почувства как спокойствието на Реба и нейната кухня я завладява.

— Хубаво е, че съм отново тук.

От вратата и прозорците надничаха глави.

— Хей, Тайрън — викна Гардън, — хей, Моуз, Сара, Флора, Куджоу, хей, Джуно, Минърва, Дениъл, Ейбъднего! Влизайте, скрийте се от жегата. Искам да ви видя всички.

Всичко беше като преди и все пак различно. Гардън не можа да разбере защо, докато внезапно Тайрън не я нарече „мис Гардън“.

— Реба — каза Гардън, — какво не е наред? Защо Тайрън се държи толкова странно, защо всички се мотаят наоколо и гледат встрани от мен?

— Мила, ти наистина пораснала.

— Не, не съм! Аз съм съвсем същата. Само гледай. Довечера ще отида в обора и ще донеса за вечеря каймак „изпод кравата“. Къде е синята ми кана?

Реба сложи ръка на главата на Гардън.

— Твърде късно за каймак, мила. Твърде много късно. Онази синя кана била счупена и изхвърлена преди две-три години. И Метю, и той не тук. Той отишъл в армия.

— О, добре ли е той?

— Отлично, много отлично. И праща мен пари всеки две седмици. Твоя Реба ще става богата жена.

— О, добре. Някой друг заминал ли е? Къде е Люк? Джон?

— Отишли да наловят малко риба след вечеря. Върнат се скоро. Никой не отишъл в армия, само Метю и Къфи. Иначе много народ отишъл във флотския обоз. Мъже и жени също. Сиси, тя работи в пералня там и прави повече пари от Метю и Къфи двама заедно.

— О-ох! А аз щях да търся Сиси — Гардън разправи на Реба как се е измъкнала от Горската къща.

Реба се изсмя.

— Какво ти иска от Сиси, щом има Реба? Аз няма мъж вкъщи, мога дойда грижа се за теб. Само взема Колумбия с мен.

— Имаш друго бебе, така ли, Реба?

— Разбира се. Ти какво мисли, Метю замине и остави мен без нищо, което да занимава мой ум? Има великолепно малко момиченце.

Това лято Гардън отчаяно се опитваше да спре времето. Но то я изиграваше при всеки опит. Старите ѝ рокли още висяха в гардероба, но вече бяха къси и тесни. Тя беше станала по-висока и тялото ѝ се променяше. Това я плашеше и ядосваше. Опита се да изскубе космите, растящи по половите ѝ органи, но болката беше твърде силна. Затова тя се отказа да гледа към тях или към гърдите си и престана да мисли за смущаващото усещане, предизвиквано от плата, който галеше зърната ѝ, когато се обличаше.

Тя се бе вкопчила в детството с неистови усилия. Но то неумолимо се изплъзваше от пръстите ѝ. Вечерите в селището бяха същите като преди. Хората сядаха по праговете на вратите и по стълбите и пееха, разговаряха, смееха се на лудориите на децата. После, докато потъмняващото небе охлаждаше земята, запяваха все по-силно, като добавяха и акомпанимента на пляскащи ръце и удряни по стълбите или по някое дървено ведро пръчки. Силата, радостта и въодушевлението се повишаваха, докато не настъпеше време за танците. Първо един, после двама, петима, после девет танцьори скокواха. С виковете, смеховете и пляскането на танцуващи и гледащи, всички те освобождаваха чувствата си чрез див, всепоглъщащ ритъм на тропаци ходила и махащи ръце и крака. Гардън пееше и танцуваше, както бе правила през годините, когато бе дете от провинцията и неделята означаваше излет и празник.

Но сега ставаше нещо по-различно. Пляскането и пеенето сякаш влизаха в кръвта ѝ, поемаха контрола над ръцете, краката и полюляващите се рамене и бедра. А по-късно, вместо да заспи изморено доволен сън, тя лежеше въодушевена и неспокойна.

Реба я наблюдаваше и чувстваше тъга. Нейното бебе, нейното грозно, малко, посиняло бебе, което беше спасила от задушаване, вече не беше бебе; бе загубило невинността си, без само да го съзнава.

Стюарт включи големите електрически фарове и пътят пред него отведнъж загуби чернотата си. Това нямаше значение. Той можеше да усеща пътя с всичките си сетива. Долавяше повърхността му чрез вибрациите на седалката под него и тези на волана в ръцете му. Воланът се въртеше, докато напомпаните гуми се нагаждаха към промените в настилката, към запомнените вдлъбнатини и дупки. Той чувстваше, че над главата му минават клони и знаеше, че е в дъбовата горичка точно преди пътят да кривне в голям равен завой. Помириса вода и намали скоростта заради моста отпред. След моста му предстояха три мили права отсечка. Той затвори очи, за да почувства мрака по-силно, и даде пълна газ.

Въодушевляването от скоростта свърши твърде бързо. Винаги свършваше бързо. Но Стюарт живееше заради него. Тези пробези се правеха винаги в нощи, когато нямаше луна или когато плътни облаци затъмняваха дори звездите. Тази предпазливост всъщност не бе необходима, но Стюарт държеше на нея. Той се нуждаеше от опасността, която предизвикваше всичките му способности и знания.

Зави по пътя към имението и намали. Сега беше необходима тишина. Селището спеше, но кучетата можеха да го усетят. Ролс-ройсът заслужаваше името си; голямата машина се движеше почти без звук. Носеше се като призрак.

Целта на Стюарт беше едно от най-хубавите места в плантацията — кипарисовото блато. Кипарисите изглеждаха като неземни дървета. Израстваха направо от тихата вода на езерцето, сивокорите им дънери се издигаха нависоко, преди да се разклонят, а основите им бяха издути от възлести жилави растения. Кипарисите приличаха на разкривените очертания на дървета от нечий сън. Или кошмар. Огледалните им отражения в езерцето ги правеха да изглеждат още по-

нереални. Дърветата оцветяваха водата в тъмночервено, сякаш нощта се втечняваше. Езерцето нямаше нито извор, нито приток. Винаги оставаше неподвижно, освен ако не валеше дъжд.

И сега неподвижността заобикаляше Стюарт, мълчалива, тайнствена, почти осезаема. С красотата си блатото караше човек да онемее. Или може би със страха, който навяваше. Негрите от имението никога не се доближаваха до него, убедени, че е свърталище на зъл дух или на алигатор с чудовищна големина и възраст. Семейство Тремейн се боеше от него, а страховете им идваха от неестествено черната вода и растящите направо от нея, без почва, дървета. Дори браконьерите избягваха блатото, като твърдяха, че наоколо няма дивеч.

Мястото беше идеално за скривалище на нещо, което не трябваше в никакъв случай да бъде открито. Тук Сем Рагс криеше контрабандното си уиски.

Блатото не беше страшно за него. Той го смяташе за нещо красиво. Всяка неделя в определен час, когато всеки жител на имението бе отишъл на църква, той можеше спокойно да докарва и да разтоварва камионите си.

Имаше едно разклонение, което се отделяше от пътя към имението и водеше към блатото. Беше обрасло с драки, но и без да бе съвсем прочистено, то бе пригодено за употреба. Десетина мъже го бяха разчиствали в продължение на три недели. Купчина изсъхнали храсти прикриваха мястото, откъдето пътят навлизаше в гората. Не беше никак трудно тази купчина да бъде преместена.

От всички начинания на Сем Рагс, скривалището в кипарисовото блато му доставяше най-голямо удоволствие. Беше невероятно просто. Едва ли някой от живите беше толкова стар, за да си спомня времето, когато дървото на кипарисите е било използвано за направата на дъски, ведра и дори лодки; когато звън на брадви се е носел по цял ден край блатото и волове са влачели фургони по хубаво отъпкания път. Понякога на Сем му се искаше да може да види имението по времето, когато е било най-богатата плантация по течението на реката.

Но, припомни си той, сега беше по-добро за целите му. Блатото беше златна мина за него. Системата беше напълно безопасна. Благодарение на Стюарт Трад. Земята беше негова. Той можеше да държи каквото си поиска на нея единственият риск беше в докарването на стоката и откарването ѝ веднъж месечно. Подкупи я докарваха до

Съмървил, а добро планиране и предпазливост я донасяха в имението. Стюарт се грижеше за рискования превоз до града и клиентите. Кой би се учудил, че един собственик на плантация, особено с име като Трад, пътува по пътя, когато му е приятно? Мястото си е негово.

Стюарт зареди празните ниши под седалките и излезе от пътя за блатото. Като използваше затъмнен фенер, той сложи маскировъчната купчина храсти отново на мястото ѝ. Усмихна се и угаси фенера. Сега можеше да тръгва.

Затвори очи, за да свикне с мрака и да изостри останалите си сетива. Лек ветрец разроши косата му. „По дяволите, помисли си той, ако облаците се разнесат, ще изгрее луната.“

Той бързо подкара по пътя в надпревара с вятъра, за да мине край селището по тъмно. Ако кучетата се пробудеха, щеше да изчезне, преди някой да успее да отвори капациите на прозореца си.

Помисли си, че е успял. Луната просветна само за миг, преди облаците да я скрият отново, а кучетата само изскимтяха насън.

Но един прозорец не беше със спуснати капаци, а оставен отворен, за да носи свеж въздух на дробове, които вече не можеха да поемат повече от глътка кислород. Ръцете на старата Пенси затърсиха нейната броеница от сини мъниста и тя простена:

— Проклятието.

Сара събуди Реба и Гардън преди зазоряване.

— Мадам Пенси умира. Искате да види Гардън, преди да замине.

Гардън намери огърлицата и си я сложи. Старата Пенси винаги питаше за нея, когато видеше Гардън. Това лято често беше питала за нея. Понякога, когато Гардън дойдеше, умът на старата жена я връщаше далеч назад в живота ѝ. Веднъж, когато чу гласа на бялата господарка Гардън, тя си помисли, че Гардън е Джулия Ашли и заговори за отдавна починали хора и за обичаи в плантацията, които вече никой не разбираше — толкова различен бил животът, когато Пенси била млада. Гардън мърмореше „да, да“ на всичко, което Пенси казваше, докато старите очи не се притвореха за сън.

Друг път Пенси биваше изцяло на себе си и познаваше всички наоколо. При случай тя разказваше как е отблъснала янките. Или изискваше да ѝ бъде изпята една от любимите ѝ песни и махаше с пръст, за да отмерва темпото. Веднъж Гардън си беше изгорила ръката на печката на Реба и бе заведена в колибата на Пенси. Пенси „заработи“. Държеше ръката на Гардън близо до лицето си и шепнеше на дългия червен белег. Гардън сведе глава, но не можа да чуе думите ѝ. Шепотът се снишаваше, тъй като старата жена се уморяваше, но не спря, устните ѝ едва се движеха, докато болката, а после и изгореното постепенно изчезваха.

Гардън бе очарована от дребната, подобна на мумия, фигура в голямото легло. Тя обичаше да слуша старата Пенси, да ѝ пее. Единствените пъти, когато искаше да избяга, бяха, когато Пенси хващаше ръката ѝ и бълнуваше за проклятието на имението, молейки Гардън да избяга. В тези случаи Гардън не знаеше какво да направи или каже. Можеше само да чака, докато Пенси, изтощена, не изпаднеше в безсъзнание.

Колибата на Пенси бе обляна в светлина. Цялото население на селището се бе събрало там. Влизаха един след друг в колибата и се покланяха на своята водачка и на нейната праправнучка — младата

Пенси, която бе дошла от своя дом край църквата. Съпругът ѝ, проповедникът Ашли, стоеше в ъгъла със сълзи на очи, тъгуващ за смъртта на своята вечна съперница.

Гардън и Реба също отдадоха почитта си. Старата Пенси зашепна на младата.

— Тя каза да не тръгвате — преведе тя. — Искан мис Джулия да остане при нея.

Реба сложи Гардън да седне на един стол до голямата маса. После седна до нея, като потупваше разстроеното момиче по рамото. После Реба започна да пее, като се люлееше и потупваше в бавен ритъм.

Ще почина от целия мой труд.

Хората отвън подхванаха припева на спиричуъла и запяха:

... когато умра.

Реба водеше и те я следваха:

*Ще почина от целия мой труд
Когато умра
В утро, о, Господи
Моя душа толкова щастлива сега
О, Господи, Господи, Господи, когато умра
Ще срещна ангел Габриел
Когато умра
Ще срещна ангел Габриел
Когато умра
В утро, о, Господи
Моя душа толкова щастлива сега
Сестра Пенси отива, където роса не мокри
Когато умре*

*Сестра Пенси отива, където роса не мокри
Когато умре
В утро, о, Господи
Моята душа толкова щастлива сега
О, Господи, Господи, когато умра
Ще вървя и говоря с Исус
Когато умра
Ще вървя и говоря с Исус
Когато умра
В утро, о, Господи
Моя душа толкова щастлива сега
О, Господи, Господи, Господи, когато умра.*

— Тя си отива — каза Сара. — Зора настъпила.

Светлината в колибата избледня. Навън небето бе бледожълто от новородената слънчева светлина. Тя грееше в рошовата плетеница на червеникавозлатистите коси на Гардън, очертавайки силуета ѝ през отворения прозорец. Старата Пенси потрепери и рязко седна в леглото. Сграбчи рамото на младата Пенси с ръка, подобна на птичи крак. Стариат ѝ силен смях изпълни стаята. Тя посочи към Гардън.

— Благодаря ти, Господи — каза с ясен глас, — за малката свещичка.

После умря.

Гардън пъх за последен път за старата Пенси. Облечена в бяло, като останалите оплаквачи, тя стоеше до гроба, преди да го зарият. Лицето ѝ бе окъпано в сълзи и тя се тресеше, но богатият ѝ нисък глас не трепваше. Държеше букет полски цветя в разтрепераните си ръце и докато ги пускаше едно по едно върху ковчега, пееше любимата песен на старицата.

*Погледнах на изток, погледнах на запад
И видях да идва каляска*

с четири сивкави коня
Да те преведат на другия бряг на Йордан
Мойсей бързо заспива в тръстиките, свит като
опосум в голямата кошница
Всеки косъм на главата му
става малка свещичка
Да ти осветява пътя до другия бряг
на Йордан.

Маргърит и Пеги се прибраха вкъщи почти по едно и също време. Сенчестата къща беше като оазис след страшната жега по улиците. Жителите на Чарлстън наричаха месец август „лепкав“.

Пеги хвърли шапката си на един стол и попи лицето и врата си с измачкана кърпичка.

— Имам чудесни новини — изпуфтя тя.

Маргърит вече бе седнала в ъгъла на канапето, вдигнала крака на една възглавница, и си вееше с едно напарфюмирано палмово ветрило.

— Също и аз. Сядай, Пеги.

Пеги беше твърде развълнувана, за да седне и подтичваше напред-назад из салона, като застрашаваше стоящата в центъра му изящна масичка в стил „Шератон“.

— Току-що се връщам от колежа в Чарлстън. Тази година ще приемат жени и ще ми позволят да съм една от тях.

Маргърит вдигна брадичка и размаха ветрилото близо до изпотената си шия.

— Не бъди глупава, Пеги. Тази година влизаш в обществото. Връщам се от Едит Енсън. Не искаше, но аз я накарах да определи хубава дата за твоето тържество. А аз запазих залата „Южна Каролина“ за деня преди бала на момичетата на Монтагю. Това е най-хубавата вечер през целия сезон.

— Мамо, ти никога не ме изслушваш. Не искам да бъда представена по глупав старомоден начин. Освен това стотици пъти си казвала, че нямаме достатъчно пари. В колежа мога да получа стипендия.

Маргърит отвя думите ѝ с ветрилото. Пеги сложи ръце на кръста, готова за сражение.

Пристигането на Стюарт предотврати сблъсъка. Той също имаше новини, но с отрицателен знак.

— В града има епидемия от испански грип. Почти четиридесет човека са приети в болницата „Роупър“. Един от тях е мистър Уокър. Той току-що припадна в банката.

Сражението на Пеги с майка ѝ се състоя няколко дни по-късно, но причината бе друга. Маргърит бягаше от чумата, както я наричаха хората. Пеги отказа да отиде с нея в имението. Червеният кръст приемаше доброволци от всички възрасти, които да обслужват болните.

— Аз съм яка като вол, мамо. Мой дълг е да помагам както мога — тя беше непоколебима.

Стюарт не можеше да замине. Банката трябваше да продължи работа както обикновено. Той ходеше на работа, както и повечето мъже, с марлена маска на устата и минаваше на другата страна на улицата, когато се доближеше до къща с болни или до кашлящ човек. Но рядко имаше нужда от подобни маневри. Улиците всъщност пустееха.

Маргърит също носеше маска при пътуването за провинцията. Тя взе и помандър с мирис на портокал, за да го държи пред носа си.

Хората опитваха всичко, което им идваше наум, за да отблъснат разрастващата се ужасяваща епидемия.

Докато големият сребрист автомобил се движеше по пътя към имението, Стюарт и Маргърит различиха пред себе си едно странно, ярко облечено видение. Това беше Гардън, която носеше чистите си дрехи от селището, където Сара ги беше изпрала и изгладила, към Голямата къща. Прането беше в голяма кошница, която тя балансираше на главата си, докато влачеше босите си крака по прашния път. Черните жени винаги носеха нещата така. Гардън беше научила този номер още осемгодишна, но никой от семейството не я беше виждал да го прави преди.

Маргърит приглушено изписка от ужас.

— Погледни я — викна тя на Стюарт. — Какъв срам! Спри колата и я накарай да се качи.

Стюарт натисна клаксона. Гардън бързо се обърна, без ни най-малко да разклати кошницата и усмихвайки се широко, им махна с ръка. Маргарит простена. Гардън носеше преправена одежда, понеже нито една от старите ѝ рокли не ѝ ставаше. Това беше свободна, дълга до прасеца роба, съшита от избелели брашнени чували. Дебелите плитки на Гардън бяха завързани с връзки за обувки. Лицето и ръцете

й бяха осеяни с плътна маса от лунички, а голите й крака — с драскотини, зараснали в различна степен.

— Гардън! Какво ти се е случило? — попита Маргърит.

— Не е ли прекрасно? Пораснала съм с четири инча от юни досега.

Стюарт повече не можеше да сдържа смеха си. Прикри го с изкуствена кашлица, която ужаси Маргърит. Тя грабна маската и помандъра. Гардън ги изгледа удивено.

Грипната епидемия свърши през ноември по същия тайнствен начин, по който и избухна. Тя уби половин милион американци. Но не докосна семейство Трад. Маргърит толкова се опасяваше от заразата, че постави даже и уединената голяма къща в имението под карантина. На никого не се позволяваше да влиза, а на Реба и Гардън бе забранено да излизат. В къщата не влизаше нищо, с изключение на консервираните стоки, които Сем Рагс доставяше пред кухненската врата. И дори те биваха потапяни в чайник с вряща вода на двора, преди да бъдат внесени вътре.

Този затворнически период включи най-дългите три месеца от младия живот на Гардън Трад. И представляваше повратна точка, от която нямаше връщане назад.

Колкото и огромна да беше Голямата къща, изглежда, че нямаше място, където Гардън да си играе, без да смуцава майка си. Празните стаи и голите подове усилваха многократно всеки звук. Таванът беше нейното светилище. Натъпкан с куфари, кутии и гардероби, той поглъщаше шума, който Гардън вдигаше с игрите и песните си. Както и Стюарт и Пеги преди години, Гардън приемаше тавана като склад на очарования и фантазии.

Един следобед тя откри кутия с книги, която Пеги и Стюарт не бяха изследвали. Това беше колекция от проповеди. Гардън ги извади и построи с тях стол. Двете, които бяха на дъното на кутията, щяха да са идеални за подставки за краката. Но когато ги вдигна, едната се разтвори. Тя беше издълбана за тайно скривалище. Вътре, увит в парче избродирана коприна, лежеше един блестящ месингов ключ. Беше

гравирани с рисунки на звезди и луни. Гардън се развълнува. Какво ли отключваше ключът?

— Къде е това дете? — Маргърит гълчеше Реба. — Достатъчно лошо е, че ям тази ужасна храна, нека поне не я ям студена.

Тя хвърли салфетката на масата.

— Сложи чинията ми в печката, Реба. Отивам да намеря Гардън и след като я натупам хубаво, ще се върна да се нахраня. Остави чинията на Гардън, тя ще го яде студено. И ще яде права.

Отне ѝ десет минути да обиколи всички стаи, викайки ядосано. Беше бясна, когато изкачи стъпалата към тавана и блъсна вратата.

Очите ѝ срещнаха създание от друга епоха. В неясната светлина на късния следобед ѝ се стори, че вижда призрак. После видението заговори с гласа на дъщеря ѝ.

— Не се вбесявай, мамо. Просто си представях, че съм тази дама — тя протегна ръка, сочейки миниатюрен портрет в рамка от перли.

Маргърит заговори бавно, внимателно подбирайки думите си:

— Не съм бясна. Стой спокойно, не мърдай. Не се движи — тя се взираше невярващо в дъщеря си.

Главата ѝ беше покрита с дълга бяла перука, чиито къдри бяха хванати с ярка сребристосиня шнола от мъниста, приличаща на пеперуда. Лицето под перуката беше тебеширено бяло, покрито с плътен слой грим. Бузите и устните ѝ бяха ярко начервени, а една широка синя линия очертаваше очите ѝ. На нежната си брадичка имаше изкуствена бенка — лунен сърп от черно кадифе. Друга подобна, с форма на звезда, беше на гърдите ѝ, също силно белосани. Беше облечена в сатенена рокля с цвета на лятно небе, с пълен набор от сребристо жабо, който обрамчваше дълбокото деколте и дългите до лакътя ръкави. Полите ѝ се спускаха около нея, богато надиплени, бродирани със сребърни нишки във формата на пеперуди. Извезана със сребро фуста се подаваше изпод подгъва. Красотата ѝ просто секваше дъха. Дългата ѝ изящна шия и нежните издути млади гърди изглеждаха твърде уязвими, но величавата осанка на изправения младежки гръбнак и гордо вдигнатата глава, крепяща тежката перука, бяха царствени, женствени и вечни като Ева.

— Къде намери тези неща, Гардън?

Облечена от въпроса на Маргърит, Гардън вдигна една плесенясала книга.

— О, мамо, беше толкова вълнуващо. Намерих един ключ в тази тайна книга и проверявах от куфар на куфар къде ще пасне, докато намерих този.

Тя се протегна надолу, за да докосне отворения капак и роклята се плъзна по рамото ѝ. Тя бързо я хвана.

— Не ми става съвсем. Не можах да я пристегна — обърна се и показа на Маргърит отворения гръб. — Тази дама трябва да е била много слаба.

— Не се притеснявай — каза Маргърит, — всичко зависи от правилно подбрания корсет.

Гласът ѝ беше странен, далечен. Маргърит още бе смаяна. Гардън — красавица? Не бе забелязала това преди. Как е могла да бъде толкова сляпа? Дъщеря ѝ не бе просто красавица. Тя бе невероятна красавица. С такъв дар всичко беше възможно.

— О, Божичко, стъмва се. Сигурно съм закъсняла за вечеря. Съжалявам, мамо. Забавлявах се така добре.

— Всичко е наред, Гардън. Свали перуката и роклята. Внимателно. Сигурно са много стари. После слез долу. Ще отида да кажа на Реба да ти затопли вечерята.

— Мога ли да задържа портрета на дамата, мамо?

— Разбира се. Донеси го долу. Искам да го разгледам на светло.

Стюарт дойде да ги вземе в средата на ноември.

— Свърши — каза той. — Можете да се върнете вкъщи.

Той се изненада, че заварва майка си в толкова добро настроение след дългото изгнаничество от града. Беше направо шокиран, че тя обръща толкова внимание на Гардън. Маргърит беше игрива, нежна, любвеобилна, заинтересувана, изпълнена с възхищение. А Гардън беше направо в еуфория. Погледът ѝ следваше майка ѝ навсякъде, изпълнен с обич и благодарност.

Стюарт се радваше, че ще ги отведе от имението. Трябваше да се връща на работа.

— Реба, Реба, ще ми липсваш — Гардън се държеше за Реба, сякаш никога няма да я пусне. Реба я прегърна продължително.

— Мила, ти взела ли мъниста, които стара Пенси оставила?

— Да, разбира се. И другата си огърлица също. Защо?

— Нищо. Просто дръж тях близо до теб, това всичко. Аз грижа се за други твои неща.

Старата Пенси беше съобщила на проповедника Ашли своите последни желания. Мебелите, които Джулия Ашли бе дала на Пенси, трябваше да бъдат наследени от Гардън, заедно с нейните обожавани мъниста.

— Стюарт няма да иска да ме почака, докато отида до селището и кажа довиждане на всички. Ще им кажеш ли от мое име?

— Разбира се, мила.

— Обичам те, Реба.

— Зная. И Реба обича нейно бебе.

Гардън махаше от задната седалка на колата, докато можеше да вижда Реба. Махна отново и когато минаха край селището. А при Голямата къща Реба плачеше и кърмеше Колумбия.

— Аз загубила мое малко бяло дете. Тя пораснала и заминала.

Бебето гладно сучеше, а Реба започна да тананика, докато го люлееше, и спря да плаче.

Маргърит нетърпеливо разпитваше Стюарт за всичко, случило се в града по време на отсъствието ѝ. Искаше да знае кой е умрял, имало ли е някакви сватби, какво е станало с павирането на „Трад Стрийт“.

— Искаш да кажеш, че не си получавала вестника си, така ли, мамо? Мислех, че не можеш да живееш без него.

Маргърит поклати глава.

— Не се прави на оригинален, Стюарт. Не можех да рискувам да получавам вестника. Можеше да е заразен.

— Милостиви Боже, мамо! Значи не знаеш даже и за войната. Тя свърши. Примирието бе подписано миналата седмица. Хората танцуваха по улиците.

— Това е добре. Значи може би ще спрат глупашкото покачване на цените.

Но ако Маргърит не бе впечатлена от края на Първата световна война, то Пеги беше направо в екстаз. Боб Търстън ѝ беше писал. Щеше да се прибере колкото се може по-бързо, вероятно до няколко седмици.

Пеги беше щедра в щастието. Вече не я интересуваха особено нито колежът, нито светското ѝ представяне. Щеше да направи това, което искаше майка ѝ.

— Гардън може да стои с нас в посрещашката редица при представянето ти. Добре е да започне да свиква. Така, значи ти ще си в бяло, разбира се, следователно тя трябва да носи цвят...

Маргърит щастливо се потопи в един безумен свят, съчетаващ пазаруване, списък на поканените, сервитьори, цветя, шивачи и програми за танци. Партито на Пеги щеше да се състои на двадесет и трети декември.

Гардън показва на всички в училище къде се беше изгорила и им разказа как Пенси ѝ беше баяла. Тя им показва и огърлиците си и им разправи за знака против уроки. Останалите момичета потрепериха от призрачността на разказа и Гардън бе приета в групата, която я бе изолирала миналата година. С новите си приятели и вниманието на майка си, тя беше толкова щастлива, че успя да забрави факта, че расте.

Сезонът тази година беше изключително празничен. Той отбелязваше края на войната и спасението от епидемията. За семейство Трад това беше първият път, когато всички те бяха

щастливи. Не се беше случвало, откакто се бяха преместили в града и бяха изживели първите смайващи седмици.

Стюарт харесваше забавите. Вече не се чувстваше непълноценен, че не е в армията, а напрежението на тайния му живот му вдъхваше вяра в собствената мъжественост. Около него витаеше един леко загадъчен ореол, който впечатляваше младите момичета и смайваше подрастващите девойки. „Сребърният призрак“ му спечели завистта на всички мъже от всички възрасти. Стюарт си подсвиркваше, когато връзваше бялата си връзка и придружаваше с елегантност определените му дами.

Пеги се носеше в един кръг от партита, от припрени преобличания между тях, като съчетаваше учтивото внимание към придружаващите я кавалери с дълги периоди на стоене встрани от танците — познатото положение на дама, останала без кавалер.

За Гардън всичко бе толкова възрастно и вълнуващо: купчините покани, повехналите букети, роклите, чакащи да бъдат облечени, кутията с дълги бели ръкавици, парфюмът, пудрата и въртящата се върху масата на майка й ютия. Но тя изпаднаше в треска най-вече пред перспективата да отиде на бала на Пеги в дълга рокля. И при обещанието на Маргърит, че един ден и тя ще има всичко това. Всичко това, а и повече.

Маргърит плуваше в свои води и го знаеше. Тя бе наистина чаровна и грациозна и впечатли много хора, които преди това нямаха добро мнение за нея.

Тя видя, или си въобрази, че вижда, съжаление в очите на другите майки. Пеги определено не се радваше на успех. Маргърит се подсмиваше тайно. След четири години тя щеше да им покаже на всички. Гардън щеше да има най-хубавия сезон и щеше да вдигне най-разкошната сватба, която Чарлстън някога е виждал. Маргърит седеше сериозна сред придружителките и изучаваше кандидатите. Кой от тях беше достатъчно добър? Или щеше да е някой от тези младежи, които още не се бяха върнали иззад океана?

Представянето на Пеги не беше смайващо. И не беше предвидено като такова. Приемът беше претенциозен и не оставяше голямо напрежение за дебютантката. Пеги не можеше да изнесе на

плещите си един бал, та дори и една чаена забава с танци. Не можеше да говори празни приказки, да кокетничи, а беше и лоша танцьорка. Та приемът се състоя най-вече от едно вяло запознаване, докато гостите пристигаха и минаваха бавно край Пеги и семейството ѝ, говорейки си едни с други. Мина само един малък отрязък от време, преди процесът да приеме обратен ход — когато гостите, благодарейки на семейството, започнаха да се сбогуват. По-рано пристигналите ядяха, пиеха и говореха, докато позакъснелите минаваха покрай редицата на посрещачите и се присъединяваха към тях. След междинния период първите започнаха да си тръгват и вторите имаха време да хапнат и пийнат, преди да си тръгнат и те.

Стюарт наблюдаваше всичко това, застанал между Пеги и Гардън в редицата на посрещачите. Видя как мъжете се измъкват през големия вход на залата и знаеше, че добавят в пунша по нещо от своите джобни бутилчици. „Проклетият сух режим, помисли си той. Това е забава. Трябва да има шампанско, а не крадешком да се ближе долнокачествено уиски. По дяволите, това е дебютът на сестра ми. Всички трябва да празнуват. Няма никакви полицаи. Ще има шампанско.“ Той се изскубна от редицата и се спусна по широките стълби, като кимаше на наредените и чакащи да влязат гости.

„Сребърният призрак“ изръмжа по „Мийтинг Стрийт“, насочвайки се към моста над река Ашли. При бариерата Стюарт осъзна, че няма пари.

— Нека да направим една сделка — предложи той на пазача на моста. — Ще ти платя с глътка добро уиски.

Стюарт извади своята джобна бутилка, сребриста като великолепната му кола. Представляваше хубава гледка в костюма си, нагръдникът му блестеше на лунната светлина, зъбите му проблясваха във внушаваща доверие усмивка, а той самият се бе облегал на прекрасната мека кожа на седалката.

Той предложи бутилката и наблюдаваше изненадата по лицето на пазача от доброто качество на питието.

— Само най-доброто — каза Стюарт. — Тази вечер е балът на сестра ми.

Той пийна и една глътка като поздрав за Пеги.

— Слушай — засмя се, — задръж бутилката. Ще я довършим, като се върна. Няма да се бавя.

Ролс-ройсът поглъщаше милите. Стюарт караше прецизно, с голяма скорост, въодушевен от факта, че ще се появи на бала на Пеги с четири каси шампанско. Това щеше да е незабравим подарък за нея — милата Пеги!

Той спря на обичайното място и загаси фаровете. Един облак покри луната, сякаш Стюарт бе изключил и нея. Той се изхили. Всичко вървеше отлично. Смени скоростите, наслаждаващ се на усещането, и освободи амбреажа. Сърцето му ускори пулса, когато почувства познатата тръпка. „По-бързо, каза си той. Върни се, преди да са почнали да си тръгват.“ „Сребърният призрак“ набра скорост и се понесе — едно размазано очертание на мощ.

Колата се удари в парапета на мостчето, проби го и потъна през мъглата в дълбокия бързей. Стюарт изхвърча от нея в гората, която покриваше брега. Вратът му се прекърши при удара.

— Къде е брат ти? — попита през зъби Маргърит. Лицето ѝ бе застинало в усмивка. — Толкова се радвам, че дойдохте. Благодаря, радвам се, че ви хареса... Ще го пребия, няма значение, че е голям... О, колко мило, че казвате това! Съгласна съм, че това е най-добрият сезон... Благодаря ти, Мери. Ще се видим по-късно на бала... Да се измъкне по този начин. Няма да му го простя... Да, мистър Мичъл, съдията ни липсва на всички. Той би бил щастлив да види внучката си толкова пораснала... Благодаря... Благодаря... Радвам се да ви видя... Толкова съм щастлива, че можахте да дойдете...

Логан Хенри беше толкова бесен, че не можеше да мълчи.

— Тази луда жена — каза той на Ендрю Енсън, — е решила да развали всичко, което направих за нея.

Ендрю наля едно питие на приятеля си и седна да слуша. Това, което чу, го накара да се изправи в стола си. „Лудата жена“ беше Маргърит Трад. Тя била наследница на сина си и била наредила на мистър Хенри да продаде имението Ашли, макар че то носело значителна печалба. Единственият перспективен купувач бил Сем Рагс, но той предложил сума, която едва надвишавала ипотеката. Въпреки това, Маргърит изглеждала склонна да я приеме.

Сега дойде ред на Ендрю да изненада мистър Хенри. Банката имала клиент, каза той, който би се заинтересувал от покупката. Не, той нямало да назове имена, но имало достатъчно пари, за да бъде надвишено предложението на Рагс.

Логан Хенри се изхили.

— Предполагам, че това ще накара Рагс да отпусне джоба.

Той нямаше представа колко разточителен можеше да бъде Сем Рагс. Сем се нуждаеше от кипарисовото блато за своята работа. Наддаването продължи със седмици, като ту Сем качваше цената над предложението на банката, ту тайнственият клиент на Ендрю Енсън повишаваше своето. По едно време Сем осъзна, че наддава само от инат, без да се ръководи от логика — истинската стойност бе грубо завишена. Клиентът на Ендрю купи имението на цена, десет пъти по-висока от реалната.

Чарлстън бръмна от слухове и предположения. Кой ли беше купувачът? И колко точно беше получила Маргърит Трад? Но нито мистър Енсън, нито мистър Хенри отговаряха на някакви въпроси.

— Ще се опитам, мамо, ще се опитам. Ще се опитам да те направя щастлива.

През рамото на Маргърит тя видя на нейното бюро няколко фотографии в рамки. Стюарт, усмихващ се зад волана на ролс-ройса, и Пеги, усмихваща се на Боб на снимката от сватбата им. Сватбата беше скромна и бърза. Семейство Трад беше в траур, а Боб го пращаха в

инженерния корпус в Европа. Пеги едва успя да дочака да проявят снимките от тържеството, преди да отплува корабът им.

Гардън и Маргърит бяха останали сами.

— Мамо, ние богати ли сме? — попита Гардън. — Някои момичета в училище казват, че сме много богати.

— Просташко е да се говори за пари, Гардън.

— И сега ли не може?

— Е, добре. Но не трябва никога, никога да говориш за това. Истината е, че всъщност не сме богати, но получихме много пари за имението.

— Какво ще правиш с тях, мамо? Ще ходиш ли на планина през лятото? Майката на Уентуърт Раг ходи всяка година, а всички казват, че те са богати.

— Всъщност, Гардън, ти и аз заедно ще ходим на планина това лято. Аз ще вложа парите.

— Какво означава това?

— Ти ще имаш всички преимущества, Гардън. Ще ме накараш да се гордея с теб — очите на Маргърит плувнаха в сълзи. — Ти си всичко, което ми остана.

Гардън коленичи до стола на майка си и я прегърна.

От мига, в който майка й й каза, че ще ходят на планина, вълнението на Гардън нарастваше с всеки изминал час. Единственото пътешествие, което някога бе правила, беше по пътя от Чарлстън до имението и обратно.

Рано сутринта на двадесет и втори юни едно такси спря пред къщата, за да откара нея, майка й и Зензи до гарата. Гардън едва стоеше на едно място. Никога не се беше качвала на такси. Или на влак.

Огромният локомотив приличаше на дракон, изпускащ големи парни облаци нагоре, нагоре, нагоре към покрива на гигантското депо, висок почти до небето. Гардън мина през съскащата струя, като краката й трепереха от възхищение и от страх. Тя знаеше, че драконът бе укротен. Всъщност тя знаеше и че драконът не е дракон. Но чувството за приключение и рискът на неизвестността правеха всичко да изглежда като ситуация от книжка с приказки.

Един млад човек с тетрадка и молив търчеше насам-натам по перона и се опитваше да разговаря с всички и да научи имената им. Годишната миграция към планините винаги имаше важно място на една от страниците в местния вестник. През лятото всяка сутрин перонът, от който тръгваше извънредният каролински експрес, гъмжеше от хора. Маргърит тайно се усмихваше зад дискретния черен воал, който покриваше лицето ѝ.

Два от петте вагона на влака бяха пълни с жители на Чарлстън. Те не заемаха всички седалки, но ги притежаваха. Имаше един вагон за други пътници, някои от които живееха в Чарлстън, но не спадаха към избраното общество. Четвъртото и петото купе бяха за негрите. Едното от тях бе неофициално запазено за прислужниците и детегледачите, както и за децата, намиращи се под строгия поглед на бавачките.

Настъпи половинчасов ад, докато децата и играчките бяха наблъскани във влака и кошниците с храна се подаваха през прозорците. Кондукторът викна „Всички да се качват!“, парата засъска оглушително, зазвъняха звънци, разнесоха се прощални викове и експресът потегли от гарата с двадесетминутно закъснение. Редовните пътници знаеха, че той ще спира на всяко градче и селце по дългия диагонал, който ги водеше в Северна Каролина, и че ще губи по петдесет минути на всяка гара. Те наричаха влака „Каролинския охлюв“, но го казваха с обич. Ваканцията започваше от мига, в който идваха на гарата и дългото, обвито с пушек пътуване бе съществена част от нея.

Дългото пътуване беше тежко, но Гардън не мислеше така. Дървените мостове караха сърцето ѝ да бие учестено, докато вагонът се клатушкаше над водата по невидимите релси. Тя махаше на децата по дворовете, на мъжете, каращи фургони по успоредните на линията прашни пътища, на хората по гарите, където влакът спираше с продължително съскане. Имената на градовете звучаха екзотично като наименованията по глобуса в училище. Тя четеше рекламите по плевници и хамбари и гледаше хипнотизиращите сребристи линии на телеграфните жици, опънати между стълбовете, които се стрелкаха край прозореца под забързания такт на колелетата.

Една по-възрастна дама, която седеше в средата на вагона в царствено уединение, бе първата, която отвори своята плетена кошница с храна. Това бе сигналът за обяд. Навсякъде във вагона

млади мъже подаваха кошници и кутии на седналите дами и скоро всички маси и празни седалки се покриха с квадратни салфетки.

Гардън беше твърде развълнувана, за да яде. Започваха хълмовете. Гардън никога преди не бе напускала долината. Никога не беше виждала възвишение. Беше очарована. После, часове по-късно, влакът направи голям завой и в далечината се показаха планините. Дъхът ѝ секна. Хълмовете, колкото и вълнуващи да бяха, не я бяха подготвили за планините. Никой не ѝ беше казал, че са толкова високи.

Влакът навлезе в малката гара на Хендерсънвил, Северна Каролина, като изпускаше пара с уморена въздишка. Чакълестата площадка около гарата бе натъпкана с превозни средства — автомобили, двуколки и блестящи зелени конски автобуси в правилни редици, строени със задните си врати към перона. Над вратата на всеки автобус бе изписано името на един хотел.

— В кой хотел отиваме, мамо?

— В „Лодж“, Гардън, във Флат Рок.

Имаше безброй прочути хотели в градовете около Хендерсънвил. Флат Рок беше известен като „малкия планински Чарлстън“. Гардън се втурна към автобуса, но Маргърит я хвана за рамото.

— Първо кажи „довиждане и приятна ваканция“ на всички от влака.

— Но аз не ги познавам всички.

— Това няма значение. Скоро ще ги опознаеш — Маргърит леко побутна Гардън към тълпата и се огледа за Зензи.

Лятото във Флат Рок бе време на постоянни изненади и радости за Гардън. „Лодж“ бе дълга, ниска постройка, с външни стени от неокастри дънери и вътрешна облицовка от полиран бор. Беше заобиколен от голяма покрита тераса с маси и столове от криви клони. Организирах се излети и екскурзии, танци в събота вечер с учители за начинаещите, езда по стръмните планински пътища върху стабилни отегчени попита и разходки с водачи из огромната сенчеста планина до водопади и прелестни панорами, оградени с парапет. През деня слънцето бе топло, а нощем хотелът осигуряваше термофори с топла вода, които се слагаха под завивките. В мразовитите нощи бяха необходими по две одеяла, тъй като всички спяха на отворени

прозорци. Въздухът с дъх на смола бе едновременно ободряващ и успокояващ. Всяка сутрин, когато изгряващото слънце будеше птичките край нейния прозорец, Гардън се събуждаше, усещайки по-голяма енергия от когато и да е преди.

В хотела имаше три други момичета горе-долу на нейната възраст. Когато не бяха на някое от планираните излизания, те изразходваха енергията си в каране на велосипеди, осигурени от хотела, по равния път от Флат Рок до Хендерсънвил или газеха в ледения поток, който минаваше покрай хотела. По време на яростните бури те сядаха на покритата тераса и наблюдаваха острите стрели на светкавиците и как гърмът удряше гъстите гори по възвишенията около и под тях. Гардън често мислеше, че планините са раят на земята.

Но раят си имаше цена. Маргърит започна да шлифова Гардън още от вечерта на пристигането им. Куфарите им бяха изпратени порано и ги чакаха в стаята им. Зензи уреди ползването на една от ютиите от пералнята и после се качи при Маргърит, за да помогне с разопаковането на багажа. Гардън само охкаше и ахкаше, когато бяха донесени новите ѝ тоалети. Радостта ѝ се изпари, когато Маргърит ѝ показа широкополата шапка, която трябваше да носи навън, и купищата бели памучни чорапогащници и ръкавици.

— Трябва още сега да започнем да се отърваваме от ужасните ти лунички, Гардън. Не трябва да позволяваш на слънчевата светлина да докосва кожата ти никъде и никога повече.

На следващия ден се започна с млечните маски. По един час следобед тя киснеше ръцете си във вана с мътеница. Преди лягане Зензи я натъркваше цялата с крем от сол и лимонов сок и после я измиваше с бял сапун в банята.

След една седмица Маргърит се зае с „ужасната коса“ на Гардън. Косата ѝ винаги бе представлявала голям проблем. Отначало заради това, че бе рядка, а после стана прекалено пищна. Късото и често подстригване, което Зензи бе опитала, когато Гардън влезе в първи клас, я бе направила по-лоша отвсякога. Сетне тя бе отрязала само част, като беше повдигнала горния слой и бе отнела косата отдолу, близо до кожата. Но косата на Гардън бе не само свръхестествено гъста, но и растеше неимоверно бързо. След няколко седмици плътна нова „растителност“ покри главата ѝ и се подаде през горния слой.

Тогава Зензи се предаде. На дванадесет години плитките на Гардън бяха по-дебели от ръцете ѝ и се спускаха до кръста ѝ.

Маргърит беше донесла намерената от Гардън на тавана миниатюра. Изучаваше я внимателно. Роклята и козметиката от осемнадесети век не струваха, но портретът беше ключ към невероятната красота, която Гардън бе постигнала с костюма. Маргърит реши, че най-изненадващата промяна е била в перуката. От златисто медната четина на мармаладени ивици, която имаше Гардън, трябваше да бъде създадена дълга светла коса. Всеки ден Маргърит опитваше по някой нов експеримент.

Лимоновият сок изсветли златистото и му придаде блясък на брилянт, но пък направи по-ярко и видимо червеникавото.

Помадите, които намери в аптеката на Хендерсънвил, потъмняваха и червеното, и златистото и правеха косата на Гардън да изглежда мръсна.

Миенето и увиването на главата ѝ в стегнати превръзки, докато изсъхне, не довеждаха до видна промяна, освен че докарваха на Гардън ужасно главоболие.

— Само ако можехме да се отървем от червеникавия оттенък, златистият няма да е никакъв проблем — казваше Маргърит. — Ти наистина имаш най-зле изглеждащата коса на света, Гардън.

Маргърит се опита да изскубне червеникавите косми един по един. Гардън стоически понасяше болката. Тя не искаше да има най-зле изглеждащата коса на света, нито пък искаше да натъжава майка си с оплаквания.

Но храбростта ѝ беше напразна. В косата ѝ имаше толкова много червеникави косми, а и те бяха твърде концентрирани. Ако бъдеха отстранени, Гардън щеше да има дузини малки плешивини по главата си.

Едно друго пътуване, до хендерсънвилския бръснар, почти донесе решението. Маргърит купи две отгняващи ножички — специални инструменти с остри издадени зъбци по остриетата — и се научи да борави с тях. После тя и Зензи се заеха с работа. След натъркването преди лягане Гардън сядаше близо до някоя лампа. Маргърит и Зензи сресваха косата ѝ, отделяха по някой червеникав кичур и правеха четири-пет рязвания от върха до основата с отгняващите ножици. Когато къдрицата биваше пусната и сресана, по

пода се посипваха отделни косми с различна дължина. Те работеха всяка вечер, докато ръцете им изтръпнеха. Към края на ваканцията можеше да се види явен напредък. Плитките на Гардън бяха по-къси с една трета и русата коса определено преобладаваше.

— Когато пораснеш достатъчно, Гардън — каза майка ѝ, — ще можеш да носиш косата си нагоре. Ще бъде великолепно. Ще продължим да работим върху отстраняването на отвратителната червеникава част. Ти видя как се прави. Искам да я изтъняваш поне по половин час на ден. Това ще поддържа новия растеж.

Маргърит беше доволна от постигнатото, но не и удовлетворена. Гардън се срамуваше от външния си вид и бе благодарна на майка си за усилията да я направи по-представителна.

Бе благодарна и за пътуването. Въпреки шапката, ръкавиците и чорапогащите, въпреки лечението на луничките и опитите с косата ѝ, тя се забавляваше чудесно. И за първи път в живота си разполагаше с пълното внимание на майка си. Липсваше ѝ Пеги, но не често. Понякога си поплакваше, щом се сетеше за Стюарт. Но да има майка си до себе си и да я ощастливява, беше всичко, от което се нуждаеше тя, за да замести загубата на сестра и брат.

И Маргърит несъмнено беше щастлива. Тя беше унила и донякъде затворена като майка, оплакваща сина си. А и наистина тъгуваше за Стюарт. Но сега единичната ѝ всеотдайност имаше нов фокус — оформянето на Гардън. Тя имаше и нова мечта — успехът на Гардън. Съчетани, тези две неща заемаха почти цялото ѝ време и помагаха на миналото бързо да избледнее. Времето, в което не беше заета с Гардън, се запълваше по най-благодарния за Маргърит начин: тя беше обект на внимание.

Маргърит Трад беше глупавичка жена, но не и пълна глупачка. Тя знаеше, че слуховете за ненадейното ѝ богатство са истинската причина за внезапния интерес на Керълайн Раг към нея. Керълайн беше пълна със спомени за приятелството им като деца и сладникаво съчувстваше на „трагичните загуби на Маргърит“. Беше толкова фалшива, колкото бе фалшив собственият ѝ смях. Но Маргърит помнеше, че тя бе също и една от „водещите домакини“ в града. Тя се движеше във вътрешния кръг на обществото.

Маргърит отвърна топло на авансите ѝ. Двете майки на свой ред одобриха приятелството между дъщерите си, Уентуърт и Гардън.

Двете момичета не се нуждаеха от подтик. Те от самото начало се възхищаваха една от друга. Уентуърт можеше да кара колело без ръце, Гардън можеше да плюе.

— Мамо — каза Гардън щастливо, — толкова се радвам, че се запознах с Уентуърт. Тя е най-добрата ми приятелка на света.

— Това е хубаво. Тя може да ти бъде от полза. Догодина ще отидеш в частно училище, в Ашли Хол. Уентуърт вече ходи там и ще те запознае с всички.

— Ашли Хол?

Сърцето на Гардън за миг спря. Уентуърт се оплакваше от трудността на уроците там. После отново затупка. Уентуърт казваше също, че там правят чудесни неща. Имаше уроци по тенис. И басейн.

Училището започна в първия понеделник на октомври. Предния следобед имаше прием и обиколка за новите момичета. Родители не можеха да присъстват. Маргърит толкова се поти над косата и дрехите на Гардън, че девойката разбра, че това е специален случай. Тя вече беше леко изнервена от мисълта, че ще влезе в стая, пълна с непознати. Вълненията на майка ѝ я притесниха до такава степен, че тя почувства болки в стомаха. Към нервността ѝ се добави и страх. Гардън не знаеше какво е да си болен; никога не бе имала нещо повече от

настинка. Непознатото усещане за болки и гадене я накара да помисли, че умира.

Маргърит отхвърли оплакванията ѝ.

— Не ме ядосвай, Гардън. Месечното ти неразположение вече мина. Побързай и си сложи шапката. Зензи чака да те отведе.

Трамваят беше претъпкан и Гардън трябваше да стои права. Движението на превозното средство я накара да се почувства още по-зле, но после опитите ѝ да запази равновесие погълнаха вниманието ѝ и болките изчезнаха.

Тя и Зензи слязоха от трамвая на спирката срещу училището.

— Зензи, виж — извика Гардън. — То е като парк!

Ашли Хол се намираше във величествен замък в стил Джордж III сред обширни поляни и буйна растителност. Главното здание бе разположено доста далеч от улицата, почти скрито от погледа от един стар, обвит с мъх, разклонен, вечнозелен дъб. Ограда от ковано желязо отделяше училището от улицата. Имаше две врати — малка портичка, водеща към тясна алея, и огромна двойна порта, която се отваряше към път за карети. Той се виеше изящно през широките морави и пред къщата се сливаше с алеята. На поляната между алеята и пътя имаше метален елен с гордо вдигната глава и празни очи, втренчени с презрение към минаващите.

— Дали мога да пипна елена, Зензи?

— Ще закъснееш, ако не побързаш. Ще те чакам тук.

Гардън сведе рамене — спомни си, че майка ѝ ѝ беше казала да не го прави и се опита да се отпусне. Завъртя пиринчената дръжка на вратата, отвори я и влезе вътре. Когато наближи къщата, тя забави крачка. Беше впечатляващо. Всичко в постройката сякаш се стремеше нагоре. На приземния етаж имаше стъклена оранжерия, а над нея — покрита тераса. Две двойки високи йонийски колони се издигаха от терасата и крепяха издигнат триъгълен фронтон. Той бе прорязан от огромен готически прозорец, чийто връх сочеше края на фронтоната. Средният прозорец бе заобиколен от по-малки.

Гардън дълго гледа, после преглътна и тръгна между редиците от саксии с палми в оранжерията, изкачи две стъпала и влезе във входния вестибюл.

— О — зина тя. Пред нея се издигаше стълба. Тя се виеше нагоре и все по-нагоре като спирала.

— Добро утро — каза някой до нея. Гардън погледна и видя, че една дама ѝ се усмихва.

— О, моля ви, кажете ми как тези стъпала се крепят във въздуха? Прилича на магия.

Дамата кимна.

— Нали? Донякъде наистина е магия. Днес никой не може да строи стълби като тази. Тази къща е на сто години.

— Не се ли боите, че стъпалата ще паднат?

— Не. Помисли малко. Ако не са паднали за сто години, защо да падат сега? — тя докосна ръката на Гардън. — Ти ще видиш колко са стабилни. Хайде, качвай се. Посрещането е в салона вляво на върха на стълбите.

Гардън се усмихна стеснително. Тя хареса енергичния глас на дамата и нейната учтивост. Искаше ѝ се да може да остане с нея, вместо да се среща с непознатите горе.

— Името ми е Гардън — каза тя.

— Така и предположих. Аз съм мис Емерсън, Гардън. Аз съм учителката ти по английски. Ти си последната, която чакахме, така че вече трябва да се качваш. Всички те чакат. Ето какво трябва да направиш. На вратата на салона стои една красива дама с тъмночервена коса. Това е мис Мери Макбий. Тя е директорката на Ашли Хол. Ще отидеш при нея и ще кажеш: „Добър ден, мис Макбий. Казвам се Гардън Трад.“ Тя ще се ръкува с теб и ще те заведе да се запознаеш с другите.

— Да, мис. Но майка ми ми каза да направя реверанс.

— Мис Мери не одобрява реверансите на млади дами. Малките момичета правят реверанси, но девойките в Ашли Хол не са малки момичета. Те са млади дами. Хайде, върви сега.

Мис Макбий енергично стисна ръката на Гардън. Стана ѝ приятно, когато забеляза, че в отговор на нейното, ръкостискането на Гардън стана по-здраво. Гардън погледна директорката. Видя една привлекателна жена с великолепна кестенява коса, която нежно се виеше край лицето ѝ и стигаше до раменете ѝ. Тя почувства жизнеността, която изпълваше мис Макбий. Тя витаеше във въздуха около нея и се таеше в докосването на ръката ѝ.

Мис Макбий видя едно бледо, неспокойно момиче, с отчаяно желание да се хареса.

— Ти ще обикнеш Ашли Хол — каза тя, — а всички ние ще обикнем теб, Гардън.

— Благодаря ви, мис Макбий — отговори Гардън от сърце.

Тя се запозна с другите момичета, от нейния клас, с учителките, със сестрата на мис Макбий — мис Естел; пи чаша мляко и си взе малко сладки, а после забърза заедно с другите момичета в запознаващата ги обиколка с мис Макбий по поляните и в другите сгради. След това каза „довиждане“, придружено от нови ръкостискания, и Зензи я отведе в къщи.

Когато майка ѝ я помоли да разкаже всичко за сутринта, умът на Гардън представляваше една неясна плетеница от впечатления. Тя си спомни стълбата, железния елен, един фонтан, много цветя и павирани пътечки, големи стаи с чиновове, както и това, че едно момиче имаше голяма превръзка на ръката си и че ще учат френски, и че там имаше и една малка къщурка, направена от раковини.

— И, мамо, мис Макбий е чудесна!

Мери Вардрайн Макбий беше южнячка от Тенеси и беше изключение сред младите жени от викторианската епоха. Беше получила прекрасно образование, включващо бакалавърска степен по изкуствата от колежа Смит и степен на магистър от университета в Кълъмбия. За млада дама от Юга, тя беше наистина уникална.

Мери Макбий беше динамична и идеалистична натура. Тя разбра какъв късмет е имала и съжали за погубването на женските умове, причинено от липсата на подобен късмет. Затова реши да направи нещо срещу това. Не можеше изцяло да промени света, но щеше да промени живота на толкова южняшки момичета, за колкото ѝ стигнеха силите.

Тя купи къщата на „Рътлидж Авеню“, събра група учителки, посветени на същата идея, и през 1909 г. отвори Ашли Хол с четиридесет и пет ученички. Четиринадесет от тях бяха на пансион, изпратени от градове, където нямаше добри девически училища, и от

родители, които вярваха в почти радикалната идея за женското образование. Три години по-късно една ученичка, която беше завършила Ашли Хол, влезе в колежа Смит.

Повечето от ученичките, които завършваха Ашли Хол, се омъжваха. Положението беше такова и мис Макбий го знаеше от самото начало. Тя знаеше, че най-известните девически училища шлифоваха младите дами в изгодни кандидатки за сватбения пазар. В Ашли Хол се преподаваше рисуване, музика, красноречие и поведение. Имаше часове по езда, танци и модерни спортове, като тениса.

Ученичките излизаха от училището подготвени. И докато получаваха необходимите за това знания, те получаваха образование, което надхвърляше предлаганото в много колежи и университети. Дори и ако не знаеха за какво ще им послужи.

Маргърит Трад искаше Гардън да посещава Ашли Хол, защото училището беше по-специално и дъщерята на Керълайн Раг ходеше там. Гардън искаше да го посещава, защото това щеше да оцастливи майка ѝ и защото там имаше басейн. Най-важното влияние върху развитието на Гардън дойде съвсем случайно. От това, че една млада жена от Тенеси беше посветила живота си на нещо. Мис Макбий беше чудесна.

— Бонжур, мадмоазел. Жьо м'апел мадмоазел Бонгран.

Гардън огледа останалите момичета в класа. Всички, освен едно, изглеждаха смутени като нея. А това едно каза:

— Бонжур, мадмоазел. Жьо м'апел Милисент Уудръф.

Девет удивени млади лица се втренчиха в Милисент Уудръф.

— Тре биен, Милисент — каза мадмоазел Бонгран. — Момичета, ние сега изведнъж се озовахме в началото на първия ни урок. Аз казах: „Добър ден, казвам се мадмоазел Бонгран“. А Милисент каза: „Добър ден, казвам се Милисент Уудръф“. Сега всички заедно ще кажем „добър ден“ и после ще си кажем имената. Вижте начина, по който отварям устата си, когато казвам „бонжур“ и като вдигна пръст, искам да го кажете заедно с мен. Готови ли сте? Добре... Бонжур...

Преди да свърши първият час, Гардън знаеше имената на всички момичета от своя клас.

Милисент Уудръф беше пансионерка от Филадельфия. Говореше френски от първи клас.

Вирджиния Андерсън също беше пансионерка. Тя идваше от Вирджиния, така че името ѝ беше лесно за запомняне. Беше много висока.

Шарлот Гиняр беше от Чарлстън. Гардън я беше виждала в църквата, така че тя не беше напълно непозната.

Ребека Уилсън също беше приходяща ученичка. Имаше хубави тъмни плитки, не твърде дебели, за да трябва да ги подрязва.

Луиза Фърнклиф беше пансионерка от Джорджия. Тя се разрева, когато ѝ се наложи да повтори думите по два пъти. Приличаше на разплакано бебе — беше розова и с трапчинки.

Бетси Уокър беше най-умното момиче в класа. От първия път каза всичко правилно. Беше от Чарлстън. Гардън помисли, че май вече я е виждала във влака при връщането от планината.

И Лин Палмър, и Роузен Мадисън идваха от Айкън, Южна Каролина. Живееха в една стая и дори бяха сходно облечени, в моряшки блузки и плисирани поли.

Джулия Чалмърс седеше до Гардън. Тя беше приходяща ученичка и искаше да бъдат приятелки. Подаде бележка на Гардън, но мадмоазел я взе, преди Гардън да успее да я прочете.

Когато удари звънецът, мадмоазел им каза да отидат в отсрещната стая през коридора за часа си по английски.

— Не след дълго — каза тя, — ние ще провеждаме часовете си изцяло на френски. Оревоар, мез елев.

Деветте новачки във френския потръпнаха. Мили Уудръф мина покрай тях, като ги гледаше отвисоко.

Мис Емерсън каза „добро утро“ и Гардън въздъхна щастливо. Харесваше я.

Приходящите ученички бяха освободени в два часа, за да могат да се приберат навреме за традиционния в Чарлстън обед в три. Зензи трябваше да дръпне плитките на Гардън, за да ѝ обърне внимание, когато стигнаха до тяхната спирка. Момичето беше в нещо като унес, замаяно от всичко ново, което му се беше случило в един кратък ден.

— Виж, мамо, погледни учебниците ми. Получихме нови учебници и те са си за нас, можем да ги задържим. Като звънне звънецът, всички ние ставаме и отиваме в друга стая. Понякога се качваме нагоре по стълбите, понякога слизаме. Видях Уентуърт да се качва, когато ние слизахме и тя ме помоли да седна до нея в параклиса. Това там се нарича нещо като среща, с молитви, химн и съобщения. Уентуърт казва, че понякога идват да им говорят хора, а понякога дори има филми.

— Гардън, говориш толкова много, че ме заболява главата. Иди си измий ръцете. Не си сменяй роклята. Трябва да отидем при шивачката, веднага след като се нахраниш.

— Но аз имам домашно, мамо. По латински. Ти знаеш ли латински? Днес учихме за римляните и за това колко много от думите ни са с латински корен. Обзалагам се, че не знаеш защо казваме „а.м.“ и „п.м.“ при определянето на времето. Знаеш ли, мамо, а?

— Зная само, че обедът изстива. Побързай. Имаме много работа, преди да затворят магазините. Забрави ли? Училището по танци започва в петък, а ние още не сме ти намерили обувки.

Същата вечер Гардън написа на Пеги:

„Бонжур, Пеги. И аз точно като теб се уча да говоря на френски. Би ли ми изпратила снимка на мястото във Франция, където сте с Боб? Ще я покажа на учителката си по френски. Тя се казва мадм... — не, задраскай това! — мадмоазел Бонгран и е много добра, но също и строга. Тя взе бележката, която едно момиче ми прати, още преди да съм я прочела. Ашли Хол ми харесва. Имаме много домашни и аз трябва да се залавям с моите.

С обич, твоя сестра
Гардън.

П.С. Имам нова рокля за училището по танци и обувки с катарамии. Убиват ми на пръстите, но мама казва, че няма значение.“

Чарлстън доста отдавна бе установил процеса на общественото израстване за своите младежи. Никой не мислеше за това с подобни научни термини; хората просто правеха това, което е било правено, и оставяха нещата да вървят по старому.

И за момчетата, и за момичетата процесът започваше на тринадесетгодишна възраст с училището по танци всеки петък вечер. Една дама ги учеше да танцуват, а те се учеха и от примера на четиринадесетгодишните от по-горния клас. След училището по танци грижата биваше поета от родителите. Петнадесетата година беше за частни партита и неофициални танци по домовете. За момичетата това носеше допълнително очарование заради кадетите от крепостта. Те бяха в колеж, те бяха възрастни; момичетата се чувстваха вече светски дами, защото се срещаха с по-възрастни осемнадесет — или деветнадесетгодишни мъже.

Родителите знаеха, че тези „по-възрастни мъже“ трябва да са в казармите до полунощ, че не им се разрешава да пият или пушат и че обикновено имат приятелки в родните си градове. Нямахше опасност, а момичетата, без сами да предполагат, научаваха неща, които по-късно щяха да им трябва. Срещаха се с непознати, с които трябваше да

водят интересни разговори, да ги слушат с интерес и да изглеждат по-възрастни.

На следващата година тези умения получаваха първата си проверка. Момичетата ставаха пред-дебютантки и участнички в сезона. Вземаха само внимателно ограничено участие — канеха ги на забави с чай и танци и обикновено на един бал. Придружителите им биваха внимателно подбирани сред момчетата, които вече им бяха познати от училището по танци и забавите, за да не се чувстват неудобно и да се покажат в най-добрата си светлина. Но биваха пускани и сред всички ергени на Чарлстън, с които можеха да упражнят уменията си за общуване, и ако се окажеха схватливи, да видят собствените си недостатъци и да използват възможността за отстраняването им.

Балът винаги беше най-специалното събитие. Момичето получаваше своята първа бална рокля, своя първи чифт дълги бели ръкавици, първата си чаша шампанско и за първи път се прибираше вкъщи късно през нощта. Балът беше първата вълнуваща увертюра за това, което предстоеше през следващата година, когато момичето дебютиреше в обществото и ставаше център на внимание през съответния сезон.

Представянето беше официално признание, че младата дама е готова за женитба. През своя сезон девойката биваше оглеждана от всички свободни мъже. Ако имаше успех, тя биваше ухажвана от един или неколцина и през времето, предхождащо следващия сезон, се омъжваше. Така процесът достигаше целта си с приятни, напредващи стъпки.

В първия петък на октомври Гардън изкачи широките стъпала на залата „Южна Каролина“, за да започне училището по танци. До нея вървеше Уентуърт Раг. Семейство Раг живееше на „Чърч Стрийт“, на една пряка от семейство Трад, и Дженкинс Раг бе предложил да придружи Гардън и Уентуърт. Трябваше да преминат само няколко преки; както Керълайн Раг бе казала на репортера на вестника преди години, всичко на юг от „Броуд Стрийт“ беше на една крачка едно от друго.

— Е, добре, госпожици — каза Дженкинс Раг, когато пристигнаха. — Ще се върна да ви взема точно в девет. Не покорявайте твърде много сърца.

— Не чак толкова много, татко — ухили се Уентуърт.

Гардън хвана Уентуърт за ръката.

— Не бъди нервна, Гардън — каза последната, — никой няма да те ухапе, даже и мис Елис. Почакай да видиш зъбите ѝ.

Но Гардън беше нервна. Майка ѝ беше говорила цяла седмица колко е важно да стане добра танцьорка.

— Трябва да летиш, Гардън. Хората трябва да говорят, че танцът с теб е като да държиш перце в ръцете си.

Маргърит за пореден път се бе оплакала от косата на Гардън.

— Права като пръчици и също толкова грозна. Ще трябва да направим нещо.

Предната нощ Гардън спа с ролки. Приличаха на дебели малки наденички, направени по времето, когато Маргърит ѝ навиваше косата с парцалчета. Но косата ѝ се изправи, още преди да стигне до училището. Когато се върна, Маргърит я сграбчи и отново ѝ навива косата, този път напръсквайки я е тоалетна вода, за да я прикрепи. Гардън стоя с парцалките, докато не се облече съвсем и се подготви за училището по танци. После Маргърит откачи всяка ролка с нагорещена маша. Гардън вече бе с набор гъсти къдрици, хванати над врата ѝ от широка черна кадифена панделка.

Гардън усети, че къдриците се изправят, докато двете с Уентуърт се изкачваха по стълбите. Забеляза, че Уентуърт беше с почти същата панделка като нея. Но косата ѝ се виеше от двете страни на лицето ѝ и блестящите кафяви къдрици с червеникави отблясъци падаха на вълни по гърба ѝ.

Момичетата влязоха в гардеробната в подножието на стълбите, за да оставят палтата си.

— Проклятие — избухна Уентуърт. — Ребека Уилсън вече е дошла. Това е нейната червена пелерина.

— Защо „проклятие“? Аз се радвам, че тя е тук. Познавам я от училище.

— О, Гардън, ти скоро ще познаваш всички от училището — всички момичета, искам да кажа. Казах „проклятие“, понеже мислех, че брат ѝ ще я доведе. Щях да се ослушвам по стълбите.

— И той ли идва на училището по танци?

— Мейн? Не, за Бога. Той е стар, наистина възрастен човек. И е толкова красив, че ще умра. Влюбена съм в него.

Гардън беше потресена.

— Ребека знае ли?

— Не, разбира се, и ще те убия, ако ѝ кажеш — на нея или на когото и да било. Закълни се, че няма да кажеш.

— Заклевам се.

— Тогава да вървим. Не се притеснявай. Тук съм вече втора година и знам, че всичко ще е наред.

Гардън кимна и се усмихна. Но ръцете ѝ се потяха в новите ѝ ръкавици. Помисли си, че потта може да се забележи и придърпа дългите си ръкави, за да покрие края на ръкавиците.

— Изглеждаш прекрасно, Гардън, спри да се притесняваш. Хайде.

Уентуърт я задържа по стълбите. Гардън сви рамене и направи първата крачка по пътя към женствеността.

Мис Елис имаше големи жълти зъби и тънки устни, които не ги покриваха изцяло. Старомодната висока яка не скриваше напълно тънкия ѝ врат и стигаше почти до капките кехлибар, които висяха от удължените краища на ушите ѝ. Мис Елис не беше красавица. Тя беше по-скоро карикатура на стара мома, знаеше го и затова беше кисела. Едва изкарваше прехраната си, като учеше по-знатните чарлстънски деца да танцуват валс и, под натиска на родителите им, фокстрот. Беше незаменима, тъй като грубата ѝ студенина плашеше момчетата и предотвратяваше бунтове.

Мис Елис носеше палка, с която отмерваше такта за пианистката, мисис Мейс. Мис Елис плашеше мисис Мейс дори повече, отколкото плашеше децата. Всички те бяха убедени, че мис Елис не би се поколебала да удари всеки, който сбърка.

— Новите ученички крачка напред — изкомандва мис Елис. Гардън погледна умоляващо към Уентуърт и се подчини. — Изправете редицата, момичета — Гардън се приближи към Джулия Чалмърс. Уентуърт беше права. Всяка от приходящите ученички от нейния клас

беше тук. — Сега момчетата. Напред и в редица — момчетата се подредиха срещу момичетата.

Огледаха се едни други с притеснение.

— Как мина? — нетърпеливо попита Маргърит, когато Гардън влезе в салона. — О, Гардън, косата ти! Колко ужасно! Кажи, твоята рокля ли беше най-хубавата? С кого танцува? Танцува ли с някого два пъти?

— Всичко мина добре. Мистър Раг каза, че роклята ми е много хубава. Учихме основните стъпки във валса. По-големите момчета и момичета знаят как да се въртят.

— Добре, а с кого танцува? Имаш ли си вече кавалер?

Гардън сви рамене.

— Престани с това кълчене, Гардън. Сякаш си болна от паралич. Отговори ми.

— Танцувах най-много с Томи Хейзълхърст. Мис Елис казва кой с кого да танцува.

— Разбирам. Това няма да е задълго. След като научите стъпките, момчетата ще канят момичетата. Тогава ще танцуваш с всички. Ще бъдеш първата, която ще канят.

Гардън погледна надолу към стягащите я обувки.

— Не смятам, че мис Елис ще позволи това, мамо — измърмори тя.

Не можеше да каже на майка си, че тя беше най-несръчната от всички. Мис Елис беше посочила Томи Хейзълхърст, защото беше най-едрият в групата.

— Може би ще успеете да задържите мис Трад да не се препъва в собствените си крака — беше казала тя високо пред цялата група.

Гардън наистина не разбираше защо ѝ е толкова трудно. Тя обичаше танците. Танцуваше, откакто се помнеше, в селището на имението. Знаеше, че танцува толкова добре, колкото всички други там. А и в хотел „Лодж“ тя беше една от най-добрите танцьорки. Но колкото и да се опитваше, не можеше да се носи леко като перце. „Трябва да бъда още по-старателна“, обеща си тя. И отиде в стаята си, за да намаже с мътеница лицето и ръцете си преди лягане.

„Трябва да се старая повече“, реши Гардън, когато получи двойка на първото си контролно по алгебра. И на първото по латински. И по английски.

Когато мадмоазел Бонгран върна контролните по френски и Гардън видя голямата червена двойка, тя се отчая.

Френският беше единственият предмет, по който си мислеше, че се справя добре. Това беше едва втората ѝ седмица в училището, а тя вече беше двойкаджийка. Бавно се запъти към следващия кабинет.

— Гардън — каза мис Емерсън, — би ли останала да поговорим след часа, вместо да ходиш в учебната зала?

Ще ми съобщи, че съм изключена, помисли Гардън.

— Да, мис — каза тя гласно.

Учителите бяха обсъждали продължително Гардън на събранието, което винаги провеждаха в началото на годината, за да преценят новите ученички. Всяка от учителките даде пример за работата на Гардън и своята преценка за нея. Решението не беше оптимистично за нейното академично бъдеще. Всички споменаваха желанието ѝ да се хареса.

— Бедното дете — каза мис Мичъм, учителката по алгебра. Тя натиска молива с такава сила, че се чудя как не го чупи. — Вече почти очаквам да видя кървава пот по домашните ѝ — мадмоазел Бонгран поклати глава.

— Наистина не мога да проумея. Има великолепен слух и добра памет. Устно е най-добрата в групата. Но не може да напише и най-простото упражнение.

— Определено има добра памет — потвърди учителката по история, — и работи добре. Знае подред всички крале на Англия, но не разбира защо те мразят кралете на Франция.

Всички погледнаха мис Емерсън.

— Пак ли аз? — попита тя.

— Сама си си виновна, Верити. Ти си тази, към която всички се привързват. Сигурно е заради начина, по който им четеш Браунинг.

— Глупости. Ще стигнем до Браунинг чак след две години. Причината е в моя акцент. Звучи им много екзотично. Мис Емерсън беше от Нова Англия и никога не приглушаваше съгласните.

— Е, добре, ще се заема с нея — каза тя.

В Ашли Хол признаваха, че не всички момичета са еднакво надарени. Но отказваха да приемат, че някое дете не може да бъде образовано. Ученичка, която имаше проблеми, биваше откривана навреме и получаваше специална помощ от най-подходящия за нея преподавател.

Гардън застана до бюрото на мис Емерсън, докато останалите момичета напуснаха стаята. Изглеждаше толкова нещастна, че на Верити Емерсън ѝ се прииска да я прегърне. Но милувките не бяха начинът, по който да ѝ се помогне.

— Гардън, зная, че имаш трудности с работата си в училище — каза мис Емерсън със своя ясен глас. — Можеш да се справяш по-добре.

— Ще се постарая, мис Емерсън.

— Старанието не означава, че си се справила. А трябва да се справиш.

Гардън наведе глава.

— Зная, че можеш да го направиш. Ще ти покажа как. Искам да оставаш в допълнителни часове всеки ден, докато не решим твоя проблем. Знаеш ли как се провеждат следобедните часове?

— Да, мис. Но трябва да започна следобедни уроци по музика от следващата седмица.

— Гардън, ако не можеш да се справяш с нормалната си работа, няма смисъл да добавяш и музика.

— Майка ми го иска.

— Разбирам каза мис Емерсън — и наистина разбираше.

Маргърит Трад не беше първата майка, която искаше да има съвършена дъщеря. Мис Емерсън се замисли за момент.

— Гардън, ще напиша бележка на майка ти. Ще ѝ кажа, че ще е по-добре за учението, ако музикалните ти упражнения са по пеене, а не по пиано. Певческото дружество ще ти хареса. И ще ѝ кажа, че искам да оставаш следобедите с мен за един специален проект. Още е рано да говорим за оценки.

— О, мис Емерсън! — Гардън вдигна изпълнени с обожание очи към нея.

— След няколко минути имам час — не реагира на благодарността мис Емерсън. — Отиди в учебната зала; ето ти разрешително за оставане след часовете. С него можеш да отидеш първо в библиотеката. Искам да вземеш една книга, която се казва „Пътят на странника“^[1]. Ще я прочетем заедно.

„Аз вероятно се нуждая от повече кураж и от теб“, помисли си мис Емерсън, гледайки отдалечаващия се гръб на Гардън. Беше написала бележка, която допускаше Гардън в занималнята за изоставащи ученици. Тя щеше да е най-добрата там. Идеята за певческото дружество, изглежда, ѝ допадна. Мис Макбий бе забелязала от входа на аудиторията, че Гардън, която седеше на последния ред, има необикновено приятен глас. Мис Макбий забелязваше всичко.

Приходящите ученици, които посещаваха следобедните часове, имаха избор — или да си отиват вкъщи за обед и да се връщат в три часа, или да останат в училището и да обядват с пансионерките и учителския състав. Мис Емерсън бе предложила второто в бележката си до Маргърит Трад, като бе добавила, че допълнителната такса не е от значение за повечето родители. „Тъй като те осъзнават, пишеше мис Емерсън, стойността на обучението в официално хранене за бъдещата кариера на една млада дама в обществото“.

Както тя и очакваше, мисис Трад беше казала на дъщеря си да остава за обед в училището всеки ден. Мадмоазел Бонгран се съгласи да позволи на Гардън да седи на „френската“ маса, където разговорите се водеха само на френски. Тя предсказа много правилно, че Гардън съвсем скоро ще се изравни и дори ще надмине останалите момичета.

— Оставете я да види, че притежава способности и ще добие повече увереност за отстраняването на слабостите си — каза тя убедено.

По принцип мис Емерсън беше съгласна с мадмоазел Бонгран. Но на практика тя трябваше да се занимава с тези слабости.

— Гардън — твърдо каза тя първия следобед, — има нещо, което трябва веднъж завинаги да разберем. Всички ние можем да се справяме по-добре, отколкото смятаме. Сами се побеждаваме. Не ни

побеждават нито обстоятелствата, нито другите хора, нито лошата съдба. Побеждаваме се сами. Докато не решим, че не бива да бъдем побеждавани.

Тя погледна към изпълнените с обожание, неразбиращи очи на Гардън и тихо въздъхна.

— Ще разбереш какво искам да ти кажа след време. А сега да започваме...

Точно преди Деня на благодарността бяха изпратени известия с оценките.

— Зная, че имам една двойка, мамо — каза Гардън със скръбен глас, — но всичко останало са тройки. И съм сигурна, че ще подобрят оценките си.

— Това не е важно, за Бога — каза Маргърит. — Не прави такива тъжни физиономии. Прекалено умните момичета само плашат мъжете. Ако ще подобряваш нещо, подобри премахването на тези лунички. Правиш ли си млечната маска всяка вечер.

— Да, мамо.

— Тогава ще е по-добре да я правиш и сутрин.

— Сутрин си проверявам домашните.

— Можеш да го правиш и в трамвая. Това, което виждат хората, е външността, а не съдържанието на главата ти. Трябва да се грижиш за кожата си.

Въпреки възраженията на майка ѝ, работата на Гардън в училище постоянно се подобряваше. Налагаше се да влага доста усилия, но тя имаше желание и постепенно се научаваше как да учи за най-добри резултати. Дори оценките ѝ по латински се вдигнаха на четворки, а по френски започна да получава и петици.

Мисис Лодсън, която ръководеше певческото дружество, беше очарована от Гардън. Повечето от силните гласове бяха сопрано, а Гардън имаше истински контраалт с богат долен регистър, който добавяше топлина в изпълненията на хора.

Когато говореше, гласът на Гардън също бе плътен и с колорит. Мис Оукмън, която преподаваше декламация, отдаваше това на влиянието на мис Емерсън.

— Тя се опитва да произнася думите като теб, Верити. Това я прави много различна.

Но напролет мис Оукмън откри, че Гардън има свой собствен талант. Момичетата преминаха от рецитациите на поеми и речи към разиграване на сцени от пиеси.

— Гардън се срамува да рецитира пред класа, но в пиесите става съвсем различно момиче. Тя е родена за актриса.

Мис Оукмън нямаше представа колко точно бе мнението ѝ за Гардън. Нито пък останалите учителки, въпреки че бяха крайно наблюдателни.

— Стой тихо и гледай какво други хора правят — беше посъветвала Гардън, когато тя влизаше в първи клас, Реба. Гардън я послуша, наблюдаваше и после правеше това, което правеха и другите деца. Вкъщи, когато за пръв път попадна сред семейството, беше наблюдавала Пеги и Стюарт, за да разбере как да се държи в новата ситуация. След по-малко от година те се преместиха в града и тя трябваше да се приспособява с две различни училища и домашни обстановки, преди още да бе свикнала напълно с предишните. Гардън се превърна в хамелеон. Тя приемаше цвета на заобикалящата я среда, като усвояваше нормите на поведение и отношение от хората край себе си и в отговор се нагаждаше към тях, за да бъде приятна, харесвана, за да пасне добре, да бъде като тях. Никога не ѝ беше хрумвало, че те може да не са прави.

Курсът по красноречие на мис Оукмън не беше единственият, който разшири заниманията си през пролетта. Курсът по рисуване изцяло напусна класната стая за семинари по скициране сред природата в парка на училището. Един следобед седмично мистър Кристи, преподавателят по рисуване, водеше една група от пансионерки на разходка и екскурзии из града, за да скицират. Мис Емерсън включи Гардън в тази група. Училищната ѝ работа се бе подобрила достатъчно, за да ѝ даде един следобед почивка от занималнята.

Мистър Кристи, както и други преди него, беше попаднал случайно в Чарлстън и се беше влюбил в града. Пътуваше от Ню Джърси за Флорида, когато внезапно му се повреди автомобилът.

За да убие времето, докато механикът работеше, той реши да разгледа Форт Съмтър. Единственото, което Хърбърт Кристи знаеше за Чарлстън, беше, че там са дадени първите изстрели в Гражданската война. Механикът го насочи към батареята, място за разходки до Уайт Пойнт Гардънс.

— Оттам ще имате прекрасен изглед, но няма много за гледане.

Доста преди да стигне до батареята, мистър Кристи реши да отложи остатъка от пътуването си. Той изпрати телеграма до Палм Бийч, до човека, който бе поръчал портрет на жена си. Хърбърт Кристи едва бе започнал да си създава име на добър портретист. Но го изостави без колебания. Нито едно лице на света не би могло да го развълнува така, както стените и къщите на стария Чарлстън.

— Погледнете това, филистимянки такива — изрева той на влачещите се след него момичета. Разтвори ръцете си и заръкомаха силно, застанал на една крива и тясна пресечка на „Чърч Стрийт“. — Не виждате ли? Слепи ли сте?

Гардън видя къщата на Уентуърт Раг. Мисис Раг беше в градината и пиеше чай с майката на Джулия Чалмърс. Гардън се запита дали са сервирани и шоколадени сладки с орехи. Готвачката на Раг правеше най-хубавите шоколадени сладки с орехи на света.

Няколко от по-големите момичета просто видяха, че мистър Кристи е много артистичен. Те тайно си падаха по него. Той беше точно какъвто трябваше да бъде един художник — с къдрици, които падаха над челото му, и дълги, дълги мигли.

Някои от момичетата се стреснаха от желанието на мистър Кристи да ги накара да се огледат. Те видяха една тясна калдъръмена уличка, потънала в сянката на преплетените клони на дърветата, които растяха от двете ѝ страни. Отстрани се издигаха фасадите на къщи, които оформяха верига от тухли и мазилка в променящите се розови, жълтеникави и кафеникави сенки. Единствената пукнатина във веригата беше една отворена порта близо до тях. През нея те зърнаха една оградена с тухлена стена градина с азалии във всички нюанси на розовото до стената. Разкошна глициния се катереше по стената и се подаваше над върха ѝ, покрита с едри виолетови цветове и издаваща такъв силен и приятен аромат, че те го усещаха чак от улицата.

Едно от момичетата забеляза играта на светлини и сенки по стените, очертанятията на балкона от ковано желязо на една от къщите,

толкова ефирно осветен, че представляваше просто още една сянка. Дъхът ѝ секна от строгите очертания на сградите, великолепието на тяхната простота, контраста между суровата чистота на линиите и меките пастелни цветове. Един неравен триъгълник мазилка се бе отронил от ъгълчето над един от високите прозорци на най-близката къща. Падналото парче бе разкрило прелестната подредба и строежа на старите тухли. Очите ѝ бяха приковани в гледката и тя се отдели от групата, за да не би някой да я заговори.

Мистър Кристи забеляза това, разбра я и остана доволен.

— А сега, дами — каза той, — ще продължим разходката. Следвайте ме. Днес ще подишаме малко солена въздух и ще погледаме полета на чайките.

— Мистър Кристи е много забавен — каза Гардън на майка си след излета в час по рисуване. — Той ни нарича с фамилиите ни, без „мис“ отпред. На мен ми каза „Град, прасе такова“.

Маргърит изсумтя.

— Това не е много хубаво.

— О, то е само шега. Той казва, че Чарлстън е една перла и че аз не го ценя достатъчно, колкото Библията например. Мистър Кристи е влюбен в Чарлстън и знае всичко за него. Днес ни показва една къща с врати, които бяха изрязани във формата на цветя. Каза, че това е Гардън Хаус и че цветята са гардении. Това същото име ли е като моето и твоето, преди да се омъжиш за татко?

Маргърит кимна.

— Тя е била наша, преди да дойдат янките. По право ние трябва да живеем там вместо онези ужасни Карсън. Те дори не са от Чарлстън. Той е от бранша.

— Какво значи „от бранша“, мамо?

Маргърит не я слушаше:

— Баща ми ми казваше, че салонът за танци в тази къща имал най-хубавия под в Чарлстън. Така се сливал с танцьорите, че човек имал чувството, че валсира из въздуха. Просто не е справедливо, че не живеем в собствената си къща. Ти можеше да даваш най-хубавите забави от всички момичета в града.

— А ние ще даваме ли забави? Бих искала да отпразнувам рождения си ден като Бетси Уокър. Играхме на карти вместо на глупави бебешки игри като „музикалните столове“^[2].

— Не бъди такава глупачка, Гардън. Догодина ще даваме истински танцови забави, знаеш това.

Гардън бе изненадана и ужасена. Танцовите ѝ умения не бяха добри.

— Това означава ли, че ще трябва да танцувам и другаде, освен в училището по танци?

Маргърит закри очите си с ръка.

— Господи, защо си ме натоварил с това дете? — изстена тя. После отпусна ръка и заговори бавно, сякаш обясняваше на малоумен. — Ти... ще... си... на... петнадесет... години... догодина. Щом станеш на петнадесет, вече ще си приключила с училището по танци.

Гардън се обърка още повече. Училището по танци винаги бе двегодишно. Всичките ѝ съученички щяха да ходят и догодина.

— Не се прави на толкова глупава, Гардън. Ти си по-голяма от останалите момичета в класа си, понеже си изостанала с една година. Това е. Просто ще завършиш с Уентуърт школата по танци. В действителност няма голямо значение.

За Гардън имаше значение. Тази нощ тя заспа разплакана за пръв път от много години. На следващия ден Уентуърт я развесели.

— Щастливка — поздрави тя Гардън. — Ще се отървеш от мис Елис. Да даваме свои забави и ще е толкова интересно! Това лято ще направим списъци кого харесваме и кого не. И ще ти помагам да се упражняваш в танците, Гардън.

Уентуърт Раг имаше щедра душа.

[1] Роман от Джон Бъниън. — Б.пр. ↑

[2] Игра, в която при спирането на музиката, всеки трябва да седне на определен стол. — Б.пр. ↑

Лятото във Флат Рок беше толкова сходно с предишното, сякаш времето се беше върнало назад. Гардън и Уентуърт бяха неразделни, а Маргърит и Керълайн Раг одобряваха това. Маргърит наблюдаваше Гардън със задоволство. Луничките ѝ почти бяха изчезнали, кожата ѝ беше красива и млечнобяла, без нито едно петънце. Походката ѝ беше перфектна, с небрежна изящност, придобита от онези много кошове, които бе носила на главата си в селището. Беше напълно здрава. Това се виждаше по ясните ѝ очи, добре оформените зъби и червенината, която заливаше бузите и устните ѝ, когато се упражняваше или биваше развълнувана.

Тя бе на четиринадесет години и тялото ѝ вече губеше недодялания си вид. Кръстът ѝ беше ясно очертан, а бедрата и гърдите ѝ се развиваха. Маргърит я наблюдаваше внимателно и с облекчение забеляза, че Гардън изглеждаше по-млада от възрастта си. Не ѝ се искаше девойката да разцъфне твърде рано. Красотата ѝ вече се виждаше, но не беше твърде ясно забележима. Маргърит подбираше широки рокли и тесни обувки за дъщеря си и поддържаше косата ѝ в стегнати плитки, двойно преплетени и вързани с големи панделки зад малките ѝ изящни уши.

За първата забава, която предстоеше, Маргърит кръстоса плитките над главата на Гардън. Тя приличаше на детска кралица с богата златно червеникава корона.

— Колко е хубаво, мамо! — възкликна Гардън. — Изглеждам толкова пораснала!

Тя не се притесняваше за забавата. Щеше да се състои в дома на Уентуърт, който тя добре познаваше, а Уентуърт цяло лято се беше упражнявала в танци с нея. Сега тя танцуваше съвсем прилично. Усмивваше се и само въртеше глава, като се възхищаваше на отражението си в огледалото.

— Може ли да ми продупчат ушите, мамо? На Уентуърт са ѝ продупчени и тя ще носи обици на забавата.

„Да, помисли си Маргърит, обиците биха довели впечатлението до съвършенство — заедно с малките ѝ уши и дългата, деликатна бяла

шия. Но не още. Не, докато не е настъпил най-подходящият момент.“

— Твърде малка си за обици, Гардън, а също и Уентуърт. Не знам къде е гледала майка и.

Маргърит започна да спуска косата на Гардън, но после смени решението си. Тя щеше да присъства на забавата заедно с Керълайн Раг. Искаше ѝ се да види впечатлението, което Гардън щеше да направи на кадетите от крепостта. Роклята беше най-подходящата — с висока, извита дантелена яка, с дълбоки плисета отпред и отзад и атлазен колан около драпирания кръст. Нямаше нищо възрастно в нея, нищо, което да привлича окото. Само царствената глава и нежното, приятно лице — все още лице на момиче, а не на жена. Да, щеше да е интересно да види реакциите.

— Изглеждаш очарователно, Гардън — мисис Раг целуна въздуха до бузата на Гардън.

— Благодаря ви, мисис Керълайн. Благодаря ви, че ме поканихте.

— Маргърит! — целувки и от двете страни. — Наистина си научила това дете на прекрасни маниери. Дайте си пелерините на Розали. Тичай горе, Гардън, всички са в салона... Не е ли смешно, Маргърит? В един и същи момент се чувствам млада като момиче и стара като мис Елис. Момичетата са толкова сладки, а момчетата са толкова смутени! Остава да дойде само още Луси Енсън и после можем да се качим горе.

Забавата беше истински кошмар за Гардън. Когато влезе в салона, тя застина. Уентуърт и две нейни съученички, Алис Микъл и Мериън Леели, разговаряха и се смееха въодушевено с четирима кадети от крепостта. В единия ъгъл на стаята три момчета говореха на висок глас за елена, който едното от тях бе застреляло. Две от тях ѝ бяха непознати; изглеждаха много големи. Третото беше Томи Хейзълхърст, но той не забеляза Гардън.

Уентуърт също не я видя. Алис погледна към нея, после извърна поглед. И трите момичета носеха пристегнати в кръста рокли. Гардън видя, че имат корсети, защото кръстовете им изглеждаха много тесни, а те самите изглеждаха пораснали. Цялото ѝ щастливо очакване се изпари, оставяйки я празна и уплашена. Остана така цялата вечер, вдървена, с вързан език, нещастна. Томи се опита да ѝ помогне.

— Танцуваш толкова лошо, колкото когато започна в училището по танци — каза той с ненавременна откровеност. — Хайде, Гардън. Едно-две-три-четири, едно-две-три-четири. Можеш да се справиш. Просто си представи, че сме в залата „Южна Каролина“ и мис Елис трака със зъби към нас... За Бога, Гардън, това беше шега. Когато някой познат ти каже шега, се предполага, че трябва да се засмееш.

— Не мога. Не мога да се смея, не мога да танцувам и ми се иска да съм умряла.

Заплашителният жезъл на мис Елис никога не я беше плашил толкова, колкото леденото изражение на неодобрение върху лицето на майка ѝ.

— Гардън — каза Маргърит, когато се прибраха вкъщи, — не мисля, че искам от теб твърде много. Дадох ти всички условия, лишавам се от всички малки луксове, за да имаш всичко, което може да желае едно момиче, и в замяна не искам нищо, освен малко усилие от твоя страна. Малко усилие, това е всичко. Тази вечер ти ме унизи пред най-добрата ми приятелка. Ние ѝ бяхме на гости, а ти не направи никакво усилие да се включиш в забавата. Стоеше там като пън и караше всички да се чувстват неудобно. Какво ще ми кажеш?

— Нищо, мамо.

— Ти не каза нищо и през цялата вечер. Никога не съм виждала по-нескопосано държане.

— Съжалявам, мамо. Ще се постарая, обещавам.

— Добре, постарай се. Отвратена съм от теб. Лягай си. Не желая повече да разговарям с теб.

Следващият ден беше неделя. Гардън коленичи до скамейката на Традови и почтително помоли Бога да ѝ помогне да стане „добра в забавите“. Освен това му благодари, че започва училище в понеделник.

Втората година на Гардън в Ашли Хол не бе толкова щастлива като първата. Мис Емерсън вече не я ръководеше.

— Миналата година ти се справи отлично, Гардън — беше казала тя. — Зная, че можеш да се справиш отлично и през тази.

И Гардън вече не спадаше към старата група. В часовете тя още беше заедно с Шарлот, Бетси, Ребека и Джулия, но, за разлика от нея, те все още бяха в школата по танци. Гардън не знаеше за какво си говорят, когато клюкарстваха за случилото се през уикенда. В обществото тя бе свързана с Уентуърт и с приятелките си, но нямаше

часове с тях. По забавите в събота вечер тя не разбираше шегите им за училището. Трябваше да полага усилия да си пасне с тях и нямаше голям успех.

Но ѝ оставаха певческото дружество и театралният кръжок и тя все още обядваше в училище с пансионерките на френската маса. Приспособи се към полуизолираността в класа си и на забавите, като стана по-тиха и по-заета в учението. Без да го осъзнава, атмосферата и духът на Ашли Хол станаха част от нея. Системната, гъвкава смяна на звънци и дежурства, уважението към личността, стойността и удоволствието от самодисциплината, желанието за знания, разбирането и оценката на красотата и хармонията бяха вложени в нея чрез примера на учителите и целия персонал, от мис Макбий до портиера Търп. Гардън не знаеше защо тъгата ѝ изчезва, щом погледне към величествената главна сграда, но го усещаше. Ако беше отчаяна, тя отиваше във вестибюла и съзерцаваше вълшебното съвършенство на литналата стълба. Това винаги я караше да се чувства по-добре. Докато седмиците минаваха, всяка пътека, полянка, всяко дръвче или храстче, всяко цвете ѝ вдъхваха спокойствие и сила.

— Аз обичам Ашли Хол — казваха ентузиазирано всички ученици. Гардън също го казваше, със съвсем същата интонация. Но за нея то означаваше нещо по-дълбоко, отколкото сама предполагаше.

Външната страна на живота на Гардън се промени много малко. Тя прилежно работеше в училище, съвестно се грижеше за кожата си и изтъняваше червените си кичури. Приемаше решенията на майка си за роклите и прическата. Посещаваха всички съботни забави и се преструваше, че ги харесва. И след известно време в живота ѝ настъпиха щастливи промени.

Беше поканена да се включи в хора на „Св. Майкъл“ и неделата се превърна в радостно събитие. Томи Хейзълхърст се изяви като неин официален обожател и съботните вечери престанаха да бъдат тежко изпитание. Гардън се чувстваше добре с Томи. Той беше безнадеждно влюбен в Уентуърт и се нуждаеше от приятел, с когото да споделя мъката си. Скоро той започна да придружава Гардън на всяка забава и слухът, че тя си има любовник, се понесе. Вече не трябваше да флиртува с останалите момчета.

Дори и майка ѝ беше доволна. Томи Хейзълхърст беше много далеч от бъдещето, което Маргърит чертаеше за Гардън, но той

изглеждаше добре, имаше добри маниери и идваше от добро семейство. А и беше доказателство, че Гардън е привлекателна. Беше просто идеален за начало. Маргърит отново показваше чувствата си и Гардън се радваше на майчиното си одобрение.

И когато настъпи буйната, богатата южна пролет с опияняващата си смес от аромат, цвят и топли, шепнещи ветрове, които галеха кожата, Гардън се отърси от смущаващото я неясно, необикновено безпокойство, което се опитваше да завладее тялото и ума ѝ. Всичко ѝ харесваше така, както си беше. Не искаше нищо да се променя.

В това време всеки изминал час я отдалечаваше от детството и довеждаше нейната изящна и нежна женственост до съвършенство.

Това лято Гардън се влюби. Името му беше Джулиън Гилбърт и беше от Алабама. Беше по-висок от един и осемдесет, с тъмна коса и толкова кафяви очи, че изглеждаха почти черни. Носеше ленени костюми, които сякаш никога не се мачкаха, а връзваше малката си тънка вратовръзка на падаща надолу фльонга. Акцентът му беше много сладък и той се покланяше на дамите с голяма учтивост. Беше първообразът на всяко романтично клише: висок, тъмен, красив, елегантен и галантен.

И беше женен. Той и невестата му прекарваха медения си месец в хотела „Лодж“. Тя се казваше Анабел; когато Джулиън произнесеше името ѝ, то звучеше като носеща се от облаците музика. Тя също беше висока и грациозна, със сърцевидно лице, оградено от къдрава руса коса, която тя оставяше на свободни букли. Обличаше се винаги в бяло и носеше цветя в косата си и по колана си. Джулиън ги береше от планинските полянки и ѝ ги поднасяше коленичещ.

Гардън ги гледаше с широки, блеснали очи. Майка ѝ казваше, че те са твърде обикновени. Керълайн Раг смяташе, че са сладки като Мери Пикфорд и Дъглас Феърбенкс.

Уентуърт сподели с Гардън под секрет, че Джулиън е красив почти колкото Мейн Уилсън.

Двете момичета отиваха с колела до Хендерсънвил за сладоледени торти и ги ядяха до автомата за газирана вода в магазина, тъгувайки и сравнявайки терзаещите ги несподелени увлечения. Вечер пееха „Някой ден ще те откроя“ и оставяха сълзите да текат по бузите им.

Уентуърт накара Гардън да се закълне и после ѝ прошепна своята най-голяма тайна:

— Позволих на един от кадетите да ме целуне.

Гардън се изпълни с благоговение.

— Не се ли боеше, че могат да те видят?

— Бях ужасена. Мисля, че това е най-хубавото. Всички бяхме навън, на терасата на Луси Енсън, спомняш ли си? Онази последна забава, когато беше много горещо. Има едно голямо сенчесто място в

дъното, където е асмата. Той ме опипваше. Знаех, че ще го направи. Беше Фред, който винаги се опитва да танцува плътно притиснат.

— Ти какво направи?

— Оставих го да ме опипва, глупачке. И после вдигнах лице и той го направи.

— По устата?

— Да. Не си ударихме носовете или нещо от тоя род. Той май е доста опитен в целувките.

— Но, Уентуърт, ти дори не го обичаш. Защо го направи? — само при мисълта за това кожата на Гардън настръхна.

— Виж, Гардън, ще стана на шестнадесет през август. Не бих могла да седя с някой, който да ми вика „сладурче“, а никога да не съм била целувана.

— И как е, Уентуърт? Почувства ли виене на свят?

Уентуърт се замисли.

— Не, не ми се зави свят или нещо подобно. Но беше вълнуващо. Не прилича на нищо друго.

Същата есен, когато забавите започнаха наново, Гардън спря Томи Хейзълхърст, когато той я изпращаше от къщата на семейство Микъл. Стояха в сянката на един огромен олеандър.

— Томи, би ли ме целунал?

— Какво? Ти луда ли си, Гардън?

— Моля те, Томи! Ще стана на шестнадесет през декември и просто трябва да бъда целуната преди това.

Томи постъпи като истински джентълмен. Наведе глава и бързо докосна свитите устни на Гардън.

— Така добре ли е?

— Да, Томи, благодаря ти.

Гардън се опита да усети дързост и безразсъдство, но не успя. Целуването не е нещо особено, помисли си тя.

Гардън караше третата си година в Ашли Хол. Чувстваше се вече част от него, като обраслата с папрати изкуствена пещера близо до главната сграда. Беше избрана за заместник-ръководителка на

театралния кръжок и бе поканена да се включи във „Верд’о“, организация, която събираше пари и се грижеше доброволно за бедните деца в Чарлстън.

Гардън съобщи новините на майка си и получи механичния отговор, който бе свикнала да очаква. Маргърит искаше да знае всичко, което дъщеря ѝ прави в училище, но то всъщност не я интересуваше.

Гардън спестяваше на майка си най-интересните събития в Ашли Хол. Мили Уудръф и две други пансионерки пристигнаха с подстригани коси. Мили бе донесла също и екземпляр от една скандална книга — „Тази страна на рая“. Тя минаваше от ръка на ръка, докато страниците ѝ се разлетяха, а всички си шушукаха само за любовните срещи и за момичетата, които пият и пушат в книгата. Повечето девойки смятаха, че всичко това е лъжа, но Мили се кълнеше, че тя лично познава някой, който познава едно точно такова момиче във Филадельфия.

С приближаването на Коледа Гардън се съсредоточи върху две големи приближаващи събития от последната учебна седмица. Певческото дружество изнасяше концерт за учениците и родителите, като тя самата изпълняваше едно соло — френска версия на песента „Между вола и магарето“. А „Бер д’о“, както винаги, трябваше да помогне в украсяването на „дървото на мис Макбий“ с подаръци за бедните деца. Гардън се опита да не мисли за ваканцията. Тази година тя ставаше пред-дебютантка.

Майка ѝ не я оставяше да го забрави. Гардън трябваше да се бори с майка си, за да я убеди, че репетициите на певческото дружество са по-важни от пробите при шивачката. Тя за пръв път се опълчи срещу майка си и това я накара да се почувства виновна, но продължи борбата и надделя.

Опита се да изкупи вината си, като проявяваше фалшив ентузиазъм, когато майка ѝ ѝ заговореше за сезона.

— Гардън, не можеш да си представиш колко вълнуващ и прекрасен е един истински бал. Танците с чай са също много забавни, разбира се, но първият бал е най-красивото нещо в живота ти. Освен бала на представянето, естествено. Но той е чак догодина. Без съмнение тазгодишният бал ще е най-хубавото нещо, което някога ти се е случвало.

Маргърит донесе скъпоценната си кутия със сувенири и извади пожелтелите, раздърпани покани и избледнелите картички за танци, като разказваше на Гардън подробности за всяко събитие.

През първата седмица на декември започнаха да пристигат нови бежови покани. Маргърит посрещна Гардън на вратата, когато тя се връщаше от училище, и едва я остави да си съблече палтото, преди да седне на бюрото на Маргърит и да напише, че приема поканите.

Но на десети декември Гардън завари майка си да крачи разярено напред-назад из стаята.

— Как се осмелява — викна Маргърит, — да те покани в тази къща?

— Коя, мамо? В коя къща?

— Мисис Елизабет Купър, ето коя. Тази ужасна жена!

Гардън взе поканата от ръцете на майка си.

— Това е за танцовата забава с чай на Луси Енсън — каза тя.

Маргърит я погледна.

— Мога да чета, много ти благодаря, Гардън. Това, което не мога да разбера, е как тази ужасна старица може да е толкова нахална!

Гардън се опита да я успокои.

— Зная за тази забава, мамо. Луси ми каза, че съм поканена. Тя и майка ѝ сами са писали поканите. Жената, която дава приема, вероятно не е знаела, че съм в списъка.

Маргърит спря да излива яда си, но все още беше сърдита. Едва на закуската на следващата сутрин Гардън се осмели да я запита:

— Ще ходя ли на забавата на Луси, мамо? Може да ме попита в училище.

— Да. Нямах толкова много покани, че да можеш да отхвърлиш една. Защо Луси прави светския си дебют този сезон? Мислех, че е на твоите години.

— Не си ли чула? Луси е сгодена. И е вече на седемнадесет. Загуби една година, когато беше болна от скарлатина.

— Защо не съм чула нищо за това? За кого ще се омъжва?

— Тайна е, мамо. Не казвай, че аз съм ти казала. Няма да го обявят до края на сезона. Сватбата ще е чак след юни, когато Луси завърши. Уентуърт била чула как бащата на Луси казал, че не иска тя да се омъжва толкова млада.

— За кого, Гардън? За кого ще се омъжва Луси?

— О, за Питър Смит. Никога не съм го виждала. Бил доста по-възрастен. Имали съседна къща до семейство Енсън на остров Съливан и Луси го познавала от дете.

Маргърит се успокои. Питър Смит не беше от мъжете, който бе запланивала за Гардън. Той беше доста приемлива, но не смайваща плячка.

Гардън долови, че майка ѝ е доволна от нещо. Сега, помисли си тя, е подходящият момент за въпроса.

— Мамо — каза тя с небрежен глас, — коя е жената, която дава приема за Луси?

Майка ѝ за момент настръхна.

— Тя ти е леля, Гардън. Сестра на дядо ти.

— Сигурно е много стара.

— Да, сигурна съм, че е. Срещата съм я, когато бях млада, но почти не я помня. Баща ти имаше ужасна разправия с нея и оттогава никой от нас не е разговарял с нея и не е споменавал името ѝ.

Гардън с надежда чакаше още информация.

— Не си спомням подробности. Баща ти веднъж ми разказа, но аз забравих. Беше го измамил с много пари и го бе изгонила от семейната къща на Трад. Както знаеш, тя живее там, където ще е забавата. Това е къщата на семейство Трад. Тя трябва да е наша, а не на Елизабет Купър.

— Сигурно е ужасна жена.

— Наистина ужасна. Чудя се, че дава прием за Луси, въпреки че чух от някой, че ѝ била кръстница. Или нещо подобно. Семействата на Трад и Енсън са братовчеди.

— Луси ми е братовчедка?

— Нещо такова. Това не е важно. В Чарлстън всички са братовчеди.

— Ще закъснея. Довиждане, мамо.

— Не забравяй да се прибереш по-рано.

— Зная, зная. Имам проби.

Маргърит също имаше една рокля, която трябваше да пробва. И тя щеше да ходи на бала. Той беше насрочен за коледната вечер, когато беше рожденият ден на Гардън и когато щеше да, е минал един ден от

края на тригодишния дълбок траур на Маргърит. Сега можеше да носи сиво, бледолилаво или комбинация от черно и бяло. Би ѝ се харесала бяла рокля с черна дантела, но бялото беше запазено за дебютантката, в чиято чест беше балът. „Сивото, реши Маргърит, ще ме направи твърде стара.“ Тридесет и седем не беше чак толкова голяма възраст. Лилавото също не пасваше идеално, но едно леко деколте от сребърна дантела щеше да смекчи виолетовия оттенък.

В интерес на истината, тя беше по-загрижена за външния вид на Гардън, отколкото за своя. Гардън трябваше да бъде забелязана, да ѝ се възхищават, дори да я ухажват. Но не прекалено. Трябваше да изглежда млада, още не съвсем готова да развлича кавалерите, Маргърит нямаше да допусне нищо да излъже надеждите ѝ за успехите на Гардън през собствения ѝ сезон. Нямаше да има предварителни годежи за дъщеря ѝ. Тя възнамеряваше да постигне чрез Гардън всичко, което би могла да има и което би имала, ако не се беше полъгала по ранната си сватба. Когато дойде нейният дебют, Гардън ще се появи на сцената в пълната си красота, ще бъде красавицата на сезона, от обожателите ѝ всяка сутрин ще пристигат дюзини букети, ще я ухажват, може би ще се бият за нея, а някой може и да се самоубие заради нея.

Беше подбрала модел за роклята на Гардън, който включваше морска блуза и рязана пола; издути ръкави, дълбоко деколте, драпирана талия и плисирана като акордеон пола. Беше изработена от бледосиня коприна с малък рюш от бяла дантела по врата и розови пъпки, избродирани по ръкавите и елечето. Коланчето беше една широка панделка от розов атлас, а пантофките също бяха от розов атлас с ниска френска якичка. Щеше да носи изкуствени рози в косата си и букет от розови пъпки, вързан със синя дантелена панделка.

— Мамо, чувствам се толкова особено — каза Гардън.

— Изправи се, Гардън. Поеми си дъх и го задръж, докато мисис Харви те стегне по-здраво.

Корсетът придаде на кръста на Гардън желанния размер и направи по-забележими стегнатите ѝ млади гърди. Маргърит кимна в съгласие с шивачката. Роклята щеше да скрие всичко, което корсетът разкриваше, но когато някой мъж обвинеше ръка за танц, щеше да усети тънкия кръст и да си представи останалото.

Гардън вече носеше лек корсет под всекидневните си рокли. Той беше подходящ за танци с чай. По-старите ергени ги посещаваха само

когато имаха честта да са по-близки с домакина, а тази година нямаше такъв случай.

Маргърит не разпозна гласа по телефона. Той ѝ казваше, че дъщеря ѝ е била блъсната от автомобил. Намирала се в отделението за спешни случаи на болницата „Роупър“.

Маргърит изпищя.

— Не се тревожете, мисис Трад — зауспокоява я гласът. — Нараняванията ѝ не са сериозни. Само счупен глезен.

— Ще дойда веднага — каза Маргърит. Тя положи телефонната слушалка и изхлипа. Щяха да пропаднат пред абитуриентските празненства на Гардън.

— Зензи! — извика тя. — Пригответи ми чаша чай! Чувствам се ужасно.

— Всичко е наред — казваше Гардън на всекиго по време на танците с чай на деветнадесети декември. И наистина беше така. Страховете ѝ относно празненствата се бяха уталожили. Всичко, което трябваше да прави тя, бе да си седи в големия стол с колела и да гледа танците. След като увери поотделно всеки присъстващ, че се чувства добре, я оставиха на спокойствие. Тя се наслаждаваше на музиката — истинска музика, изпълнявана от четири инструмента, а не само от пиано. Беше завладяна от гледката, която представляваше веселящият се Чарлстън. Майка ѝ беше предсказала, че празненствата ще ѝ харесат. И се оказа права. Гардън прехвърляше мислено останалата част от графика: още едни танци с чай на двадесети, после балът на двадесет и четвърти и пак танци с чай в чест на Луси Енсън на двадесет и осми.

По време на бала Маргърит седеше до дъщеря си. Тя бе доволна от съвсем приличния успех на Гардън. И четиримата ергени, интересувачи Маргърит, дойдоха при дъщеря ѝ, за да ѝ изразят добрите си чувства. А двамина от тях бяха видимо впечатлени, когато Гардън се усмихна и им заговори със своя гърлен и женствен глас. „Следващата година — каза си Маргърит — ще бъде истински триумф.“

Маргърит се опита в последната минута да разубеди Гардън да ходи на чая с танци в чест на Луси Енсън, но Гардън се показа непреклонна. Макар и прикована на стол, тя си прекарваше добре този празничен сезон, а и това беше последното парти от него.

— Перспективата да се срещна с мисис Купър не ме прави нервна — каза Гардън. — Тя не може да ме ухапе все пак.

Всъщност тя беше изпълнена с любопитство спрямо страховитата си стара леля, както и спрямо къщата, обитавана от нея.

Луси Енсън даде на своята кръстница списъка на гостите на партито си, веднага щом бяха получени потвържденията на всички покани. Но Елизабет Купър се вгледа по-внимателно в него чак след коледните празници. Онова, което знаеше дотогава, бе, че са поканени четиридесет и пет души, вероятно всички приели поканата. Сега, два дни преди танците с чай, тя трябваше да се вгледа по-внимателно в имената, за да може по-лесно да приветства носителите им при посрещането, защото съществуваше реална опасност да обърка различните братя и сестри, а нищо не можеше да разстрои повече едно седемнадесетгодишно момче от това, в определен момент да бъде назовано с името на четиринадесетгодишния му брат.

Така че, отпивайки чай, тя започна да чете списъка. Когато стигна до името на Гардън, прошепна „О, Боже!“ и отпусна листа в скута си, като разля част от чая. След което разсеяно заобърсва полятата си рокля. Беше дълбоко развълнувана.

„Досега трябваше да съм направила нещо — помисли си. — Каква проклета старица съм! Това дете е внучка на брат ми, а аз никога не съм го и поглеждала. Той имаше и други деца... А можех да направя някакво усилие в това отношение. Нямам извинение за държанието си.“ И тя наклони глава напред, захлупвайки лице в дланите си.

В действителност бе имала причини за това си поведение. Нейният племенник, бащата на Гардън, бе прелъстител и убиец, тъй че изразяващата възмущение реакция на Елизабет, ако и крайна, имаше своите основания. В случая също и нравът на Традови се беше проявил. След като веднъж се бе заклела да няма повече нищо общо

със Стюарт, нейното решение бе неотменно подхранвано от възмущението и огорчението ѝ. Тя бе забранила да се говори за имението Трад в нейно присъствие.

Така, когато Стюарт умря през 1913 година, тя и не узна това. Беше се изолирала от света, неспособна да гледа живота в лицето поради съкрушението от смъртта на единствения и син Трад предишната година при нелепото потъване на „Титаник“.

Тя се върна към нормалното съществуване бавно, като волята ѝ превъзмогна отчаянието, но дълго време виждаше само най-близките си приятели, дъщеря си и внучетата. Тогава някой ѝ каза, че племенникът ѝ е умрял, но тази новина не я впечатли. Както имението, така и всички, свързани с него, ѝ се струаха твърде далечни. Тя не се и сещаше за това семейство. По-късно научи, че младият Стюарт работел в банката на Ендрю Енсън. Ендрю я увери, че тези ѝ родственици били добре и тя се възползва морално от уверението му, че ще ги наглежда по един или друг начин, за да загърби старите рани и да се съсредоточи в изграждането на новия си живот.

Скоро след това Елизабет замина за Европа и така и нищо не чу за произшествието с младия Стюарт. Когато се завърна, мълвата ѝ донесе, че Маргърит забогатяла, че се отдала на яростно социално катерене нагоре и че Гардън, единственото останало у дома дете, посещавала Ашли Хол, школата по танци и участвала в хора на „Свети Михаил“. Години наред не бе виждала никого от имението Трад, така че по-добре беше нещата да си бъдат оставени такива, каквито са.

„По-лесно е наистина — помисли си тя сега, — но не е хубаво. Бях и си оставам една проклета бабичка. Бих желала клетото момиче да не дойде на партито на Луси. Не искам да го виждам. Не обичам да се чувствам гузна.“

Когато Гардън беше добутана до входа заедно със стола си, Елизабет външно запази самообладание, което въобще не отговаряше на вътрешното ѝ състояние.

„Тя трябва да знае коя съм — мислеше си Гардън, — а дори не ѝ трепна окото. Но все пак се показва любезна.“

— Благодаря — каза Гардън на придружителя си, — да, в този ъгъл е добре. Оттук виждам всичко.

Тя се усмихна и махна на хората, които я поздравяваха. После танците започнаха.

Това събиране беше различно. Хората не напускаха дансинга, за да говорят с нея. Гардън седеше на стола си неподвижно, което не беше нещо ново.

Тя сви рамене. Е, да. Да не мърда досуц като цвете не ѝ се случваше за първи път.

Стоящата от другата страна на стаята Елизабет Купър сложи ръка на сърцето си. Преди толкова много година тя бе имала по-голям брат — Пинкни. Беше толкова чудесен и тя го обожаваше. Той имаше един навик, който тя беше забравила: когато имаше тревоги, обикновено свиваше рамене, като че за да се отърси от тях. Също като това дете. Движението на раменете беше същото, както и спокойният прикриващ израз на лицето, по който никой не можеше да отгатне в какво се състоят въпросните тревоги. Лицето, което тя гледаше сега, беше същото. Носът беше същият като на Пинкни, брадата с нещо наподобяваше неговата. Тези очи бяха очите на Традови. Щяха да бъдат съвсем като очите на Пинкни, ако се смееха.

Елизабет мина около края на препълнения с хора дансинг и седна на стола до Гардън.

— Здравей!

— Здравейте! — Гардън я погледна, изпълнена с опасения.

„Защо ли е толкова изплашена? — запита се Елизабет. Това е абсурд. Аз не ѝ мисля злото.“

— Знаеш ли, Гардън, че аз съм ти стара леля, сестра на дядо ти?

— Да, мадам.

— Ще се радвам, ако ми казваш леля Елизабет. На колко години си Гардън?

— Станах на шестнадесет миналата седмица.

— А аз съм на шестдесет и две. Но си спомням, когато бях на шестнадесет. Беше ужасно! Струваше ми се, че всички, освен мен са вече пораснали и не се страхуват от нищо. Разбираш ли?

— О, да, мадам.

— Аз, естествено, не бях права. Те всички се страхуваха също като мен. Това научих по-късно. И ти също ще разбереш това. Аз каня гости на чай всяка сряда следобед от три до пет часа. Ти си добре дошла.

— Благодаря, мадам.

Елизабет стана и се насочи към стълбата. „Какво изплашено малко зайче, си каза тя. И каква лъжкиня съм аз! Когато бях на шестнайсет, не се страхувах от нищо на света.“ Тя се качи в своята спалня и взе кутия от една полица. А долу Уентуърт беше заела стола, който тя беше току-що освободила.

— Твоя леля? Гардън, никога не си казвала, че мисис Купър е твоя леля.

— Стара леля.

— То си е все същото, Гардън! Знаеш ли какво значи това? Ти си братовчедка на Мейн Уилсън. Мисис Купър е негова баба. Той и Ребека са тук през цялото време. Те толкова я обичат. Добра ли е? Аз само я познавам колкото да се поздравяваме.

Гардън се опитваше да прецени дали смята, че старата ѝ леля е чудесна или не, така че да отговори на Уентуърт. Но след това тя я видя да се връща, при което Уентуърт изчезна.

Елизабет постави една квадратна кутия в скута на Гардън.

— Това е подарък за рождения ти ден — каза тя. Развърза широката сатенена панделка и я махна. — Хайде, виж какво има вътре.

— Благодаря... лельо Елизабет.

— Няма нищо. Но преди да благодариш толкова много, по-добре виж дали кутията не е празна.

Кутията не беше празна. Гардън извади подаръка — той беше фина порцеланова фигура на балерина върху кръгла поставка, бяло емайлирана с гирлянди от цветя.

— Навий я — нареди Елизабет. — Това е музикална кутия. Ендрю! Кажете на музикантите да спрат да свирят за малко.

Господин Енсън, въпреки че беше виден президент на банка, побърза да изпълни молбата на Елизабет.

Музикалната кутия беше чудо. Всички се скупчиха да гледат танца на балерината. Ръцете и краката ѝ бяха свързани; те се движеха със сложни малки жестове и пируети във „Валсът на цветята“. Музиката беше по-богата от тази, на която и да е друга музикална кутия, чута някога от присъстващите — беше си мелодия, а не звънтене. Тя се усили, балерината се завъртя на един крак, след това изведнъж кракът ѝ се счупи и тя падна. Ахването на публиката почти заглуши веселата музика.

На Гардън ѝ се прииска да погледне старата си леля. Искаше да ѝ каже, че харесва подаръка си, дори и счупен, защото кутията беше красива, а музиката ѝ беше любима. Преди да събере смелост да говори, мелодията секна, кутията избръмча, балерината се изправи и се поклони до кръста.

Гардън се засмя. Всички се засмяха, а Елизабет повече от другите. Очите на Гардън се разтеглиха в ъглите, когато тя се смееше. Светлината танцуваше в тях. Това бяха очите на Пинкни Трад.

— Донесох това от Париж — каза Елизабет.

— Обичам французите. Те са толкова немирни.

— Пусни я отново, Гардън — каза Луси Енсън.

— Да... навий я пак... Мислех, че е счупена... Не съм виждала... чувах за... мислех, че ще умра... — чуваше се от глъчката на хората.

Гардън завъртя малкия златен ключ, знаейки какво прави, като очите ѝ още се смееха. Елизабет се усмихна.

— Ето — каза тя и завърза панделката на флъонга около пострадалия крак на Гардън. — Честит рожден ден!

— Благодаря, лельо Елизабет — Гардън се усмихна отново, после погледна Елизабет със сериозно и свенливо изражение. — Благодаря. Не съм имала леля досега. Много съм щастлива, че сега си моя леля.

Елизабет беше трогната.

— Скъпо дете — измърмори тя, усещайки гърлото ѝ да се свива. — Бъди благословено — тя целуна пръстите си и докосна с тях нежните бузи на Гардън. Музикалната кутия започна да свири. Докато всички очи бяха вперени в балерината, Елизабет излезе от стаята. Тя имаше нужда от време за себе си.

Маргърит не се радваше на възхищението, което изпитваше Гардън към своята стара леля, но нито каза, нито направи нещо, за да я обезкуражи. Елизабет Купър беше силна фигура в Чарлстън; Маргърит не искаше да ѝ се противопоставя.

Отчуждението между Елизабет и семейството на брат ѝ беше започнало с голям скандал, но това бе много отдавна. Младите хора при събирането у Луси не разбраха, че са наблюдавали одобряването. Ако мислеха за нещо друго, освен за чудесата на музикалната кутия, то

беше, че е толкова особено това, че Гардън не е знаела за своята леля преди. Особено, но не и кой знае колко интересно.

Ендрю Енсън и неговата съпруга Едит намираха, че това наистина е много интересно. Така смяташе и всеки, на когото го разкажеха. Историята беше любима клюка в града за повече от седмица.

А след това дойде новата, която преобладаваше над всичко останало. След почти три години тайнственият купувач на имението Ашли дойде окончателно да живее в него. Цял частен влак пристигна в Съмървил: един вагон, пълен с багаж; един вагон, носещ две лимузини; хладилен вагон, натъпкан с щайги, съдържащи неизвестно какво; два вагона със слуги — мъже и жени, и то всичките от бялата раса; вагон, който не беше друго, а кухня и три вагона с истински спални и бани, по три във всеки, за модно изглеждащите дами и господата в предстоящото домашно увеселение. Най-хубавият от всички беше вагонът с позлатена дърворезба около големите прозорци и с големи гербове отстрани. Той беше огромен, имаше дневна, трапезария, спалня и баня с вана. Това беше собственият отделен вагон на притежателя. Гербът беше чуждестранен. Баронството принадлежеше на някаква принцеса.

Чарлстън беше град, някои казваха изключително горд със своите стари фамилии и сплотено общество.

Но той не беше невъзприемчив към чара на благородническите особи. Дами, които не се безпокояха да пресекат улицата, за да срещнат президента на Съединените американски щати — ако някой ги помолеше — бяха се засуетили. Никой не можеше и да помисли как се посреща принцеса. Никой не знаеше на кого беше принцеса.

Едит Енсън изпусна бомбастичната новина по време на чай през февруарската среща на Художествената асоциация на Каролина.

— Ендрю и аз сме поканени в имението Ашли на вечеря в събота. Ендрю е банкерът на принцесата в Чарлстън.

Когато врявата затихна, тя убеди всички, че не знае повече от това:

— Ендрю мисли, че е глупаво да съм толкова любопитна. Не ми е казал нищо. Но отиваме на вечеря в събота. Събота вечер. Принцесата не вечеря преди девет часа. В неделя ще бъда вкъщи цял ден след църквата. Каня всички да дойдат по всяко време.

Маргърит Трад беше една от първите, които се отбиха в голямата къща на Енсън в Саут Батъри.

— Какво е направила от имението? — попита тя.

— Не, не, Маргърит, това може да почака — каза Керълайн Раг. — Каква е тя, Едит? Носи ли корона?

Едит Енсън наля чай, удължавайки напрежението.

— Имението е заприличало на музей — каза тя. — А тя самата пък прилича на филмова звезда. И пуши! С дълго цигаре — черно и с диаманти около мястото, където се слагат цигарите.

Чаят изстина в чашите, докато гостите на Едит Енсън го изпият, слушайки разказа ѝ за вечерята с принцесата.

— Тя е италианска принцеса, което се произнася „принчипеса“. В действителност е американка от Ню Йорк, но се е омъжила за италиански принц. Принчипеса Монтекатини. Питам Ендрю защо банката има италиански принц в управителния съвет и няма да повярвате какво ми каза — не той е управител, а тя.

— Дама в бизнеса?

Едит се наведе напред.

— Смела жена — каза тя с нисък глас. — Принцът е третият ѝ съпруг. Развежда се е два пъти.

Нейната публика мълчеше. Разводът беше толкова голям скандал, че те не можеха да си представят в действителност да срещнат човек, който да е бил разведен. Два развода бяха далеч от всякаква представа. Едит продължи, строейки кула от неправдоподобна информация. На вечерята принчипесата носела вечерна рокля от жълто кадифе, украсена с цветя, извезани от черни кехлибарени мъниста отдолу на предницата, около подгъва и по шлейфа, да, тя носела шлейф. Но това не било всичко. Отвъд подгъва бил наполовина под коляното, най-малко четири инча по-високо от всеки друг подгъв, който някоя от тях е виждала. Косата ѝ била жълта. Но не блонд, представете си, а жълта — същият цвят като на роклята. Една от гостенките в къщата казала на Едит, че принчипесата имала своя собствена коса, избелена до чисто бяло. Върху тази основа

нейният домашен френски фризьор боядисвал косата ѝ в различни цветове всеки ден, така че да отговаря на облеклото ѝ. Главата ѝ била подстригана отзад и по гърба ѝ въобще не се спускала коса. Отпред фризура ѝ била права и се скосявала към ушите ѝ. А обиците, скъпоценните камъни! Висулките на обиците ѝ били положително от диаманти, висящи от ушите почти до раменете. Тя имала диамантени пръстени на двете си ръце. Единият диамант бил голям почти колкото яйце на гълъб. Четири-пет диамантени гривни украсявали всяка ръка. И ръцете ѝ били съвсем голи, роклята ѝ нямала изобщо ръкави.

Гостите имали толкова бижута, колкото принчипесата, но не толкова големи. Всички били с подстригани коси, червило и руж. Да, принчипесата била също и гримирана. Имала дори грим на очите, черна линия на клепките и туш на миглите.

— Да — каза Едит — трябва да се каже, че принчипесата е красива. Шокираща, но определено красива. Едит не можеше да каже колко годишна трябва да е, но сигурно по-стара, отколкото е изглеждала, може би трийсет, може би даже четирийсет. Но кой ли можел да каже точно с всичкия грим, боядисана коса и диаманти върху ѝ?

Мъжете? Да, мъжете били всички много елегантни, в пълно вечерно облекло, без смокинги. Но Едит малко разглеждала мъжете, тя била толкова очарована от дамите! Ендрю казал, че те всички били компания от кълвачи. Не, принцът не бил там.

След като чула разказа за принчипесата, гостите на Едит бяха твърде преситени, за да слушат нейното описание на къщата. Тя била преустроена в английски стил „Чипъндейл“ от 18-ти век; всичко било перфектно полирано, тапицериите били съвсем нови. Навсякъде имало цветя и порцелан, златни и сребърни дръжки на всички маси и ракли; и сребърни звънчета на масите, близо до столовете и диваните. Принчипесата прокарала електричество в имението! Имало копринени абажури навсякъде и палеци се абажури във входното антре. Тя наредила да се постави също и водопроводна инсталация. След вечерята Едит ходила долу в дамската тоалетна стая. Басейнът бил покрит със син мрамор, а чешмите представлявали златни делфини. Водоснабдената тоалетна приличала на стол от синьо дърво, с позлатена украса. Клозетната чиния имала изплетена облегалка като на трон и седалка, която се вдигала при необходимост.

— За минута помислих, че няма изобщо тоалетна, а само стол. Почти бях в паника след всичкото вино, което бях изпила.

Имало много питиета: шампанско преди вечерята, после три различни вина с вечерята, а след това и бренди за мъжете. Жените пили ментовка. Забраната нищо не значела в имението, също както и в Чарлстън. Даже и отгоре. Жените пиели колкото мъжете.

Менюто? Едит не можеше наистина да каже. Тя била толкова отдадена на усилията си да не се заглежда в лакеите, че едва виждала какво има в чинията си. А въпросните лакеи били по един зад всеки стол в ливреи, с панталони до коленете и всичко останало.

Освен това, тя не можела и да познае какво яла. Принчипесата имала френски главен готвач и всичката храна била със сосове. Ястията били чудесни, но чуждестранни. Единственото, което могла да определи, бил десертът „Креп сюзет“. Главният готвач сам дошъл да ги фламбира в сребърен поднос, над сребърна алкохолна горелка. Каквото и да били яли, това си било пир.

Гостите на Едит въздъхнаха. Тя пък беше им дала друг пир. Имаше достатъчно да се говори със седмици.

— Ние пристигнахме — каза някой от скоро дошлите, — точно когато говореше за позлатената баня, Едит. Кажи нещо за принцесата. Как изглежда?

Едит наля чай за всеки, който беше дошъл по-късно, след първата група, докато по-рано дошлите се приготвиха да тръгват.

— Кога можем да я срещнем, Едит? — попита Керълайн Раг. — Можеш ли да я поканиш в нашия град? Чудя се какъв цвят ще бъде косата ѝ тогава!

Мисис Енсън тръсна глава:

— Страхувам се, че вече е заминала. Те говореха, шумяха за заминаване. Някакъв техен приятел си бил купил яхта и се канеха да ходят на Палм Бийч за кръщаването ѝ. Това, което мога да кажа, е, че те пътуват през цялото време.

Докато гостите на Едит Енсън се отдаваха на клюки за неморалността на богатите от Север, дъщерите на две от дамите изследваха моралното падение в пустинята.

— Бързай — каза Уентуърт на Гардън. — Ще изпуснем трамвая — Уентуърт затвори външната врата зад себе си.

— Защо излизаш, Уентуърт? Аз мислех, че съм поканена на вечеря у вас.

— Шъ-ъ-т. Не говори толкова силно. Татко мисли, че отивам на вечеря у вас. Хайде, да не закъснеем.

— Къде отиваме?

Уентуърт тръсна джоба на палтото си. Тежък звън накара Гардън да премига.

— Този звън като че ли показва, че си богата. Но какво можеш да си купиш в неделя? Всички магазини са затворени.

Тя говореше зад гърба на Уентуърт:

— Не бързай толкова, Уентуърт.

Уентуърт закрачи по-бързо:

— Не, ти побързай. Спестявам от седмици. Ще те черпя, Гардън. Отиваме на кино.

Скоростта на Гардън се утрои. Глезенът ѝ беше наранен и въпреки твърдението ѝ, че кракът ѝ е още слаб за танци, тя можеше да се движи бързо като всички други, когато беше нужно.

Киното си заслужаваше да бяга заради него. На момичетата се позволяваше да го посещават само веднъж месечно и то само за един филм, избран от родителите им. Гардън даже нямаше нужда да пита дали да ходят, когато техните майки бяха заети при мисис Енсън.

Във „Виктория“ даваха „Шейха“.

— О, Гардън, не беше ли чудесно? Мислех, че ще припадна и май наистина припаднах.

— Мислиш ли, че хората наистина се целуват така? Как могат да задържат дъха си толкова дълго?

— Гардън, понякога ти се чудя. Те не само се целуваха, а правиха много повече. Той се любеше с нея.

— Уентуърт! Знаеш ли какво означава това?

Уентуърт мълчеше.

— Не, не знам — каза тя. — Мама каза, че ще ми обясни, когато порасна достатъчно.

— Моята майка каза, че мъжете искат само едно нещо. Аз я попитах кое е това нещо, а тя само ми каза, че ако някой се опита да ме докосне, трябва само да го шамаросам по лицето.

— Това нищо не ми говори.

— И на мене също. Мразя начина, по който големите пазят тайни и не ни казват нищо.

Уентуърт се разсмя.

— Каквото и да е, Рудолф Валентино наистина го искаше. А и го получи — тя въздъхна артистично. — Майстор — това е той! Бих се радвала да ме прегърнат така. Бих се радвала и ако се омъжа за такъв майстор.

— Ти си луда! Ще ти счупи ръката или ще ти разкървави носа. Аз искам да се омъжа за мъж като мистър Джилберт, в планините, който ще ми носи цветя и ще коленичи в краката ми.

— Басирам се, че и Мейн Уилсън е майстор, когато поиска да бъде такъв. Гардън, кога ще ме заведеш на чай?

— Дявол да го вземе, Уентуърт, аз съм много заета, за да ходя на чай у леля Елизабет. Ходих веднъж като благодарност за музикалната кутия. Нямам време да ходя отново. При това Мейн не е там. Той ходи на работа, а не на чай при баба си.

— Но той ходи там, Ребека ми каза. Той ходи при мисис Купър всякога, когато може да се измъкне от офиса. Ти обеща, Гардън, обеща да ме водиш.

— Добре. Ще я попитам дали е удобно да доведе една приятелка.

— Да, следващата сряда иди и я попитай, а след това последващата сряда ще отидем двете.

Когато дойде сряда, Гардън, с визитка в пъхнатата си в ръкавица ръка, се появи на външната врата на къщата на Градови, намираща се на „Мийтинг Стрийт“. Ниският чернокож мъж, който се появи след позвъняването, я позна от предишното ѝ посещение. Той отпусна надолу малкия сребърен поднос, който държеше.

— Задръж си визитката, драга — каза той. — Ти си от семейството.

Гардън го последва по дългата алея до вратата на къщата. Той я задържа отворена за нея.

— Благодаря ти, Джошуа — каза тя, като влизаше. Беше малко разочарована, че не ѝ беше позволено да постави визитната си картичка на подноса. В Чарлстън момичетата се сдобиваха със свои собствени визитни картички, когато навършеха шестнадесет години. При предишното посещение Джошуа със сияйна физиономия бе занесъл нейната на мисис Купър и Гардън се бе почувствала съвсем

възрастна. И все пак хубаво е, когато разбираш, че те помнят и Джошуа те посрещне с „добре дошла“.

Елизабет се усмихна на Гардън и я въведе в стаята. Тя я представи на присъстващите.

— Седни тук, мис Трад — каза един от джентълмените, предлагайки ѝ стола до себе си. Гардън се подчини, изпълнена с благоговение. Тя познаваше джентълмена по физиономия. Той беше говорил на момичетата в Ашли Хол за Поетичното общество и неговото списание и беше чел някои от своите стихотворения. Неговото име беше Дю Боуз Хейуърд.

Гардън сръбваше чай и се черпеше щедро от чинията с малки сандвичи и печени сладки, поднасяне от прислужница в униформа. Тя слушаше лекия забавен разговор на възрастните, впечатлена от това колко непринудени бяха всички те с мистър Хейуърд — истински поет, когото мис Макбий беше представила като „известен писател“.

По-късно нейната леля Елизабет каза:

— Дю Боуз е очарователен млад мъж и вярвам, че е чудесен поет. Аз нямам усет за поезията, тъй че не мога да кажа нищо определено. Имам усет за хората и той не е допускал фалшива нота досега. Ще трябва да се научиш, Гардън, да не се впечатляваш или влияеш от етикета. Важното е човекът, а не това дали е известен в обществото.

— Да, мадам — отговори Гардън. Но тя все пак беше впечатлена от това, че нейната стара леля беше в такива приятелски отношения с „известния писател“. Тя малко се плашеше да пита дали може да доведе една приятелка. Но нали беше обещала, а и беше върна на Уентуърт.

Елизабет се съгласи веднага.

— Разбира се — каза тя. — Ще се радвам да видя твоята най-добра приятелка — и изсмивайки се тихо, добави: — Надявам се, че не е същата Уентуърт Раг, с която Ребека дразни брат си.

Гардън призна, че Уентуърт мисли много за Мейн.

— Кой знае — каза Елизабет, — тази момчешка глава няма нужда да се надува повече, отколкото сега, но Уентуърт има моята благословия, ако иска да се присъедини към групата млади момичета, които го преследват. И въпреки че е мой внук, мисля, че е най-привлекателният млад ерген в Чарлстън. Познаваш ли го, Гардън?

— Срегнах го на бала и това е всичко.

— Мисля, че ще го харесаш. Ще му кажа да дойде следващата седмица. Само запомни: не обещавам, че ще бъде тук. Все пак той работи.

По пътя за вкъщи Гардън се отби при Уентуърт, за да я запознае с успеха на мисията си. Уентуърт изпищя и я прегърна силно от радост.

— О, ще умра! Не мога да чакам цяла седмица! — тя се завъртя из стаята и падна на дивана в лъжлив припадък. — Ще видиш, като го срещнеш, Гардън. Той е най-чудесният мъж в целия свят!

Мейн Уилсън направи двадесет и четири години на 15 февруари 1922 г. Не му хареса, когато на рождения му ден баба му му каза, че го очаква да се появи на чай идващата сряда и да бъде внимателен към две момичета, които още не са завършили училище. Но Елизабет тъкмо му беше подарила красиви перлени копчета за яка и банков чек, а той наистина обичаше баба си много.

В сряда се появи точно в три часа.

Гардън и Уентуърт пристигнаха скоро след това. Джошуа взе визитните им картички с такава тържественост, че на Гардън й се стори, че сърцето й хвърква.

Но когато бяха въведени в гостната, то бързо се сви. Уентуърт, приятелката й Уентуърт, бърбораната, която винаги ще се засмее, позната със способностите си да флиртува, изведнъж онемя в присъствието на своя герой. Добре че Гардън прикри неудобството на своята приятелка. Тя не можеше да говори само на старата си леля и да игнорира присъствието на братовчед си. А трябваше да върши това, което беше най-трудно след танците. Трябваше да разговаря с мъж.

Мейн опрости това за нея колкото можеше:

— Ужасно е — каза той — да имаш братовчеди, които не познаваш. Нали имаш сестра, Гардън? Искам и нея да видя. Къде е тя тези дни?

Очите на Гардън светнаха.

— Скоро ще я видиш. Днес получих писмо от нея. Пеги ще се върне вкъщи след няколко седмици. Нейният съпруг е в армията, в инженерните войски, и сега го изпращат в Тексас. Междувременно има едномесечна отпускат, преди да отиде там.

С помощта на своята баба Мейн зададе някои въпроси за Пеги и нейния живот във Франция. Гардън трябваше само да повтори каквото беше написано в писмото на Пеги. Нейните писма бяха като нея — тезисни и ясни. Така че това, което Гардън имаше да каже, беше наистина интересно.

И преди да разбере какво става, тя беше вече част от оживен тристранен разговор.

Спомни си, че трябваше да следи часовника да не премине границата от двадесет минути за посещенията; след това подбра Уентуърт, сръгвайки я да си вземе довиждане.

После заведе приятелката си у дома ѝ и постоя с нея, докато тя се самобичуваше, обляна в сълзи:

— Как можах така да стоя като пън, Гардън? Искях да съм хубава и привлекателна, а само показах студенина. Това беше толкова важно за мен, а загубих ума и дума.

Гардън я потупа по рамото.

— Зная — каза тя. — Знам много добре как се чувстваш. Аз винаги се чувствам така.

Честно казано, тя не можеше да разбере защо Уентуърт се беше толкова увлякла по Мейн. „Той изглежда добре“, мислеше си Гардън. Но като се изключат кестенявата му коса и очи, тя не виждаше защо Уентуърт твърди, че Валентино и Дъглас Феарбенкс изглеждат съвсем като Мейн Уилсън.

— Понякога си напълно задоволителен, Мейн — каза Елизабет, след като момичетата си тръгнаха. — Можеш да прехвърлиш шишето, ако обичаш.

Мейн се намръщи и си наля пиене.

— Аз в действителност се забавлявах. Мисля си за моята братовчедка, забъркана в бунт срещу делото Сако-Ванцети. Мислиш ли, че тази Пеги наистина е носила плакат?

— От описанието на Гардън за нея, не виждам защо трябва да се съмнявам в това. Тя, изглежда, е много необичайна млада жена. Очаквам с нетърпение да я срещна.

Елизабет направи движение с ръка. Мейн ѝ наля чаша шери.

— Сега — каза тя, — искам да поговоря за Гардън. Започва да се усилива интересът ми към нея. Питах няколко души и научих, че нейната досадна майка я насилва и това толкова я е изнервило, че е станала напълно некомуникативна.

— Хайде, бабо. Недей така. Момичето е страшно красиво.

— И не знае това, благодарение на Бога. Но това не е въпросът. Интересното е, че обикновено тя е неловка, както беше дъщерята на Раг днес. Между другото, Гардън ти каза повече този следобед,

отколкото е казала на всичко живо в панталони през целия си живот. Искам да ѝ помогнеш, Мейн.

— О, не, няма да правя детска градина. Има толкова много момичета, които са моят тип.

— Като твоята южна Кармен от цигарената фабрика, предполагам.

Мейн остана с отворена уста. Баба му се усмихна.

— Аз чувам някои неща, моето момче. Старите дами винаги знаят повече за това, което става, отколкото всеки друг. Но тази стара дама няма да зачеква въпроса, а ти спри да лапаш мухи. Затвори си устата и слушай! Не те моля да ухажваш своята малка братовчедка. Просто я наблюдавай. Нейният баща и брат ѝ са починали. Ти си най-близкият мъж роднина, който тя има. Тя ще направи светския си дебют през следващия сезон и аз се страхувам, че десет месеца не са достатъчно много време за нея да порасне, преди да я оставят на лъвовете.

Мейн издаде звук, наподобяващ свирепо ръмжене, но Елизабет не оцени шегата.

— Добре, бабо — каза той. — Ще бъда добър. Ще наблюдавам твоето загубено агънце.

„Загубено агънце“, мислеше си мистър Кристи, като гледаше Гардън. Такава красота, а толкова изоставена. За пръв път от много години му се искаше да направи портрет. Неговите пръсти затърсиха четка; намери парче въглен. С бърз, сигурен щрих той започна да скицира лицето на Гардън.

Тя седеше на съвременно столче. Беше една от редицата от десет момичета с еднакви столчета и блокове за рисуване. Скициникът ѝ лежеше на скута. Момичетата почти затваряха пътеката към „Свети Михаил“. Днешното излизане по рисуване се концентрираше върху арабските от ковано желязо, които бяха едно от чудесата на Чарлстън. След толкова разходки и наблюдения на балкони, огради, стълбищни перила и врати, сега учениците хем си почиваха, хем работеха. Те рисуваха високите порти, които водеха към старото гробище.

Тези порти представляваха майсторска изработка на изковани от желязо спирали и завъртулки; класическите урни бяха в ажури на

четири вида мотиви, виещи се като ветрило на паунова опашка. Бяха много трудни за рисуване. Гардън се беше съсредоточила с всичката си воля. Шапката ѝ се беше смъкнала незабелязано назад, откривайки чистата линия на челото ѝ. Брадичката ѝ се повдигаше, когато гледаше нагоре към високите врати. Извивката на шията ѝ накара мистър Кристи да я скицира, затаил дъх. Той работеше бързо, обръщайки страница след страница за нови скици, за да улови тайнствените изражения на радост и тъга, младост и безвремие, решителност и безпомощност. Ако можеше да ги улови, той щеше да стигне до есенцията на вечния мит за Спящата красавица — жена, потопена в непокътнатата нежност на моминството; живот, кипящ, но още неподвластен на чувството за невинност, при което болката и величието на страстта са още само загатнати от скръбта, радостта и самотата на още несъбуденото свършено лице и стройната уязвима шия.

Мистър Кристи изруга тихомълком и обърна друга страница. Всичките му способности се сблъскваха с препятствия. Но беше толкова близо до успеха! Само още един опит, после само още един!

Гардън изтри една своя грешка. Триеше на едно и също място толкова често, че там продупчи листа. Тя въздъхна тихо и го смени с нов. Този път щеше да започне с урните, вместо с ветрилото. Може би ще е по-лесно.

— Хей, Гардън, много е добре! — моливът на Гардън направи остра изплашена линия през листа.

— Виж какво направих заради тебе — се оплака тя. После, като разбра кой е подвикнал през рамото ѝ, добави учтиво: — Здравейте, Мейн.

— Наистина много съжалявам, Гардън — Мейн не обърна внимание на трепета и възбудата на другите момичета. Беше привикнал да предизвиква трепет.

Гардън го представи на мистър Кристи. Мейн разбра, че следобедният час по рисуване навън е към края си и уреди да изпрати Гардън вкъщи; той се зачуди защо учителят по рисуване като че ли е готов да го убие, но скоро спря да мисли за това.

— Какво ще кажеш да се отбием в сладкарницата за по един сладолед? — предложи той на братовчедка си.

Мейн гледаше снизходително как Гардън изтребва ягодилия сметанов сладолед. Той често се чудеше къде неговата слабичка сестра Ребека слага големите количества сладко, което изяждаше. Гардън беше също като нея, като се изключи това, че не беше толкова слаба. Тя прекъсна своята атака над сладоледа, само за да поразпита за Елизабет.

Той с удоволствие заговори за баба си.

— Тя наистина е нещо — каза той. — Била е малко момиче през войната. Когато Шерман подпалил Колумбия, тя решила да мине сама през пламъците; и останала без майка. Преживяла и Преустройството, когато хората практически гладували до смърт. Но никога не съм я чувал да казва както другите хора, че янките са дяволи. Тя не говори въобще за тези неща. Нямах да зная нищо, ако нямах навика да я карам да ми разказва разни истории.

Гардън лапна част от ягода и я глътна.

— Разкажи ми повече, моля те, Мейн — лъжицата ѝ се движеше уверено от чашата за сладолед с форма на конус към устата ѝ.

— Най-отличителната черта на баба ми е това, че никога не се е оплаквала. Тя е имала трудна съдба. Мъжът ѝ е починал много млад, при нещастен случай и тя е трябвало да отгледа майка ми и брат ѝ сама. В действителност е работила като мъж. Брат ѝ, не твоят дядо, а друг, е бил убит при земетресение. Той имал компания за фосфат и я е оставил на нея, така че да може да се грижи за децата си. Тя я управлявала и е била добър бизнесмен. Превърнала я в една от най-големите в Южна Каролина. После я продала, след като синът ѝ бил убит.

Гардън отпусна лъжицата си.

— Колко тъжно! Горката леля Елизабет! Как е умрял той?

— Той се качил на „Титаник“. Бил е на път за вкъщи след няколко години, прекарани в Европа. Спомням си го, защото бях на четиринадесет години. Баба не се издаде пред мен и Ребека, но очите ѝ бяха все червени и тя сигурно с мъка е слушала разказите на хората за произшествието.

Гардън си мислеше за своята майка. Тя също беше загубила съпруг и син. И тя не се е издавала пред Пеги и нея. Сигурно е страдала тихомълком, също както леля Елизабет. Гардън реши да се опита да помогне на майка си в нейното страдание.

— Все пак — продължи Мейн — баба продаде компанията за фосфат. Тя знаеше, че ще отиде във фирмата на татко. Нямахме за какво да държи компанията. И искаше да отиде до Европа, да види местата, където синът ѝ е живял.

— А той къде е бил?

— Навсякъде, но най-много в Париж. Той беше художник. По времето, когато баба се приготви да замине, започна Световната война. Тя не можа да отиде там до 1919 г. Търсеше някой от тези, които са го познавали. Искеше да купи някои от неговите картини. Но не намери нищо.

Сълзи се спуснаха по бузите на Гардън и паднаха в топящия се сладолед.

— Бих искала да направя нещо за нея.

Мейн и подаде кърпичка.

— Знам точно какво искаш. Но това е трудно. Тя е толкова независима. Знаеш ли, когато заминаваше за Европа, не искаше да наеме водач. Каза, че това било предостатъчно. И наистина беше предостатъчно за нея. Хей, сетих се! Защо не дадеш на баба картината, която нарисува днес? Надпиши я. И името на сина ѝ беше Трад.

— Не мисля, че ще е същото като да притежава една от неговите картини, Мейн.

— Разбира се, че не ще е същото. Но тя ще знае защо я даваш, ще разбере, че желаш да направиш нещо за нея. Басирам се, че това ще ѝ се понрави. Искаш ли да я дам от твое име? — Гардън кимна с глава. — Добре, дай ми я, когато стигнем до вас. Ще те изпратя до вкъщи, като голям брат.

Като ухажор имаше опасна репутация на разбивач на сърца.

Маргърит Трад гледаше на любезността, проявена от Мейн към Гардън, в съвсем друга светлина. Той беше един от четиримата ергени, които беше предопределила за Гардън.

— Тя е добро момиче — докладва Мейн на баба си, предавайки ѝ изработената рисунка на вратите на „Свети Михаил“.

Елизабет го погледна изпитателно. Не, той искаше да каже точно това, което каза; гледаше на Гардън като на дете. Елизабет се отпусна с облекчение. Мейн щеше да помогне много на Гардън.

В края на март Пеги се върна у дома. Това беше като вихрушка, влизаща в къщата. Трите години, прекарани във Франция, много малко я бяха променили външно. Тя носеше своята четинеста, меденочервена коса навита на кок отгоре на главата; нейното нетърпеливо, сипаничаво лице беше лишено, от каквато и да е пудра или друга изкуствена подправка; дрехите ѝ бяха практични и семпли без орнаменти. Беше шумна, ентузиазизирана, аргументирана. И беше много щастлива.

Маргърит не възделееше за внучета, но за всеки случай попита Пеги чака ли бебе.

— Боб и аз решихме да нямаме деца поне още пет години — отвърна Пеги. — Все пак още съм само на двадесет години. Имам много време.

Маргърит изкоментира, че децата не се раждат по избор.

— Не бъди глупава, мамо, разбира се, че е така. Поне докато ги няма. Естествено, използвам контрацептив.

— Шш-ъ-ъ-т — пошушна Маргърит. — Гардън може да те чуе.

— Хубава работа, мамо, защо пък да не ме чуе Гардън? Тя трябва да знае за контрола над ражданията. След всичко, което Маргърит Сенгър изстрада, за да получи разрешение да публикува своите статии във връзка с конференцията миналата година! Ако бях чула за подобно нещо във Франция! Всяка жена в Америка трябва да знае какво е направила.

Маргърит гледаше озадачено. Пеги се впусна в реч за правата на жената да контролира своето тяло. Тя крачеше из стаята и размахваше ръце. Беше като едно време. Маргърит се чудеше как ще преживее трите седмици, докато Боб се върне от Мюлинс, за да отведе Пеги в Тексас.

Гардън, слушайки от горния етаж, си мислеше кога да разпита Пеги, та да ѝ обясни тя за какво говори.

Пеги не дочака да бъде разпитвана. Тази вечер тя седна на една страна на леглото на Гардън и ѝ разказа за секса. Тя беше вещица относно акта на сношение; нарисува картинки върху една страница от училищна тетрадка на Гардън и ѝ показа гениталната ѝ област в

огледалото. Беше лирична относно преживяванията при правене на любов. Гласът и лицето ѝ добиха мек израз, а очите ѝ станаха тъмносини.

— Чудесно е Гардън! — каза тя, — когато мъж и жена се обичат един другия.

После тя отново стана избухливата Пеги.

— И няма основание да се тревожат за нежелани деца всеки път, когато легнат в кревата. Сега, ето как изглежда диафрагмата... Пеги пак зарисува в тетрадката, обяснявайки процеса на оплождането и начините за предотвратяването му.

Гардън я попита за бебетата, ако човек пожелае да ги има. Пеги пак рисува и говори още малко. Гардън си спомни за издутия корем на Реба, когато беше бременна, а после клатеше разбиращо глава, докато Пеги ѝ обясняваше за раждането. После погледна в огледалото.

— Не мога да повярвам — каза тя.

— Повярвай, Гардън. Аз работих като медицинска сестра при емигрантите и помагах при раждането на бебета. Човешкото тяло е такова чудо! Всичко, свързано с него, е чудо. Искам да имам поне шест деца, когато му дойде времето.

Гардън едва дочака следващата сутрин, за да срещне Уентуърт на път за училище.

— Аз знам онова нещо какво е. Имам рисунки и всичко — обяви тя.

Гардън имаше само една тайна, която да предложи на Пеги в замяна на тайнствата, които сестра ѝ разбули. Тя ѝ каза за тяхната стара леля Елизабет:

— Не е откраднала нищо от татко, но не съм казвала това на майка, а и ти не трябва да казваш, Пеги. Тя няма да ни повярва; татко ѝ е казал друго.

— Да стои все сама? Искам да я срещна — каза Пеги.

Елизабет Купър стана обект на нейния нов ентусиазъм. Лелята веднага хареса Пеги, но енергичната адмирация на Пеги бе изтощителна.

— Опитвах се да ѝ кажа, че не съм била феминистка, а просто преживяла оцеляла — каза Елизабет на Дю Боуз Хейуърд. — Но тя

иска да ме вижда като кръстоносен рицар. Изпитва ме, идвайки всеки ден. Момичето е много умно, Дю Боуз. Моля те, нека Поетичното общество я поеме от ръцете ми.

Два дена по-късно Пеги щастливо пишеше на пишеща машина нещо за списанието. Седмица по-късно тя вадеше душата на магазинерите от „Кинг Стрийт“ за дарения към Обществото.

Когато пристигна Боб, тя беше в екстаз. Изгледа на лицето ѝ, когато го представяше на Елизабет, доведе лелята почти до сълзи.

— Искан ми се да можехме да не заминаваме в Тексас — каза Пеги на съпруга си. — Прекарвам чудесно времето си в Чарлстън.

Боб поклати глава.

— Ще прекарваш хубаво и в Тексас, Пеги. Има работа навсякъде.

— Съпругът на Пеги е хубав млад човек — каза Елизабет на своите приятели. — А тя е фина млада жена. Изпреварила ме е поне с десет години, но се радвам, че я познавам.

Пеги липсваше на Гардън, когато замина. Липсваше ѝ и възбудата, и бъркотията, които Пеги отнесе със себе си. Маргърит влоши нещата, като започна да говори на Гардън за сестра ѝ. Тя правеше сравнения между двете дъщери винаги в полза на Гардън. Ако и да беше удовлетворена от одобрението на майка си, Гардън не обичаше да я слуша да се отзовава критично за Пеги. Гардън бе лоялна по природа, а Маргърит я караше да се раздвоява в отношението си към нея самата, от една страна, и към Пеги, от друга. Тя трепетно желаше майка ѝ да говори за нещо друго.

Докато един ден Маргърит наистина го направи. Новата тема беше Мейн Уилсън. Гардън слушаше отчаяно, докато майка ѝ обсъждаше „вниманието“ на Мейн и размишляваше върху неговата пригодност да бъде съпруг.

Гардън си даваше сметка, че майка ѝ разрушава непринуденото чувство, което тя изпитваше, когато беше с Мейн.

Случи се така, че тя не можа да се отбие у Мейн следващия месец. Беше заета в училище всеки ден, готвейки се за изпити и

репетирайки своята роля в една Шекспирова пиеса за деня, в който щяха да връчват дипломите.

Училището свърши. Гардън аплодираше своите приятели, когато отиваха да получат дипломите си от мис Макбий.

Следващата година тя също щеше да има дълга бяла рокля и голям букет червени рози. Почувства се много пораснала.

Два дни по-късно тя крепеше в ръката си букет от жълти рози и крачеше редом с Уентуърт по пътеката към „Свети Михаил“. Те бяха две от десетте шаферки на Луси Енсън.

А после стана време да замине за Флат Рок. Качи се във влака с очакването, че и това лято ще бъде като всички предишни.

Но това не беше възможно. Колкото Гардън и да се опитваше да спре времето, тя растеше. Наближаваше времето на официалното признание за смяната на нейния статус — въвеждането ѝ в света на възрастните. Като че ли всички около нея говореха само за това. Уентуърд и майка ѝ Керълайн носеха модни списания и фабрични мостри. Същото правеше и Маргърит Трад. Надпреварата между майките се потопи в безкрайни разговори и идеи за бални рокли, официални рокли, ръкавици, шапки, обувки. По-лошото бе, че Уентуърд проявяваше към всичко това интерес, не по-малък от този на майките. Тя предпочиташе да разглежда модни списания, вместо да кара велосипед с Гардън до аптеката в Хендерсънвил, за да хвърли по някой поглед на „Истинска история“ или „Фотоигра“.

— Какво не е наред с тебе, Гардън? — каза Уентуърд нетърпеливо. — Не ми казвай, че не обичаш красивите дрехи.

— А с теб какво не е наред? Приличаш ми на мамичка или нещо подобно. Мислех, че сме добри приятелки.

— И аз също, докато не ми открадна Мейн Уилсън.

Гардън беше ужасена от несправедливостта на това обвинение. Тя се ядоса. Но изолацията в „Лудж“ и моделът на приятелските връзки, създадени през предишните лета, бяха по-силни от гнева на Гардън или ревността на Уентуърд. След няколко дни те бяха отново неразделни. Гардън се присъедини към обсъждането на модата, а Уентуърд преоткри удоволствието да кара велосипед и да плува.

Плановете за гардероба вълнуваха Гардън отдавна. Но тя не беше истински разбрала разликата между младо момиче и млада дама.

Веднъж през юли тя погледна списъка, направен от Маргърит. Той много я впечатли:

„6 бални рокли;
1 бална — за света Сесилия;
6 рокли и шапки за официален обед;
5 рокли за танци;
2 дълги рокли за приеми;
4 рокли и шапки за чай;
1 вечерна пелерина
1 пелерина и шапка за дневна рокля;
4 чифта обувки за рокли;
12 чифта обувки за танци;
1 чифт дълги бели ръкавици;
1 чифт къси бели ръкавици;
1 наметка от кожа;
6 вечерни чанти;
4 дневни портмонета;
3 бродирани носни кърпи;
1 корсет;
1 шемизета;
2 чифта дамски спортни гащета;
1 камизола;
6 фусти под роклята;
6 три-четвърти манта;
3 дневни корсета;
4 вечерни корсета;
2 чифта бели копринени чорапи;
1 чифт черни копринени чорапи.“

Сезонът за светски дебюти продължаваше дванадесет дни. През това време щеше да има четири бала, дадени от семействата на абитуриентките, последвани от ергенския бал и Новогодишния бал в Яхтклуба. В допълнение имаше още пет бала с танци на чай, два официални приема, шест обеда, два чая, пет закуски след баловете. Те се даваха от приятели или роднини в чест на едно или повече от

момичетата, които завършваха. Когато тази лудост свършеше и всеки имаше време, за да си поеме дъх, идваше празникът на света Сесилия.

— Мамо — изписка Гардън. — Всичките неща от този списък за мене ли са?

— Разбира се. Моят списък е много по-опростен.

— Но, мамо, според него трябва да имам различна рокля за всяко събиране. Знам, че при Уентуърд няма да бъде така. Тя мърмореше нещо за две единствени бални рокли.

— Е, Уентуърд си е Уентуърд, а ти си ти. Ще имаш всички рокли и то най-красивите, които някое момиче някога е имало. Бих искала вече да си завършила училище като другите момичета. За да се приготвим, ще трябва по цял ден да сме заети.

Това им струваше много дни и нощи напрегнат труд, след като се върнаха вкъщи на първи октомври. Училището на Гардън през тази последна учебна година изискваше много. Тя постоянно бързаше, по-заета, отколкото знаеше, че е възможно да бъде. Трябваше да се храни и да чете едновременно. Шумоленето на коприните и блестящия падащ сатен стана част от нейните непрестанни мечти, събрани в калейдоскоп от цветове и звуци заедно с тежкия парфюмен мирис на шивачките в пробните стаи.

Беше толкова заета, че имаше малко време, за да мисли за целта на тези приготовления, а когато направи това, позната нервност стегна крайниците и тялото ѝ. Но тя я отхвърли. Сигурно бе, че всичко щеше да бъде различно сега. Гардън беше пораснала. Новите ѝ дрехи бяха доказателство за това.

Ашли Хол разпусна учениците на обед в същия ден, когато започна ваканцията.

Гардън побягна през вратата, без дори да си облече палтото и да си сложи шапката. Сезонните празнувания не се разрешаваха за абитуриентки, които все още бяха в училище. Първото събиране — танци на чай — беше този следобед.

Майка ѝ я чакаше в едно такси. Някоя млада дама не можеше да се вози сама, а Зензи се оплакваше, че е преуморена.

— Бързай! — каза Маргърит, като държеше вратата отворена.

Таксито се засили към „Ратлидж авеню“, свирейки на пресечките. Нищо не се покриваше така добре с представата на Маргърит за бързане както лудото каране. Тя презираше автомобилите, които пъплеха по плачевния паваж на улиците в Чарлстън. А Гардън бързото каране я развеселяваше. Когато се возеше в тролей, къщите се движеха край прозорците му бавно, докато сега профучаваха с призрачна бързина.

Обядът беше готов три часа по-рано. Гардън ядеше лакомо; майка ѝ я беше подложила на диета и тя беше винаги гладна.

Маргърит посегна към храната си, но беше твърде възбудена, за да яде. Бузите ѝ бяха порозовели, очите ѝ блестяха. Тя светеше от щастие. През следващите две седмици тя щеше да види всичките си планове и мечти наяве.

— А сега да се изкъпеш — каза тя, когато Гардън свърши. — След това имам изненада за тебе.

— Още една изненада? Мамо, ти ще ме развалиш!

От седмици вече Маргърит поднасяше сюрпризи: огърлица от перли, обици с перлени топчета, ветрила, кутия пудра, парфюм, гребени за коса, панделки. Беше като че ли всеки ден е Коледа.

А сюрпризът този ден се оказа наистина изненадващ. Това беше един мъж:

След банята Гардън натри кожата си с глицерин и розова вода, както майка ѝ я беше научила. После сложи нещата, оставени в нейната спалня: дневен корсет, леко пристегнат и украсен с дантела

под гърдите до горната част на краката ѝ; бели копринени чорапи с оформени листа над глезена; бродиран памучен корсет отгоре с широки дантелени ивици; бели памучни дамски спортни гащета с дантелена апликация; бяла батистена подплата с широка дантела на подгъва. Тя никога не бе носила толкова фини неща.

Всичкото нейно бельо винаги беше семпло, само от бял муселин. Гардън обу старите си олющени домашни чехли и разпънатия вълнен халат, който мразеше, и тръгна да търси майка си. Искеше да ѝ благодари. Тя се харесваше като абитуриентка.

„Трябва да е в гримьорната“, каза си Гардън. Побягна надолу по стълбите, като си тананикаше. Спалнята срещу гостната беше определена за всички нови дрехи, които Маргърит беше купила за себе си и за Гардън. Окачалките по двете стени на гримьорната бяха отрупани с висящи рокли, закрити с чаршаф. Леглото, обърнато успоредно на третата стена, цялото беше покрито с ръкавици, чорапи, носни кърпички, бельо, обувки и увити в тъкани чанти — дневни и вечерни. Всички шапки бяха по столовете край стената. Слагането на шапка върху кревата можеше да донесе лош късмет.

На четвъртата стена имаше маса с покривка, с висящо зад нея огледало. До масата имаше високо стъклено шкафче.

Когато Гардън влезе в стаята, тя видя, че масата беше покрита с бутилки, кутии, канички и различни гребени и четки за коса. „Може би това е изненадата“, помисли си тя. Всичко това не беше тук сутринта, когато тръгна за училище. Тя се огледа за майка си, но Маргърит не беше там.

После тя чу нейния глас от гостната.

— Гардън!

— Тук съм, майко.

Маргърит дойде от хола.

— Тук е сюрпризът, който ти обещах — каза тя. — Това е мистър Анджело.

Гардън се сви до стъкления шкаф.

— Мамо! — извика тя. — Не съм облечена.

Маргърит се засмя.

— Не се тревожи. Мистър Анджело е свикнал да гледа дами по пенъоар. Той е фризьор. Аз го ангажирах за целия сезон, за да прави косата ти. Сядай до масата и да започваме.

Гардън кимна нервно на закръгления, усмихнат човек, който се появи зад майка ѝ. Той се поклони, направи ѝ знак да седне на стола до масата и сви пръсти. Носеше ленена горна дреха над костюма си. Тя имаше джобове по цялата предница, най-малко дужина. Те се издуваха от инструментите на неговото изкуство. Мистър Анджелио беше дошъл наскоро в Чарлстън от Рим. Имаше репутацията на магьосник.

Той крачеше около Гардън, гледайки нейната объркана коса, мърморейки на себе си на диалекта от Трастевере. После изведнъж хвана косата ѝ с две ръце. Гардън погледна изплашено към майка си. Маргърит се беше смръщила от напрежение.

Мистър Анджелио нави косата на Гардън, продължавайки да си мърмори през цялото време. Той отдели един кичур, изправи го нагоре, погледна го отблизо, помириса го, нави го между пръстите си и го пусна в общата маса на косата върху раменете ѝ. Това беше като сцена от голяма опера.

— Si, signora — въздъхна той. — Анджелио може да го направи.

После взе две четки за коса от масата и започна работа. Въпреки всекидневната употреба на малките ножички, косата на Гардън беше все още много гъста, с много кичури, обагрени в червено. Тя се спускаше надолу по гърба до кръста ѝ без нито една чупка или къдрица. Беше, както Маргърит често казваше, безнадежден случай.

Мистър Анджелио подходи към тази коса като към диво животно, което трябваше да дресира.

Той я коткаше, галеше я, заповядваше ѝ, всичко това — на чист италиански. Кичур след кичур отделяше полираното злато от сурово меденото, извиваше, закачаше фиби, пръскаше, обръщаше, накъдряше. Работи близо два часа.

След това отстъпи назад и плесна с ръце:

— Bravo! — каза той на себе си, аплодирайки изкуството си. — Ecco, signora! — каза той на Маргърит. С цъфтящо изражение поднесе огледалото пред Гардън и обърна стола така, че тя да може да се види за пръв път в него.

Тя не се позна. Косата ѝ беше от блестящо разтопено злато, пригладена леко назад в сияен двоен сложен възел „Психея“, който покриваше главата ѝ отзад до врата. Външно нямаше и следа от червените кичури.

Лицето на Маргърит се появи в огледалото до отражението на Гардън.

— Знаех си аз — каза тя. — Бях сигурна, че ще стане, ако някой просто знае как да го направи. Ето те, Гардън, точно такава, каквато те исках.

Тя поздрави мистър Анджелио и го изпрати до вратата, потвърждавайки часа за следващия ден.

Гардън гледаше учудено непознатата в огледалото.

Маргърит се върна бързо.

— Не пипай нищо! — каза тя. — Просто стой мирно, докато свърша всичко — тя наклони на една страна главата си и дълго и удовлетворено се загледа в метаморфозата на своята дъщеря. После пристъпи бързо към кревата и взе тънък копринен шал. Задържа го над главата на Гардън, пусна го и го погледна как стои върху косата ѝ.

— Добре — каза тя. — Сега си затвори очите и свали пенъоара. Ще напръскам врата и раменете ти.

Следващия час Гардън се подчиняваше на заповедите на майка си. Тя затваряше очи, после ги отваряше, пак ги затваряше, вдигаше ръце, после длани, брадата, устата. Маргърит напудри кожата на Гардън, оскуба я, разтърка я, напръска я, парфюмира я. Потъмни миглите ѝ, прибави глицерин на клепките и устните, за да блестят, оформи ноктите и ги излъска, докато станат топло розови.

После вдигна внимателно коприната от главата на Гардън и също като мистър Анджелио отстъпи назад да се порадва на своята работа. Гардън си пое дъх.

Маргърит махна чаршафа от роклята, която беше избрала за първото парти, за първата поява на Гардън в обществото. Тя беше розова като раковина, като цвета на ноктите и устните ѝ.

— Стани — каза Маргърит. — Ще я държа да стъпиш в нея.

После тя вдигна роклята до меката кожа на раменете на Гардън и закопча малките перлени копчета на гърба ѝ.

— Дай да те видя — каза тя.

Роклята падаше модерно от раменете на Гардън до глезените ѝ. Маргърит предпочиташе пред този стил вталения кръст на своите дрехи, когато беше на годините на дъщеря си. И все пак фризьорът беше направил чудо, копирайки една илюстрация от „Вог“. Деколтетото беше широко, с качулка, която откриваше деликатната шия на Гардън и

елегантната извивка на гръдната ѝ кост. Корсажът беше покрит с бяла дантела, зашита върху копринения жоржет на роклята. Дантелата завършваше точно под линията на бюста, оформяйки умерено изпъкналите гърди на Гардън. Маргърит завърза обикновена панделка като колан около талията на Гардън леко отпуснато, както диктуваше модата, но достатъчно, за да загатне деликатните форми под фината коприна.

— Обърни се — каза тя.

Гардън се обърна. Поръбените с дантели ръкави, приличащи на пелерина, трепнаха на ръцете ѝ. Ръкавите бяха до лакътя. И полата се завъртя около стройните ѝ прасци.

Маргърит се засмя:

— Ти си все още в домашни чехли.

Гардън погледна краката си и се засмя на свой ред. Това беше първата ѝ естествена реакция от много часове и тя се почувства добре.

Маргърит постави на пода, до стъпалата на Гардън чифт бели обувки за танци от кожа.

— Опри се на рамото ми и ги обуй. Не трябва да сядаш, защото може да измачкаш роклята.

Тя окачи перлени обици на ушите ѝ и пръсна допълнителна доза парфюм зад тях.

— Ето — каза тя. — Готова си. Твоята кожена наметка е в гостната заедно с ръкавиците и чантата ти. Има шишенце парфюм в чантата. Постави по някоя капка зад ушите и на китките си след около час.

Чуха Зензи да отваря входната врата на някого. Маргърит понижи глас и каза шепнешком:

— Кой трябва да те заведе? Алекс Уентуърд?

— Да — пошушна Гардън.

— Добре. Гледай часовника ей там до прозореца. Накарай го да чака точно четиринадесет минути. Аз ще разговарям с него в гостната — тя избра шал от лека бяла коприна, от поставените на кревата. — Ще пъкна този в чантата ти — пошушна Маргърит. — Ако е с открита кола, непременно покрий главата си. Ето го! Трябва да вървя. Запомни, точно четиринадесет минути. И не сядай.

Алекс Уентуърд се ококори, когато Гардън влезе в гостната. Той ѝ поднесе букет от розови камелии. Когато Гардън се усмихна, той

преглътна шумно. Лицето на Маргърит беше неподвижно. Тя му подаде наметалото от катерички и наблюдаваше как той го постави върху парфюмираните рамене на Гардън. Капчици пот се появиха на челото му. Маргърит подаде на Гардън ръкавиците и чантата.

— Приятно прекарване! — каза тя. — Зная, че ще е такава.

Когато уличната врата се затвори зад тях, Маргърит свали обувките си и потъна върху дивана. „Розови камелии, мислеше тя. Колко са съвършени.“ Беше уморена, но не съжаляваше за всичките си усилия. Струваше си. Тя си спомни израза на момчешкото лице на Алекс Уентуърд и се засмя. О, да, определено си заслужаваше. Гардън ще бъде хубавицата на века.

Танцът на чай се даваше в чест на Марион Лесли от баба й. Тя беше отворила балната зала на третия етаж в своята голяма къща в Саут Батъри и беше преместила надписа: „Гости“.

Той обикновено висеше на желязната врата. Семейство Лесли бяха решили да запазят своята хубава къща още от Гражданската война, като даваха под наем излишните стаи на временно пребиваващи.

Гардън остави пелерината си в дневната на приземния етаж, отделена за горните дрехи на дамите, и започна да се изкачва по стълбата. На половината път към втория етаж тя трябваше да се отдръпне настрани, за да не я съборят двама млади мъже, които смеейки се, бързаха да излязат.

Мъжете можеше да бъдат взети за близнаци. И двамата бяха тъмнокоси, загорели, приблизително 6 фута високи и набити. Те притежаваха онзи гланц, който издава притежаването на много пари.

Вечерните им дрехи, удобни и без гънки, бяха ушити от изключително фини материи, явно от майстори шивачи. Ризите и вратовръзките им бяха ослепително бели, обувките им за танци блестяха. Те се движеха с грацията на атлети и със самочувствието на хора, които са сигурни, че светът не ще им откаже нищо.

Вече отвън, на тротоара, те се облегнаха на оградата на Лесли и се засмяха гръмовито.

— Боже мой — каза единият, — когато ми каза, че отиваме да преброим туземците, не знаех колко сериозно го казваш. Чувствам се като антрополог. Не, по-скоро като палеонтолог. Каква находка от фосили.

— Ти го каза. А мястото е сухо като Сахара. Но видя ли прасковката на стълбите? Може би много рано си тръгваме, а, Марк?

— Сладникаво облечената блондинка? Не я разгледах добре, само отбелязах, че е цялата в розово.

— Тя имаше лицето на Хубавата Елена от Троя. О, по дяволите, хайде. Чух, че имало няколко страхотни тайни барове близо до пристанището.

— Колко е часът, Томи?

Томи Хейзълхърст погледна часовника си.

— Осем и трийсет.

— Имам малко работа. Ще ме извиниш ли?

— Разбира се, Гардън. Ще те чакам горе на стълбите.

Гардън слезе по дългото стълбище така, както бе научена в Ашли Хол — изправена, без да гледа в краката си, без да се хваща за перилата. В гардеробната тя намери вечерната си чанта и си сложи парфюм, както майка ѝ я беше инструктирала. После, пренебрегвайки нарежданията на Маргърит, тя седна.

— Да ви донеса ли нещо, мис Гардън? — старата бавачка на Марион беше прислужваща тази вечер.

— Не, благодаря, Саси. Просто искам да си почина малко.

Саси тихо се засмя.

— Вие, момичетата, само се изморявате с всичкото това танцуване.

Гардън се опита да се усмихне. „Всичко е същото, мислеше си тя. Нищо не се е променило. Аз пак не мога да танцувам. Пак не мога да разговарям. Мама е решила да блесна, но вътрешно пак съм същата. Ще ми се да умра.“

Тя изправи рамене. Нежните ръкави трепнаха като крила на пеперуда.

— Радвам се, че те видях, Саси — каза тя. После се качи по стълбите с изправена глава, без да гледа в краката си или да се хваща за перилата. Щеше да танцува с Томи, изслушвайки безпокойствията му относно безразличието на Уентуърд към него. Никой нямаше да я отнеме като танцов партньор, Гардън знаеше това. При няколкото подобни случаи тя откри, че я желаят. Но общата смяна на партньорите трая малко време. Втори път не я отнеха от нейния партньор.

Алекс Уентуърд танцува последния танц с нея и я изпрати вкъщи. Дотогава тя или позволяваше на Томи да е край нея, или разговаряше с придружителките на момичетата, докато гледаше другите момичета, флиртуващи с мъжете, които ги въртяха във вихъра на танца.

На следващия ден, Маргърит тъкмо изразяваше адмиращиите си на мистър Анджели за сръчната му работа с косата на Гардън, когато телефонът иззвъня в гостната.

— Извинете — каза, — ще се върна след минута — забави се доста. Когато се върна, мистър Анджели беше свършил. Подготовката на Гардън за официалния обед беше лесна. Нейната шапка щеше да закрие всичко, освен двата руси кичура, които мистър Анджели направи на бузите ѝ.

— Тази вечер в колко часа да дойда, signora?

— Я да видя... — Маргърит хвърли един поглед на поканите на полицата над камината. — Прием, след това бал. Добре ще е да сте тук до 5 часа, мистър Анджели. Аз също ще ходя на тези партита и искам да направите и моята коса.

Щом фризьорът си отиде, Маргърит се закани с пръст на Гардън:

— Ти си палаво момиче — каза тя. Гардън се вцепени от изненада. После забеляза, че майка ѝ се усмихва.

— Защо, мамо?

— Ти не ми каза кой е бил на танците. Това е най-голямата новина в града, а аз трябва да съм последната да я чуя.

Гардън тръсна глава.

— Не зная за кого говориш.

— Не клати така глава, Гардън. Ще развалиш фризура си. Имам предвид сина на принчипесата, разбира се. Той тъкмо вчера пристигнал в града и се отбил при Ендрю Енсън за известна сума. Разбира се, Едит тутакси го включила в списъка на гостите. Как изглежда той, а, Гардън? Защо не ми каза за него?

— Не си спомням да съм го виждала.

— Да, Ани каза, че си е тръгнал рано. Не мога да повярвам, че не си го забелязала. Или пък, че той не те е забелязал. Но наистина това не е важно. Той е в списъка. Ще е наоколо. Забавно ще бъде, ако го прибавиш към колекцията си от ухажори; майките на другите момичета ще се пукат от яд. Но все пак той не е от Чарлстън. Не е за тебе. И твоят късмет ще излезе или с Бил Лорънс, или с Рет Кемпбел, или с Мейн Уилсън, или с Ешби Редклиф. Само те си струват.

Гардън гледаше озадачено майка си. Тя за пръв път чуваше за грандиозния ѝ план. Непремерността на майчините ѝ амбиции така я порази, че остана безмълвна.

Маргърит не забеляза мълчанието на Гардън. Нова мисъл я занимаваше.

Мислеше за Скайлър Харис. Дори и името му звучеше богато. Ако майка му е принцеса, това правеше ли го принц, или пък беше нужно и баща му да е принц?

От дните в училището за танци на мис Елис Гардън се плашеше от мига, в който майка ѝ ще научи, че светските обноски не ѝ се удаваха така, както на другите момичета. Същата вечер този миг дойде. По време на приема на Елис Майкъл Маргърит се приближи и изсъска в ухото ѝ: „Говори нещо. Недей само да стоиш. Опитай се.“

По време на последвалия бал Маргърит гледеше свирепо Гардън, дори когато се усмихваше и разговаряше с другите майки.

Тази нощ тя измъчи душевно Гардън с такива думи, които като че шибеха момичето с бич. А те бяха много: жертвите за Гардън, грижите ѝ за Гардън, луксът, който ѝ осигуряваше, обучението на Гардън, дрехите и ваканциите във Флат Рок, скъпото училище за танци, огромните разходи за изкуството на мистър Анджело.

— Не съм мислела — крещеше Маргърит, — че не го заслужаваш Гардън Трад. Не съм си позволявала дори за секунда да помисля за себе си или за моето щастие. Всичко беше за теб. Как можеш да ме предаваш така? — тя се хвърли на килима и зариде високо.

Гардън овеси красивата си златна глава. Не намираше какво да отговори. Случвало се бе и преди майка ѝ да бъде сърдита и да плаче, но никога както сега, никога посред такова благополучие и сред такова изобилие от дрехи и елегантни аксесоари.

— Не се справям, мамо — каза Гардън. Нейният обикновено топъл нисък глас сега бе безцветен, без звън. Беше пресъхнал като сърцето ѝ. — Правя всичко, каквото мога, но напразно. Няма да успея.

На двадесет и трети декември Елизабет Купър направи събиране на чай с танци в чест на Гардън, както беше правила една година преди това за своята кръщелница Луси Енсън и както щеше да направи

догодина за внучката си Ребека Уилсън. Джошуа извика няколко братовчеди да преместят мебелите и да махнат килимите.

Елизабет остави Джошуа да ръководи. Тя искаше да си почине, преди да се облече. Прекарването на три часа с тази „досадна жена“ — това беше етикетът ѝ за Маргърит — щеше да бъде изтощително. А може и да не бъдат три часа. Беше уговорено Гардън да си тръгне порано, в седем.

Хората, които са възпитани, няма да останат, след като гостенката, в чиято чест е балът, си замине. Какво си мислеше тя? Тази „досадна жена“ трудно можеше да бъде причислена към категорията на възпитаните хора. Елизабет откри, че трябва да е много строга с нея относно участието на Гардън в репетицията на хора. Момичето пееше соло на Новогодишното тържество. Елизабет беше сигурна, че Маргърит не зачита много Коледа, въпреки че ходеше на черква всяка неделя. Не само досадна, но и двулична! Елизабет изхърка във възглавницата и потъна в краткотраен, но дълбок сън.

— Измъквам се, лельо Елизабет. Благодаря за чудесното парти — Гардън целуна старата си леля по бузата. Дотук това парти беше определено най-хубавото. Като почетна гостенка тя се бе облагодетелствала от социалното правило, повеляващо нито за миг да не бъде оставена без внимание и забавления. Майка ѝ трябва да е била удовлетворена най-сетне.

Гардън махна на майка си за довиждане, усмихна се на Уентуърт, танцуваща с Мейн, и се втурна към вратата. Джошуа чакаше, готов за нейната пелерина.

Преди да отвори вратата за нея, някой я отвори отвън. Скайлър Харис влезе. Той подаде палтото и бастуна си на Джошуа, без да го погледне. Очите му се спряха на Гардън.

— Здравейте — каза той. — Нима си тръгвате, тъкмо когато аз пристигам? Последният път, когато ви видях, беше обратното. Моля ви, не си отивайте. Дойдох само, за да ви срещна.

Гардън се усмихна автоматично, с онова изражение, с което посрещаше гостите, без значение какви безсмислици говореха.

— Да се представя ли? — каза той. — Аз съм Скай Харис.

Гардън посегна да вземе наметката си, когато изведнъж разбра кой беше непознатият. Тя се спря и протегна ръка.

— А, зная кой сте. Живеете в имението. Бих желала да поговоря с вас, имам толкова много въпроси! Но наистина трябва да тръгвам. Страхувам се да не закъснея.

Скай пое ръката ѝ.

— Той няма ли да ви почака? Аз бих почакал.

Гардън си представи диригента на хора, раздразнителен бивш полковник с яйцевидна глава. Тя се засмя:

— Отивам на репетиция с хора — каза тя, взе пелерината си от Джошуа и я заметна на раменете си, преди Скай да успее да ѝ помогне. — Наистина съжалявам. Довиждане, мистър Харис.

Скай я последва до пищата.

— Мога ли да отида с вас?

Гардън чу звъна на камбаните от „Свети Михаил“, отброяващи часа.

— Не — каза тя. Закъсняваше, а този човек я задържаше. Тя подхвана полата си и затича.

— Ще дойдете ли на бала? — извика Скай.

— Да — отговори Гардън и се затича още по-бързо.

Скайлър Харис стоеше пред къщата на Традови с един крак на прага, гледайки след най-красивото момиче, което е виждал в живота си. „Боже мой, каза си той, смеейки се на себе си. Чувствам се като в част трета на «Пепеляшка». Защо не ми остави поне пантофката си?“

Неговият приятел Марк го взе на подбив по най-безмилостен начин, когато той му каза, че ще тръгне за Чарлстън. Но Скай трябваше да го стори; трябваше да види дали момичето е толкова изящно, колкото му се бе сторило, когато бегло я зърна по стълбите. И вече видя. Тя се оказа дори по-красива, отколкото в спомена му. А гласът ѝ! Не беше писклив и стържещ като на повечето млади жени. Скай се засмя отново. Той беше почти сигурен, че не познава момиче, което би напуснало бал, за да отиде на репетиция.

Е, май ще трябва да отиде на проклетия бал. Марк няма да го преживее.

— Мамо, искаш ли мистър Анджело да оправи първо твоята коса? — Гардън стоеше, зачервена от банята и готова за обличане. А беше и прегладняла — прибирайки се от репетиция, веднага бе влязла в банята.

— Няма да ходя на бала — каза Маргърит. — Не мога да понасям, като виждам, че проваляш всичките ми мечти.

Гардън седна пред тоалетната масичка. Мистър Анджело се отличи, приготвяйки косата ѝ за бала. Не с „Психея“. Направи ѝ корона от навити кичури и плитки, захвана ги с фиби и ги украси с цветя. Гардън се подложи търпеливо на дългата процедура.

Беше почти единадесет, когато майка ѝ обяви, че е готова. Ролята на придружител бе отредена на Мейн. Той от цял час вече четеше в библиотеката една от книгите на Пеги.

Роклята на Гардън беше от синьо кадифе. Синьото беше толкова тъмно, че преливаше почти в черно. Този цвят правеше така, че кожата на момичето да изглежда още по-бяла и хвърляше сини сенки в падината между високите ѝ гърди, които едва се подаваха над квадратно изрязаното деколте.

Сините ѝ очи изглеждаха толкова тъмносини, колкото и кадифето. Въпреки пудрата, сини сенки на умора се забелязваха под очите.

— Изглеждаш красива, Гардън — каза Мейн, когато тя най-накрая се появи на вратата.

За пръв път някой ѝ казваше, че е красива. Тя не му повярва. Толкова многогодишни спомени имаше за своята ужасна луничава кожа и отвратителна коса.

— Благодаря ти, Мейн — Гардън знаеше, че трябва да му каже онова, което искрено си мислеше — колко добре изглежда и той. Но думите се спряха на гърлото ѝ. Това не беше нейният приятел и братовчед Мейн. Това беше един от най-желаните ергени, които майка ѝ искаше да замае.

Мейн ѝ подаде букет от червени рози.

— Надявам се, че ще ги носиш.

Гардън го погледна. Той не се шегуваше, беше сигурна в това. В Чарлстън съществуваше обичай всеки обожател на една или друга абитуриентка да ѝ изпраща букет цветя по утринно време. Тя трябваше да избере да носи някой измежду тях или пък този на придружителя си. По този начин изборът ѝ служеше като послание. Всеки гледаше какъв букет носи тя, когато отива същата вечер на бал.

Гардън не беше получавала никакви букети.

— Букетът ти е красив! — каза тя на Мейн. — Благодаря ти!

Шпалирът от посрещачи вече се беше стопил, когато Гардън и Мейн пристигнаха. Балът беше започнал в десет часа. Гардън бързаше; тя знаеше, че страшно са закъснели.

Тя се ръкува с родителите, с абитуриентката, с нейните братя и сестра, извинявайки се на всекиго от тях. Последната ръка, с която се ръкува, не ѝ даде да продължи нататък.

— Сигурно съжалявате, че сте закъсняла — каза Скай Харис. — Щях да ви чакам вовеки.

Гардън погледна редицата от хора.

— О, аз не съм от роднините — каза Скай. — Само се наредих накрая, когато те видях, че идваш. Не исках никой друг да те ангажира за първия танц. Той постави ръка на кръста ѝ и я завъртя в средата на танцуващите двойки. Гардън беше твърде шокирана, за да се противопостави или да се вцепени.

Почти веднага Мейн се намеси.

— Аз придружавам дамата — каза той. — Първият танц е мой.

Той измъкна ръката на Гардън от хватката на Скай и постави ръката си на кръста ѝ.

— Кой е тоя тип, Гардън? — попита Мейн при първите танцови стъпки.

Гардън се почувства изпълнена от старата си тревога — не успяваше да следва стъпките му.

И тогава пръст в бяла ръкавица потупа Мейн, по рамото.

— Може ли? — попита Марк, приятелят на Скай.

Мейн отстъпи назад и се поклони. Марк грабна Гардън в ръцете си, завъртя се и я остави на Скай.

Харис я хвана за ръката и се засмя:

— Можеш да се предадеш — каза той. — Взех Марк със себе си, за да те връща, ако някой те отнеме, докато танцуваме. Възнамерявам

да те запазя за себе си цялата вечер.

Гардън не знаеше какво да каже или да направи. Тя почувства, че се изчервява. Това още повече я притесни.

Скай гледаше очарован цвета на бузите ѝ. Момичетата, които познаваше, не се изчервяваха.

Двойките се носеха около тях, а те им пречеха, стоейки по средата прави, без да танцуват.

— Хората ни гледат — каза Гардън.

— Нека да си гледат... Е, добре, Гардън. Хайде да танцуваме. Виждаш, знам името ти. Разпитах за тебе. Знам, че живея във ваша къща. Тя е супер. Липсва ли ти? — той плъзна ръката си по гърба ѝ до кръста и я притегли към себе си.

Гардън даже не усещаше, че танцува. Тя искаше да знае всичко за имението. Селището беше ли си на мястото? А магазинът на Сем Рагс? Хамбарът със съкровищата? Оградената градина? Ягодовата плантация? Голямото смокиново дърво с широкия клон, където имаше такова удобно място за сядане?

Преди Скай да се опита да отговори, ги прекъсна Томи Хейзълхърст и отне Гардън. После отново Марк я върна в ръцете на Скай. Тя се почувства замаяна.

— Сега за плантацията — каза Скай.

Мейн се намеси. После Марк. После Гардън се оказа отново в ръцете на Скай, който я заведе до края на дансинга.

— Нищо не излиза — каза той. — Трябва да седнем, ако искаме да се запознаем.

— Може ли да танцувате този танц с мен, Гардън? — Ешби Редклиф се поклонил и ѝ подаде ръка.

На мъжете от Чарлстън не им се нравеше това, че някакъв богат янки и неговият приятел ги разиграват и им правят номера. Негласно всичките приятели на Мейн бяха готови да защитават дамата му и честта му. Беше предвидено Гардън да бъде на бала с Мейн, а не с този външен човек.

Марк се насочи към Ешби и Гардън, за да се намеси, но Мейн беше по-бърз. Той отведе Гардън към един стол.

— Този спектакъл трябва да свърши, Гардън — каза той.

— Не мога да помогна, Мейн. Какво да направя? — Гардън не знаеше дали да се смее или да плаче. Веднъж в живота си да бъде

ухажвана и това да причинява такава бъркотия.

— Кой са тези приятелчета? Май трябва да ги изхвърлим навън?

— Не, Мейн, не прави това. Мистър Харис е син на дамата от имението. Той се опитва да ми каже как изглежда имението сега, но хората непрестанно го прекъсват. Защо не ме оставяте да поговоря малко с него?

— Никой не се и кани да те остави сама с него сега, Гардън. Много далече отиде. Страхувам се, че нещата могат да приемат лош обрат. Сега слушай: иди да си напудриш носа, а аз ще поговоря с твой приятел — янки, за да се вразуми. Той може да се отбие у вас някой ден и да ти разправи за имението.

Гардън стана и тръгна към вратата. Скай скочи след нея, но Мейн го спря. Тя го чу да се представя със студен, пресилено любезен глас. Гардън си наложи да върви по-бавно и нормално.

Балът се провеждаше в Сауд Каролина Хол, сцената на нейните мъчения от училището за танци. Гардън тръгна надолу по късото стълбище към огромната площадка и сви в гримьорната.

Припомни си как всеки път идваше тук да скрива покрусата си от това, че никой не иска да танцува с нея. А сега ѝ се налагаше да бяга, защото някои много искаше да танцува с нея. Тя започна да смее — обезпокоителен, разтърсващ смях, граничещ с истерията.

— Гардън! — беше Уентуърд. — Какво става? Не съм виждала никога нещо подобно. Мейн ще го шибва ли с камшик или какво? Какво ти каза този? Нещо мръсно ли?

Гардън искаше да обясни, но Уентуърд не слушаше.

— Пфу, плантация! Този Скай има лоши намерения към тебе. Той иска да получи от теб „онова нещо“, а Мейн се кани да те спаси от него. Може би ще се дуелират. Това е така вълнуващо!

— О, Уентуърд, не бъди такава гъска. Всичко отива по дяволите. Той повече няма да се доближава до мен. И аз никога няма да узная дали Реба и Метю и техните деца са добре или каквото и да е друго.

— Гардън, ти само разваляш удоволствията. Хайде, нека да се върнем. Ще те придружа. Искам да чуя какво си говорят.

Мейн имаше бяла линия около стиснатите устни. Рядко в живота му се бе случвало да бъде така разярен. Беше сигурен, че Скай Харис и приятелят му се надсмиват над него, а и над всички тях. Но той беше

придружител на Гардън и неин единствен родственик — мъж. Каквото и да чувстваше, трябваше да я предпази от скандал.

Гардън не се сдържа да погледне през рамото на Мейн.

— Отидоха си — каза Мейн.

— О — каза Гардън, — виждам.

Уентуърд въздъхна разочарована.

— Не, не виждаш — каза Мейн. — Единственият начин да ги накарам да си тръгнат беше да им дам думата си за един компромис. Ще постоим на бала още около половин час, докато коментарите заглъхнат. После ще си тръгнем. Ще те заведа в имението.

— Посред нощ?

— Ти започна това, Гардън — колко много ти липсвала плантацията, как ли изглеждаше тя сега и тъй нататък! Ако аз не те заведа, той ще направи това. Не, няма да стане. Там няма друга жена. Майка му не е с него. По-добре да идем там нощес, отколкото утре да чука на вратата ти или пък да остане тук и да причини още неприятности.

— Съжалявам, Мейн.

Изражението на Мейн се посмекчи. В края на краищата, тя си беше все още дете. Как можеше да знае нещо за мъже като Харис?

— Ще трябва да намерим някоя дама да дойде с нас. Искаш ли да извикаме майка ти?

— Аз ще дойда — Уентуърд пристъпи до Гардън. — Гардън е най-добрата ми приятелка.

Мейн изглежда се успокои.

— Уентуърд ти имаш придружител. Може би той не иска да си тръгва по-рано.

— Хайде, Мейн. Аз съм с Били Фишер, а той е пиан, та две не вижда. Знаеш какъв е. Трябва да ме пазите, ако ме вземете с вас.

— Били с колата ли си е?

— Да. Май ще свърша навита около някакво дърво. Гардън, кажи на Мейн да ме вземе с вас.

Гардън се вгледа в молещите очи на Уентуърд. „Моля те, като че ли казваха те, нека бъда в колата на Мейн, да се возя с Мейн, да бъда с Мейн. Това е моят шанс.“

— Уентуърд е най-добрата ми приятелка, Мейн.

Устните на Мейн отново се присвиха до побеляване. Как стана така, че трябва да пази цялата детска градина?

— Добре — каза той. — И двете бъдете естествени. Ще говоря с Бил, когато стане време за тръгване.

Той даде сигнал с очи на един приятел. Мъжът се приближи и започна да танцува с Уентуърд. Мейн подаде ръка на Гардън да я придружи на дансинга.

Гардън тръгна неуверено. „Боже мой, мислеше си Мейн, забравих, че тя не може да танцува. Това е най-дългата нощ в живота ми.“

Марк и Скай се движеха с колата на Скай — „Стътс Бъркет“ — по моста на Ашли Ривър.

— Защо, за Бога, е тая умряла работа? — попита Марк.

Скай хвърли цигарата си в реката.

— Просто не ми беше приятно да бъда изблъскан настрани.

И изимитира акцента на Мейн: „Тук в Чостън ние пуказваме повече респект към нашите дами“. Та ми се прииска да го видя да играе по моята свирка.

— Ама защо е тая суетня? Мацето е готино, но е като сапун от слонова кост. Скай, за Бога, тя носеше корсет! Отдолу! Сигурно е корава като дърво!

Скай отметна глава назад и извика, смеейки се:

— Нищо не знаеш. Тя пее в църковния хор.

Марк избухна в смях до задушаване.

Гардън седеше в покрития с гоблен стол с изправена глава и стойка. Тя се усмихваше плахо на Уентуърд.

— Сестра ми Пеги с часове прекарваше в тази стая, четейки всички книги от полиците — каза тя. Гласът ѝ беше несигурен, но все пак успяваше да го владее. Чувстваше, че ѝ се иска да скимти, да пици, да хлипа, но не и да говори. Никога не бе била толкова нещастна.

Имението я шокира. Всичко изглеждаше фалшиво и нереално: електрическите лампи на входа, дебелината червено позлатена боя на дръжките по вратите, ослепително бяло боядисаните къщи на селището, паважът за колите и акуратно поддържаната, богато наредена, ярко осветена къща. Това не беше имението. Даже когато майка ѝ го продаде, Гардън винаги чувстваше, че домът ѝ беше тук. Някой може и да живееше в него, но той беше още в сърцето ѝ. Сега вече всичко бе загубено, нямаше го повече този дом.

Вместо него имаше друго: тя и Уентуърд седяха в големи столове от едната страна на библиотеката, докато всички други бяха от другата страна, събрани около бара. Те всички пиеха и се смееха. „Може би на нас ни се смеят? — помисли си Гардън. Даже и Мейн!“

Той се бе променил в мига, когато срещна момичетата. Скай не беше казал, че води приятелка със себе си и че Марк също си има една. Защо дойдоха на бала, след като си имаха момичета с тях? Беше ясно защо не бяха довели приятелките си на бала. Те бяха гримирани, пушеха и Гардън подозираше, че не носеха нищо под роклите си, освен комбинезон. Бяха много шумни и въртейки очи разправяха вицове, от които Гардън нищо не разбираше.

А Мейн разбираше много добре вицовете. Отново изглеждаше смутен, но след това едно от момичетата седна на коленете му и пошушна нещо в ухото му и оттогава все си шушукаха.

Гардън и Уентуърд се опитваха да не забелязват всичко това. Те бяха разговаряли с Марк, Скай и другото момиче, което се казваше Бъни. Мици се казваше това, което беше с Мейн. „Имат смешни

имена“, отбеляза Уентуърд, когато отидоха с Гардън до дамската стая. Това беше след като бяха говорили сякаш цяла вечност.

Когато се върнаха, всички бяха около бара.

— Какво ще правим? — попита Уентуърд.

— Ще чакаме Мейн да ни откара вкъщи. Просто ще седим и ще си говорим.

— Гардън — извика я Мейн, — елате с Уентуърд, ще отваряме шампанско.

Уентуърд стана.

— Седни! — каза Гардън. — Няма какво да се намесваме в това.

Бъни и Мици седяха между Мейн и Марк. Марк беше сложил ръка на бедрото на Бъни. Скай наливаше шампанско и се смееше.

За дами с добро възпитание това беше възможно най-порочната сцена.

— Мейн каза да отида, Гардън. Може да има нещо предвид. Може да е моят шанс — Уентуърд завъртя глава и се опита да се усмихне. — Обичам шампанско! — извика тя, като притича през стаята.

„Ще се разплача, мислеше си Гардън. Не мога да издържам повече. Ще се разплача, а ако ме видят ще потъна в земята от срам.“

Тя скочи и избяга от стаята и от къщата.

— Гардън! — Мейн блъсна Мици и се втурна след братовчедка си.

Той спря край пътя, вирайки се в нощта отвъд светлината на къщата. Скай дойде след него.

— Не се безпокой, Уилсън. Тя познава мястото като дланта на ръката си. Сигурно е в градината или на онова смокиново дърво, за което все разправяше. Ще се върне скоро.

За Скай не можеше да е достатъчно скоро. Той бе започнал да се отегчава от собствената си приумица — не можеше да понася тези дървеняци от Чарлстън и най-вече Гардън Трад. Престъпление беше да се заплесва по най-дървената кукла. Защото тя наистина си беше такава — бездушна дървена кукла. В нея нямаше живот. Колкото по-скоро заминеха, толкова по-добре. Не му харесваше и че Мици се усуква около селяндурата. Не я беше довел чак от Ню Йорк само за да направи удоволствие на един местен герои да ѝ вдига полата.

— Хайде, Уилсън — каза Скай. — Шампанското ще изветрее.

Гардън инстинктивно хукна по пътя. Твърдата му настилка беше чужда за краката ѝ, а също и за обувките ѝ. Тя беше тичала по този път всеки ден, всяко лято през по-голямата част от детството си, но краката ѝ тогава бяха боси и потъваха в меката пръст под тях.

Кучетата от селището са разляяха, когато тя наближи първата къща. Гардън спря да тича и тръгна с нормален ход. Те нямаше да ухапят някой, който просто си върви. После тя се сети, че това не бяха кучетата, които тя познаваше и които я познаваха. Не беше идвала тук цели четири години. Вече беше чужда. Започна да плаче.

Колибите ги нямаше. На тяхно място имаше четири къщи. Гардън стоеше на пътя и хлипаше. Тези къщи ѝ бяха непознати. Не знаеше кой живее в тях. Може би всичките ѝ приятели бяха заминали. А Мейн ги беше изоставил — и нея, и Уентуърд. Ако Реба беше заминала с Метю и Клое, Херклис и Джуно, ако всички бяха заминали, нямаше да има кой да ѝ помогне и да се погрижи за нея.

В една от къщите светна и прозорецът се отвори.

Кой е там?

— Метю! Метю, аз съм, Гардън. О, Метю, толкова се радвам, че си тук! Искам да вляза! Отвори ми вратата. Реба, Реба, аз съм, Гардън! Имам нужда от вас!

— Добре ли си сега, мила?

Гардън кимна с глава. Пороят от сълзи секна, както и последвалото го хълцане. Реба я беше държала, потупвайки я по раменете и гърба и мърморейки с добродушна симпатия. Гардън се почувства празна и отпусната. Реба почука по китката ѝ с кокалестия си пръст:

— Сега, слушай Реба, дете. Още никой не се е почувствал добре, като бяга. Хората ти правят мръсотии, стоиш там и се смееш в лицето им. И те престават. Ако бягаш, те бягат след тебе, хвърляйки повече кал върху тебе. Винаги си била малкото смело момиче на Реба. Не съм те виждала да бягаш от къщи и не съм очаквала да видя това сега. Чуваш ли ме?

Реба я изправи на крака. Оправи роклята ѝ, хвалейки кадифето:

— Много е красива — напяваше тихо тя. — Моето пораснало момиче е станало много красиво — после се затюхка объркано над

окаляния подгъв и оцапаните обувки на Гардън. — Не съм ли ти казвала милион пъти да се грижиш за нещата си? Ето — тя откопча колана ѝ и като повдигна нагоре полата, оправяйки набора, го постави така, че подгъвът се вдигна над глезените на Гардън.

— Така го нагласихме, че да се запази подгъвът чист.

Тя прегърна Гардън в здравите си ръце и я задържа за момент.

— Е, върви — каза тя, като я пусна. — И не обръщай внимание на хората. Не е ли това твоето имение? Какво ли знаят глупавите янки да правят в имението Ашли? Не плачи, сладка. Така ще се побъркаш.

Гардън стисна зъби. Реба плесна с ръце.

— Сега си момичето на Реба.

Гардън чу звука на грамофона, когато влезе в къщата.

— „Сутрин, вечер не си ли прекарваме славно?“ — тя чу Бъни и Мици да припяват на фона на музиката. — Хайде, Уентуърд. Можеш да го направиш и по-добре. Прави негърски стъпки, не валс.

Гардън влезе незабелязано в библиотеката. Марк държеше Уентуърд през кръста. Друсаше я и се смееше, притиснат в нея. Уентуърд се опитваше да следва неговите, но резултатът беше плачевен. Тя беше преbledняла, имаше отчаян вид и изкуствена и измъчена усмивка бе застинала на лицето ѝ.

— Спрете! — извика Гардън. Не искаше да измъчват приятелката ѝ. Всички я погледнаха. — Ако сте дошли да танцувате, трябва да научите как танцуваме ние тук, в Чарлстън — тя разпери широко ръце и задвижи краката си в дивия, примитивен ритъм на чернокожите от селището.

— Ето — извика тя с интонацията на Реба, на Малък Моуз, на Сара, на Кафи, на Меъм Пенси.

Тактът на музиката стана нейният пулс и тя му се отдаде отново, както когато беше дете — свободно от ограничения, свободно от щастие. Танцувайки, Гардън тръскаше глава от една страна на друга; това беше едно предизвикателство към маниерността на позициите, натрапвани ѝ при уроците по танци, към предвзетостта на мистър Анджело и на майка ѝ. Панделки, гребени, цветя, фиби падаха по пода

около нея, за да бъдат стъпкани от вихрено летящите ѝ нозе. Пружинираща свободно, като необуздан поток от злато и пламък, косата ѝ се разпиля по раменете и надолу по гърба ѝ. Тя се беше превърнала в примитивна езичница, циклон от свободни движения и чувства.

„Междувременно и във времето...“ — пееше гласът от грамофона.

Гардън беше дервиш, необуздана фурия от крака в черни копринени чорапи, ръце с цвета на слонова кост, а вихреца се пламтяща коса.

Плочата свърши и остана само поскръцването на иглата о нея.

Гардън отпусна ръце, краката ѝ спряха да се движат и тя застана, дишайки тежко. После с двете си ръце прибра косата от челото си назад в горяща грива, откривайки бледото си лице. Червени петна покриваха бузите ѝ, а сините ѝ очи светеха предизвикателно.

— Боже мой! — промълви Мейн.

Скай Харис прекрачи през разхвърляните панделки и счупени цветя.

— Великолепно! — каза той. Хвана я и я целуна, притискайки устните си до болка в нейните.

Гардън се извъртя, откопчи се от прегръдката и замахна назад с всичка сила. Шамарът изплющя като стрелба на пистолет и дланта ѝ остави отпечатък върху бузата на поклащация се Скай.

— Мейн — изкомандва Гардън, — прибирай ни вкъщи!

— Събуди се, Гардън. Вече е почти единадесет часа — веселият глас на Маргърит се промъкна в сладкия дълбок сън на Гардън.

Не беше спала така от седмици. Отвори очи неохотно.

— Ето, скъпа, облечи това. Подарък за рождения ти ден — Маргърит държеше пенъоар, възхитителна изработка от фин памук и тежка памучна дантела с широк син сатенен шнур. — Старият халат може да иде на боклука — Маргърит сияеше. Тя беше съвсем различна от навъсената жена от предишната вечер.

— Хайде! — настоя Маргърит. — Измий си лицето и слез долу. Зензи приготвя закуската. На рожден ден не се пази диета. Предвидени са скариди, качамак и млечно маслени бисквити.

Гардън бързо стана от леглото. Тя среса с четка косата си и я завърза с панделка назад; после изплакна набързо зъбите и лицето си. „Ще си взема чашка масло“, реши тя. Дочуваше гласа на майка си, бърбеща весело по телефона. „Какъв хубав подарък е доброто настроение на мама, а също и пенъоарът.“ Дрехата беше украсена с дантела, изплетена от кой знае колко дълги сатинирани памучни нишки. Когато Гардън я облече, тя се спусна като вълнист облак по нея. „Домашните ми чехли са твърде ужасни, мислеше си тя, за да се носят с такава роба.“ Все пак беше рожденият ѝ ден. Тя хукна надолу по стълбата боса, като пенъоарът ѝ заплува зад нея.

Маргърит я пресрещна в хола извън гостната.

— Дай да видя — тя хвана Гардън за ръката в осветената от слънцето стая. Имаше цветя и вази с рози навсякъде, на всяка маса, във всякакви цветове и изкуствени цветя от хартия — люлеещи се букети от рози, камелии и виолетки.

— Виж — каза Маргърит. — Това е от Мейн, това е от Томи, този е от Ешби, а този...

Имаше всичко девет букета от Чарлстънските ергени — знак, че една млада дама няма нужда да търси непознати такива. Гардън не си зададе въпроса относно мотивите им. Букетите бяха тук и това беше достатъчно. Тя почувства за пръв път упоението от успеха, главозамайващия трепет от това да е първа красавица. Завъртя се из

стаята, докосвайки цветята с колебливи, нежни пръсти, вдишвайки аромата им.

— О, мамо, чудесно е!

— Има още повече в библиотеката и дневната. Всичките тези рози! Заявявам, че няма оставена нито една роза в Южна Каролина. Шестнадесет пълни кутии! Принцът ги изпраща.

„Какъв принц?“ щеше да попита Гардън. После веднага разбра кого имаше предвид майка ѝ. С пръсти неволно докосна устните си, като си спомняше нещо; тогава почувства странен хлад, а след това непозната топлина.

— Хайде — каза Маргърит, — закуската ти ще изстине. Има подаръци на масата.

Тя беше предволна от дъщеря си.

Гардън лапаше от една голяма пълна чиния качамак, от който се вдигаше бяла пара. Той беше украсен с жълти спирални масло и вкусни розови скариди, пожълтели от маслото, в което бяха сотирани. Докато ядеше, тя четеше дългото писмо на Пеги, изпратено заедно с получения подарък — книга за жените първо откривателки.

— Пеги пише, че те с Боб работят всеки уикенд в един индиански резерват — каза Гардън. — Щастливи са като младоженци.

Тя подаде писмото на майка си и започна да маже с масло купчината бисквити, които Зензи донесе.

— Сега — каза тя, щастливо гледайки към кутиите с лъскави опаковки срещу нея.

Гардън отвори първо подаръка на Уентуърд.

— Виж, мамо, какво красиво шише! Това е тоалетна вода — тя отвори бутилката и помириша, а после я подаде на Маргърит за одобрение.

Някой почука на вратата.

— Басирам се, че ще има още цветя — каза Маргърит.

Зензи въздъхна театрално, като влачеше крака през дневната.

— О-о-о, колко е красиво — възкликна Гардън. — Виж, мамо, от леля Елизабет. Това е медальон. Има ли някакъв портрет, как мислиш?

Тя полипа ръба на златния овал, търсейки къде се отваря.

— Не може да влизате тук — чува гласа на Зензи.

Скайлър Харис се втурна в стаята. Той се спря до вратата, гледайки Гардън и нейната езически дълга коса, разпиляна върху чисто

белия пенъоар.

Преди тя или Маргърит да проговорят, той се стрелна към Гардън и коленичи до стола ѝ.

— Това ме кара да мисля за теб — каза той, като разтвори събраните си ръце и изсипа три цветни клонки в скута ѝ. Бяха японски рози с големината на малки чинийки, с почти прозрачни бели цветни листа, напръскани с червено. Те бяха нежни, съвършени и смели в красотата си.

Гардън гледаше втренчено пълния си с цветя skut. Сърцето ѝ се сви.

— О, Скай — прошепна тя, — благодаря ти!

— Млади човече — каза строго Маргърит.

Скай се изправи на крака и се поклони.

— Моля, простете, мисис Град. Аз съм влюбен и това ме прави необуздан. Казвам се Скайлър Харис.

Той вдигна дланта на Маргърит от масата, поклони се отново и я целуна.

— Простено ли ми е? — усмихна се той обаятелно на Маргърит.

— Е, не знам... Никога не бях чувала за подобно нещо... Не съм готова да...

— Добре — отговори Скай. — Може ли да си взема една от тези бисквити?

Той извади стола отдясно на Гардън и седна.

— Благодаря, ангеле мой. Имате ли случайно кафе?

— Можеш да вземеш млякото ми.

— Мляко! Трябваше да отгатна. Не, мила моя, аз не пия мляко. На тебе ти прилича, ти го изпий. Очите му пируваха с контрастите у Гардън — нейната млечна невинност и дивия ѝ танц предишната нощ; нейните момичешки панделки и дантелки, заплетени във виталната ѝ предизвикателна коса.

Тя се изчерви и погледна настрана. Ръката ѝ се разтреперан, когато посегна край него към подаръка, който бе останал неразопакован.

— Какво е това? Не можеш да отваряш коледните подаръци преди Коледа. Санта Клаус ще ти постави черна точка в тефтера си.

С триумфално изражение на лицето си Гардън отвърна:

— Самоуверени човече, днес е рожденият ми ден. Искаш ли още една бисквита?

Маргърит позвъни на Зензи. Тя знаеше, че трябваше да върнат пакета на Скайлър Харис, но неговата самонадеяност я победи в момента, в който той прекрачи прага на вратата. Единственото, което можеше да направи, предположи тя, беше да се държи, като че ли Гардън е подходящо облечена, а Скай Харис е обикновен гост.

— Още бисквити, Зензи — каза тя, — и една кана кафе, моля.

— Твоят рожден ден! — възкликна Скай. — Какво хубаво време за теб! Но е хубаво и за мен. Аз ти донесох подарък за Коледа. Сега това ще бъде подарък за рожден ден и аз ще мога да гледам, като го отваряш — той извади тънък правоъгълен пакет от вътрешния джоб на сакото си.

— Честит рожден ден, Гардън!

Маргърит разпозна опаковката. Тя беше от Джеймс Елън, златаря. Би трябвало да му го откажат, разбира се. Една млада дама не може да приема такива скъпи неща. Но нямаше да е обидно да види какво е то, преди Гардън да го върне.

Блясъкът на гривната я накара да онемее. Това беше един инч широк браслет, обсипан с диаманти и цветя от сапфири.

— Нека да ти я сложа — каза Скай. — Дай ми ръката си.

Гардън погледна безпомощно към Маргърит.

— Тя, разбира се, не може да я приеме, мистър Харис — каза майка ѝ.

— Но много ѝ отива, мисис Трад. Аз искам да я има. Няма нужда да казваме на никого откъде е дошла.

Гардън сложи ръката си в неговата.

— Не съм виждала нищо по-красиво, Скай. Но знаеш, че не мога да я взема. Благодаря ти, въпреки това, все едно че съм я приела.

Тя сияеше. Скай беше хванал здраво ръката ѝ.

— Представи си, че я спусна от комина утре.

Гардън усмихнато тръсна глава.

— Или я оставя на прага в една кошница.

Тя се засмя:

— Не — изтръгна ръката си и дръпна стола назад. — Сега трябва да вървя.

— Репетиция на хора?

- Откъде знаеш?
- Представям си. Кога ще пееш?
- Довечера в полунощната служба.
- Ще бъда там.

Среднощната служба на Коледа винаги събираше много хора. Скай се чудеше дали да стои отзад. Той не беше ходил в черква от години. Но позна уединението на старомодните църковни столове. Те бяха за фамилиите, които ги притежаваха, не за външни хора.

За щастие Ендрю Енсън го видя в тълпата и го покани да се присъедини към тях. И Скай бе настанен до пътеката между редовете. Когато органът даде знак за началото на процесията, паството стоеше право. Скай се обърна и потърси с очи Гардън.

Тя стоеше в центъра на две по две стоящите в хора, откъм страната на Скай. Главата ѝ беше изправена, гърлото ѝ вибрираше, лицето ѝ бе осветено от радостта на пеенето и магическата музика на хората.

Униформата на участничките в хора беше проста: бели колосани стихари върху дълги черни роби. Те бяха без орнаменти, страшно красиви и в съзвучие с интериора на църквата.

Гардън изглеждаше чиста и спокойна като монахиня. Тя не видя Скай, докато не стигна до стола на Енсън. После се усмихна, изразявайки приятна изненада; в усмивката ѝ липсваше всякаква лъжовност или фалш, а беше усмивка на чисто и честно щастие. Сърцето на Скай се преобърна.

„Помогни ми, Господи, мислеше си Скай. Мисля, че наистина съм влюбен. В нейната свежест и прямота, не само в красотата ѝ. И в нейната невинност. А аз зная какво се крие зад тях — вид страст, още неоткрита от самата нея. Не познавам никоя като нея. Няма нито една като нея.“

Докато Гардън пееше, Скай откри отново интригуващите контрасти в нейната натура. Гласът и се извисяваше чист и ликуващ: „Adeste fidelis...“ И все пак имаше ниско вибрато, напомнящо за тайни, разказани с пресипнал шепот.

Скай се озърна наоколо към паството. Хората спокойно се наслаждаваха на красивия млад глас. „Те нямат представа какво е тя,

помисли си той. Аз съм единственият, който знае.“

Но беше сгрешил. Мейн Уилсън бе наблюдавал превъплъщението на своята малка братовчедка при нейния танц в имението. Той също беше чул тайнството в гласа ѝ от мястото си между майка си и сестра си на фамилните църковни столове. И той също бе развълнуван.

Коледата беше време за семейството и приятелите. Тогава не се организираха увеселения.

Скай, с разрешението на Маргърит, се отби при Гардън след закуска. Той донесе приемлив подарък — бонбони, но двадесет фунта^[1]. Гардън се засмя. Маргърит се обърка, а Зензи ги занесе в кухнята, за да започне да ги яде веднага.

Скай не спази правилото за ограничена продължителност на посещение от този род. В три часа той все още си седеше удобно в гостната, говорейки непринудено за своя опит в планинското изкачване на Алпите, Рокис и Пиренеите.

— Ще се радвам, ако отида в Хималаите — каза той. — Но наистина още не съм добър за там. А и дълго време е нужно, за да отидеш там; не е като в Европа.

Маргърит дочуваше нарастващото кресчендо от тракащи съдини в кухнята.

Отчаяна, тя покани Скай да обядва с тях.

Маргърит и Гардън гледаха очаровани, докато Скай с прецизност на хирург разряза пуйката на порции. След това той пък гледаше с невярващ поглед как Гардън изяжда цялото съдържание на чинията си: пуйка, гарнитура, ориз, сос, подсладени картофи, пюре от лук, спанак, сос от червени боровинки и туршия от диня. Маргърит бърбеше:

— Да, ориз ядем всеки ден под една или друга форма; със сос или доматиен сос, във вид на пилаф или печени оризови кейкове, или пък го използваме за пълнеж. Чарлстън е построен благодарение на ориза, както знаете, мистър Харис. Най-хубавият ориз на света се отглежда точно тук. Ето защо най-хубавият ориз от складовете се нарича Каролина. Той наистина е отгледан в Тексас или тук някъде... Баронското имение Ашли беше оризова плантация. Покрай цялата река едно време блатата бяха оризови ниви... Дядото на Гардън, съдията, беше свикнал да разказва истории за времето, когато той е бил дете, работил е на шлюзовете и е поливал от реката. Това е било, когато леля му е живяла в плантацията. Тя се казваше мис Джулия Ашли. Хората от фамилията Ашли бяха едни от най-старите заселници в Чарлстън,

разбира се. Нашата плантация, „Гардъниевата“, беше точно до баронската. Моят баща си спомняше времето, когато цялото ни имение е било засято само с ориз. Преди Войната, естествено, когато имахме роби и наши естествени права, майка ми казваше, че сме имали двайсет роби, само за да пазят градините; тя си правеше малка шега, обичайки да казва: „Двайсет роби да пазят малкото «г» — градини“. Градините бяха гордостта на фамилията. На практика имахме с мили дълги насаждения от градински храсти; защото цветето носи името на нашата фамилия.

Скай се направи майсторски на заинтересован и впечатлен.

Маргърит реши, че го харесва много, даже, независимо от това, че е янки.

След обяда Гардън каза на всеослушание, че е обещала да се отбие при леля Елизабет. Маргърит отказа да я придружава. Скай прие с престорен ентузиазъм да стори това. Идеята да попадне под очарованието на още една обедняла благородна дама от Юга далеч не беше приятна. От друга страна, той можеше да откара с колата Гардън до къщата на леля й по някой дълъг заобиколен път.

Те приближаваха къщата на Елизабет.

— Тя е точно зад ъгъла — каза Гардън.

Скай се примири с мисълта за едночасова скука.

Но в момента, в който видя Елизабет Купър, той промени мисленето си. Тази дама беше всичко друго, но не и отегчителна. Тя беше висока за жена, почти толкова, колкото и той, и беше много внушителна. Но последното не идваше от общия й външен вид. Беше слаба, с дълбоки черти по лицето, а косата й беше като ръждиво нагънато желязо, доста примесено със сиво. Друга жена, ако приличаше на Елизабет Купър, щеше да е грозна. Но тя беше доста впечатляваща. Това идваше от интелигентността, която струеше от ясните й сини очи, както и от силата, излъчваща се от нея. Скай веднага разбра, че Елизабет Купър е живяла живота си без прошки и че не е много склонна да проявява снизходителност към наличието на слабост у другите. Погледът й беше внимателен и приятелски. Той трябваше да докаже себе си, ако искаше да получи нейното одобрение или поне нейната толерантност. По някаква причина му се струваше

много важно да се наложи пред Елизабет Купър. Нейното мнение, нейното добро мнение щеше да е ценно, ако той го спечелеше.

— Здравейте, мистър Харис! — каза тя. Скай се почувства като че задължен да ѝ разкрие и мислите си, и сърцето си, и душата си.

Гардън целуна старата си леля и ѝ показа малкия медальон, който носеше.

— Обичам подаръка си за рождения ми ден. Благодаря ти много! Елизабет поклати глава.

— Радвам се, че ти харесва, скъпа. Седнете и двамата — тя дръпна шнура на един звънец до вратата, а после взе стол и седна до тях. Скай забеляза, че гърбът ѝ не докосна нито веднъж облегалката. — Отваря ли медальона, Гардън? Добре. Портретът вътре е на брат ми Пинкни. Ти ми напомняш за него. Ето защо исках да ти подаря медальона.

Джошуа влезе, бутайки пред себе си количка с чай. Върху нея имаше цял сервиз за чай, плюс шише, сифон и чаши.

— Забелязала съм, че забележително малко млади джентълмени истински обичат чай. Така че пригответе си питието, мистър Харис. А теб, Гардън, ще те помоля да сипеш чая.

Скай гледаше Гардън, очарован от ритуала, който тя извършваше: наля гореща вода от огромния сребърен самовар в порцеланова купичка с формата на роза. Държейки я с две ръце, разклащаше водата кръгообразно, докато гледаше своята стара леля, и слушаше нейния разказ. Елизабет говореше за брат си. „Звучи като за герой от Скот“, мислеше си Скай скептично.

Гардън вдигна капака на самовара и изля водата в купичката обратно в него. После отвори сребърната чаеница и загреба три пълни лъжици чай, които насипа в купичката, след това изля част от съдържанието на самовара обратно в купичката и го върна на мястото му.

Гардън наля половин чаша на леля си през сребърна цедка. След това добави още гореща вода от самовара.

— Два бучки, моля — каза Елизабет и подаде ръка, за да поеме чая си.

— Цялата тази фамилна история трябва да е отегчителна за вас, мистър Харис. Това е една от опасностите, съпровождащи всяко посещение при стара дама. Ние говорим за миналото или за

приятелите, които са починали. Вие, младите хора, трябва да ни намирате за много странни.

Тя постави чашата си на чаената поставка.

— Гардън, кой е най-възрастният, когото си познавала?

— Моъм Пенси, от имението. Тя беше толкова стара, че беше живяла и по време на робството.

— Боже мили! Спомням си Пенси. Трябваше да е била на сто години.

— Най-малко. И много се гордееше с това.

И Гардън разказа за Пенси — за проклятието и песните, които ѝ бе пяла тя.

В същото време Гардън сръчно изсипа утайката от чаените чаши в сребърната паничка за отпадъци, оплакна ги с гореща вода от самовара, изсипа водата при отпадъците и напълни отново чашите с чай, вода и захар за Елизабет и мляко за себе си. Скай беше очарован от грациозните ѝ движения и завладян от нейните разкази за тайнства, които трудно можеше да възприеме. Той осъзна какъв натрапник е в имението Ашли и в Юга въобще. И за момент завидя на чарлстънци за техните взаимно обвързани поколения от бели и черни.

— Изпей ни песента за бебето Мойсей, Гардън. Винаги съм я харесвала.

Елизабет тананикаше лекичко, докато Гардън пееше. Тя изпя думите в цялото богатство на диалекта „гъла“. Скай не разбра нито дума.

— Беше чудесно — каза Елизабет. — Надявам се, че ще останеш да пееш коледни песни с нас. Дъщеря ми, нейният съпруг и внуците ще дойдат за вечеря и ще пеем заедно. Гласът ти ще ни бъде от полза, Гардън. Страхувам се, че иначе всички ние звучим като квакащи жаби, макар и да съм сигурна, че Бог няма нищо против това. Вие пеете ли, мистър Харис?

— Не особено сполучливо, мисис Купър, но мисля, че Господ не възразява и срещу моето пеене.

Елизабет се разсмя. Скай се почувства възнаграден.

Малко по-късно пристигнаха Уилсънови. На Скай не му беше приятно да срещне Мейн.

Неговото неудоволствие се превърна в нещо повече, в омраза, когато видя начина, по който Мейн гледаше Гардън.

След всички поздравления и запознанства, Гардън зае мястото си до пианото. Свиреше Ребека Уилсън. Мейн се приближи по-близо до Гардън и някак си не остана място за Скай. Елизабет прочисти гласа си и когато Скай я погледна, тя му кимна да отиде при нея.

Пеенето им се оказа колкото шумно, толкова и немузикално. Сред всеобщата врява Елизабет му каза:

— Много ми харесвате, Скайлър Харис, но нямам основание да ви се доверя. Майката на Гардън е семпличка; тя няма да я предпази, така че това остава отредено на мен. Гардън може някой ден и да се окаже с разбито сърце, но не искам това да стане скоро. Няма значение колко е красива или колко те е пленила; тя е още новоизлюпеничка. Ако във вас липсва онова, което ние викторианците наричаме сериозни намерения, искам да се махнете, преди да се е влюбила във вас. Ако не направите това, ако произволно си играете с нейните чувства за удоволствие, ще ви извадя сърцето и ще нахраня кучетата си с него.

Скай я погледна с възхищение.

— Басирам се, че ще го направите като нищо — той се наклони, целуна бузата на Елизабет и отвърна:

— Не се безпокойте, лельо Елизабет. — Намеренията ми са толкова сериозни, че се плаша.

Още когато срещна Елизабет, Скай разбра, че Гардън не може да бъде лесно превзета, че тук съществува структура от фамилни и традиционни връзки и чест, която я заобикаля, поддържа, поставяйки я в друг, различен свят от този със софистицираните, независими, свободно мислещи момичета, с които беше свикнал.

Когато видя как Мейн Уилсън докосна ръката на Гардън, Скай разбра, че не ще може да понесе момичето да принадлежи на някого другото. Искаше я само за себе си; сега я искаше с желание, което никога дотогава не беше чувствал; искаше да я научи на цялото удоволствие да живее и да обича. Искаше да се ожени за нея.

Мейн каза нещо на Гардън; тя изправи назад глава и се засмя.

Скай я погледна с търсеци и изпълнени с възделение очи.

Елизабет се изсмя тихичко.

— Пожелавам ви късмет, мистър Скайлър Харис — каза тя. — В тази част на света те могат да бъдат сметнати за невинно общуващи си братовчеди.

На следващия ден Елизабет телефонира на Ендрю Енсън:

— Разкажи ми за момчето Харис, Ендрю — заповяда тя.

Ендрю отговори твърдо:

— Сега, мис Елизабет, знаете, че банкерът не може да издава частна информация за клиентите си...

Елизабет го прекъсна.

— Глупости, Ендрю. Ти и Едит спонсорирате този млад човек, уреждате му покани. Искам да знам кой идва в моя дом. Не ме карай да измъквам с ченгел това от тебе. Говори!

И Ендрю Енсън проговори. Скайлър Харис, каза той, бил синът на „принчипеса“ Монтекатини, която била един от управителите на банката. Не, той не бил син на принца. Баща му бил първият съпруг на принцесата, който произхождал от добро семейство в Ню Йорк. Името на бащата било също Скайлър Харис, но той бил починал и момчето нямало нужда да се казва повече Скайлър младши. То било отгледано от майка си, посещавало най-добрите училища; Ендрю не знаел да се е замесвало в нещо нередно. Било добре приемано в порядъчните среди.

Елизабет не беше удовлетворена.

— А какво ще кажеш за майка му, Ендрю? Чух, че била разведена.

Мистър Енсън си прочисти гърлото.

— Е, да, разведена е мис Елизабет. Но тя е от Ню Йорк. Там не гледат на нещата като нас тук. На Север на нея се гледа много добре.

— Понякога си много оглупяващ, Андрю. Не ме интересува какво правят хората от Севера. Все пак благодаря ти. Довиждане.

Елизабет се втренчи в телефона, след като го затвори. Тя не хареса това, което Ендрю Енсън й каза. Как може да се разчита на млад човек от Ню Йорк и да бъде оставено в ръцете му невинно създание като Гардън? Ако той приема развода за нормална даденост, няма никога да бъде в състояние да разбере стандартите на Чарлстън.

Тя си каза, че е паникьорка. Момчето Харис няма да е достатъчно дълго в града, за да има възможност да направи някоя поразия. Янките от плантацията никога не се задържаха много време. А и Гардън след няколко седмици щеше пак да тръгне на училище. Нямаше защо да се тревожи.

[1] 1 фунт — 0,454 кг. — Б.пр. ↑

Следващата седмица беше като сън за Гардън.

От утринта на рождения ѝ ден всичко се промени за нея. За това допринесоха и редицата от букети, гривната от Скай, цветята, които остави в полата ѝ. Тя се чувстваше желана, пораснала, като че друг човек, като че ли само трябваше да чака да стане на седемнадесет, за да се оправи всичко, което не беше наред в живота ѝ.

Понеже повярва в това, то стана наистина. Нейната мудност изчезна; можеше да танцува като перце. Езикът ѝ се развърза; тя не можеше да прави словоизлияния или да флиртува, но не се плашеше да разговаря, да задава въпроси, да слуша, да се смее, да изразява уважение или възхищение.

Интересът на Мейн към нея заинтригува и другите мъже. Определеното внимание и от страна на Скай пък доведе техния интерес до точката на кипенето. Изведнъж Гардън стана красавицата, до която се домогваха. Букети пълнеха гостната, в кутиите с бонбони, оставени в къщата, се откриваха листчета със стихове, преследваха я за танци, беше заобиколена от обожатели на приемите. Майка ѝ изпаднаше в екстаз. Гардън стана по-красива от когато и да било.

Скай полудя. Той вече трудно си пробиваше път до нея, за да може да ѝ каже поне четири думи. Предварително ѝ беше определен придружител за всеки танц, прием, бал, закуска и тя нямаше време свободно и незапълнено от сезонните празненства.

Скай присъстваше на всички тях; той танцуваше с нея колкото се може повече, донасяше ѝ пунш, ако други не го изпревареха.

Скай имаше премного опит в спечелването на сърца, но никой от познатите му похвати не действаше. Той не можеше да заведе Гардън на вечеря или на театър; не можеше да ѝ подарява бижута; неговите цветя се губеха в количеството цветя, получени от другите мъже.

В отчаянието си той отиде при Ендрю Енсън за съвет.

— Аз съм като риба на сухо, мистър Енсън. Имам нужда от помощ.

Мистър Енсън съедини върховете на пръстите на двете си ръце.

— Мистър Харис — каза тъжно той, — тази млада дама е моя братовчедка...

— Та тя е братовчедка на всички! — извика Скай. — Вие всички сте братовчеди тук. Не съм в течение и на половината от нещата, които обикновено си разисквате. Точно това е въпросът. Аз съм външен човек тук и всички ми го показвате по възможно най-учтивия и най-вбесяващия начин.

— Нима искаш да си вътрешен?

— Не, мистър Енсън. Добре си давам сметка, че никога не ще мога да бъда такъв. Дори ако живея тук сто години. Искам Гардън и това е всичко. Искам да я опозная и тя да ме опознае. Искам да я накарам да ме обича.

— И...?

— Да, и да се омъжи за мен.

Ендрю отпусна ръцете си по-удобно на бюрото. Той изпълни дълга си, но болката на Скай го развълнува до състрадание.

— Казвам ви, мистър Харис: като гражданин на Чарлстън знам, че най-доброто за Гардън е да остане тук, да се омъжи по своя воля, да остане част от живота и традициите ни. Ние вярваме, че си имаме най-близкото нещо до Райската градина. Ето срещу какво се изправяш. И понеже си външен, си забраненият плод, а знаеш какво се е случило на Адам и Ева. Другото, което те прави привлекателен, са, нека бъдем груби, многото пари. Разполагаш ли със собствени такива?

— Да, дядо ми Харис ми остави нещичко.

— Извинете за въпроса ми на banker, мистър Харис, колко са те? Ендрю Енсън подсвирна с уста, когато Скай му отговори.

— Добре, мистър Харис, това те прави много по-различен от всеки друг в Чарлстън. Ние всички казваме, че парите нямат значение; някои от нас дори вярват в това. Но всеки трябва да сложи храна на масата и да купи обувки за децата си. Използвай парите си, младежо.

— Това не помага. Колко цветя или шоколад може да вземе едно момиче?

Ендрю Енсън тръсна глава.

— Помисли, момче! Потърси слабото място. Кой има най-голямо влияние върху момичето? Майка ѝ. Тя е амбицирана по отношение на Гардън, а нейните амбиции не отиват по-далеч от Чарлстън, защото това е всичко, което знае. Подхвърли ѝ нещо блестящо пред очите.

Кажй й, че ще облечеш Гардън в хермелин, че ще я украсиш с диаманти.

— Мислиш ли, че това ще свърши работа?

— Струва си да опиташ.

След като Скай си тръгна, мистър Енсън гледа дълго след него през прозореца. „Надявам се, че направих добре, каза си той. Маргърит Трад ще се хвърли към стръвта, преди още последната да се е докоснала до водната повърхност.“

Следващият ден беше тридесет и първи декември. Скай мислеше да занесе една каса шампанско на майката на Гардън, следвайки съвета на мистър Енсън. Но идеята беше отблъскваща. Гардън беше много ценна, за да бъде купувана.

Същата вечер, на бала в яхтклуба, той поглеждаше ту към часовника, ту към конкуренцията. Точно когато остана една минута до дванайсет часа, той се намеси и отне Гардън от партньора й. Гардън се усмихна и вдигна ръце, за да ги постави съответно на рамото му и в дланта му. Но Скай хвана и двете й длани в своите.

— Имам нещо да ти кажа, Гардън — каза той сериозно. — В живота си съм получавал всичко, което съм поискал. А теб те искам повече от всичко, което съм искал досега. Намерението ми е да те имам.

Тръби засвириха в дрезгава дисхармония, за да сигнализират идването на Новата година. Скай освободи дланите на Гардън и обгърна лицето й в своите. Приведе се към нея и пошушна на ухото й: „Обичам те, Гардън Трад. Ще се оженя за теб.“ После се изправи, бавно доближи устните си до нейните и я задържа в дълга и нежна целувка, докато почувства, че тя се разтрепери. После я прегърна здраво и със затворени очи, глух за врявата, която ги заобикаляше.

— Мамо, аз съм сгодена! Толкова съм щастлива, мамо!

— Но, Гардън, сезонът още не е свършил. Баловете още не са минали. Не насилвай нещата. Все пак не избираш нещо за месеци само — увещаваеше я Маргърит.

— Няма защо да избирам, мамо. Аз знам. Аз обичам Скай и той ми предложи да се оженим.

— Янки! Не, Гардън, няма да стане.

— Но аз вече казах „да“, мамо. Обичам него и никой друг. Той ще се отбие утре да говори с теб.

— Аз няма да дам своята благословия.

Гардън се разкикоти.

— Да, ще я дадеш, мамо. Скай е много настъпателен.

Скай се отби при Елизабет Купър, преди да се срещне с Маргърит.

— Уважавам ви и вашето одобрение има значение за мен — каза той направо.

— Имате моята благословия — каза Елизабет. — Ще трябва да спечелите и моето одобрение.

Скай подкара колата от дома на Елизабет към „Кинг Стрийт“. Бижутерите не бяха доволни да им се звъни по телефона рано сутринта на Нова година, но когато чуха какво иска Скай, всички се съгласиха да се срещнат с него. Същото стана и с цветаря.

— Разносвач! — извика Скай, когато Зензи отвори вратата.

— Честита Нова година, Зензи — каза той вече по-тихо. Подари ѝ кутия бонбони. На панделката на кутията беше завързана петдесетдоларова златна монета.

Скай даде знак на цветаря и сина му и те го последваха нагоре по стълбата към гостната.

— Поставете я на масата — каза той. Погледна Гардън с любов в очите, но отиде към дивана, където седеше Маргърит.

— Честита Нова година, мис Маргърит!

— Благодаря — отговори тя със студен глас.

Скай отстъпи настрани, така че Маргърит да вижда по-добре масата в центъра на стаята. Едно розово храстче, цялото разцъфнало, беше поставено върху ѝ. Този вид рози бяха известни като „дамаски“ и имаха синкав цвят. Благоуханието им беше познато.

— Гардън — каза Скай, — ела тук, моя любов. Искам да си откъснеш една роза. Сигурно ще помолиш майка си да ти помогне. Не се безпокой, бодлите са махнати.

Гардън изтича към него.

— Харесвам го така — непокътнат. Благодаря ти — тя се повдигна на пръсти и го целуна по бузата.

— Благодаря — каза той. — Изчервяваш се. Аз ли съм първият мъж, който целуваш тази година?

— Скай! — Гардън се опита да гледа неодобрително.

На Маргърит не ѝ бяха нужни особени усилия в това отношение.

Скай заведе Гардън при розите.

— Мисля, че едно момиче трябва да изкаже мнението си относно това какъв да бъде годежният ѝ пръстен.

Гардън нададе тих писък. После се обърна към Маргърит.

— Мамо, ела и виж! Във всяка роза има по един скъпоценен камък!

Маргърит мигом се озова при тях.

Бледите листа на цветята ограждаха центъра, който беше или кръгъл, или квадратен, или правоъгълен, син, червен, зелен — всички цветове, събрани в лъчисти призми.

— Не знаех кой ще ти хареса най-много — каза Скай.

Маргърит беше онемяла.

— Няма магазин в Чарлстън с толкова много скъпоценни камъни — учуди се тя.

— Знам — съгласи се Скай. — Наложил се да обиколя всички магазини.

Маргърит започна да изважда пръстените и да ги разглежда. Гардън погледна Скай.

— Никога нищо не правиш като другите хора — каза тя. — Мисля, че си най-умният човек в целия свят.

— Може би, ако се окаже достатъчно умен, за да те хвана.

Той я заведе в хола и там я целуна далеч от очите на Маргърит. Тя не беше забелязала, че те са излезли, докато не се върнаха.

— Не мога да реша между този и този — каза Маргърит.

Тя държеше голям кръгъл диамант в дясната си ръка и квадратен в лявата.

Венчавката беше определена за осем часа вечерта на седемнадесети февруари.

— Както казах на Гардън — разправяше Маргърит на всеки, — тя вече има голям чеиз, с всички неща за пълно представяне и ако чакахме още, щяхме да отидем право в Лент. Имаше много време, за да се приготвят поканите, а фризьорът беше повече от щастлив да пригответи годеницата. Веднъж да свърши сезонът, бедничката ще седи по цял ден без работа. Елизабет Купър настояваше Гардън да носи фамилния воал на семейство Трад, а това означаваше, че роклята ѝ трябва да бъде много обикновена. Принцесата ѝ изпрати скъпа малка перлена корона. Тя се намираше в Европа, когато Скайлър я потърси чрез телефон за далечни разстояния, обърнете внимание. Тя естествено се вълнува. Принцеса или не, разбира какво значи да се жениш за стара Чарлстънска фамилия. Всъщност две фамилии. Гардън Трад. Две имена, които означават нещо дори в Европа. Скайлър също го разбира и казва, че е най-щастливият мъж на земята. Ще пообиколят Чарлстън. Разбира се, и имението на барона, но то принадлежи на майка му. Скайлър смята, че трябва да има място, където да се чувстват повече у дома си, така че купи Гардън хауз, дето беше мое наследство и разчита на мен за подредбата. Те няма да имат възможност да се занимават с това и аз ще се радвам да го направя за тях. Той купи къщата на мое име.

— Този янки плати добра цена за малкото момиче на Трад — каза един джентълмен в бара на яхтклуба. Мейн Уилсън го удари в устата. Близкостоящите мъже си грабнаха чашите. Даже в Чарлстън и дори в яхтклуба набавянето на добро уиски беше несигурно.

Принчипесата натовари Ендрю Енсън с уреждане на тържествения обед и с посрещането на гостите, които се очакваха да заприиждат от Ню Йорк за годежа. Имението можеше да приюти само четиринадесет души. Ендрю веднага възложи това на жена си.

— Защо не отказа на Ендрю, а, Едит? Цялата тази непоносима работа...

— Не, обичам да я върша. Винаги съм мечтала да купувам, без да питам за цената. Бих искала този декоратор, когото е пратила, да престане да удря юмрук в челото си и да пищи: „Спасете ме от провинциалисти!“ Но, общо взето, добре си прекарвам. И съм хванала всичките приятели да дават стаи под наем на гостите на цени, от които ще ви се изправи косата. Нора Леели ще боядисва къщата и ще слага нов покрив.

— Къде ще се състои венчалното парти?

— Вечеря, а не парти. Запомни: янките ядат нощем. Аз заех цялата вила „Маргарита“. Скайлър и неговите хора ще бъдат в стаите за гости, а празненството ще бъде в общите зали.

Вила „Маргарита“ беше забележителност в Чарлстън. Построена като частен дом в стил, който не беше типичен нито за Чарлстън, нито за италианските вили, тя беше красива със своите високи коринтски колони и балюстрадни тераси и всеки беше свикнал с вида ѝ. Вътре имаше атриум с басейн в средата, облицован с полиран мрамор и двойна колонада от бял мрамор. Четири огромни стаи го окръжаваха. Декораторът на принчипесата обяви, че това е подходящо място.

Когато дойде насрочената петъчна вечер, се беше оформила гледка като от „Хиляда и една нощ“. Таванът на атриума беше покрит с коприна. Висящи гирлянди от същата коприна бяха опънати от тавана, праметнати и закачени с дебели позлатени въжета с пискюли за вратите.

Същата украса беше поставена над предназначенията за струнния оркестър сцена, вдигната в една от големите зали.

Цветовете на лентите бяха червен, розов, златист, зелен, син, цинобър. В залите около атриума бяха поставени кръгли маси с по шест места и копринени покривки до пода в различни цветове. Столовете бяха позлатени в стил Луи XV и подобни с раирани копринени възглавници. Ленени салфетки в съответни цветове бяха сгънати като цветя по средата на бели порцеланови плитки чинии с позлатен ръб. Картички с позлатени краища, указващи номера на мястото, бяха пъхнати в сгънатите салфетки. Винените чаши бяха изработени от преливащ се с цветовете на дъгата позлатен кристал.

Изключение правеха масите за младоженската двойка и близките. Това бяха четири правоъгълни маси на всеки ъгъл на

басейна. Чашите и чиниите на тези маси бяха златни, а покривките — от смарагдовозелено кадифе.

На всички маси имаше позлатени свещници със смарагдовозелено оцветени, парфюмирани свещи. Цветни свещи, изработени във формата на водни лилии, плуваха в басейна.

Когато Едит Енсън описа на съпруга си какво правеше декораторът, той отказа да отиде на вечерята.

— Ще получа сърдечен удар — каза. Когато все пак пристигнаха, тя го разведе из всичките стаи, завършващи с атриума.

Ендрю Енсън погледна към бляскавата редица от чаши.

— Нищо не се радва на по-голям успех от излишъка — изкоментира той.

— Все пак е ужасно — съгласи се Едит. Кой е помислял, че някой ще направи украса на увеселение в Чарлстън в началото на пролетта, без да използва нито едно живо цвете?

Роклята на принчипесата беше от жълто ламе, косата ѝ — металическо жълта, бижутата ѝ — чудо от смарагди и диаманти.

Тя бе казала, че да се посрещат гостите още на входа е досадно, така че посрещачи там липсваха. Принчипесата стоеше в един ъгъл на атриума, и докато пристигаха гостите разговаряше със свои приятели на фона на раираните копринени завеси.

Скай дойде при нея за малко, целувайки я по двете страни в изискания стил на Континента.

— Вики, ти наистина си принцеса! — каза той. — Този път надмина себе си.

Принчипесата сви рамо.

— Скъпи Скай, ти пределно ясно даде да се разбере, че си твърдо решен на тази сватба. Какво можеш да направя? Щеше да бъде тъжно да се изложя.

— Никога не си го правила, Вики. Отивам да открия Гардън — той си направи път през антуража на принчипесата.

Гардън беше близо до входа и поздравяваше хората, които пристигаха. В продължение на няколко минути Скай наблюдава лицето ѝ; обичаше да я гледа. Когато Елизабет Купър влезе, той застана до Гардън. Скай обожаваше старата леля, въпреки че имаше дълбоко подозрение, че тя не го одобрява. Тя не изглеждаше много поласкана, когато Гардън го заведе у тях, за да ѝ съобщят за венчавката. И все пак

тя предложи фамилния воал на семейство Трад. Може би пък това му усещане да бе плод на прекалена мнителност.

— Лельо Елизабет — каза той, — много се радвам да ви видя.

Той я целуна по бузата, а след това и Гардън.

— Виждали ли сте по-красива младоженка?

— Никога — отговори Елизабет. Гардън блестеше от щастие. — Пожелавам и на двама ви всичката радост на света!

Гардън прегърна своята стара леля.

— Вече я имаме, лельо Елизабет. Не е ли чудесно?

— Да, скъпа моя — усмихна се Елизабет и отиде в залата.

Пристигаха още гости. Когато остана извън полезрението им, тя се обърна и погледна към Гардън и Скай. Неговата очевидна обич към племенницата ѝ говореше, че е било глупаво да се тревожи за този брак и тя се отпусна.

„Мили Боже, мислеше си Елизабет, какъв крециящ вкус имат тези янки! Това е повече от цирк.“ И тя започна да се развлича, гледайки украсата на интериора и дрехите на гостите от Ню Йорк.

Едит Енсън беше обещала, че всичко ще бъде голямо шоу, и се оказа, че не е преувеличавала.

Елизабет обиколи всички стаи, разменяйки набързо по някоя дума с онези от гостите, които познаваше. От острия ѝ поглед не убягна нито един детайл от обкръжаващата я среда, както и от роклите и бижутата на непознатите жени. „Те наистина ни правят да изглеждаме старомодни“, вътрешно призна тя не без известен хумор.

Една жена се бе втурнала през вратата на атриума и почти се сблъска с нея.

— Извинете — каза тя.

Елизабет я хвана за ръката, за да я подкрепи и автоматично измърмори:

— Няма нищо. Аз ви се изпречих — но тутакси стисна още по-здраво ръката ѝ.

— Чакайте — каза, като се вгледа в лицето на жената, обърнато в профил.

Жената се извърна към нея.

— Боже мой! — възкликна тя.

— Не мога да повярвам на очите си. Не греша ли? Не си ли дъщерята на Джо? Виктория Симмънс?

Трудно можеше да се предположи, че тази блестяща, начервена жена е онова вкопчено в нея и хлипащо момиче, което Елизабет беше качила на влака след погребението на баща му. Но брадичката, носът, ушите бяха същите. Но Елизабет трябваше да попита.

— Как ме позна, Елизабет? Да, аз съм. Нали може да се обръщам към тебе на малкото ти име? Старичка съм, за да ти казвам „лельо Елизабет“.

Елизабет се усмихна.

— Скъпа моя, можеш да ме наричаш както ти харесва. Толкова много се радвам да те видя! Кажи ми как си. Изглеждаш добре. И си красива.

— Добре съм. А ти как си? — тонът на Виктория Симмънс не беше топъл, както този на Елизабет. Очите ѝ бяха студени.

Усмивката на Елизабет изчезна, когато тя погледна в тях.

— Писах на тебе и на охраната ти толкова често в онова ужасно време, след като баща ти беше убит. Искях да знам как си, дали всичко е наред, но не получих отговор.

Виктория повдигна оскубаните си вежди.

— Ти си била любопитна за малкото копеле Трад, предполагам. Нямах проблем, Елизабет. Махнах го. Един отзивчив доктор може да извърши чудеса.

Елизабет потръпна.

— Колко ли ужасно е било! — каза тя.

— Не бъди смешна — Виктория се усмихваше. — Нищо не се усещаше при аборта. Спиш през цялото време. Бях забравила за него, докато ти не ми припомни.

Елизабет я погледна тъжно. Тази жена наистина изглеждаше като човек, склонен да забравя. Ако наглед всичко в нея да беше толкова крехко — и гласът ѝ, и безизразното ѝ гримирано лице, и изкуственият блясък на косата ѝ, и дългите ѝ нокти — тя беше твърда като блестящите скъпоценни камъни, които носеше.

— Това е много великодушно от твоя страна, Виктория — каза Елизабет, като се опитваше да имитира безчувствения ѝ тон. — И идването ти на венчавката — също.

Тя предполагаше, че Виктория е близка приятелка на принципесата. Виктория се засмя:

— Елизабет, мила, не съм и помисляла да я пропусна. Аз съм майката на жениха — тя се усмихна; в очите ѝ се появи блясък. — Мислиш за кръвосмешение, нали? Толкова е южняшко! Не, не се плаши, скъпа. Наистина имаше аборт. Можеш да видиш свидетелството за раждане на Скайлър. Би трябвало да съм била двадесет месеца бременна с него, за да е от семейство Трад. Малката сладка Гардън не се омъжва за брат си.

Елизабет се вцепени от шока. Виктория свали ръката ѝ от рамото си.

— Не се пули така! — каза тя. — Наистина, Елизабет, опитай се да не бъдеш толкова провинциална. Разочарована съм от тебе... Е, трябва да вървя. Приятелите ми ме чакат.

Елизабет гледаше как златният силует на Вики потъва в тълпата. После се отърси от своето вцепенение и се втурна край групите празнуващи хора, докато откри Маргърит.

Елизабет сграбчи Маргърит за ръката.

— Извинете ни — каза тя на мъжа, с който Маргърит разговаряше и забърза с нея към задната тераса.

— Трябва да спреш венчавката! — каза възбудено Елизабет.

Маргърит се отдръпна от нея.

— Мисля, че не сте с всичкия си, мисис Купър. За какво говорите?

Елизабет я хвана за рамото и я разтърси.

— Маргърит, чуй ме. Не трябва да има венчавка. Знаеш ли коя е майката на момчето? Тя е Виктория Симмънс, дъщерята на Джо Симмънс. Боже мили, Маргърит, нима не разбираш? Твоят мъж разтури живота ѝ. Тя забременя от него. Той я изостави и уби баща ѝ. Ти какво мислиш, че чувства тя, когато синът ѝ се жени за дъщерята на Стюарт Трад?

Маргърит блъсна Елизабет в гърдите.

— Как смееш така да издевателстваш над мен? И как смееш да се бъркаш в живота на дъщеря ми? Знам всичко за Вики и Стюарт. С нея имахме малък хубав разговор вчера. Като майка с майка. Тя иска синът ѝ да е щастлив, също както аз искам Гардън да бъде щастлива. Ние решихме, че е по-добре децата да не знаят нищо. Боже мили! Това е било преди милион години! Няма смисъл да се изравят скелети.

Всичко, което Вики иска, е да се правим, че нищо не се е случило, и мисля, че е абсолютно права.

На Елизабет ѝ се искаше да я удари.

— Маргърит, не бъди глупачка! Не е възможно човек да забрави неща като тези и да се прави, че нищо не се е случило!

— Но именно това се и каним да правим, Елизабет. Включително и ти. Ти никога не си харесвала Скайлър, знам това. Само гледаш да се оправдаеш пред себе си по някакъв начин. Е, няма да стане! Той обича Гардън и тя е луда по него. Те ще се оженят утре и никой няма да ги спре. Щом като Вики има сили да загърби миналото, ти нямаш право да предизвикваш бъркотии.

Елизабет беше отчаяна. Може би Маргърит имаше право. Истината беше, че от самото начало нямаше вяра на Скай. Както и я изпълваше със съмнение това, че принципесата изглежда достатъчно равнодушна, за да не изпитва никакви чувства въобще, дори и омраза. Гардън беше толкова уязвима, толкова млада, толкова безпомощна!

— Тя не е твоя дъщеря, Елизабет, а моя — каза Маргърит. — До миналата година ти дори не знаеше дали е жива. Не може да игнорираш едно дете през целия му живот, а после да се опитваш да се намесваш.

Елизабет беше победена.

Следващата вечер черквата „Свети Михаил“ беше пълна... Даже и в галериите имаше хора. Навън полицията отклоняваше движението. „Мийтинг Стрийт“ беше задръстена с наблюдатели, репортери, фотографи. Женитбата в стил „Пепеляшка“ на красивата зрелостничка с аристократично потекло за един от най-богатите млади мъже в Америка беше новина, достойна за всяка столица по света.

Вътре в черквата високи бели свещи разпръскваха топла светлина върху гардениите при олтара и върху первазите на дълбоките прозорци. Камбаните на „Свети Михаил“ отброиха часа. При последния камбанен звън музиката на органа се извиси и изпълни пространството. Всички стояха прави. Шаферките вървяха с бавна стъпка по пътеката, следвани от Уентуърд Раг, приятелка на невестата, и от Пеги Тръстън. Последва затишие. Всички проточиха вратове. А после дружна въздишка разклати пламъка на свещите. Гардън, под

ръка с братовчед си Мейн, пристъпваше като богиня край украсените с панделки врати и стари църковни столове. Златната ѝ коса проблясваше през воала. Лицето ѝ беше замечтано, а широко отворените ѝ сини очи искряха. Зад нея плаваше дванадесет ярда дълго було от фина като паяжина дантела — ритуалното було, което младоженките от фамилията Трад бяха носили вече шест поколения.

На църковната скамейка на рода Трад седеше Елизабет Купър и сълзи се стичаха по лицето ѝ.

Всеки плаче на венчавка.

Издание:

Александра Рипли. Сбогуване с Чарлтън. Част първа
ИК „Бард“, София, 1993

Редактор: Тодор Михайлов, Радка Бояджиева

Коректор: Анелия Христова

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.